

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. 10910 Acc. No. 34583

Author. ഉദ്യോഗസ്ഥ

Title. തൊഴിൽ ക്ഷേമ നിയമം

BOOK To READER

- * Thank you for not tearing my pages.
- * Grateful for not Writing Comments or putting unsightly markings.

CALLING URGENT ATTENTION

1. Tearing of pages causes permanent damage to the Book. Please think of the Reader who finds missing pages after reading that far. It is cruelty to the innocent.
2. Writing Comments and putting markings disfigure the Book. Please take care.

Secretary

1316

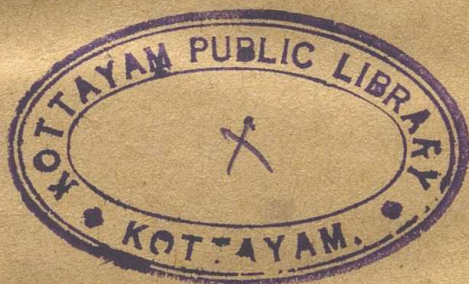
ഞാൻ കണ്ട ചൈതന്യം

7c

34583

വിവരണം:

പുരുഷനും, ജോസഫും

നാഷണൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ

കളരിക്കൽ ബസാർ കോട്ടയം

വില 1 രൂ. 8 അ.

M 910

ഒന്നാംപതിപ്പ്: കോപ്പി 1000

ഫെബ്രുവരി 1954

പകർപ്പവകാശം: സാഹിത്യപ്രവർത്തക
സഹകരണസംഘം ക്ലിപ്തനിന്

അച്ചടി:

ഇൻഡ്യാപ്രസ്സ്, കോട്ടയം

സമപ്പണം

ചൈനയിലെ ഞങ്ങളുടെ താമസക്കാലത്തു് എൻറകാലം
നാഷ്നാലിറ്റി, എനിക്കുവേണ്ടി വാക്കുകൾ മാത്രമല്ല
ജനതയുടെ ജീവൻകൂടി വ്യാഖ്യാനിച്ചുതന്ന, അതിശയകര
മാംവണ്ണം ക്ഷമാശീലരും അക്ഷീണരായ പെൺകുട്ടികൾ

മിമിക്കും

മെയ്മിക്കും

മായിക്കും

ഉള്ളടക്കം

	പേജ്
മുഖവുര	11
മദർ ചൈന	17
• ദൈവത്തോടു മല്ലടിച്ച മനുഷ്യൻ	39
എന്റെ എല്ലാമക്കളേയും	61
ജീവിതം നാല്പത്തിയാറിൽ ആരംഭിക്കുന്നു	75
കൂടുവിട്ട കൊച്ചുകിളി	91
രോമക്കുപ്പായത്തിലെ കഷ്ടതകൾ	100
പൊഴിക്കില്ലിനിക്കണ്ണനീർത്തൊന്നൊരിക്കലും—	112
ശരീരത്തിൽ ബുള്ളറുമായി കഴിയുന്നൊരു മനുഷ്യൻ	122
“ഞങ്ങളെല്ലാം ഒരുനാൾ പട്ടുടക്കം!”	130
ചെങ്കുത്താണെ പിടികൂടിയിരുന്ന ഒരു ബാലൻ	143
പെട്ടെന്നൊടുത്ത ചില പടങ്ങൾ	148

മുഖവുര

അല്ലെങ്കിൽ മാവോ സേ-തുങ്ങുമായി ഒരു കൂടി
ക്കാഴ്ച നടത്തുന്നതിനേക്കാൾ മെച്ചപ്പെട്ട എ
ന്തോ ഒന്ന് ഞാൻ എങ്ങനെ നേടിയെന്ന്!

ചൈനയിലെ* അഞ്ചു ജനകീയ സംഘടനകളുടെ ക്ഷണ
മനുസരിച്ച് ഇൻഡ്യൻ ഗ്രൂപ്പിൽ മിഷന്റെയുടെ ഞാൻപി
ക്കിംഗിലേക്ക് തിരിച്ചപ്പോൾ എന്റെ (അപ്രധുഷ്യമാംവണ്ണം
പത്രപ്രവർത്തനപരമായ) മനസ്സിലുണ്ടായ സുപ്രധാന ചിന്ത, ചെ
യർമാൻ മാവോ സേ-തുങ്ങുമായി എങ്ങനെ ഒരു പ്രത്യേക കൂടി
ക്കാഴ്ച സാധിക്കും എന്നുള്ളതായിരുന്നു. അങ്ങനെ ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച
യെങ്ങാൻ ലഭിക്കാതെ വന്നാൽ, ഒരു പത്രലേഖകനും പംക്തി
കാരനുമെന്നനിലയ്ക്ക്, എന്റെ മുഴുവൻ യാത്രയും ഫലശൂന്യമാ
യിരിക്കുമെന്നും എനിക്കു തോന്നാതിരുന്നില്ല.

ചൈനയിലെ അഞ്ചു കാലത്തെ താമസത്തിനിടയ്ക്ക് ഗ്രൂപ്പ്

* The All-China Peace Committee, the All-China Federation of Labour, the All-China Democratic Women's Federation, the All-China Federation of Youth and the All-China Federation of Literature and Arts Circles.

വിൽ മിഷനിലെ ഒരംഗമെന്ന നിലയിൽ എനിക്ക് പല ആനുകൂല്യങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു — മാഡം സൺയാറു്-സെന്നിന്റെ വസതിയിൽ വെച്ച് അവരുമായി ഒരു കൂടിക്കാഴ്ചയും, പ്രധാനമന്ത്രി ചൗ എൻ ലായിയുമൊരുമിച്ച് ഒരു അത്താഴവിരുന്നും പ്രസ് കോൺഫറൻസും ഉൾപ്പെടെ.

ദേശീയദിനത്തിലെ വിരുന്നിനുവേണ്ടി ചെയർമാൻ മാവോ ക്ഷണിച്ചു നോക്കണമെന്ന അതിഥികളിൽ കറേപർ മാത്രമായിരുന്നു തെങ്ങും. തെങ്ങാളു ഓരോരുത്തരെയും ചെയർമാൻ മാവോവിനു് പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ പത്രപ്രവർത്തനപരമായ ജിജ്ഞാസ കേവലം ഹസ്തദാനംകൊണ്ടോ, മന്ദസ്തിതംകൊണ്ടോ, അവ എത്രതന്നെ ഹൃദ്യവും അനവശ്യവുമായിരുന്നാൽ തന്നെയും, തൃപ്തിപ്പെടുന്ന ഒന്നല്ലല്ലോ. തന്നെയുമല്ല ആയിരക്കണക്കിനു് മറ്റുള്ളവരുമായി പങ്കുചേർന്നുകൊണ്ടുള്ള ഒരാനുകൂല്യം ലോകം കലുക്കുന്നൊരു 'വാർത്ത-പിടിയി'നു് എന്തെങ്കിലും കാര്യമായി നൽകുമെന്നു് വിചാരിക്കാൻ പാടില്ല. തന്നിമിത്തം കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്കുവേണ്ട എന്റെ അഭ്യർത്ഥന ഞാൻ തുടർന്നു കൊണ്ടുതന്നെയിരുന്നു. എന്നാൽ തുടർന്നുണ്ടായപരാജയ മനോഭാവം ഹേതുവായി, ഓരോരുത്തർക്കും "പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം" കൂടിക്കാഴ്ച അനുവദിക്കുകയെന്നതു് അപ്രായോഗികം മാത്രമല്ല, അർത്ഥരഹിതവും കൂടിയാണെന്നിരിക്കെ, ചെയർമാൻ മാവോവിനു് എനിക്കുമാത്രമായി ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച അനുവദിക്കാനും പീക്കിംഗിലെ ദേശീയ ദിനാഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ എത്തിയിരിക്കുന്ന ഡസൻകണക്കിനുള്ള മറ്റു പത്ര പ്രവർത്തകർക്കും ലേഖകർക്കും — അങ്ങനെയൊരു അനുകൂല്യത്തിനുവേണ്ടി അവരും ഒട്ടുതന്നെ കാവല്ലാത്തൊരു ഉല്ക്കണ്ഠയാടുകുടിയിരിക്കുകയാണു് — അതു് നിഷേധിക്കുവാനും നിവൃത്തിയില്ലെന്നുള്ള തികച്ചും ന്യായമായ വിശദീകരണം കിട്ടിയിട്ടും എനിക്ക് സൗകര്യമുണ്ടായില്ലെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തെങ്ങുടേ മേൽ തോരാതെ കോരിച്ചൊരിഞ്ഞ എല്ലാ ആ

തിമ്ര മദ്യാദികൾക്കുപോലും ഏകാന്തമായൊരു കൂടിക്കാഴ്ച പഠിപ്പിച്ചു നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

പിന്നെയാണ് ചെമ്പർമാൻ മാവോയുടെ വിരുന്നിൽവെച്ച് ചാങ്ങ് മാമ ("മദർ ചൈന")യെ ഞാൻ കണ്ടത്. അവിടെയെത്തിയതന്നെ മറ്റുള്ള തൊഴിലാളിപീഠങ്ങളെയും ഗവണ്മെന്റുകൾക്കും കൂടിയും അറിയാനായി. ഇവിടെ ഏകദേശം പത്തു പ്രവർത്തകന്റെ ഷാപ്പിനും നിർമ്മിച്ച ഒരു പ്രത്യേക കമ്മ്യൂണിറ്റി. തീരെ ചുരുക്കം പത്രപ്രവർത്തകന്മാർ മാത്രം മനക്കൊടുക്കുകയുള്ളതായ 'വാർത്താപത്ര'ത്തിന്റെ കമ്മ്യൂണിറ്റി. അതനുസരിച്ച് ഞാൻ ഹോട്ടൽ മുറികളിലും ഫാക്ടറികളിലുമായെത്തിയപ്പോൾ, പീക്കിംഗിലും മുകുഡ്ഗിലും സിൻഷിനിലും ഷാങ്കായിലും വെച്ച്, തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു കൂട്ടം വിരപ്രവർത്തകന്മാരും വനിതകളുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി—അസാധാരണമായൊരു ഉയർന്നുയർന്നുയർന്ന "മദർ ചൈന" ചാങ്ങ് സുപീൻ, ദൈവത്തോടു മല്ലടിച്ച മനുഷ്യൻ ഹോമിൻസാൻ, ജനതയുടെ മോചനത്തിനുവേണ്ടി തന്റെ എല്ലാ മക്കളെയും ബലി അർപ്പിച്ച മാതാവ് ചന്ദ്ര ഹെങ്, ഉപദേശി പ്രവർത്തകൻ സിഗ്നറ്ററിനാണെന്നതിൽ വിപ്ലവം സൃഷ്ടിച്ച ബാലിക ചാങ്ങ് യു അങ്ങനെ ഓരോരുത്തരുമായി പുതിയ ചൈനയുടെ പ്രതിനിധ്യമുള്ളതായ നേർഖണ്ഡം (Cross-Section) ഇവിടെയായിരുന്നു—പുനർജ്ജാതമായ പീപ്പിൾസ് റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ മാതാവും അമ്മയും പേരിയും. മാവോയുടെ തത്വസംഹിതയിൽനിന്ന് പ്രചോദനം നേടി, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെയും ചുട്ടേയുടെ പേർ പെറ ചെമ്പടയുടേയും അച്ചടക്കം പരിശീലിച്ച്, ചിയാങ്ങ് കൈക്കലിന്റെ അതിരുകടന്ന നാട്ടുവാഴ്ച പിന്തിരിപ്പുനയത്തിനു മീതെ വിജയം വരിച്ച സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും അതേ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്ന ഇപ്പോൾ വയലുകളിലും ഫാക്ടറികളിലും വർഷപ്പോലുള്ള ഉല്പാദനവർദ്ധനവിനുവേണ്ടി സമരം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. ഇവരിൽ ഓരോരുത്തരും ഏകദേശം അറുനൂറ്റാണ്ടുകളുടെ മറ്റുള്ളവരോടൊപ്പം വിരപ്രവർത്തകൻ (അല്ലെ

കിൽ വീരവനിത) എന്നുള്ള അശ്വയാർമായ പദവി നേടിക്കഴി
 ഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഓരോരുത്തരും പ്രാദേശികവും ദേശീയവുമായ പത്ര
 ങ്ങളുടെ മുൻപേജുകളിൽ (എനിക്കറിയാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോളം
 സംഹാരപരം എന്നതിനേക്കാൾ സൃഷ്ടിപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ
 ക്കു—കൊലപാതകങ്ങൾക്കും ആത്മഹത്യകൾക്കും കലാപങ്ങൾ
 ക്കുമല്ലാതെ എഞ്ചിനീയറിംഗ് സംബന്ധിച്ച കണ്ടുപിടുത്തങ്ങൾ
 ക്കും കാഷ്ടികരിക്കാൻകൂകൾക്കും—കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം നൽകി പ്ര
 സിദ്ധീകരിക്കുന്ന പത്രങ്ങൾ ചൈനയിൽ മാത്രമാണുള്ളതു്) വ.
 ലിയ തലക്കെട്ടിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഇന്നും അവ
 രുടെ പേരുകൾ വെളിയിലുള്ളവയ്ക്ക് അജ്ഞാതമാണ്. അവർ
 ചുട്ടേമാരോ ചൗ എൻ ലായിമരോ സുങ് ചിങ് ലിങ്ങുമാരോ
 അല്ല. അവർ മാവോ സേ-തുങ്ങുമാരുമല്ല. എന്നാൽ മാവോ സേ
 തുങ്ങിന്റെ പ്രതിച്ഛായയിൽ വാണെടുക്കപ്പെട്ടവരാണ്; നാടി
 ന്റെ ഭാവിയിലുള്ള ഒരേ വിശ്വാസത്താൽ തീ പിടിപ്പിക്കപ്പെ
 ട്ടവരാണ്; പവിത്രമാക്കപ്പെട്ട കഷ്ടപ്പാടിന്റെയും ത്യാഗത്തി
 ന്റെയും ഒരേതീച്ചുളയിൽ ഉരുക്കിയെടുക്കപ്പെട്ടവരാണ്. ലോകർ,
 പുതിയ ചൈനയുടെ മിത്രങ്ങളും ശത്രുക്കളും, അവരെ അറിഞ്ഞെ
 തീരൂ. കാരണം, അവർ അവരുടെ നേതാക്കന്മാരേക്കാൾ കൂടുതലാ
 യി പുരാതനചൈനയുടെ ചലനാത്മകമായ പുനർജന്മത്തിന്റെ
 പ്രതിഭാസത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നുണ്ട്. ക്രമിതാങ്ങ് സൈ
 ന്യങ്ങളെക്കൊണ്ട്, ചൈനാവൻകരയെ ആക്രമിക്കാൻ പ്ലാനിട്ട
 കയോ, നാശത്തിനുവേണ്ടി സഹായിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ സ
 ഹായിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന ചൈനീസ് പീപ്പിൾ
 സ് റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ എല്ലാ ശത്രുക്കളും, ചിയാങ്ങ് കൈഷങ്കി
 ന്റെ സഖ്യകക്ഷികളും രക്ഷാധികാരികളും, ഐസൻഹോവർ
 മാത്രം ഡബ്ലിസുമാരും, മക്കാർത്ത് മാത്രം മക്കാത്തിമാരും, ചിയാ
 ങ്സിന്റെ കൊലയാളിപ്രവർ 'കൊന്നിട്ടും' ജീവിതത്തിലേക്കു മ
 ടങ്ങിവന്ന ചാങ്ങ് മാമ, ശരീരത്തിൽ ബുളറുമായി കഴിയുകയും
 പണിയെടുക്കുകയും (വേണമെങ്കിൽ പടവെട്ടാനും തയ്യാർ) ചൈ

യുന്ന ഫാഷൻ യോട്ട തുടങ്ങിയ പാത്രങ്ങളുമായി പരിചയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു നല്ലതാണ്. അക്രമികളാകാൻ അഗ്രഹിക്കുന്നവർ തങ്ങൾക്കു ഏറ്റുമുട്ടേണ്ട പ്രതിരോധത്തിന്റെ സാമ്പിളുകൂടി അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കും.

എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, പുതിയ ചൈനയിലെ ഈ വീരപുരുഷന്മാരും വീരവനിതകളുമായി കണ്ടുമുട്ടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും, മാവോ സെ-തുങ്ങുമായി കൂടിക്കാഴ്ച ഉണ്ടാക്കുന്നതിലുണ്ടായ ആദ്യത്തെ വല്ലായ്മ പൊയ്ക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. മഹാനായ മാവോയ്ക്ക് അദ്ദേഹം അർഹിക്കുന്ന വണക്കം നൽകിക്കൊണ്ടുതന്നെ, ഞാൻ തുറന്നുപറയട്ടേ, പിന്നീട് അദ്ദേഹവുമായി ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തേണ്ട അത്യാവശ്യം എനിക്കുണ്ടായില്ലെന്നു്. ഒരുവിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ ഈ എല്ലാവരിലും കൂടി, മാവോയുമായി ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തിയതുപോലെയായിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ ഒന്നു മാറിപ്പറഞ്ഞാൽ, കലാകാരനെ കണ്ടുമുട്ടുകയെന്നതു് തീർച്ചയായും രസകരമായിരുന്നേനെ; എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മികച്ച കൃതികളെ നിരീക്ഷണം ചെയ്തു് പഠിക്കുകയെന്നതു് അതിനേക്കാൾ പ്രധാനമായിരുന്നു.

കെ. എ. എ.

മദ്ർ ചൈന

അനേകവർഷത്തെ ആയാസത്തിന്റെയും കഷ്ടപ്പാടുകളുടെയും ചിത്രമെന്നാണ് ചുളിവുകൾ വീണ മുമ്പം. കടുത്ത വേനൽക്കാലത്തു് വരണ്ടുകിടക്കുന്ന ഭൂമിപോലെ അതു് ഉണങ്ങി ശുഷ്കിച്ചിരിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞു പീളയടിഞ്ഞു് മങ്ങൽവന്ന കണ്ണുകൾ, തെറ്റത്തു് ഒരു നൂൽത്തൊപ്പിയിലൊതുക്കിയിരിക്കുന്ന തലമുടി. പഞ്ഞിനൂൽകാട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞ ശരീരം. ഒരു കഞ്ഞിപ്പേരിനേക്കാൾ കറുത്തു തടിച്ച പാദങ്ങൾ. ആ പാദങ്ങളിൽ അവരങ്ങനെ തേങ്ങിത്തങ്ങി നടക്കുകയാണ്. കുറിയ പാദങ്ങൾ. അവ കാണുമ്പോൾ ആ പഴയ കാലങ്ങൾ ഓർത്തു പോകും. സാമൂഹ്യവും മാനസികവുമായ അടിമതപത്തിന്റെ ചിഹ്നങ്ങൾ.

ഇതാണ് ചാങ്ങ്സൂചിന്റെ ചിത്രം. അറുപത്തിമൂന്നു വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു് ഒരു കർഷകപെൺ കിടാവായി അവൾ ജനിച്ചു. കൃഷിഭൂമിയില്ലാത്ത ഒരു കർഷകന്റെ മകൾ. ആറാമത്തെ വയസ്സിലാണ് ആ പാദങ്ങൾ കറുത്തുക്കുളിച്ചതു്. ഒൻപതാമത്തെ വയസ്സിൽ ഒരു സാധുക്കൃഷിക്കാരനുമായി അവളുടെ വിവാഹം നടന്നു. ഇരുപത്തിയഞ്ചു നീകയുന്നതിനുമുമ്പു് അവൾക്കു് അരഡസ്ടനാളം കുട്ടികളുണ്ടായി. നാല്പതിലേക്കു കാലുകുത്തുന്നതിനുമുമ്പു് അവൾ ഒരു വിധവയുമായി.

അവർക്ക് പല്ലകളില്ല. ജാപ്പാൻകാർ ബയണാറിന്റെ ബട്ടുകൊണ്ട് മിക്ക പല്ലകളും തല്ലിക്കളഞ്ഞിരുന്നു. ശേഷിച്ചവ ക്രമിത്താന്റെ രഹസ്യപ്പോലീസ്സിന്റെ മർദ്ദനമുറിയിൽവെച്ച് തകന്നു താഴെ വീണു. എങ്കിലും ഇന്നും അവർ സ്പഷ്ടമായി സംസാരിക്കുന്നു. അല്പം പൊക്കംകുറഞ്ഞു മെലിഞ്ഞ ഒരു ശരീരപ്രകൃതിയാണവർ്. ആ നട്ടെല്ലു ഇന്നും വളഞ്ഞിട്ടില്ല. കുറിയ പാദങ്ങളിൽ ഇടറാതെതന്നെയാണവർ ഇന്നും നടക്കുന്നത്. സംഭാഷണവേളയിൽ അവരുടെ കുറിയ കരങ്ങൾ ധാരാളം ആംഗ്ലംകാണിക്കും. ഒരു കൃഷിക്കാരിയുടെ മെലിഞ്ഞ കയ്യുകളാണവ. കലപ്പയും, മൺവെട്ടിയും, കൂന്താലിയും, ഗരില്ലാതോക്കും ചുമന്ന് കൈകൾ!

ഇതാണ് ചാങ്ങ്-സു-ലീൻ. അവരുടെ നാമം ആ നാട്ടിൽ ഒരു പുരാണംതന്നെയാണ്. അമ്മമാർ, അവരുടെ കഥകളെക്കുറിച്ച് താരാട്ടുപാടി തങ്ങളുടെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ ഉറക്കാറുണ്ട്. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പാഠപുസ്തകങ്ങളിൽ അവരുടെ വിപ്ലവാത്മകമായ ജീവിതത്തിന്റെ കഥകളുണ്ട്. വിമോചനസമരത്തിന്റെ അനിഷേധ്യനേതാക്കൾ ആദരസമനപിതമാണ് അവരുടെ മുന്തിൽ പെരുമാറുന്നത്. തന്നെ സന്ദർശിക്കുവാൻ അവർ വരുമ്പോൾ മാവോ-സെ-തുങ്ക്പോലും എണീറ്റുനിന്ന് അവരെ ബഹുമാനിക്കാറുണ്ട്!

അവരുടെ വിപ്ലവകരമായ ജീവിതത്തിന്റെ കഥകൾ എനിക്കറിഞ്ഞാൽകൊള്ളാമെന്നു ഞാനവരെ ഒരു ദിവ്യോഷിമുഖാന്തിരം ധരിപ്പിച്ചു. “കുഞ്ഞേ, നിന്നോടു ഞാനെല്ലാം പറയാം.” ആ വേദശതോടെ അവർ മറുപടിപറഞ്ഞു. “എന്റെകാര്യം പോകട്ടെ. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുപാർട്ടിയുടെ വിപ്ലവംമൂലം ജീവിതത്തിൽ പല പരിവർത്തനങ്ങളും വന്ന ആയിരക്കണക്കിനാളുകളുണ്ട്. അവരെ നിങ്ങൾ മറക്കാതിരിക്കുക.”

റെൻ-ലിഗ്രാമത്തിൽ അറുപത്തിമൂന്നുവയ്ക്കുമാറുവെന്ന്

ഒരു കൃഷിക്കാരന്റെ മകളായാണ് ചാങ്ങ് സു ലീൻ ജനിച്ചത്. ആൻഡ് വൈ പ്രോവിൻസിലുള്ള ചീൻകുണ്ടിയിലാണ് സെർ ലിഗ്രാമം. അവൾ കേവലം ഒരു ബാലികയായിരുന്നകാലത്തു തന്നെ പിതാവു മൺമരഞ്ഞു. വിറകുവെട്ടി ചന്തയിൽകൊണ്ടു പോയി വിറ്റാണ് അമ്മ അവളെയും കുടുംബത്തെയും പുലർത്തിയത്. ആറാമത്തെ വയസ്സിൽ അവളുടെ പാദങ്ങൾ കുറുതാക്കപ്പെട്ടു. പാദങ്ങളിലേക്കു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടുവർ പറഞ്ഞു. “നോക്ക! ഇന്നും അവയ്ക്കു് ആ കുട്ടിക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന വലിപ്പമേയുള്ളൂ. ആദ്യകാലത്തു നടക്കുമ്പോൾ എന്തൊരു വേദനയായിരുന്നുവെന്നോ.”

എന്തിനാണ് പാദങ്ങളിങ്ങനെ കുറുതാക്കിയതെന്ന് ഞാനു വരോടു ചോദിച്ചു. “ഓ. എല്ലാവരും അവരുടെ പുത്രിമാരുടെ പാദങ്ങൾ കുറുതാക്കാറുണ്ട്. പഴയകാലങ്ങളിൽ അതൊരു പതിവായിരുന്നു.” എന്റെ ചോദ്യം വീണ്ടും അവർത്തിച്ചുകൊണ്ടോ എന്തോ അവരുടെ ലോലാധരങ്ങളിൽ ഒരു പുഞ്ചിരിവിടന്നു. “പെൺകുട്ടികൾ ഓടിപ്പോകാതിരിക്കുവാനാണ് പാദങ്ങൾ കുറുതാക്കുന്നതെന്നെനിക്കു തോന്നുന്നു. പക്ഷെ, അവർ പറയുന്നത് കുറിയ പാദങ്ങൾ കൂടുതൽ സുന്ദരങ്ങളാണെന്നാണ്.”

“കേവലം വെട്ടുവയസ്സുള്ള ഒരു പിഞ്ചുബാലികയായിരുന്ന കാലത്താണ് ചാങ്ങ് എന്ന സാധു കൃഷിക്കാരനുമായി അവളുടെ വിവാഹം നടന്നത്. അങ്ങനെ അമ്മ എന്നെ പുറത്തുകടത്തി. വളർന്നുവരുന്ന ഒരു മകളെ തീറ്റിപ്പുലർത്തൽക്കു ശക്തി അമ്മക്കില്ലായിരുന്നു.” ആ ചുണ്ടുകളിൽ വീണ്ടും ഒരു പുഞ്ചിരി വിടന്നു. “എനിക്കു തോന്നുന്നു. കുട്ടിക്കാലത്തു് ധാരാളം ആഹാരം വേണ്ട ഒരു പെണ്ണായിരുന്നു ഞാനെന്നു്.”

ചാങ്ങ് മായുള്ള ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചവർ സംസാരിച്ചു. കഷ്ടതകൾ തിങ്ങിനിന്നിരുന്ന ഒരു ദരിദ്രജീവിതമായിരുന്നു അതു്. ജന്മിയിൽനിന്നും നിലം പാട്ടത്തിനെടുത്താണ്വർ കൃഷിചെയ്തി

രുന്നതു്. കഴുതകളെ വാങ്ങുവാൻ വേണ്ട പണമില്ലാതിരുന്നതു് കൊണ്ടു് അവർ രണ്ടുപേരാകട്ടെ നകം പേറിയാണു് കലപ്പുവലിച്ചിരുന്നതു്. പരിശ്രമശീലനായ ചാങ്ങിനു് കൃഷിക്കുപുറമെ പണിവളത്തലും പട്ടന്തൽപ്പഴ വളത്തലുമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അവക്കും അവരുടെ പണികൾക്കും ജീവിക്കുവാൻ മാത്രം ആഹാരം സമ്പാദിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. വിളയുന്ന ധാന്യം മുഴുവനും പാട്ടമായും പലവിധത്തിലുള്ള കരമായും പിരിച്ചെടുക്കുക ജന്മിയുടെയും സക്കാരിന്റെയും പതിവായിരുന്നു. “അതിനുമിതിനുമൊക്കെ കരച്ചുമത്തിയിരുന്നതുകൊണ്ടു് എത്രതരം കരമുണ്ടെന്നുകൂടി അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. കരങ്ങൾ കൊടുത്തുകഴിഞ്ഞാൽ മിച്ചം ഒന്നുംതന്നെ കാണുകയില്ല. അതുകൊണ്ടു് ദിവസത്തിലൊരുപ്രാവശ്യം മാത്രം ആഹാരംകഴിച്ചാണു് ഞങ്ങൾ ജീവിച്ചിരുന്നതു്. അതും മില്ലറും ഗ്രൂവലും മാത്രം. പൊട്ടക്കുളങ്ങളിൽനിന്നും കണ്ട സസ്യങ്ങളൊക്കെശേഖരിച്ചാണു് ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ പണികളെ തീർത്തിരുന്നതു്.”

തന്റെ ജീവിതത്തേക്കാൾ ഒട്ടുംതന്നെ ഭേദമായിരുന്നില്ല, മറുകൃഷിക്കാരുടെ ജീവിതവും എന്നവർ പറഞ്ഞു. “അധികമൊന്നും പറയുവാനില്ല കേഞ്ഞ, അത്രക്കു് കുറച്ചുമാത്രമേ ഞങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളൂ. നിലവും വിത്തുവാങ്ങുവാനുള്ള പണവും ഞങ്ങൾ ജന്മിവിൽനിന്നു വാങ്ങിയിരുന്നു. നിലമുഴുതു് വിത്തുവിതറി കെയ്യുക ഞങ്ങളാണു്.” കയ്യുകൊണ്ടു് ആംഗ്യങ്ങൾ കാണിച്ചുകൊണ്ടവർ തുടന്നു. “വരൾച്ചയുള്ളപ്പോൾ മഴയ്ക്കുവേണ്ടി ഞങ്ങൾ ദൈവത്തോടു പ്രാർത്ഥിക്കുക പതിവായിരുന്നു. ധാന്യങ്ങൾ കൊയ്തെടുക്കുന്നതു് ഞങ്ങളാണെന്നു് പറഞ്ഞുവല്ലോ. പക്ഷേ കൊണ്ടുപോകുന്നതു് ജന്മിയും സക്കാരുടേയും ഗന്ധമാത്രമാണു്. വിളവെടുപ്പു് മോശമായിരുന്ന കാലങ്ങളിൽ ജന്മിയുടെ പാട്ടംകൊടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഞങ്ങളുടെ പണികളെപ്പോലും വില്ക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടു്. ചിലപ്പോൾ വിത്തു് കടം

വാങ്ങേണ്ടിവന്നിരുന്നു. അങ്ങനെ കുടുംബത്തിലും വിതച്ചും കൊല്ലങ്ങൾ കടന്നുപോയി. കാളഭട്ടൻ വലിക്കുന്ന കാളകളെ പോലെയായിരുന്നു ഞങ്ങൾ. വെള്ളം മുഴുവനും വലിച്ചുകയറുന്നതു് ആ കാളകളാണു്. പക്ഷെ, അവർക്കു് ഒരു തുള്ളിയും കിട്ടുന്നില്ല. അതായിരുന്നു, കുഞ്ഞു ജീവിതം. ഭാരവാഹ്യവും കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെപ്പോലെതന്നെ."

"ഞങ്ങൾക്കു കട്ടികളുണ്ടായിരുന്നു." എന്റെ ചോദ്യത്തിനു് അതരമായി അവർ പറഞ്ഞു. "ധാരാളം കട്ടികൾ. അവർ ജനിച്ചുതന്നെ ഞങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചുവന്നു. കട്ടികൾ വളർന്നുവന്നാൽ വയലുകളിൽ വേലചെയ്തു് അവർക്കു് മാതാപിതാക്കളെ സഹായിക്കാം. പുത്രന്മാരും അവരുടെ ഭാര്യമാരും കട്ടികളായി ധാരാളം അംഗങ്ങളുള്ള ഒരു വീടായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെതു്. ഒത്താവുമരിച്ചപ്പോൾ അവരുടെ സംരക്ഷണം എന്റെ ഭാരമായിത്തീർന്നു. എനിക്കതൊരു വലിയ ഉത്തരവാദിത്വമായിത്തീർന്നിരുന്നു."

"അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് നാലാംപട ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലേക്കു വന്നതു്. അതോടുകൂടി ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു വലിയ വിപ്ലവം തന്നെയുണ്ടായി." ഇതു പറയുമ്പോൾ ഒരു പുതിയവെളിച്ചം അവരുടെ കഴിഞ്ഞ കണ്ണുകളിൽ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആവേശത്തുള്ളതുകൊണ്ടു് അവരുടെ സ്വരം പതറിയിരുന്നു.

മലവെള്ളപ്പാച്ചിൽ പോലെയായിരുന്നു അവരുടെ സംസാരം. ആ പ്രവാഹത്തെ തടഞ്ഞുകൊണ്ടാണെന്റെ ചോദ്യം. ചെമ്പടയെക്കുറിച്ച് അവർ എന്നു മുതലാണ് കേട്ടുതുടങ്ങിയതെന്നായിരുന്നു എന്റെ ചോദ്യം. ആ ഗ്രാമത്തിലേക്കു അവർ വരുന്നതുവരെ ചാങ്ങു് സൂലീനു് കമ്മ്യൂണിസറ്റുകാരെപ്പറ്റി ഒന്നുംതന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. പാട്ടും കുറയ്ക്കലിനും പലിശ കുറയ്ക്കലിനുംവേണ്ടി ശബ്ദമുയർത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പുതിയതരം പട്ടാളം. നാലാം പടയെക്കുറിച്ച് അപ്പോൾ വാനിൽനിന്നും ആ ഗ്രാമ

ത്തിൽക്കൂടി കടന്നുപോയ പച്ചരും പറയുന്നത് അവർ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. “കണ്ടെത്ത, ആദ്യമായി കേട്ടപ്പോൾ ഞാനതു വിശ്വസിച്ചില്ല. ഈ ഗ്രാമത്തിലുള്ള ആരുംതന്നെ അതു വിശ്വസിച്ചില്ല. ജന്മിമാക്കെതിരായി പാവപ്പെട്ട കൃഷിക്കാരുടെ ഭാഗത്തു ചേരുക പട്ടാളക്കാർക്കു കഴിയുമോ? ഞങ്ങൾ സംശയിച്ചു. പക്ഷെ, നാലാം പട വന്നപ്പോൾ അസംഭവ്യമെന്നു കരുതിയിരുന്ന അത് സംഭവിക്കുകയാണുണ്ടായത്. പാട്ടം വെട്ടിക്കുറക്കപ്പെട്ടു. ഞങ്ങളിൽ ഒരിക്കലായിരുന്ന പരാധർമ്മത്തെ പാട്ടം കൊടുത്തിരുന്നില്ല. പട്ടാളക്കാർ ഞങ്ങളുടെ സഹായത്തിനുള്ളായിരുന്നതുകൊണ്ട് ജന്മിമാർ ഞങ്ങളോടു കരുണയെ ശ്വാസമടക്കി കഴിച്ചുകൂട്ടി.

ഇതാണു ചൈനയെക്കുറിച്ച് മുഖവുരയായി അവർ പറഞ്ഞത്. ഈ പരിവർത്തനങ്ങൾ അവരുടെ ‘ഉൾക്കണ്ണ’ തുറന്നു. അതോടെ നാലാംപടയുടെ കൊടിക്കീഴിൽനിന്ന് ജാപ്പാൻകാരെ എത്രത്തുളരുന്നതിന് കൃഷിക്കാരെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിൽ അവർ വ്യാപൃതരായി. മക്കളെയും, മക്കളുടെ മക്കളെയും സഹോദരിയെയും, സഹോദരി ഭർത്താവിനെയും അവർ അവരോടൊപ്പം സമരമുഖത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. ജാപ്പ് പ്രതിരോധത്തിനുവേണ്ടി അവർ ഒരു കുടുംബത്തെത്തന്നെ മുന്നണിയിലേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. അതു പറയുവാൻ വിനയം അനുവദിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും—അവർ ഒരു നല്ല സംഘടനയും വിപ്ലവകാരിയുമായി വളർന്നു. കാലക്രമേണ പ്രതിരോധവകുപ്പിലെ വനിതാവിഭാഗത്തിന്റെ ആധിപത്യമായി അവർ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു.

“നിങ്ങളുടെ സംഘടനയുടെ പ്രധാന പ്രവർത്തനമെന്തായിരുന്നു?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ജാപ്പാനെതിരായുള്ള പ്രതിരോധത്തിനുവേണ്ടി, ബഹുജനങ്ങളെ അണിനിരത്തുകയും, മുറിവേറ്റ പട്ടാളക്കാരെ ശുശ്രൂഷിക്കുകയും.”

അതിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തിമുപ്പത്തിരണ്ടിൽ ആ ഗ്രാമ

ത്തിൽ താവളമുറപ്പിച്ചിരുന്ന പുതിയ നാലാംപടയുടെ ഒരു വിഭാഗത്തെ 1500 ഓളം വരുന്ന ഒരു ജാപ്പ് പട്ടാളസംഘം കടന്നുകൂട്ടിക്കയറുകയുണ്ടായി. കൃഷിക്കാർ ക്ഷാമം, കൈക്കോടാടി, നാടൻ തോക്കു തുടങ്ങിയ ആയുധങ്ങൾകൊണ്ട് ജാപ്പ് പട്ടാളസംഘത്തെ ധീരമായി എതിർത്തു. ചാൻ-ഘ-ലീന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള വനിതാവിഭാഗംപോലും ആ സമരത്തിൽ സജീവമായി പങ്കെടുക്കുകയുണ്ടായി. അവർ കല്ലുകൾ വാരി ജാപ്പ് പട്ടാളത്തിനെതിരെ വർഷിച്ചു.

ജാപ്പാൻകാരെ അധിനിമിത്തം തുരത്തിയതിനുശേഷമാണ് "1941-ലെ സൗത്ത് ആൻഡ് വൈ സംഭവം" എന്നറിയപ്പെടുന്ന ആ കപടനാടകം നടന്നത്. ഒരു കനത്ത ദേശീയവഞ്ചനയായിരുന്നു ആ സംഭവം. പൊതുശത്രുവായ ജാപ്പാനെ ഒന്നിച്ചു നേരിടുന്നതിനുവേണ്ടി കമ്മ്യൂണിസറ്റുകാരും ക്രിമിനാളും തമ്മിൽ ചെയ്തിരുന്ന സഖ്യത്തെ നിർവ്വജംബംവിട്ടുകൊണ്ട് ക്രിമിനാൾ നാലാംപടയെ പെട്ടെന്നുകൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്ന് തുടങ്ങി. പുതിയ നാലാംപടയ്ക്ക് ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസം നേടുവാനും, പിന്തുണ സമ്പാദിക്കുവാനും കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പക്ഷെ, ക്രിമിനാളിന്റെ മിന്നലാക്രമണവും സംഖ്യാബലവും നിമിത്തം ചെമ്പടയ്ക്ക് പൂർണ്ണനിലയിലേക്ക് പടയോട്ടം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. തന്റെ ജീവൻതന്നെ അർപ്പിക്കുവാൻ തക്ക സന്നദ്ധതയോടെ ചാൻ ഘ ലീൻ നാലാംപടയിൽ ചേർന്നു. മഞ്ഞുകുരിശിടുന്നിരുന്ന ആ പൂർണ്ണനിലയിലേക്ക് ഓടി രക്ഷപ്പെടുക ക്ഷിപ്രസാദ്ധ്യമായിരുന്നില്ല. കുറിയ പാദങ്ങളിൽ അവർ തേങ്ങിത്തേങ്ങി നടക്കുന്നതു കണ്ടിട്ട് പട്ടാളത്തലവന്മാർ അവരെ ഉപദേശിക്കുകയുണ്ടായി, ശ്രമാവഹമായ ഈ സംരംഭത്തിന് അവരുടെ വാർദ്ധക്യം അനുയോജ്യമല്ലെന്ന്. വിപ്ലവത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള സേവനത്തിൽ വാർദ്ധക്യമെന്നോ യുവത്വമെന്നോ ഉള്ള വ്യത്യാസം ഇല്ല എന്നായിരുന്നു അവരുടെ ധീരമായ മറുപടി. "ചെമ്പടയാണെന്റെ

മാതാവും പിതാവും. അതെവിടെ പോകുന്നുവാ അവിടെ ഞാനും പോകും." ശത്രുക്കളുടെ പിടിയിലമന്ന് പ്രദേശങ്ങളിലെ ഖജനങ്ങളെ സംഘടിപ്പിക്കുവാനാണ് പിന്നീടവരോടു കമാൻററന്മാർ 'ഉത്തര'വിട്ടത്.

"എന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ സുരക്ഷിതത്വത്തെപ്പറ്റി ഓർമ്മപ്പെടാൻ വല്ലാത്ത ഒരു വേദന തോന്നിയെങ്കിലും, പട്ടാളത്തിലായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഞാനവരോട് ഉത്തരവുകൾ അനുസരിക്കുവാൻ നിർബന്ധിതയായിരുന്നു." അവർ തുടന്നു. "ആ ജാപ്പ് പ്രതിരോധത്തിൽ പരാജയമടഞ്ഞ് പർവ്വതനിരകളിലേക്കു അഭയമന്വേഷിച്ചു് ഓടിയ കാലത്താണ് എന്റെ മകൾ പ്രസവിച്ചത്. അതും ഒരു പർവ്വതത്തിനു് മുകളിൽ പച്ച. അക്കാലത്തു് ജനറൽ യി-ടീൻ എന്നോടു പറയാറുണ്ട് 'മദർചാങ്', നിങ്ങളൊന്നുകൊണ്ടും വിഷമിരിക്കണ്ട. നിങ്ങളുടെ കുട്ടികൾ എന്റെ കുട്ടികളെപ്പോലെയാണ്. അവരെ ഞാൻ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം.'"

ഗ്രാമത്തിലും പട്ടാളക്കാരുടെയിടയിലും ചാങ്ങ് സൂചിൻ മദർചാങ്ങ് എന്നാണറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ജാപ്പാനീസ് പോലീസും ക്രിമിനാൽ പോലീസും സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന കറുത്ത രേഖകളിൽ (ബ്ലാക്ക് ലിസ്റ്റ്) അവരുടെ പേരും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ രേഖകളിൽ അവർ "അപകടകാരിയായ ചുവപ്പ്" പെണ്ണായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അക്കാലത്തു് അവർ പേര് മാഡാചിങ്ങ് എന്നു മാറുകയും, തലമുടിയുടെ ഫാഷൻ പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്തു. മുഖത്തു് ഏതോ ചില കൃത്രിമസാധനങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു് ഏതാണ്ടൊരു ഭ്രാന്തിയെ പോലെയാണവർ നടന്നിരുന്നത്.

അന്നുമുതലാണ് അവരുടെ ജീവിതത്തിലെ അപകടകരവും നാടകീയവുമായ രംഗങ്ങളാരംഭിക്കുന്നത്. ആ "ഭ്രാന്തിപ്പെണ്ണ്" അവളുടെ കുറിയ പാദങ്ങളിൽ തേങ്ങിത്തേങ്ങി നടന്ന് ഗ്രാമങ്ങളിലെല്ലാം ചെറുത്തുനില്ക്കുപിന്നെയും വിപ്ലവത്തിന്റെയും സന്ദേശം പരത്തി. പകൽമുഴുവൻ അവർ വല്ല കുന്നുകളിലും

ഒളിവിലായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് രാത്രി കാലങ്ങളിലാണ് വർഗ്ഗാ
മങ്ങളിൽ സമരപ്രചരണം നടത്തിയിരുന്നത്.

ആ സാമൂഹികകഥകളുടെ ഏകദേശം അവർ നിവർത്തിവെച്ചു
പ്പോൾ വല്ലാത്തൊരനുഭവമാണെനിക്കുണ്ടായത്. അവർ ഒളി
വിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടിയ വലിയ കുന്നുകളുടെയും, തണുപ്പേറിയ ഗു
ഹകളുടെയും രൂപങ്ങൾ എന്റെ മുമ്പിൽ ഉയർന്നു. അവർ
തിന്ന കാട്ടുപഴങ്ങൾ! അവർ സമരത്തിനായിട്ടായ പട്ടണ വിശ
പ്പും കനത്ത ഏകാന്തതയും എല്ലാം എനിക്കനുഭവപ്പെട്ടു. ശത്രു
വിന്റെ ആക്രമണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം മനസ്സിൽ ഏർപ്പാ
ഴം ഉണ്ടായിരിക്കും. ഒരടി തെറ്റിയാൽ മരിക്കുന്ന ശത്രുക്കളുടെ
യോ ക്രമിത്താങ്ങൾ ശത്രുക്കളുടെയോ ഭയം എനിക്കുണ്ടായിരുന്നു. അവ
രെ പിടിച്ചുകൊടുക്കുന്നവർക്ക് ശത്രുക്കൾക്കിടയിൽ ഒരു വലിയ പ്രതി
ഫലം വാഗ്ദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

“വല്ലാത്ത ഏകാന്തത. എന്നും ഭയത്തിന്റെ നിഴലിൽ.
സ്ഥിരമായ ഒരു താമസസ്ഥലം പോലുമില്ല. എന്തു ദുരിതങ്ങൾ
നിറഞ്ഞ ജീവിതമായിരുന്നു അത്?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“അതെ, അന്തമില്ലാത്ത കഷ്ടപ്പാടുകൾ നിറഞ്ഞ ഒരു ജീ
വിതമായിരുന്നു അത്.” സാവധാനത്തിൽ, വളരെച്ചെറുതെ ആ
ചോദിച്ചിട്ടെന്നപോലെ അവർ പറഞ്ഞു. “പലതും ആ ജീവി
തത്തിൽ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്: സൂര്യാസ്തമനത്തിന്റെ
ഏകദേശം ഇരുട്ടുപരന്നുതുടങ്ങുമ്പോൾ ഞാൻ ഒളിവിലായിരിക്കുന്ന
കുന്നുകളിൽനിന്നും ഗ്രാമങ്ങളിലേക്കിറങ്ങും. അതാണ് ഏറ്റവും
പറ്റിയ സമയം. പ്രത്യേകിച്ചു സൂര്യാസ്തമനത്തിനും ചന്ദ്രോദ
യത്തിനുമിടയ്ക്കുള്ള സമയം. കൂരിട്ടിൽ ഞാൻ മുകളിലേക്കു നോ
ക്കുമ്പോൾ ആകാശം നിറയെ നക്ഷത്രങ്ങളായിരിക്കും. ആ നക്ഷ
ത്രങ്ങളുടെയിടയിൽ ഞാൻ മാംസവാവിന്റെ മുഖം കാണും. പി
ന്നെ എനിക്കു ഏകാന്തതയില്ല.”

അവരുടെ കണ്ണുകളിൽ അഭിമാനത്തിന്റെയും വിശ്വാസ

ത്തിന്റെയും കനികയും തെളിഞ്ഞു. ആ സംസാരം ഒരു കവിതയെന്നായിരുന്നു. നിശയുടെ നിറഞ്ഞ ഏകാന്തതയിൽ ആ കാശത്തേക്കു നോക്കി അവിടെ “ചൈനക്കുമീതെയുള്ള ചുവപ്പുനക്ഷത്രം” എന്തെ കാണുവാൻ സാധിച്ചു ആ നാഡ്യകൃഷിക്കാരിയിൽ എനിക്കത്രെ തൃപ്തിതോന്നി.

ചാങ് മാമയെ പിടികൂടുന്നതിനുവേണ്ടി ക്രിമിത്താങ്ങ് ഏജൻറമാർ നാടുമഴുവൻ വേട്ടയാടാൻ തുടങ്ങി. ഏറെനാൾ പിടികൊടുക്കാതെ ഒളിവിൽ നടന്നെങ്കിലും, അവസാനം 1941-ൽ അവർ ക്രിമിത്താങ്ങ് കെണിയിൽ വീണു. ‘അപകടകാരിയായ ആ കൊള്ളക്കാരന്റെപ്പേരിനെ’ പിടികൂടിയതിൽ ക്രിമിത്താങ്ങിന്റെ 52-ാം പടയണിയിൽ വലിയ ആറ്റൊഴുപ്പുകടനങ്ങളുണ്ടായി. അവർ നാലാംപടയിൽപ്പെട്ടതാണെന്നും, അവരിൽനിന്നും ക്രിമിത്താങ്ങ് പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സംഘടനയുടെ ഒളിപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സകല രഹസ്യങ്ങളും കിട്ടുമെന്നും ക്രിമിത്താങ്ങ് കാർ വ്യാജമാക്കി.

“അവർ എന്നോടു രാപകലില്ലാതെ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു.” ചാങ്ങ് എന്നോടു പറഞ്ഞു. “ആ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ഗരില്ലകളുടെ പേരുകൾ അവർ എന്നോടാവശ്യപ്പെട്ടു. കഴിഞ്ഞൊരാളും ക്രിമിത്താങ്ങ് പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നും ഞങ്ങൾ പിടിച്ചെടുത്ത 24 തോക്കുകൾ എവിടെയാണ് ഒളിച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നതെന്നവർ എന്നോടു ചോദിച്ചു. അടുത്തചോദ്യം പച്ചതനിരകളിലേക്കു ഓടിക്കുളപ്പട്ട നാലാംപടയുടെ പുതിയ താവളത്തെക്കുറിച്ചായിരുന്നു. ഞാൻ ഒരു പെണ്ണായതുകൊണ്ട് എല്ലാം തുറന്നുപറയുമെന്നുവർ ധരിച്ചതു്.” പല്ലില്ലാത്ത ആ മോണകൾ ഒന്നു പുഞ്ചിരിച്ചു. “ആ ധാരണ വെറും തെറ്ററിയാതെ മാത്രമായിരുന്നു, കരുതെ. ഞാനൊരു പെണ്ണാണ്. ശരിതന്നെ. പക്ഷെ ഞാൻ നാലാംപടയിലുള്ളവളാണ്. ഏതു കഠിനമർദ്ദനത്തിനു വിധേയരായാലും നാലാംപടയിൽപ്പെട്ട ഒരു കുഞ്ഞുപോലും ഒരു രഹസ്യ

വും പുറത്തുപറയാറില്ല. എന്നിൽനിന്നവർ ഒരു മുക്കം കിട്ടിയില്ല."

"അതുകൊണ്ടവർ നിങ്ങളെ കഠിനമായി, മർദ്ദിച്ചു. ഇല്ലെ?"

അവർ തലകുലുക്കി. പല്ലുകളില്ലാത്ത ആ വായ് തുറന്നു. "ജാപ്പാൻകാർ എന്നിൽ അവശേഷിപ്പിച്ചിരുന്ന പല്ലുകൾ അവർ തല്പിക്കളഞ്ഞു." അവരുടെ മുഖത്തു "കുറെപൈശാചികമായ ഒരു ചിരി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. "എന്റെ കുറെ പല്ലുകൾ ജാപ്പാൻകാർ തല്പിത്താഴെയിട്ടു. ബാക്കിയുള്ളതു ക്രമിത്താങ്ങും. ജാപ്പാനും ക്രമിത്താങ്ങും! രണ്ടും ഒന്നുതന്നെ."

ക്രമിത്താങ്ങുകാർ എങ്ങനെയാണ് തല്പിച്ചുതച്ചതെന്നും, കെട്ടിയിട്ടു ചുറ്റികയ്ക്കുകയെന്നും അംഗ്യഭാഷയോടുകൂടി എന്നെ അവർ മനസ്സിലാക്കി. ആ ഭീകരസംഭവങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ഓർമ്മകൾ അവരിൽ ആവേശംകൊള്ളുന്തി. അവരുടെ സ്വരം തന്നെ ഉയർന്നു. "വളരെ വളരെ കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ഞാൻ എന്റെ കണ്ണീരുമുഴുവൻ കുടിച്ചുകഴിഞ്ഞു." ഇതുപറയുമ്പോൾ അവരുടെ കണ്ണുകളിൽ ഒരുതുള്ളി കണ്ണുനീർ പോലുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. "റേസർ തെറുത്തുകയറി സ്റ്റോക്കിംഗ്സ് അഴിച്ചു നശനമായ കാലു് അവരും എന്നെ കാണിച്ചുതന്നു. കാലുനിറയെ വലിയ കറുത്ത പാടുകളായിരുന്നു. ഇരുമ്പ് പഴുപ്പിച്ചുവച്ചതിന്റെ പാടുകൾ! ആ ഭാഗത്തു് മാംസത്തിനിപ്പോൾ വേദനതന്നെ അനുഭവപ്പെടുന്നില്ലെന്നു കാണിക്കുവാൻവേണ്ടി തലയിൽ നിന്നും ഒരു ഘ്രിചി(പിൻ) ഉൾക്കൊണ്ടവർ കാലിൽ തറച്ചുകാണിച്ചു. "കുഞ്ഞേ, ഇന്ന് എനിക്കു വേദനതോന്നുന്നില്ല." അവർ ഒന്നുചിരിച്ചു. കനത്ത ഒരു പൊള്ളച്ചിരി. "ക്രമിത്താങ്ങുകാർ എങ്ങനേക്കുമായി എന്റെ വേദനകളെ നശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്." ഷർട്ടിന്റെ കയ്യിൽ തെറുത്തുകയറി കയ്യിൽ നിറയെയുള്ള കറുത്ത പാടുകൾ മുണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടവർ തുടന്നു. "അവർ മുനകുത്ത ഹുററക്കുഷണങ്ങൾ കുത്തിയിറക്കിയതിന്റെ പാടുകളാണിതെല്ലാം. ഹുററ

ക്കണ്ണങ്ങൾ മാംസത്തിൽ കുത്തിയിറക്കിയതിന്റെ അംശങ്ങൾ ശരീരത്തിൽ ഇരിക്കത്തക്കവണ്ണം ബാക്കി അവർ മനപ്പൂവും ഒടി ചെട്ടക്കും. അങ്ങനെ ഈറക്കണ്ണങ്ങൾ മാംസത്തിലിരുന്നു ചലമൊലിപ്പിച്ചു പഴുത്ത പാടുകളാണിവ."

സമീക്ഷവാൻ വയ്യാത്ത ഓർമ്മകളായിരുന്നു അവ. ശബ്ദം ഇടക്കിടറിപ്പോയി. കണ്ണനീരില്ലെങ്കിലും കണ്ണുകളവർ തുടച്ചു. ഉണർച്ചകിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു കവിൾ ചായ അവർ കുടിച്ചു. ഒരുമിനിറ്റിനുള്ളിൽ അവർ അസ്സാദചിത്തയും ശാന്തയുമായി കാണപ്പെട്ടു. "കൂരമായ ഈ മർദ്ദനമുറകളൊക്കെ പ്രയോഗിച്ചിട്ടും കുമിന്താങ്ങ് കൊലയാളികൾക്ക് ഞാനൊരു വിവരവും നൽകിയില്ല." തെല്ലൊരളിമാനത്തോടെ അവർ തുടന്നു. "ഒന്നുമറിഞ്ഞുകൂടാ എന്നുമാത്രമായിരുന്നു എന്റെ ഉത്തരം. ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു അവർതന്നെ വിഷമിച്ചു. അതിനുശേഷം ചോദ്യങ്ങളില്ലാതെദിവസവും മർദ്ദനമുറകൾമാത്രമായി. എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരനുഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. വൃണങ്ങളുടെ ദുർഗ്ഗന്ധംകൊണ്ട് കുമിന്താങ്ങ് ചെകത്താമ്പാക്ക് എന്റെ അടുത്തു വരാൻ നിവർത്തിയില്ലായിരുന്നു." വൃണങ്ങളുടെ ദുർഗ്ഗന്ധത്തിന്റെ തീവ്രത കാണിക്കുവാൻവേണ്ടി അവർ ശ്രദ്ധിച്ചു കാണിച്ചു. "അതുകൊണ്ട് ഓരോമാറിനിന്നു നീളമുള്ള ഈറക്കൊലുകൾകൊണ്ട് തൊഴിക്കുകയായിരുന്നു അവർ ചെയ്തിരുന്നത്. അങ്ങനെ ആ മർദ്ദന സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുവർഷത്തിൽ കൂടുതൽ നീണ്ടുനിന്നു."

ഒരു ഹിമീഷത്തെ നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കുശേഷം പ്രശാന്തമായ ഉറച്ചു സപരത്തിൽ അവർ പറഞ്ഞു. "കുഞ്ഞെ, അങ്ങനെ ഞാൻ മരിച്ചു!"

ഈ വിവരങ്ങൾ കേട്ട ഞാൻ അവരുടെ മുഖത്തേയ്ക്ക് സാന്ദ്രതം നോക്കി. ഉഗ്രീയമായ മർദ്ദനമനുഭവിച്ച്, വികൃതമായ അവരുടെ മുഖത്തിന്റെ രൂപം ഏതോ ആന്തരികമായ ഒരു ചൈതന്യത്തിന്റെ ശക്തി പ്രവർത്തനത്തിലെന്നവണ്ണം മാറിവരുന്നതായിഎനിക്കു തോന്നി.

പത്തുവർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ചൈനീസ് വിപ്ലവത്തിനുവേണ്ടി 'മരിക്കുകയും' ആ മരണയാതനകളുടെ കഥകൾ എന്നോട് ഉദ്ദേശപൂർവ്വം പറയുകയും ചെയ്ത ആ സാധുക്രൂഷിക്കാരിയിൽ ആ നിമിഷം ഞാൻ ചൈനീസ് ജനതയുടെ അനശ്വരമായ ആത്മവീര്യത്തിന്റെ ചൈതന്യം നിറഞ്ഞ രൂപം കണ്ടു!

*

*

*

*

'മരണ'ത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ആ കഥ കറേക്കുകറേയെന്നവർ എന്നോട് പറഞ്ഞത്. ക്രമിത്താങ്ങ് കൊലയാളികളുടെ ക്രൂരമായ മർദ്ദനത്തിനിരയായി തളന്ന് മൂർച്ഛിച്ചു വീണ അവസ്ഥയെന്നവർ 'മരണം' എന്നു പറഞ്ഞത്. ജയിലറയിൽവെച്ചു ബോധം കിട്ടാത്ത അവർ വീണപ്പോൾ മുറുപ്പായ അവരുടെ നാഡിചലനം ഏറെക്കുറെ നിന്നുപോയതായി. ഇതുകണ്ട ജയിൽവാർഡറന്മാർ ധരിച്ചത് അവർ വാസ്തവത്തിൽ മരിച്ചുപോയെന്നാണ്. അതുകൊണ്ടവർ അവരെ എടുത്തു അവിടെ ഒരു ഭാഗത്തു കിടന്നിരുന്ന ശവക്കുട്ടത്തിലേക്കെറിഞ്ഞു. ശവശരീരങ്ങളുടെ ഒരു കൂമ്പാരം. രാവിലെ നടന്ന നരവെട്ടയുടെ വിളവെടുപ്പാണ്! അങ്ങനെ പോലീസ് രേഖകളിൽനിന്നും അവരുടെ പേര് തിരോധനം ചെയ്തു. ഭയങ്കരിയായ ആ കൊള്ളക്കാരിപ്പെണ്ണു മരിച്ചവെന്നും ഹൃദ്രോഗമാണ് മരണമെന്തെന്നും ജയിൽ വാർഡറന്മാർ യഥാകാലം മുറുപ്പായ മേലധികാരികളെ അറിയിച്ചു.

ശവശരീരങ്ങൾ അങ്ങനെ കുന്നുകൂടി കിടക്കുകയാണ് ഒന്നിച്ചായാൽ കഴിച്ചുമുടാൻ എടുപ്പുമുണ്ടല്ലോ എന്നാണ് ക്രമിത്താങ്ങ് ആരാച്ചാരന്മാരുടെ വിചാരം. ചാങ്ങുമാമയെ കൊന്നുവെന്നും, അവരുടെ ശവശരീരം ജയിലറയ്ക്കു പിന്നിൽ കിടക്കുകയാണെന്നുമുള്ള വാർത്ത പെട്ടെന്നു ഗ്രാമത്തിൽ പരന്നു. ദേശാഭിമാനികളായ ഗ്രാമീണർ ആ രാത്രി ചാങ്ങുപീന്റെ ശവശരീരം മോഷ്ടിച്ചെടുത്തു അവരുടെ സഹോദരിയുടെ വീട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അതുഭൂതമെന്നു പറയട്ടെ. അവിടെവെച്ചാണ് മനസ്സി

പായത്ത് അവർ മരിച്ചിട്ടില്ലെന്ന്. ജീവിതത്തിന്റെ ഭീപനാളം മർദ്ദനമൂലം അവശയായ അവരുടെ ശരീരത്തിൽ മങ്ങിമങ്ങി നിന്നിരുന്നു.

“അങ്ങനെ എന്റെ സഹോദരിയും ആ ഗ്രാമീണതാകൂടി അവരുടെ സ്നേഹവും ശുശ്രൂഷയുടേതാണെന്ന് എനിക്കു വീണ്ടും ജീവൻ തന്നു.” അഞ്ചുദിവസങ്ങൾക്കുശേഷമാണവർക്ക് ബോധം തന്നെ വീണത്. എന്നിട്ടുപോലും കുടുംബത്തോടു അവർക്കു തോന്നിയിരുന്നു അവർ പരലോകത്താണെന്നു്. അവരുടെ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും വ്യക്തിപരമായി ഇടപെട്ട് അനാഥയായ ഒരു കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ അവരെ ശുശ്രൂഷിച്ച സഹോദരിയെ അവർ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം സ്തുരിച്ചു. “എനിക്കു കയ്യോകാലോ അനക്കവാൻ വയ്യായിരുന്നു. ഞാനത്രമാത്രം ക്ഷീണിച്ചുപരവശയായിരുന്നു. കുറച്ചുനാളത്തേയ്ക്ക് എനിക്കു ശരിയായ കാഴ്ചതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നീരു വന്നു വീങ്ങിയ താടിയിൽ അനക്കി എനിക്കു ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ വയ്യായിരുന്നു. സഹോദരി ധാന്യപ്പൊടികൊണ്ട് സൂപ്പുണ്ടാക്കി ഒരു കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ എനിക്കു കോരിത്തരേണ്ടിവന്നു. ശരീരത്തിൽ അവശേഷിച്ചിരുന്ന ഊറുകളെല്ലാം മൂലം വ്രണമുണ്ടായി പഴുത്തു് ദുർഗ്ഗന്ധം അസഹനീയമായിത്തീർന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് മുറി സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങൾ കത്തിച്ചു പുകയ്ക്കുക സഹോദരിയുടെ ഒരു ഭാരമായിത്തീർന്നു. ആ പുകയില്ലെങ്കിൽ എനിക്കുതന്നെ മുറിയിൽ നിന്നും പുറപ്പെട്ടു ദുർഗ്ഗന്ധം സഹിക്കുവാൻ വയ്യായിരുന്നു.” നമ്മെ ചിരിപ്പിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ മൂക്കുകൊണ്ട് ആംഗ്യം കാട്ടി തള്ളിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ടാണവർ ഇതു പറഞ്ഞത്.

ചാങ്ങ് മാമയെ ചികിത്സാർത്ഥം ആശുപത്രിയിലേക്ക് മാറ്റണമെന്നു സഹോദരിക്കു വലിയ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ അവർ അതൊരിക്കലും സമ്മതിച്ചില്ല. “ഞാൻ മരിച്ചുപോയി എന്നുള്ള ക്രമിതാങ്ങ് ധാരണ മാറരുതെന്നു് എനിക്കു നിർബന്ധം

മുണ്ടായിരുന്നു. ആശുപത്രിയിലേക്കു നീങ്ങുമ്പോൾ സംസ്ഥാനികൾ കഴുപ്പുത്തിലാകാം. അപായകരമായ ഇത്തരം അവസ്ഥകളിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനു് നാലാം പടയിലെ ജനറൽ 'എ' എനിക്കൊരു മരുന്ന് തന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. എനിക്കു സംസ്ഥാനികൾക്കുവേണ്ടി സഹോദരിയെ വിളിച്ചു മുററത്തു മണ്ണിനടിയിൽ കുഴിച്ചിട്ടിരുന്ന ആ മരുന്ന് തെരഞ്ഞെടുക്കുവാൻ ഞാൻ പറഞ്ഞു. "ഈ മരുന്ന്, സഹോദരിയുടെ ശുഷ്കാന്തിപ്പുവു കവും സ്നേഹമനുസന്നവുമായ ശുശ്രൂഷയും, ചുവപ്പുപടയുടെ അന്ത്യവിജയത്തിലുള്ള സീമാതീതമായ ശുഭാപ്തിവിശ്വാസവുമാണ് അവരെ ആ 'മരണ'ത്തിൽനിന്നും അതുഭൂതകരമാവണം ജീവിപ്പിച്ചത്. രണ്ടു വർഷം കഴിഞ്ഞു നടക്കാനും പ്രവർത്തിക്കുവാനുമായതോടെ അവർ വീണ്ടും രംഗത്തു വന്നു. ഇരുട്ടും ഏകാന്തതയും നിറഞ്ഞ നിശാഭേകകളിൽ ആ കുറിയ പാദങ്ങളിൽ ഭേങ്ങിത്തേങ്ങി നടന്നവർ ഗ്രാമങ്ങളിൽ വിപ്ലവത്തിന്റെ സന്ദേശം പരത്താൻ തുടങ്ങി.

അതോടെ കുമിന്താങ്ങുകാർ ഒരു കാര്യം മനസ്സിലായി. തങ്ങളുടെ പോർസംരേഖകളിൽ കാണുതുപോലെ ചാങ്ങുമാമ മരിച്ചിട്ടില്ല. ഇന്നും ജീവനോടെയിരിക്കുന്ന അവർ ഉഷാരായി പ്രവർത്തിക്കുകയാണ്. ഗ്രാമത്തിൽതന്നെ ജീവിച്ചിരുന്ന അവരുടെ ഒരു മകളെവിളിച്ചു കുമിന്താങ്ങുകാർ ചോദ്യം ചെയ്തു. "ആ നീണ്ട ദശാഗത്തിനുശേഷം അമ്മയ്ക്കു ഭാര്യ പിടിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അവർ വീടുപേക്കിച്ചു കുന്നിൻപുറങ്ങളിൽ അചഞ്ചനടക്കുകയാണ്. ഇനിയവർ മടങ്ങിവരുകയില്ല." ഇതായിരുന്നു മകളിൽനിന്നും കിട്ടിയ മറുപടി. "ഞാനവളെ പറഞ്ഞല്ലിയിരുന്നതുപോലെതന്നെയവർ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഭ്രാന്തിയാണ്. ശരിതന്നെ. പ്രേതാഭയശത്തിന്റെയോ, പിശാചിന്റെയോ ഭാര്യല്ല. വിപ്ലവത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ഭാര്യ! കുമിന്താങ്ങുകാരെ തുരത്തി ഭൂമി കൃഷിക്കാർക്കു കിട്ടിയിട്ടേ ഗ്രാമത്തിലേക്കു മടങ്ങുകയുള്ളവെന്നു ഞാൻ ശപഥം ചെയ്തിരുന്നു."

ഉഷാരായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ഗറില്ലാസംഘത്തിൽ അവർ ആയിടയ്ക്ക് അംഗമായി. ആ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ഗ്രാമീണരെെയെല്ലാം സംഘടിപ്പിച്ചു ക്രമിത്താത്മ്യപട്ടാളക്കാരെയും സിവിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെയും ആക്രമിക്കുന്നതിന് അവർ നേതൃത്വം നൽകി. മൂന്നു ക്രമിത്താത്മ്യപട്ടാളക്യാമ്പുകൾക്ക് കർഷക ഗറില്ലകൾ തീ കൊളുത്തിയ കഥ അവർ സാഭിമാനം സ്തരിച്ചു. “കുഞ്ഞെ, അതൊക്കെ വളരെ എളുപ്പമായിരുന്നു.” അവർ ആ സംഭവം വിസ്തരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി; “കുട്ടിയുള്ള നനച്ച തുണിയും ധരിച്ചു കയ്യിൽ മണ്ണുണ്ണയും വയ്ക്കാലുമായി ഞങ്ങളിലൊരാൾ രണ്ടു ക്യാമ്പിലേക്കുചെല്ലാം. ശരിക്കും മണ്ണുണ്ണ തളിച്ചു വേണ്ടിത്തെല്ലാം വൈക്കുചിട്ടാൽപിന്നെ ഒരു തീപ്പെട്ടിക്കൊൽമാത്രം മതി മുഴുവനും ചെത്തുവെണ്ണീരാക്കാൻ. കുട്ടിയുള്ള നനച്ചുകോട്ടു ധരിക്കുന്നതു കൊണ്ടു് തീ കൊളുത്തിയയാൾക്ക് ആപത്തുണ്ടാകുകയുമില്ല.”

ഞങ്ങളിലൊരാൾ എന്നു പറഞ്ഞതിൽ അവർ പെട്ടെമാണെന്നു ഞാനെടുത്തുചൊദിച്ചു. അനൗദ്ധ്യമായ ആ വൃദ്ധസ്ത്രീ ഒരു കീർത്തിയും അവകാശപ്പെട്ടില്ല. “ഞാനോർക്കുന്നില്ല. ഞങ്ങൾ ധാരാളംപേരുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോരുത്തരും അവരവർ ചെയ്യേണ്ടതു ചെയ്തിരുന്നു.” തെല്ലൊരു നിശ്ശബ്ദനയ്ക്കുശേഷം കുറെ ഗഹനമായ ഒരു മറുപടിയവർ പറഞ്ഞു. അതിൽ ഒരു തത്വശാസ്ത്രംതന്നെ ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്നു. “കുഞ്ഞെ, കമ്മത്തിനാണു പ്രാധാന്യം; കമ്മം ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയുടെ നാമത്തിനല്ല. ഞാനും മറ്റൊരാളും തമ്മിൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ എന്തു വ്യത്യാസമാണുള്ളതു്.”

ഗറില്ലാജീവിതത്തിലെ അനന്തമായ കഷ്ടപ്പാടുകൾ വിവരിച്ചുപറയുന്നതു് അവർക്കു രസമായിരുന്നു. “ക്ലേശഭൂയിഷ്ടമായ ഒരു ജീവിതമാണതു്. ചില ദിവസങ്ങളിൽ ആഹാരത്തിനൊന്നും കിട്ടിയെന്നുവരുകയില്ല. വെയിച്ചിൽനിന്നും, മഴയിൽനിന്നും, മഞ്ഞിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുന്നതിന് ഒരു മാർഗ്ഗവുമുണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. എന്തിന് രാത്രിതന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ ഒരു അഭയസ്ഥാ

നം ലഭിക്കുക പ്രയാസമാണ്. ഉടുത്തിരിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾ നന്നെത്തുടപായാൽ അവ ഉണക്കിയിടുക്കുന്നതിനു സമയമുണ്ടാകുകയില്ല. ദേഹത്തു ധരിച്ചുതന്നെ അവ ഉണക്കിക്കൊള്ളണം....."

ഈ വിവരണം ശ്രദ്ധിച്ചപ്പോൾ, അവരുടെ സംഭാഷണത്തിൽ തടസ്സംവരുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന വരണ്ട കിറുകിറുപ്പൻ ചുമയുടെ കാരണമെന്നിരിക്കു മനസ്സിലായി. ആ ചുമ ഇപ്പോൾ ഒരു രോഗമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. അഭിമുഖസംഭാഷണം ആ വൃദ്ധസ്ത്രീയെ വളരെ ക്ഷീണിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്ന വസ്തുത ചിലാഷി എന്നെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തി. ക്ഷീണം തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ സംഭാഷണം ഇനിയൊരു ദിവസത്തേക്കു മാറ്റിവയ്ക്കാമെന്നു ഞാനവരെ ധരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷെ, അവർ അതിനു വിസമ്മതിക്കുകയാണുചെയ്തത്.

കൂടുതൽ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കേണ്ട എന്നു വിചാരിച്ച് പിന്നീടവരുടെ വിപ്ലവകരമായ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ഞാനൊന്നും ചോദിച്ചില്ല. പകരം മറുഭുജവശാടൊപ്പം അവരുംകൂടിച്ചേർന്ന് നടത്തിയ ആ മഹാവിപ്ലവം നാട്ടിൽ വരുത്തിയ പരിവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചവരുടെ വാസ്തവമായ അഭിപ്രായം ഞാനാരാഞ്ഞു.

"കുഞ്ഞേ, ഞങ്ങളിതാ അവസാനം സ്വതന്ത്രരായിരിക്കുന്നു. കൃഷിക്കാർക്ക് ഭൂമി കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. എനിക്കു എന്റെ കുടുംബത്തിനും ഞങ്ങളുടെ ഓഹരി ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും, തരിശുനിലങ്ങൾ കൃഷിനിലങ്ങളാക്കി മാറ്റുവാനും എല്ലാ ഗ്രാമങ്ങളിലും ബഹുജനങ്ങൾ അദ്ധ്വാനിക്കുകയാണ്. ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽതന്നെ ധാരാളം തരിശുനിലം ഇന്ന് കൃഷി ചെയ്യപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഇതെല്ലാം വിപ്ലവത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങളാണ്. ജനങ്ങൾ ജാപ്പാനെയും, ക്രമിനാങ്ങിയെയും തുരത്തുന്നതിൽ കാണിച്ച അതേ ആത്മവീര്യം ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള തീവ്രശ്രമങ്ങളിലും പ്രദർശിപ്പിക്കണമെന്നാണ് ചെയർമാൻ മാധവ പറയുന്നത്. നിങ്ങൾ ഒരു പുതിയ ജീവിതത്തിന്റെ പുലരി ഞങ്ങളിൽ കാണുന്നില്ലേ? പണ്ട് തുന്നിപ്പിടിപ്പി

“ചു കീറവസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചിരുന്ന ഞങ്ങൾക്ക് ഇന്ന് നല്ല വസ്ത്രങ്ങളുണ്ട്.” അവർ ധരിച്ചിരുന്ന വസ്ത്രങ്ങളിലേക്കുവെച്ച് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ചുളുക്കു വീണിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവ പുതിയതായിരുന്നു. “ഞങ്ങളുടെ കുട്ടികൾ ഇപ്പോൾ സ്കൂളിൽ പോകുന്നു. വാർദ്ധക്യമായവർ പോലും എഴുത്തും വായനയും അഭ്യസിക്കുന്നു.” പല്ലിപ്പാത്ത ആ മോണകൾ ഒന്ന് തെളിഞ്ഞു. “എനിക്കുതന്നെ ഇന്ന് എഴുതാനും വായിക്കുവാനും അറിയാം.” അവരുടെ അക്ഷരജ്ഞാനം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയും എന്റെ പേരു കുറിച്ചെടുക്കുന്നതിനുമായി അവർ പോക്കറ്റിൽനിന്നും ഡയറി വലിച്ചെടുത്തു. ചൈനീസ് അക്ഷരങ്ങളിൽ ഞാൻ എന്റെ ഒപ്പിട്ടപ്പോൾ അവർ അതുതപ്പെടുത്തുകയായി.

ആ ധീരവനിതയോടു എനിക്കുള്ള ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനും ആ സന്ദർഭം ഞാനുപയോഗിച്ചു. അവരുടേതുപോലുള്ള ദുരഘസ്തങ്ങളിൽ ചൈനയുടെ സമാതന്ത്ര്യവും പുരോഗതിയും എക്കാലത്തും സുരക്ഷിതമായിരിക്കുമെന്ന് ഞാനറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു.

ബലമായി തലകുലക്കിക്കൊണ്ടവർ പറഞ്ഞു. “പ്രായംചെന്നവരെല്ലാ ഞങ്ങൾ. ഞങ്ങൾ ഒന്നുതന്നെ ചെയ്തിട്ടില്ല. യൗവനയുക്തരായവർ—യുവതികളും യുവാക്കളുമാണ്—നവീനചീനയെ സൃഷ്ടിക്കുവാൻ പോകുന്നത്. അവരുടെ കരങ്ങൾക്ക് അതിനുവേണ്ട കരുത്തുണ്ട്. യുവതപംനിറഞ്ഞ മാംസപേശികളുടെ ശക്തി കാണിക്കുവാൻ വേണ്ടി അവർ അവരുടെ മെലിഞ്ഞ അസ്ഥിമാത്രമായ കൈ ഉയർത്തിക്കാട്ടി. “അവർക്ക് വേണ്ടത്ര വിജ്ഞാനവും യുക്താപകരണങ്ങളുമുണ്ട്. എപ്പാത്തിലുമുപരിയായി അവർക്ക് വെളിച്ചം നൽകുന്നതിന് മാധ്യമവിന്റെ നേതൃത്വവുമുണ്ട്. പിന്നെയെന്തുവേണം? വിസ്തൃതമായ രാജ്യവും, ധാരാളം ജനങ്ങളും, പ്രതിഭാശാലികളായ നേതാക്കളും സോവിയറ്റുമുന്നിയണിഞ്ഞപ്പോലെയുള്ള ഉത്തമ സാഹചര്യങ്ങളും ഞങ്ങൾക്കുണ്ട്.” എന്റെ മുഖത്തു് ഒഴിയാൻപറ്റിയുകൊണ്ടവർ തുടന്നു. “പിന്നെ

ഞങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളെയുള്ള സഹാർത്ഥ്യവുമുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ ജനതയുമായുള്ള സഹൃദയത്വം, അതൊരു മഹാനേട്ടമായിരുന്നെ ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു. ഞങ്ങളെപ്പോലെ നിങ്ങളും സമാധാനം കാംക്ഷിക്കുന്നവരാണ്. സോവിയറ്റ്യൂണിയനും സമാധാനപ്രേമിയാണ്. ഒരിക്കൽ നമ്മളൊരുമിച്ചാൽ പിന്നെ യുദ്ധം ഉണ്ടാകുകയില്ല.

അവരിൽ ആചാരം തിളച്ചുകയറിയതിനും, ആ വൃദ്ധയെ കൂടുതൽ ബുദ്ധിമുട്ടിപ്പിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു വിഷമം തോന്നി. അതുകൊണ്ട് ഏതാണ്ടു രണ്ടു മണിക്കൂർ നീണ്ടുനിന്ന ഈ അഭിമുഖസംഭാഷണം അവസാനിപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. എന്റെ ഹോട്ടൽ മുറിയിൽ വന്ന് എനിക്കു ഇത്തരം ഒരു സന്ദർഭം നൽകിയതിനു ഞാനവരോടു നന്ദി പറഞ്ഞു. “ഞാൻ നിങ്ങളുടെ മകനെപ്പോലെയാണ്. നിങ്ങളെ സന്ദർശിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും എന്റെ കടമായിരുന്നു.”

ഞാൻ ഹസ്തദാനം ചെയ്തപ്പോൾ എന്റെ കരമവർ ബലമായി അമർത്തി. മലവെള്ളപ്പാച്ചിൽ പോലെ അവരിൽനിന്നും പുറപ്പെട്ട വാചകങ്ങൾ എന്നെ മനസ്സിലാക്കുക ദുഷ്കരമായിരുന്നു.

“അല്ല, ഞാനാണ് നിങ്ങളുടെ അടുത്തേക്കു വരേണ്ടതു്. നിങ്ങളുടെ ഭാഷ മനസ്സിലാക്കി, ആ ഭാഷയിൽ നിങ്ങളോടു നേരിട്ടു സംസാരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ എന്നാ൬ ഞാൻ ആശിക്കുകയാണ്. എനിക്കു നിങ്ങളോടു വളരെ വളരെ പറയാനുണ്ട്. ചൈനയും ഇന്ത്യയും രണ്ടു മഹത്തായ രാജ്യങ്ങളാണ്. കുമിന്താങ്ങ് പിശാചുക്കളെ തുരത്തി ഞങ്ങൾ ഒരു മഹാവിജയം തന്നെ നേടിയിരിക്കുകയാണ്. യുദ്ധമെല്ലാമവസാനിച്ചു ലോകത്തിൽ ശാശ്വതസമാധാനം ഉണ്ടായി ജനങ്ങൾ സന്തോഷത്തോടുകൂടി ജീവിതം തുടങ്ങുമ്പോൾ മാത്രമേ ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞം പൂർത്തിയാകയുള്ളൂ. അതിനുവേണ്ടി നമ്മളിരുവരും—ഇന്ത്യയും ചൈനയും—ഇതുപോ

ലെ കൈകോൽ നീക്കണം.” ഇന്ത്യാചൈനീസ് സൗമാർദ്ദത്തിന്റെ ചിഹ്നമെന്നോണം ഞങ്ങളുടെ കരങ്ങൾ പരസ്പരമാശ്ലേഷിച്ചു. അവർ എന്റെ കയ്ക്ക് വാത്സല്യപൂർവ്വം ബലമായി അമർത്തി.

വൃദ്ധനായ ഈ സ്ത്രീ എന്തിനെന്ന് വന്നു സന്ദർശിച്ചുവെന്നും, എന്നോട് എന്തിനധികം സംസാരിച്ചുവെന്നും ഓർമ്മയ്ക്കുവാനിടമില്ല. അവരുടെ നിശ്ശബ്ദത എന്നിൽ ആകാംക്ഷ നിറച്ചു. “നിങ്ങളെ ഞാൻ ആദ്യമായിട്ടല്ല കാണുന്നത്.” ആ പ്രസ്താവനയുടെ അർത്ഥം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു കത്തിനെപ്പോലെ വെർണ്ണകളുടെ ഒരു കസ്യത്തിലായി ചിരിച്ചു. “മാവോ പീക്കിങ്ങിൽ വെച്ച് ഞങ്ങൾക്ക് നൽകിയ വിരുന്നസമ്മാനവേളയിൽ ഞാൻ നിങ്ങളേയും നിങ്ങളുടെ സംഘത്തിലുണ്ടായിരുന്ന മറ്റൊരാളെയും കാണുകയുണ്ടായി. മാവോ-സെ-തുങ്ങിന് ഹസ്തദാനം ചെയ്യുവാൻ നിങ്ങൾ എണ്ണിറുന്നടന്നപ്പോൾ ഞങ്ങൾ ചിയേർസ് വിളിച്ചു നിങ്ങളെ ഉത്സാഹഭരിതനാക്കിയ രംഗം ഓർക്കുന്നുണ്ടോ? അതിനു പ്രത്യേകകാരണമുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ ഈ ആഘോഷ ദിനത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ പല ബുദ്ധിമുട്ടുകളും സാമീപ്യം ഇന്ത്യയിൽനിന്നും വന്നവരാണ് നിങ്ങൾ. ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം ഒരു സുദിനംതന്നെയായിരുന്നു അന്ന്. മാവോയെ കാണുവാനുള്ള സന്തോഷം ഞങ്ങളിൽ ഓളംതല്ലിനിന്നിരുന്നു. അതിനുമുപരിയായിരുന്നു നിങ്ങളെക്കാണുവാനുള്ള സന്തോഷം. ഞങ്ങൾ തനിയെയാല്ലെന്നും ഞങ്ങൾക്ക് മിത്രങ്ങളുണ്ടെന്നും നിങ്ങളുടെ പെരുമാറ്റം കാണുമ്പോൾ തോന്നിപ്പോവുകയാണ്. കൂടുതൽ ശക്തിയും അഭിമാനവും ഉണ്ടായതുപോലെ ഞങ്ങൾക്ക് തോന്നുന്നു. പക്ഷെ, ഇനിയുമാണ് ബോധപൂർവ്വം പ്രവർത്തിക്കേണ്ട സമയം. ഞങ്ങളുടെ മിത്രങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ പുരോഗതിയെ ആകാംക്ഷയോടെ നോക്കിനില്ക്കുകയാണ്.....”

അവസരപൂർവ്വം ഉറച്ചുസപരത്തിൽ സംസാരിച്ചുകൊണ്ട്

അവരുടെനാക്കുകഴഞ്ഞു. എങ്കിലും, ഞങ്ങൾക്കൊടുത്ത മായപോലും കുടിക്കാതെ ഒരു ചെറിയ നിശ്ശബ്ദതത്ത്വശേഷം അവർ തുടന്നു.

“കേകേമമായ ആ സല്ക്കാരത്തിനുശേഷം മാവോ ഞങ്ങളിൽ പത്തിരുപതു പേരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസതിയിൽവെച്ചു നടത്തിയ മറ്റൊരു സൽക്കാരത്തിന് ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. പഴയ സഖാക്കൾ ഇടക്കിടക്ക് പരസ്പരം കണ്ടുമുട്ടി പഴയതുപോലെതന്നെ സാരിക്കേണ്ടതാണെന്ന് ആ അവസരത്തിൽ മാവോ ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. പെട്ടെന്നും, അദ്ദേഹം എന്റെ സമീപത്തേയ്ക്ക് ഓടിവന്നുപറയുകയാണ് ‘സഖാവ് മാഷ് സുലീൻ, സ്വന്തംദേശീയ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി പഠിക്കുവാനാണ് ഞാനിന്നുവരെ നിങ്ങളോടാവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നത്. ഇനി നിങ്ങൾ ഇന്ത്യയേയും ഇന്ത്യൻ ജനതയേയും പറ്റി പഠിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അവർ നമ്മുടെ മിത്രങ്ങളാണ്. നമ്മുടെ മാതൃമാണവരുടേതും. ഇന്ത്യയെപ്പറ്റി സൗഹാർദ്ദബന്ധത്തിന് ആയിരമായിരമാണ്ടത്തെ പഴക്കമുണ്ട്. സാമ്രാജ്യവാദികൾ നമ്മുടെ ഇടയിൽവീണ് നമ്മെ പരസ്പരം അകത്തുകൊണ്ടു ചെല്ലൂത്. ഇന്നിതാ നാം ആ ബന്ധം വീണ്ടും പുതുക്കുന്നു. ഇന്ത്യ നമ്മുടെ മിത്രമായതുകൊണ്ടാണ് ഇന്ത്യയെപ്പറ്റി പഠിക്കണമെന്നു ഞാനാവശ്യപ്പെടുന്നത്.’ അതാണ് മാവോവിന്റെ അഭിപ്രായം. അദ്ദേഹം പറയുന്നതെന്തും വിജ്ഞാനവും ഞങ്ങളുടെ നന്മയെ ലക്ഷ്യമാക്കിയുമായിരിക്കും.”

അവർ സൂചിപ്പിച്ചുവിരുന്നസല്ക്കാരം നടന്നത് 1951 സെപ്റ്റംബർ 30-ാംതീയതിയാണ്. ജനകീയസങ്കാരിന്റെ പേരിൽ മാവോ നടത്തിയ ഒരു ഗംഭീരസൽക്കാരമായിരുന്നു അത്. ഫാക്ടറികളിൽനിന്നും, വയലുകളിൽനിന്നും മറ്റു വിപ്ലവകേന്ദ്രങ്ങളിൽനിന്നും വന്ന രണ്ടായിരംപേർ അതിൽ പങ്കുകൊള്ളുകയുണ്ടായി. ആ ആഘോഷത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ള നയതന്ത്രപ്രതിനിധികളെയും, ഗ്രൂപ്പിൽനിന്നും അംഗങ്ങളെയും ക്ഷണിച്ചിരുന്നത്.

അവർ സംഭാഷണമവസാനിപ്പിച്ചു. എന്റെ മുഖത്തുനോക്കി അവർ പുഞ്ചിരിതൂകിയപ്പോൾ ആ കണ്ണുകളിൽ ഒരു മാതൃഭാവം കളിയാടിയിരുന്നു. എന്റെ കൈകൾ അമർത്തിക്കൊണ്ടവർ ചോദിച്ചു. “ജരിന്ദ്രൻ എഴുത്തുകാരൻ എന്നെ കാണുവാൻ ആ ഗ്രാമിക്കുസംഘവന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ഞാൻ എന്തിനാണ് ഇവിടെ ഓടിയെത്തിയതെന്ന് ഇപ്പോൾ മനസ്സിലാക്കൂ?” ദപിഭാഷിയുടെ നിർദ്ദേശം വകവയ്ക്കാതെ കേശവയിലേക്ക് ചരിഞ്ഞുകൊണ്ടവർ പറഞ്ഞു. “ഞാൻ വളരെയധികം സംസാരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇനി നിങ്ങളുടെ സന്ദർഭമാണ്. നിങ്ങളുടെ നാടിനെയും ജനതയെയുംപറ്റി ഏതൊരു വിശദമായി പറയൂ.”

ദൈവത്തോടു മല്ലിച്ച മനുഷ്യൻ

ആ വിലക്കപ്പെട്ട നഗരത്തിലെ സുന്ദരങ്ങളായ പുത്തൻ കീടികളിൽക്കൂടി ആയിരക്കണക്കിനുള്ള സാധാരണക്കാരുടെ പൊടിനിറഞ്ഞ പാദങ്ങൾ നീങ്ങിയപ്പോൾ മഞ്ചുരാജാക്കന്മാരുടെ പ്രേതങ്ങൾ അവരുടെ ശവക്കല്ലുകളിൽ കിടന്ന് ബഹളം കൂട്ടിക്കാണാം. ശരിയാണ്. ഒരു കാലത്തു് ഇതൊരു വിലക്കപ്പെട്ട നഗരിതന്നെയായിരുന്നു. അന്ന് അറിയാതെ ആരെങ്കിലും ആ രാജപാതയിലൂടെ പോകാനിടയായാൽ ആ ദുർഭാഗ്യവാൻ ശിരശ്ശുദമാണു ശിക്ഷ. പക്ഷെ, ഇന്നവിടെ ഒരു മനുഷ്യമഹാസമുദായം ഇരവിമറിയുകയാണ്. അതിൽ സിങ്കിയാഗിൽനിന്നും വന്നവെള്ള യൂണിഫോം ധരിച്ച കൃഷിക്കാരും, ഷാങ്ങായിലെ തുണിമില്ലുകളിൽനിന്നും മുഗ്ധനിയെ ഉരുക്കമാക്കുവാനായി നിന്നും വന്ന നീല യൂണിഫോം ധരിച്ച തൊഴിലാളികളും ഉണ്ടു്. വിമോചനസേനയിൽപെട്ടവരുടെ യൂണിഫോം ഇളംമഞ്ഞയാണ്. ചീനയിലെങ്ങുമുള്ള വിപ്ലവകേന്ദ്രങ്ങളിൽനിന്നും വന്ന ഭ്രാന്തന്മാരായ ഗരിപ്പുകളും അങ്ങുത്തലിപ്പുണ്ടു്. സ്കൂളുകളിൽനിന്നും വന്ന പീക്കിംഗ് തൊഴിലാളികളുടെകട്ടികൾ യൗവനങ്ങളുടേതായ ആ പുത്തൻകിടയിൽ തുളിച്ചുനിൽക്കുകയാണ്. എങ്കിലും ഉത്സാഹഭരിതമായ ഒരന്തരീക്ഷം. ഇന്ന് ഒഴുകാബർ ഒന്നാംതീയതിയാണ്. പുതിയ റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ വാഷികാഘോഷദിനം. അതിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനുവേണ്ടി ആ

യിരമായിരം നാഴികകൾ പിന്നിട്ട് പീക്കിംഗിൽ എത്തിയിട്ടുള്ള വരാൺ അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരിൽ ഭൂരിഭാഗം ജനങ്ങളും.

ഡെലിഗേഷനംഗങ്ങളെ നയിക്കുന്നതിന് വഴികാട്ടികളും ദിശാങ്കികളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഉപചാരബോധത്തോടും ബഹുമാനത്തോടും കൂടിയാണവർ പെരുമാറിയിരുന്നതെങ്കിലും, ആ പെരുമാറ്റം അല്പാപകരുടെതുപോലെയായിരുന്നു. കൊട്ടാരം കാഴ്ച ബംഗ്ലാവിൽ ഘോഷിച്ചിരുന്ന മഞ്ജുരാജാക്കന്മാരുടെ കീരീടങ്ങൾ, രത്നങ്ങൾ മറ്റു കൗതുകവസ്തുക്കൾ, കുതിരകൾ, ആനക്കൊമ്പുകൾ, മിങ്ങ് പാത്രങ്ങൾ, മൺ പാത്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ കാണുവാനാണ് ഡെലിഗേഷനംഗങ്ങൾ ആഗ്രഹിച്ചത്. ഇത്തരം കലാവസ്തുക്കളിൽ വലിയ കമ്പമില്ലാത്തതുകൊണ്ടും കാഴ്ച ബംഗ്ലാവിൽ വലിയ കൗതുകമില്ലാത്തതുകൊണ്ടും ഈ തീരുമാനം എനിക്ക് തീരെ ബോറായിത്തോന്നി. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ അവരിൽനിന്നും കൂട്ടംതെറി തിരക്കിൽ മറഞ്ഞതിൽ അതുഭൂതത്തിന് വകാശമില്ല. ദിശാങ്കി എന്നെ കണ്ടുപിടിച്ചപ്പോഴേക്കും മറ്റംഗങ്ങൾ കാഴ്ച ബംഗ്ലാവിലെത്തി ചില്ലുകൂടകളിൽ ഘോഷിച്ചിരുന്ന അതുഭൂതവസ്തുക്കൾ സകൗതുകം നോക്കിത്തുടങ്ങിയിരുന്നു.

“നിങ്ങൾക്ക് കാഴ്ച ബംഗ്ലാവു കാണണമെന്നില്ലെ?” ദിശാങ്കി എന്നാടു ചോദിച്ചു.

“നിവൃത്തിയുണ്ടെങ്കിൽ വേണമെന്നില്ല.” ഞാൻ വാസ്തവം പറഞ്ഞു.

“ഈ പാക്കിൽ കൂടിയിരിക്കുന്ന ആനന്ദതുന്ദിലരായമനുഷ്യരുമായി ഇടപെട്ട് സമയം കഴിക്കാമെന്നുള്ളപ്പോൾ എന്തിനാണ് മൺമാത്തെ രാജാക്കന്മാരുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ നോക്കിനടന്ന് സമയം കളയുന്നത്?”

അങ്ങനെയാണത്രെ സംഭവിച്ചത്. ഹോസ്റ്റലിൽനിന്നും വന്ന വിപ്ലവകാരിയായ ആ കൃഷിക്കാരനെ ഞാൻ കണ്ടുമുട്ടി. മുപ്പത്തിയാറു വയസ്സുള്ള ആ കൃഷിക്കാരന്റെ വിരിമാറിൽ ആറു

മുറിവുകളുടെ പാടുകളും, അയാൾ ധരിച്ചിരുന്ന കോട്ടൺ ഫ്ലാൻസി ക്കിൽ ആറു മെഡലുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞാണ് ഞാനാ മുറിവുകളെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞത്. മാറിൽ കിടന്നിരുന്ന ആ മെഡലുകളും, ആ മുഖത്തെ പനഭാവവുമാണ് അയാളുമായി പരിചയപ്പെടുന്നതിനു് എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ചത്. എനിക്കാ മനുഷ്യനോടു സംസാരിച്ചാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ടെന്നു ഞാൻ ഭവിക്കാഷിയെ അറിയിച്ചു.

“ഇദ്ദേഹം ഇന്ത്യയിൽനിന്നുമുള്ള ഒരു സുഹൃത്താണ്.” ഫോറപ്പെയിലെ കൃഷിക്കാരുടെയിടയിലൂടെ നടന്നുകൊണ്ടുവാൻ പറഞ്ഞു. “അദ്ദേഹത്തിനു നിങ്ങളോടു സംസാരിച്ചാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ടു്.”

ചുട്ടിവുകൾ നിറഞ്ഞതും രോമാവൃതവുമായ ഫോപ്പിൻഡാൻറെ മുഖത്തു് ഒരു സുഹൃത്തുസ്ഥിതം വിരിഞ്ഞു. ആ ദാതനിയുടെ ധവളിമയും സൂര്യപ്രകാശത്തിൽ വെട്ടിത്തിളങ്ങിയ മെഡലുകളുടെ തെളിച്ചവും ഒരുപോലെ ചേർച്ചയുള്ളവയായിരുന്നു. കലപ്പയും ഗരില്ലാത്തോക്കും ചുവന്നു് തഴമ്പുവീണ നീണ്ട കയ്യു് നീട്ടി അയാൾ എനിക്കു ഫസ്റ്റ് ദാനം ചെയ്തു.

“അദ്ദേഹം വളരെ അകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വരുന്നതു്. ഇത്രയും ദൂരം വരണമെങ്കിൽ നമ്മുടെ ഒരു ഞമസുഹൃത്തായിരിക്കണം,” ഭവിക്കാഷിയോടയാൾ പറഞ്ഞു.

മൂന്നാമത്തെ ദിവസം ഒരുമുഖസംഭാഷണം നടത്തിക്കളയാൻ ഞങ്ങൾ തീരുമാനിച്ചു. അടുത്തദിവസം കേക്ടാബർ ഒന്നാംതീയതിയാണ്. അന്നു് ആചോഷദിവസമായതുകൊണ്ടു് എല്ലാവർക്കും തിരക്കായിരിക്കും.

ഫോപ്പിൻഡാൻ അയാളുടെ പ്രതിജ്ഞ കൃത്യനിഷ്ഠയുടെ പാലിച്ചു. ഞാൻ കാത്തിരുന്ന മുറിയിൽ വന്നു് ഒരു ചെറിയ പോക്കറ്റു വാച്ചിലേക്കു ചൂണ്ടിക്കൊണ്ടുദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. “ഞാൻ കൃത്യസമയത്താണ് എത്തിയതു്. കൃഷിക്കാരായ ഞങ്ങൾക്കു സമയനിഷ്ഠ ഇല്ലെന്നു നിങ്ങൾക്കു പറയുവാൻ കഴിയുമോ?”

ഹോപ്പിൻഡാന്റെമുമ്പത്തു് അകാലമായ ചുളിച്ചുകൾ വീണിരുന്നു. നീണ്ട കനമേറിയ അയാളുടെ കയ്യുകൾ പരുപരുത്തവയായിരുന്നു. അപ്പാ ഉയരം കൂടിയ അയാൾ ഒരു കോട്ടൺ ട്യൂണിക്കുംധരിച്ചു് ടയ്വൽകൊണ്ട് തലയിൽ ഒരു കെട്ടുമായാണം മുറിയിലേക്കു വന്നതു്. പ്രസിദ്ധമായ പീക്കിംഗ് ഹോട്ടലിലെ പരിഷ്കൃതമായ സപീകരണമുറിയിൽ ആ കൃഷിക്കാരൻ ഒരു പൊരുത്തക്കേടായിത്തോന്നി. അയാൾക്കു് 36 വയസ്സു പ്രായമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എന്റെ പ്രായംതന്നെ. എന്നിക്കൂടുതലാണെന്നി. ആ ഹോട്ടൽമുറിയിലെ ബുദ്ധാപരിതസ്ഥിതികളിൽ അയാൾക്കു് അധികൃതബോധമോ ആത്മവിശ്വാസക്കുറവോ തോന്നിയിരുന്നില്ല. ആ പരിസരങ്ങളുമായി വളരെ പരിചയമുള്ളതുപോലെയാണു് അയാൾ പെരുമാറിയതെങ്കിലും ആ പെരുമാറ്റത്തിൽ വെറുപ്പു് ജനിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നാണെന്നു ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇതെല്ലാം കണ്ടിട്ടു് “കൊള്ളാം കൊള്ളാം” എന്നയാൾ സ്വയം പ്രഖ്യാപനം നടത്തുന്നതുപോലിരുന്നു ആ നോട്ടവും പെരുമാറ്റവും. അവിടത്തെ ബുദ്ധാഅന്തരീക്ഷത്തോടു് ഒരു കപടവിപ്ലവകാരിയുടെ വെറുപ്പു് അയാൾ കാണിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എനിക്കു തെറ്റിപ്പോയിരുന്നേനെ. അഞ്ചാറു മെഡലുകൾ ധരിച്ചിരുന്ന ആ മനുഷ്യൻ അല്പംനോ, അശിക്ഷിതനോ വിരൂപനോ ആയിരുന്നില്ല. തന്റെ നിലയെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിമാനം അയാൾക്കു് ആവശ്യത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ ധരിച്ചിരുന്ന കോട്ടൺട്യൂണിക്കിലുള്ള ബാഡ്ജുകളിൽ ഒരെണ്ണം “ചിപ്പിച്ചിരുന്നതുപോലെ അയാൾ ഹോട്ടലിലെ പീപ്പിൾസ് കൺസൾട്ടേറീവു് അസംബ്ളിയിലെ ഒരംഗമാണു്. നമ്മുടെ നാട്ടിലെ എം. എൽ. എ. യേപോലുള്ള ഒരംഗം.

ഒരു കൃഷിക്കാരൻ ഒരു നിയമസഭാംഗമാകുക! വിപ്ലവകരമായ ഒരു വ്യതിയാനമായിരുന്നു ആ ജീവിതത്തിലുണ്ടായതു്. അതിന്റെ പുണ്ണചിത്രം കിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടി എന്നിക്കയാളുടെ ഭൂത

കാലജീവിതത്തിന്റെ ഏകദേശ കാണണമിരിക്കുന്നു. വിചരം ഞാനയാളെ ധരിപ്പിച്ചു. എനിക്കറിയാമെന്നുള്ള എന്തും പറയുവാൻ തനിക്കു സന്തോഷമാണുള്ളതെന്ന് ഒരുകവിൻ ചായകുടിച്ചുകൊണ്ടയാൾ പറഞ്ഞു.

“ഞാൻ എന്നെപ്പറ്റിയും, എന്റെ കുടുംബത്തെപ്പറ്റിയും, എന്റെ ഗ്രാമത്തെപ്പറ്റിയും പറയണമെന്നല്ലെ നിങ്ങളാവശ്യപ്പെടുന്നത്. ശരിതന്നെ. പക്ഷെ, ഒന്നുണ്ട്. അത് വളരെ അപരിചിതമോ, ദുഷ്കരമോ ആയ ഒരു കഥയല്ല. എനിക്കു സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളതെല്ലാം മറന്നവയിലേക്കും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ ബഹുദൂരിഭാഗം ജനങ്ങൾക്കും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

“അ സാക്ഷാൽ കേൾക്കുന്നതിൽ എനിക്ക് താല്പര്യമുണ്ടെന്ന് ഞാനയാളോടൊപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. അതാണ് ഞാനയാളുടെ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി അറയാനുള്ള കാരണവും.

“അഞ്ചു മൗ (ഒരു മൗ = 0.154 ഏക്കർ) ഭൂമിയുള്ള ഒരിടത്തരം കൃഷിക്കാരന്റെ മകനായി ഞാൻ മുപ്പത്തിയാറുവർഷം മുമ്പ് ഫൊപ്പെപ്രവിശ്വയിലുള്ള ടു ഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ചു. ഉദ്ദേശം ഏഴു നൂറോളം ജനങ്ങളുള്ള ഒരു ചെറിയ ഗ്രാമമാണ് ടു. ചെറുതാണെങ്കിലും സുന്ദരമായ ഒരു പ്രദേശമാണത്. എനിക്കതു തോന്നുവാൻ പ്രത്യേക കാരണമുണ്ട്. എന്റെ ജന്മദേശമാണത്. ജന്മസ്ഥലങ്ങളോടു് ഒരു പ്രത്യേക പ്രതിപത്തിതോന്നുക സാധ്യമാണല്ലോ. സമതലത്തിലാണ് ഗ്രാമമെങ്കിലും, വയലുകളിൽനിന്നു നോക്കിയാൽ അങ്ങകലെ പടിഞ്ഞാറെ ചക്രവാളത്തിൽ തലയെടുത്തുനില്ക്കുന്ന കുന്നുകളെ കാണാം. ഗ്രാമത്തിന്റെ സമീപത്തു് നോക്കിയാൽ നദി ഒഴുകുന്നു. നോക്കിയാൽ തീരെ ചെറുതോ, അതു വലുതോ ആയ ഒരു നദിയല്ല. കുന്നുകളിൽ ശക്തിയായി മഴപെയ്താൽ നദി കരകവിഞ്ഞൊഴുകും. അപ്പോൾ ഗ്രാമത്തിൽ വെള്ളപ്പൊക്കമുണ്ടാകുക പതിവാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു സ്ഥലത്താണ് ഞാൻ ജനിച്ചതും ഇത്രയുംനാൾ ജീവിച്ചതും, സ

ക്കാരിന്റെ അതിഥിയായി ഞങ്ങൾ പീക്കിംഗ് സന്ദർശിക്കാൻ പോയപ്പോൾ വലിയ പട്ടണങ്ങൾ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഏതു സ്ഥലമാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നതെന്ന് നിങ്ങൾ ചോദിച്ചാൽ ഞാൻ പറയും ഹോപ്പെ പ്രവിശ്യയിലെ നോത്തുങ്ങ് നദീതീരത്തുള്ള ടു ഗ്രാമമെന്നു്."

"കട്ടിക്കാലത്തു് ഞാൻ എഴുത്തും വായനയും അഭ്യസിച്ചിട്ടില്ല. സമീപത്തുള്ള വലിയ ഒരു ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു സ്കൂളുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ ജന്മിമാരുടെയും പണക്കാരായ കൃഷിക്കാരുടെയും കുട്ടികൾക്കു മാത്രമേ അവിടെപോയി അഭ്യസനം നടത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ. ഫീസ്സ് കൊടുത്തു് പഠിപ്പിക്കുവാൻ എന്റെ പിതാവിന്റെ കയ്യിൽ പണമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ജന്മിയുടെ പക്കൽനിന്നു കടം വാങ്ങിച്ച സംഖ്യ തിരിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അക്കാലങ്ങളിൽ എന്റെ പിതാവു് കഠിനാധ്വാനം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. വയലിൽ ഞാനാണ് അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചിരുന്നതു്. പണം കടംകൊടുക്കുന്നവർ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആവശ്യമാകുമ്പോൾ പണം കടംതന്നിരുന്നതു് ജന്മിയാണ്."

'ജന്മി കൃഷിക്കാരെ പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നോ' എന്നു നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. സമോദരാ, ആശ്ചര്യകരമാണ് നിങ്ങളുടെ ചോദ്യം. ജന്മി, കൃഷിക്കാരെ പീഡിപ്പിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ അയാൾ ജന്മിയാണോ? വാസ്തവത്തിൽ ജന്മിയെ ഞങ്ങൾക്കു് ഭയമായിരുന്നു. വസ്തു ഒഴിപ്പിച്ചെടുത്തെങ്കിലോ എന്ന ഭയംകൊണ്ടു് അയാഴ്ചാട്ടു് എതിർവാക്കു പറയുവാനോ, അയാളുടെ മുഖത്തു നോക്കുവാൻപോലുമോ ഞങ്ങൾ ധൈര്യപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.

എന്റെ ബാല്യകാലത്തു് ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലെ മനുഷ്യജീവിതമായിരുന്നു. സമുദായജീവിതത്തിൽ മുഴുത്ത ജന്മികൾക്കാണ് പ്രാമാണ്യം. ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ള കൃഷിക്കാർ ഏറ്റവും താഴെത്തരത്തിലായിരുന്നു. ജ്ഞബാല്യതകൾകൊണ്ടു്

വസ്തു, ഞങ്ങളുടെ കയ്യിൽനിന്നും കുറേക്കുറേയായി ജ്ഞിയുടെ സമ്പാദ്യങ്ങളിലേക്കു പോയി. അക്കാലത്തു ഞങ്ങളുടെ പ്രായത്തിൽ വലിയ താടിയുള്ള ഒരു നീണ്ടുമെലിഞ്ഞ വൈദികനാണായിരുന്ന. കാഴ്ചയിൽ അദ്ദേഹം പേടിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ജാതി കാക്കയെപ്പോലിരുന്നു. ആ വൈദികൻ മറുജീവരെ അനുകരിക്കുന്നതിൽ അതിസമർത്ഥനായിരുന്നു. സംഭാഷണവേളയിൽ കൊഴുത്ത ജന്മിയേയും, പാവപ്പെട്ട കൃഷിക്കാരനെയും വൈദികനെയുമെല്ലാം അദ്ദേഹം ആംഗ്യങ്ങളിലൂടെ കാണിക്കും. ദിവസവും വൈകിട്ട് ഒരു പിടിച്ചുതെക്കിടിൽ ഉറക്കെയടിച്ചു് സപാമുണ്ടാക്കി ഗ്രാമീണരെല്ലാം തന്റെ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു് ക്ഷണിക്കുക അദ്ദേഹത്തിന്റെ പതിവായിരുന്നു. കുട്ടിക്കാലത്തു് അമ്മ എന്ന ഈ ക്ഷേത്രത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി അവിടെയുള്ള ഭീകരദേവന്മാരെ കാണിച്ചുതന്നിട്ടുണ്ടു്. കർത്തവ്യബോധവും അനുസരണശീലവും ഇല്ലെങ്കിൽ ദൈവഭക്തപമുണ്ടാകുമെന്ന് അമ്മ പറഞ്ഞിരുന്നു. എങ്കിലും പ്രായമായതോടെ ഞാൻ ക്ഷേത്രസന്ദർശനം ഉപേക്ഷിച്ചു. എന്തോ എനിക്കത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ വലിയ വിശ്വാസമൊന്നും തോന്നിയില്ല. പണ്ടു് ദൈവങ്ങളിലും പിശാചുകളിലുമൊക്കെ എനിക്കുണ്ടായിരുന്ന വിശ്വാസം പാടെ നഷ്ടപ്പെട്ടു.

അന്നെനിക്ക് ഒരു പതിനാറുവയസ്സു് പ്രായംകാണും. അക്ഷരാഭ്യാസമില്ലാത്ത ഒരു പതിനാറുകാരൻ പയ്യൻ വലിയ ബുദ്ധിയൊന്നുമുണ്ടായിരിക്കയില്ലെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാമല്ലോ. ഇന്നാണെങ്കിൽ സ്കൂളുകളിൽ പഠിക്കുന്ന കൊച്ചുകുട്ടികൾക്കു് ലോകത്തെപ്പറ്റി പലതും അറിയാം. അന്നത്തെ സ്ഥിതി പറയാനുണ്ടോ. പുഴരാമിതനിലോ അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹം പറയുന്ന ദൈവഭക്തപത്തിലോ എനിക്ക് വിശ്വാസമില്ലെന്നാലോമിച്ചപ്പോൾ വാസ്തവ്യത്തിൽ എന്റെ ഉള്ളിൽ തോന്നിയതു് പിശാചുക്കളെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയമായിരുന്നു. പിതാവു് പെട്ടെന്നു മരിച്ചതുകൊണ്ടു് കുടുംബഭാരം എന്റെ ചുമലിലായി. ഒരിക്കൽ കറെ പച്ചക്കറിസാമാനങ്ങൾ വില്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തീവണ്ടികയറി

പട്ടണത്തിൽപോയ കാര്യം ഞാനാക്കുന്നു. ഗ്രാമത്തിൽനിന്നും മൂന്നുമൈലകലമുണ്ട് ഏറ്റവും അടുത്ത തീവണ്ടിയാപ്പീസിലേക്ക്. സമ്പ്രദായമുണ്ടായിരുന്ന എനിക്ക് പട്ടണത്തിൽനിന്ന് മടങ്ങുവാൻ കഴിഞ്ഞുള്ള. ആ സമയത്തു ഏകനായി നടന്നാൽ ആർക്കും ഭയംതോന്നാം. ഗ്രാമത്തിലുള്ള വഴി ഒരു ശുശ്രൂഷാലയത്തിലൂടെയായിരുന്നു. ഒരുകാലം മുമ്പ് എന്റെ പിതാവിനെ ആ ശുശ്രൂഷാലയത്തിൽ സംസ്കരിക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടതാണ്. ഞാൻ ശുശ്രൂഷാലയത്തിന്റെ കല്ലറകളിലെത്താറായപ്പോഴേക്കും എന്റെ ഹൃദയം പറയുവാൻതുടങ്ങി. 'ദേവന്മാരുടെ കോപത്തെക്കുറിച്ച് നിനക്കു സംശയമായിരുന്നില്ലേ. അവർണ്ട്. ഓ, അവർ നിന്റെ കഴുത്തിൽപിടിച്ചു തെക്കുന്നു.' കല്ലറകളോടുകൂടി ഞാൻ ശുശ്രൂഷാലയത്തിലൂടെ നടക്കുകയാണ്. കൂരിരുട്ടായതുകൊണ്ട് പാദങ്ങൾ ഒന്നിൽ കൂടുതൽ തവണ ശുശ്രൂഷാലയത്തിലകളിൽ തട്ടി. ഒരുതവണ ഞാനൊരു ശവക്കുഴിയിലേക്കു വീഴാൻതന്നെപോയി. പ്രേതങ്ങളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്രാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഏതെങ്കിലും മന്ത്രങ്ങൾ അറിയാമായിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന് ഞാൻ വിചാരിച്ചു. ദേവന്മാരുമായി രമ്യപ്പെടാമായിരുന്നു. ചുറ്റും അന്ധകാരവും ഏകാന്തതയും. എന്റെ ഹൃദയംനിറയെ ഭയവും സംശയങ്ങളും. ഞാനാലോചിച്ചു. ശവക്കുഴിയിൽനിന്നും ഒരു ദേവൻ എണീറ്റുവന്ന് എന്റെ കൊണ്ടെക്കു പിടിച്ചാൽ ഞാനെന്തു ചെയ്യും.

"ഇരുട്ടിൽനിന്നും പ്രേതത്തെപ്പോലുള്ള ഒരു രൂപം ഉയർന്ന് എന്റെ മുമ്പത്തു പെട്ടെന്നു" അടിച്ചു. എന്റെ കഴുത്തിൽ ആ രൂപത്തിന്റെ മെലിഞ്ഞ കൈവിരലുകൾ മുറുകിയിരിക്കുന്നതു പോലുള്ള ഒരനുഭവം." ആ രംഗത്തിന്റെ ഭയാനകത കാണിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അയാൾ ആ രംഗം അഭിനയിച്ചതെന്നു കാണിച്ചു. "അവസാനം എനിക്കുതോന്നി അവ ദേവന്റെ വിരലുകളായിരിക്കുമെന്ന്. പക്ഷെ പിന്നെയും ഒരു സംശയം. ഒരു ദേവൻ ഏതൊരു ചെയ്യാവുന്ന ഏറ്റവും വലിയ കയ്യ് എന്നെ അങ്ങു"

കൊന്നുകളയുക എന്നതാണ്. കതറി രക്ഷപ്പെട്ടാലെന്നും. ഒരാലോചന. ഞാൻ കയ്യുരത്തി എന്റെ കഴുത്തിൽ മുറുകെപിടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ആ രൂപത്തിന്റെ കയ്യുകൾ തട്ടിയിരിക്കി. ഉടനെ കണ്ട കാഴ്ച! എന്റെ മുഖിലുള്ള ഒരു കഴിമാടത്തിന്റെ മുകളിൽ ഒരുണങ്ങിയ മരക്കൊമ്പും അതിലൊരു വലിയ കടലാസ്സും. മരത്തിന്റെ കൊമ്പ് ആരോ ശവത്തെമുടി മീതെ കഴിച്ചിട്ടിരുന്നതാണ്. പ്രാർത്ഥനകളെഴുതിയ ഒരു വലിയ കടലാസ്സാണ് അതിൽ തൂക്കിയിട്ടിരുന്നത്." ഇരുപതുകൊല്ലംമുമ്പ് നടന്ന ആ സംഭവത്തിന്റെ തമാശയോത്തു് അയാൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. "സാധാരണയായി പ്രാർത്ഥനകൾ കടലാസ്സിലെഴുതി ഒരുവഴിയിൽ തൂക്കുകയാണ് പതിവ്. പക്ഷെ അവിടെ കത്തിയിരുന്നത് ഒരു മരത്തോളംതന്നെ വലിപ്പമുള്ള ഒരു വലിയ മരച്ചില്ലായിരുന്നു."

ആ സംഭവത്തിൽനിന്നും ഒരുകാര്യം ഞാൻ പഠിച്ചു. അന്ധ വിശ്വാസങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ഒരു മനുഷ്യൻ ഇരുട്ടിലൂടെ നടക്കുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കുക. അയാളെ ഭയപ്പെടുത്താൻ ഒരു കടലാസ്സുകഷണം മാത്രം മതി. പക്ഷെ ധൈര്യത്തോടെ ചെന്നാൽ അതൊരു മരച്ചില്ലിയും കടലാസ്സുമാണെന്നു എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കും. ദേവനുമല്ല, പ്രേതവുമല്ല. ദേവന്മാരെയും പ്രേതങ്ങളെയും കണ്ടിച്ച് ധാരാളം കഥകൾ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. ആ രാത്രി ഞാൻ ഭയന്നോടിയെങ്കിൽ അതുതകർച്ചയായ ഒരു പ്രേതകഥ ഞാനും പറഞ്ഞേനെ. ഇതെല്ലാം ശുദ്ധ അബദ്ധങ്ങളാണ്. ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ദേവന്മാരെല്ലാം മനുഷ്യരല്ല നിമ്മിതങ്ങളാണ്. അവരുടെ ആകൃതിയും മനുഷ്യരുടേതുപോലെതന്നെ. പിന്നെയെങ്ങനെയാണവരെ സ്വർഗ്ഗത്തുനിന്നും വന്ന ദേവന്മാരായി കണക്കാക്കുന്നത്? ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമം വിമോചിതമായ ഉടനെ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കോടി അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ബിംബങ്ങളത്രയും, ദേവന്മാരുടെ ചിത്രങ്ങളും ദൂരെവലിച്ചെറിഞ്ഞതു് ഞാനായിരുന്നു. ഞാൻ അവരോടു പറഞ്ഞു. 'നിങ്ങൾ

ദേവന്മാരാണെങ്കിൽ ഞാൻ നിങ്ങളെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നു. എന്നെ നിങ്ങൾ തടയുക. പക്ഷെ അവ ശിക്ഷകളായിരുന്നു. വെറും ശിക്ഷകൾ. എന്നെ ഒന്നുതന്നെ ചെയ്യുവാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. ഒന്നുതന്നെ ചെയ്യാൻ....."

ഭൂതകാലചരിത്രത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങളിലേക്കു ഇറങ്ങി ചെല്ലൂ. നിങ്ങളുടെ വിപ്ലവജീവിതത്തിന്റെ ഏകദേശ മറിച്ചാൽമതി. ദൈവത്തോടു മല്ലടിച്ച ആ മനുഷ്യനോടു ഞാൻ പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങളുടെ ചോദ്യമിതാണല്ലോ. എന്നിലും എന്നേപ്പോലുള്ള മറ്റു കൃഷിക്കാരിലും ഈ വിപ്ലവകരമായ പരിവർത്തനം എങ്ങനെയുണ്ടായി? കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകാരുടെയും ചുവപ്പുപടയുടെയും ശിക്ഷണമാണോ അതിനു കാരണം? അല്ല. വാസ്തവത്തിൽ ജാപ്പാൻകാരും അവരുടെ ഭീമമായ വാക്യമാണ് ഞങ്ങളിൽ വിപ്ലവത്തിന്റെ ആദ്യവിത്തുകൾ പാകിയത്. ജാപ്പാൻകാരുടെ ചൂഷണം വർദ്ധിച്ചുവന്നതോടെ ഞങ്ങളുടെ ജാപ്പ് വിദ്വേഷവും വർദ്ധിച്ചുവന്നു. ജാപ്പ് ചൂഷണത്തിൽനിന്നും മോചനം നേടുന്നതിനുള്ളവിധമായി ഞങ്ങളുടെ ചിന്തകൾ. തീരെ രാഷ്ട്രീയ ബോധമില്ലാത്ത സാധാരണകൃഷിക്കാർകൂടി ജാപ്പ് ശത്രുക്കളെ തുരത്തുന്നതിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുവാൻതുടങ്ങി. കഷ്ടപ്പാടുകളിൽനിന്നും അവശതകളിൽനിന്നുമാണ് ആ ആശയങ്ങൾ രൂപംകൊള്ളുന്നത്. അത്തരം ഒരാശയമാണ് ഞങ്ങളെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു നേതാവികളാക്കിയതും, ചെമ്പടയിൽ ചേരാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചതും. സാമ്രാജ്യഭരണാധികാരികളെ ഓടിക്കുന്നതിനുമത്രമല്ല, ജനങ്ങളുടെ ജീവിതനിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയും പാടുപെടുന്ന ഒരേ ഒരു കൂട്ടർ അവർ മാത്രമാണെന്ന് ഞങ്ങൾക്കു എളുപ്പം മനസ്സിലായി.

"1937ആഗസ്റ്റിലാണെന്നു തോന്നുന്നു, ജാപ്പാൻകാർ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമം കീഴടക്കിയത്. ജാപ്പ് പട്ടാളത്തിന്റെ ആഗമനവാ

P. JOHN KURUVILLA. Kurell

ത്ത അറിയുന്നതോടെ എല്ലാവരും വിളഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ധാന്യങ്ങളും ഗ്രാമങ്ങളും ഉപേക്ഷിച്ച് ഓടുക പതിവാണു്. സമ്പന്നന്മാരെല്ലാം ഉൾഭാഗങ്ങളിലുള്ള പട്ടണങ്ങളെ അഭയംപ്രാപിക്കും. സാധാരണ കൃഷിക്കാരും ജീവനുവേണ്ടി ഓടും. പക്ഷെ, അവർ എവിടേക്കോടും? കുറച്ചോടിക്കഴിഞ്ഞു്, തിരിച്ചുവന്നവർ വയലുകളിൽ പതുങ്ങിക്കഴിയുന്നു. ധാന്യങ്ങൾ വളർച്ചയെത്തി വിളഞ്ഞുനില്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു് വയലുകളിൽ ഒളിച്ചുകഴിയുന്നതിനുള്ള സൗകര്യമുണ്ടായിരിക്കും. പക്ഷെ അവിടെയും രക്ഷയില്ല. കഴുപ്പും ആരംഭിക്കുകയാണു്. ജാപ്പാൻകാർ വെട്ടുകിളികളെപ്പോലെ ധാന്യം കൊയ്തെടുക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു. പിന്നെ ഒളിക്കുവാൻ സങ്കേതമുണ്ടോ? വേറെ രക്ഷാമാർഗ്ഗമൊന്നുമില്ലാത്തതുകൊണ്ടു്, എന്തെങ്കിലും വരട്ടെയെന്നു പൊറുപൊറുത്തുകൊണ്ടു് ഞങ്ങൾ പുറത്തേക്കു വരുന്നു. അതോടെ ജാപ്പാൻകാട്ടാളന്മാർ ഞങ്ങളിൽ ചാടിവീണു് മർദ്ദനമാരംഭിക്കുകയായി. ഞങ്ങളുടെ വീട്ടുഭിഗങ്ങളെ അവർ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകും. ഒരൊറ്റ പെണ്ണിനുപോലും സൗകാല്യന്മാരുടെ കയ്യിൽനിന്നും രക്ഷയില്ല. നാട്ടിലുള്ളതെന്തൊരസാധനങ്ങളും, തടിമിടക്കുള്ള ചെറുപ്പക്കാരെയും ജാപ്പാൻകാർ കൊണ്ടുപോകും. ഞങ്ങളുടെ ചെറുപ്പക്കാരെക്കൊണ്ടവർ സാമാനം ചുമപ്പിക്കുകയും, ശുശ്രൂഷ കഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ഗ്രാമത്തിൽ ശേഷിക്കുന്നവർ പട്ടിണിയാണു്. ഇചയും പല്ലംതിന്നു് മാസങ്ങൾതന്നെ ഞങ്ങൾ ജീവിക്കും. ഞങ്ങളെ ക്രൂരമായി മർദ്ദിക്കുകയും നിസ്സാര കാരണങ്ങൾക്കായി വെടിവെക്കുകയും ചെയ്യും. വയലുകളിൽ അവിടവിടെയായി വിത്തിറക്കി പഴയതുപോലെ കൃഷിതുടങ്ങി ജീവിതം രണ്ടാമതു് ആരംഭിക്കുമ്പോഴേക്കും ജാപ്പാൻകാർ വെട്ടിക്കിളികളെപ്പോലെ വീണ്ടും വരികയായി. അവർ ഞങ്ങളിൽനിന്നു് അമിതമായി ധാന്യമാവശ്യപ്പെടുകയും, ഞങ്ങളുടെ കുടിലുകളിൽ കയറി കൊള്ളയിട്ടു് കരംപിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. പഴയതുപോലെ പിന്നെയും പെൺകിടാങ്ങളെ മോഷ്ടിക്കുകയും

ബലാൽസംഗം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിൽ പ്രായമാകാത്ത കൊച്ചുപെൺകുട്ടികളും പെട്ടുപോകാറുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ യാത്രന കളങ്ങനെ എണ്ണമറ്റു വർദ്ധിച്ചതോടെ ഞങ്ങളുടെ ചിന്തകൾ ചുവപ്പുപടയെക്കുറിച്ചായി. ജനങ്ങൾ പരസ്പരം മന്ത്രിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു. 'ചെമ്പട വരുന്നതുവരെ കാത്തിരിക്കാം. അപ്പോൾ നമ്മൾക്ക് രക്ഷയായി.' "

അദ്ദേഹം സംസാരിച്ചു തീരുന്നതിനുവ്യതന്നെ ഞാൻ വീണ്ടുമൊരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു. ശക്തിയായി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ട് ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. "അല്ല അല്ല, ഞങ്ങൾ ചെമ്പടയെപ്പറ്റി കേൾക്കുന്നത് അതാദ്യമായിട്ടല്ല. പണ്ടുമുതലേ ഞങ്ങളുവരെപ്പറ്റി കേട്ടിട്ടുണ്ട്; അതിന്റെ വിഭാഗങ്ങളെ കണ്ടിട്ടുമുണ്ട്. അതിങ്ങനെയാണു സംഭവിച്ചത്. 1938-ലാണ്. അന്നെനിക്ക് പത്തൊമ്പതു വയസ്സു പ്രായമാണ്. അക്കാലം വലിയ വരൾച്ച ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് വേണ്ട ധാന്യങ്ങൾ ഉല്പാദിപ്പിക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞില്ല. അതുകൊണ്ട് സയാനിൽ റോഡുപണി പലിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു സംഘം റോഡുപണിക്കാരുടെ ഒരു ഞാൻപോയി. പഴയ റോഡുകൾ നന്നാക്കുന്നതിനുപുറമെ ക്രമിതാങ്ങിനുവേണ്ടി അവിടെ പുതിയ റോഡുകൾ പണിയുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ചുവപ്പു പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കാരെ ആക്രമിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് ഗവണ്മെന്റുസേനകൾക്കുവേണ്ടി ഈ പുതിയ റോഡ് പേഗം പണിയുന്നതെന്ന് ഞങ്ങളെയറിയിക്കുകയുണ്ടായി. അന്നാണ് ഞാനാദ്യമായി അവരെപ്പറ്റി കേൾക്കുന്നത്. ജനങ്ങളെ കൂട്ടക്കൊല ചെയ്യുകയും, ഗ്രാമങ്ങൾ കൊള്ളയടിക്കുകയും, വിളവുകൾ തീയിട്ടു നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കൾ എന്നാണു സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ പറഞ്ഞിരുന്നത്. ചെമ്പട കൊള്ളക്കാരുടെ സംഘടനയായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾക്കാദ്യം വെറുപ്പും വിദ്വേഷവും തോന്നി, സർക്കാരുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അവർ പറയുന്ന കൊള്ളക്കാ

രക്ഷാർത്ഥം ഭട്ടംതന്നെ ഭേദപ്പെട്ടവരല്ല. അതുകൊണ്ട് അവർ പറയുന്നതു മുഴുവനും വിശ്വസിച്ചുകൂടാ.

“യാത്രാമദ്ധ്യേ ചെമ്പടയെ കാണുമെന്നു ഞാൻ വാസ്തവത്തിൽ സയാനിപേക്ഷ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. യാദൃച്ഛികമായിട്ടാണത്ര സംഭവിച്ചതു്. അങ്ങു് വടക്കുകിഴക്കുഭാഗത്താണു് സയാൻ. പിന്നീടു് ഇവിടെ വച്ചാണു് യങ്ങുമാർഷൽ ചിയാങ്ങു് കൈക്കൊണ്ടിനെപിടിച്ചു ജാപ്പാനോടു പൊരുതുന്നതിനായി കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു് കാരുമായിക്കരുകുന്നണിയുണ്ടാക്കുവാൻ നിർബന്ധിച്ചതു്. ചുറ്റുപാടുമുള്ള പ്രദേശങ്ങൾ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു് പട വളത്തിരിക്കുകയാണെന്നും അവിടെനിന്നും ഞങ്ങൾക്കിനിരക്കുപ്പെടാൻ പ്രയാസമാണെന്നും ധാങ്ങു് ചാങ്ങിനു സമീപമുള്ള പാലാ ചെങ്ങു് എന്ന സ്ഥലത്തു് എത്തിയപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലായി. ഒരു കൂട്ടക്കൊലയായിരിക്കും ഫലമെന്നു ഞങ്ങളിൽ ചിലർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. മറ്റുചിലർക്കൊരു സംശയം. നമ്മൾ പാവപ്പെട്ട തൊഴിലാളികളല്ലേ. അവർ നമ്മെ കൊല്ലുമോ, നമ്മളെ കൂട്ടക്കൊല ചെയ്യിട്ടവർക്കുതുകിട്ടാനാ? ഏതൊരുമസിയാതെതന്നെ ഞങ്ങൾ പാട്ടുളകുമാൻഡറുടെ മുമ്പിൽ ധാജരാക്കപ്പെട്ടു. അവിടെവെച്ചു് ഞങ്ങൾ ചുവപ്പുപടയിലെ അംഗങ്ങളെകണ്ടു. അതുതന്നെ പറയട്ടെ അവരിൽ സ്വപ്നംപോലും ‘ചുവപ്പു്’ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവരുടെ തൊപ്പികളിൽ കണ്ടിരുന്ന ആ ചുവപ്പു് നക്ഷത്രചിഹ്നമില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അവർ ഞങ്ങളെപ്പോലെതന്നെയുള്ള സാധാരണ കൃഷിക്കാരിരുന്നേനെ. ഒരു വ്യത്യാസമാത്രം. അവരുടെ എല്ലാവരുടെയും കയ്യുകളിൽ തോക്കുകളുണ്ടായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ തോക്കുകൾ ചുമന്നിട്ടില്ല. യൂണിഫോമു, കണ്ണടയോ ധരിച്ചിരുന്ന പട്ടാളക്കുമാൻഡർ ശാന്തവദനനായിരുന്നു. ഒരു പട്ടാളക്കാരൻറെതിനേക്കാൾ കൂടുതലായി ഒരു പണ്ഡിതന്റെ ഭാവമാണു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നതു്. ഞങ്ങളെ വെടിവെക്കാൻ ഉത്തരവിടുന്തിരുപകരം സ്ഥലത്തെ ജന്മിയുടെ പത്നിയെക്കൊന്നു് ഞങ്ങൾക്കു അഹാരം തരാനാണദ്ദേഹം ആദ്യമായി ഉത്തരവിട്ടതു്.

അതൊരു സദ്യതന്നെയായിരുന്നു. ആചാരങ്ങളിലും കീഴ്വഴക്കങ്ങളിലുമുള്ള വിശ്വാസംകൊണ്ട് ഞങ്ങളിൽ പലക്കും ആ ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ മടിയായിരുന്നു. ഞങ്ങൾക്കൊന്നും തന്ന തിരുശേഷം ഞങ്ങളെ വിളിച്ചുകൂട്ടി അദ്ദേഹം കമ്മ്യൂണിസത്തെ കുറിച്ചു സംസാരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.....”

“കമ്മ്യൂണിസത്തെപ്പറ്റി എന്താണ് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്.” മാർക്സിസ്റ്റ് തത്വസംഹിത സങ്കീർണ്ണവും ദുർഗ്രഹവുമാണ്. ചൈനയിലെ ഒരു പട്ടാളത്തലവൻ അക്ഷരജ്ഞാനംപോലുമില്ലാത്ത കൃഷിക്കാരെ അത് പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കത്തക്ക കഴിവുണ്ടോ. സംശയത്തോടെ ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഞാനത് ശരിക്കും ഓർക്കുന്നു. അതെപ്പറ്റി ഞാൻ പിന്നീട് പലപ്പോഴും ആലോചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ധ്വാനിക്കുന്നവരെ ഒരു ശോഭനമായ ജീവിതം പട്ടത്തുയർത്താൻ സഹായിക്കുന്ന ഒരു പുതിയ മിന്നാഗതിയും പ്രവർത്തനമാർഗ്ഗവുമാണ് കമ്മ്യൂണിസം എന്നാണ് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്. ചൈന ജയിക്കുകയാണെങ്കിൽ എല്ലാ കൃഷിക്കാർക്കും സ്വന്തമായ കൃഷിഭൂമി ഉണ്ടാകും. ജന്മിമാർ വസ്തു ഉടമകളായിരിക്കുകയില്ല. അദ്ധ്വാനിക്കുന്ന എല്ലാവർക്കും ആഹാരം ലഭിക്കും. മറ്റൊരുത്തന്റെ അദ്ധ്വാനഫലത്തിൽ ജീവിക്കുവാൻ ആരെയും അനുവദിക്കുന്നതല്ല. ഇതാണ് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്. ഞങ്ങൾക്കതു ശരിക്കും മനസ്സിലാകുന്നതായിരുന്നു. വിദേശികളായ സാമ്രാജ്യക്കൊതിയന്മാരെ ആട്ടിപ്പായിക്കുകയാണ് നാടിനെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഓരോ ചൈനക്കാരന്റെയും പ്രഥമ കർത്തവ്യമെന്നും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയുണ്ടായി. അതും ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലാകുന്നതായിരുന്നു. കമാൻഡറുടെ വാക്കുകൾ കേട്ടു ഞങ്ങളറിയാതെതന്നെ കയ്യടിച്ചുപോയി. പെട്ടെന്ന്, ജന്മിമാരും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും, ക്രമിന്മാർ പട്ടാളക്കാരും ഓർമ്മയിൽ വന്നു! ക്രമിന്മാർ പട്ടാളത്തിനുവേണ്ടി റോഡു വെട്ടുവാൻ വന്നവരാണ് ഞങ്ങൾ. സാമ്രാജ്യക്കാരുടെ ഗൺബോട്ടുകൾ ഞങ്ങളോ

തു. അതൊക്കെ, ഒരിക്കലും യാമാത്മമാകാൻ പോകുന്നില്ലാത്ത ഒരു സുന്ദര സ്വപ്നമായി ഞങ്ങൾക്കു തോന്നി. ചെമ്പടയോടു ഞങ്ങൾക്കു വെറുപ്പു് എന്നിട്ടുതോന്നിയില്ല. സയാനിലേക്കു പോകാനുള്ള തീരുമാനം റൂചെയ്തു് സ്വഗൃഹങ്ങളിലേക്കു് മടങ്ങുകയെന്ന കമാൻററുടെ ഉപദേശം ഞങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു. ക്രമിതാങ്ങ് പട്ടാളം മാർച്ചുതുടങ്ങി. ശത്രുവ്യൂഹത്തിൽ നിന്നും രക്ഷകിട്ടണമെങ്കിൽ സംഖ്യാബലം കുറഞ്ഞ ചെമ്പട വല്ല പദ്യത നിരകളിലും പോയി അഭയം പ്രാപിക്കണമെന്ന വാങ്ങ് പിറ്ററ ദിവസം പൊട്ടിപ്പറപ്പെട്ടു. ഞങ്ങൾ തീരുമാനിച്ചു. ഇതുകഴിഞ്ഞാൽ ഞങ്ങൾക്കു് ഈ പുതിയ സമുത്തുള്ളിൽ നിന്നും അകലാം. സയാനിൽ പോകാം. ജോലി നോക്കാം. എങ്കിലും ഒരു വിഷമം. ചെമ്പടയെ ആക്രമിക്കുന്നതിനു് സഹായിക്കുന്ന റോഡുകൾ പണിയുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സുണ്ടായില്ല. അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ മടങ്ങി. ആയാസംനിറഞ്ഞ നീണ്ട യാത്ര. ആ യാത്രക്കാലത്തു് ആഹാരത്തിനുവണ്ടി എത്രതവണ യാചിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടെന്നു് ഞാനിന്നും ഓർക്കുന്നു.”

“ചെമ്പടക്കാർനിങ്ങളെവളരെ ആകർഷിച്ചുളളേ? ഞാൻ ചോദിച്ചു. “നിങ്ങളിൽ ചേരുവാനാഗ്രഹിച്ചോ? ഇല്ലെങ്കിൽ എന്താണു കാരണം.” പാർലമെൻറിനെ സംസാരം ശൈലിയിൽ ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“പരമാത്മംതന്നെ പറയാം. ചെമ്പടയെ എനിക്കിഷ്ടമായിരുന്നു. പക്ഷെ അതിൽ ചേരാൻ ഞാനാഗ്രഹിച്ചില്ല. എന്തൊക്കെയാലും ഞാനൊരു കൃഷിക്കാരനല്ലെ പട്ടാളക്കാരനല്ലേ. തന്നെയല്ല.....” അയാൾ മൌനമവലംബിച്ചു. സൂര്യരശ്മിയേറു പൊള്ളിയ ആ മുഖത്തു് ബാലിശമായ ഒരു പുഞ്ചിരിചുവപ്പു വീശി. “തന്നെയല്ല എന്റെ വിവാഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരുന്നതിനാൽ ഞാൻ പ്രതീക്ഷകളോടെ കഴിഞ്ഞുകൂടുന്ന ഒരുവസരമായിരുന്നു അതു്.”

ജാപ്പ് വിരുദ്ധ സമരം ചെയ്യാൻ എങ്ങനെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാരം ചെയ്തതായി കൂടുതൽ അടുപ്പിച്ചുവെന്ന് പിന്നീട് യാർ വിവരിച്ചു.

ജാപ്പാൻ കാക്കെന്തിരായുള്ള സമരങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം കൊടുക്കുവാനും, പിടിച്ചടക്കിയ സ്ഥലങ്ങളിലെ ജീവിത നിലവാരം ഉയർത്തുവാനും കഴിയുന്നവരാണ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂകാരെന്ന ഹാങ്ങ് ചാങ്ങിൽ വച്ച് ധരിച്ചിരുന്നതിൽ കൂടുതലായി ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അവരെപ്പറ്റി ഒന്നും തന്നെ ഞങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. എന്നാലും, ജാപ്പാൻ കാരോടുള്ള പക വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ, അടുത്തുള്ള കുന്നുകളിൽ എവിടെയോ താവളമടിച്ചിരുന്ന എട്ടാം പടയുമായി ബന്ധം പുലർത്തണമെന്ന് ഞങ്ങളിൽ ചിലർ പരസ്പരം പറയാൻ തുടങ്ങി. ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു ജാപ്പ് പട്ടാളകേന്ദ്രം തന്നെയുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ജനങ്ങൾക്ക് വളരെ സുക്ഷിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ആരെങ്കിലും എട്ടാം പടയുടെ പേരുപറയുന്നത് ഒരു ജാപ്പാൻ കാരനോ, അവന്റെ പിണിയാളോ കേട്ടാൽ മതി പറഞ്ഞവന്റെ കഥകഴിക്കാൻ. അതുകൊണ്ട് ഇത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ രാത്രികാലങ്ങളിൽ മുറിക്കുകയായിരുന്നു സംസാരിച്ചിരുന്നത്. അതും വാതപടച്ചിട്ട്." ഒളിപ്പിൽ നിന്നുകൊണ്ടുള്ള ജാപ്പ് വിരുദ്ധ പ്രക്ഷോഭത്തെക്കുറിച്ചു യാർ വളരെ താണു സ്പാർത്തികനായി സംസാരിച്ചത്. പൊറുപൊറുക്കുന്നതു പോലെ, "എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ശത്രുവിദ്വേഷത്തിന്റെ അഗ്നി ആളിക്കത്തി. എന്നെപ്പോലുള്ള മറ്റു ചിലരെക്കൂടി കണ്ടു മുട്ടിയപ്പോൾ ഞങ്ങളൊന്നിച്ചു ചന്ന് എട്ടാം പടയുമായി ബന്ധം പുലർത്തുവാൻ തുടങ്ങി. ചില ഇരട്ടുള്ള രാത്രികളിൽ ഞാൻ ഷെൽട്ട് മുളകളിൽ നിന്നു മറങ്ങി സൂര്യത്തിൽ അവരുടെ സങ്കേതത്തിലെത്തും. ചിലപ്പോൾ കർഷകന്റെയോ, ആട്ടിടയന്റെയോ, യാചകന്റെയോ വേഷമണിഞ്ഞ് അവരിൽ ചിലർ ഞങ്ങളുടെ സമീപത്തേയ്ക്കു വരും. ജാപ്പ് പടയുടെ പ്രവർത്തനരഹസ്യങ്ങൾ ഞങ്ങളു

വരെ അറിയിക്കുകയും, പകരം ശത്രുപക്ഷത്താകുമെന്നും നടത്തുന്നതിനുവേണ്ട വിദഗ്ദ്ധോപദേശവും ആയുധസാമഗ്രികളും തെങ്ങറക്കവർ തരുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ജാപ്പാൻകാരുടെ മുക്കിനുമുമ്പിൽ വെച്ചുണിതെല്ലാംതന്നെ നടന്നത്. ഓ. ആ പിശാചുക്കൾ ക്രൂരന്മാരും അതുപോലെതന്നെ മണ്ടന്മാരുമായിരുന്നു....." അയാളുടെ പൊട്ടിച്ചിരിയിൽ അവജ്ഞയുടെ അപസരമുണ്ടായിരുന്നു.

"അക്കാലങ്ങളിൽ തെങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനമെന്തായിരുന്നു. നിങ്ങൾക്കറിയില്ലേ? എന്റെ ധാരണ എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്ന ഒരു കഥയാണതെന്നാണ്. ശത്രുപക്ഷത്തുള്ള പട്ടാളക്കാരുടെ വഴി തടയുവാൻ പേണ്ടിത്തെങ്ങും തീവണ്ടിപ്പാളങ്ങൾ തകർക്കുകയും വൈദ്യുതക്കമ്പികൾ മുറിക്കുകയും, ശത്രുക്കളുടെ ട്രക്കുകളും ടാങ്കുകളും ചാടുവാൻ റോഡിൽ കിടങ്ങുകൾ താഴ്ത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഗറില്ലകളുടെ ഈ ദുരപ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചുപ്പാർ ജനങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. പരസ്യമായി സംസാരിക്കാൻ വയ്യെങ്കിലും രഹസ്യമായി അവർ അതെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചു. ആ സംസാരത്തെ തടയുന്നതിനു് ജാപ്പനീസുകാർക്കോ, വിമാനങ്ങൾക്കോ, ടാങ്കുകൾക്കോ കഴിഞ്ഞില്ല."

"ഈ ഗറില്ലാസമരത്തിൽ ഞാൻ മറ്റുള്ളവരെ പേക്ഷിച്ച് കൂടുതൽ പങ്കുകൊണ്ടു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ യാണെന്നതോന്നുന്നു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിൽ ചേരാൻ എനിക്കിഷ്ടമാണോ എന്നൊരു സന്ദേഹം എനിക്കു പറ്റിയിട്ടു്. ചോദിക്കാൻണ്ടോ. ഞാനടനെയെന്നെ സമ്മതിച്ചു. ജാപ്പനീസുകാരുടെ അടർച്ചകൾക്കുവേണ്ടി നൽകിയ പേരുകളാണ് മാർവാ യുദ്ധവും ചൂട്ടയുദ്ധവും. അവരുടെ പാർട്ടിയിൽ അംഗമാകുകയെന്നത് അഭിമാനാർഹമായ ഒരു സംഗതിയായിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചു് ഇന്നെനിക്ക് ഈ വസ്തു് കൂടുതൽ അഭിമാനത്തിനു വകതരുന്നുണ്ടു്."

"ഏതു വിഭാഗത്തിലാണ് ഞാൻ പ്രത്യേകമായി പ്രവർത്തി

ച്ചതെന്നു നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു എല്ലാ സംഭവങ്ങളും ഞാനോ
 ക്കുന്നില്ല. എങ്കിലും ചിലതൊക്കെ പറയാം." കയ്യകൾ ഉയർത്തി
 കാണിച്ചുകൊണ്ടുമാർ തുടന്നു. "അനവധി ജാപ്പാൻകാരെയും
 ഒന്നിലധികം ദേശസ്തമികളുടെ മരണത്തിനുത്തരവാദിയായ
 ജാപ്പ് ഏജൻറിയേയും കൊന്ന കൈകളാണിതു്. ആദരാ ആ ജാ
 പ് ഏജൻറിനു് എന്തൊക്കെയാ കുടിക്കുവാൻ കൊടുത്തു. ഞാൻ
 ഓറഞ്ചുപിഴിയുന്നതുപോലെ അവന്റെ കഴുത്തു് തെക്കി." "കൈ
 കൾ കൊണ്ടു് സ്വന്തം കഴുത്തു് തെക്കിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടുമാർ
 തുടന്നു. "മനുഷ്യരെ കൊല്ലുന്നതിൽ എനിക്ക് പ്രത്യേകസമോ
 നമുണ്ടെന്നു് വിചാരിക്കേണ്ട. എങ്കിലും കുറച്ചുവെള്ളിക്കാശിനു
 വേണ്ടി സ്വന്തം നാടിനെ ഒരു ശത്രുവിനു വിറ്റ ഒരു ദേശദ്രോഹി
 യെ കൊല്ലുന്നതിൽ എനിക്ക് തീരെ മടിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ശത്രു
 വിനുവേണ്ടി ചാവുവെത്തി ചെയ്തിരുന്ന യാങ്ങു എന്ന ഒരു ജാപ്പ്
 അനുഭാവിയിൽ നിന്നും മറ്റൊരാൾക്കുവേണ്ടി ഞാനൊരു തോക്കു്
 പിടിച്ചെടുക്കുകയുണ്ടായി.

"കൂടുതൽ രസകരമായ മറ്റൊരു സംഭവം പറയാം. ഞങ്ങളുടെ
 ഗ്രാമത്തിനു സമീപം ഒരു ജാപ്പനീസ് സങ്കേതമുണ്ടായിരുന്ന
 ന്നു. അതിന്റെ അടുത്തുകൂടി നടക്കുന്നതിനുപോലും ആരെയും
 അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരു ദിവസം അതിലെ കടന്നുപോകാനി
 ടയായ ചില കൃഷിക്കാരുടെ ജാപ്പുകാലന്മാർ വെടിവെച്ചുവെന്ന
 വാർത്ത ഞങ്ങൾ കേട്ടു. ഞാൻ ഞെട്ടിപ്പോയി. പിറ്റേദിവസം
 തന്നെ തക്കതായ പ്രതികാരം ചെയ്യണമെന്നു ഞാൻ തീർച്ച
 പ്പെടുത്തി. യൂണിഫോമും, ബൂട്ടും, മെഡലുകളും കണ്ണടയും
 ധരിച്ച് ഞാനൊരു ജാപ്പ് ഓഫീസറുടെ വേഷം ധരിച്ചു. ഇതെ
 ല്ലാം എവിടെനിന്നു കിട്ടിയെന്നു നിങ്ങൾക്കുതൂതം തോന്നാം. ഗ
 റില്ലാഗ്രൂപ്പുകൾ എന്നുകേൾക്കുന്ന ജാപ്പാൻകാരിൽനിന്നുമാണു ഞാ
 നിതെല്ലാം സ്വന്തമാക്കിയതു്. പ്രമുഖനായവനായി ഞാൻ ജാപ്പ് സ
 കേതത്തിൽ ചെന്നു കയറി. എന്തിനുപറയുന്നു അന്നവർ പരി

പുണ്യമായി വഞ്ചിതരായി. ഞാൻ പെണ്ണുളക്കാരൻ, എണ്ണിറുന്നിന്നു എന്നെ സമീപിച്ചു. അവർ അയ്യപ്പേരളായിരുന്നു. പാറവുകാരന്റെ കയ്യിൽ ഒരു തോക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു. അടുത്തുവന്നു തോക്കു തട്ടിപ്പറിച്ചു. ഞാനവന്റെ മാറിപ്പോക്കി നിറയോഴിച്ചു. തൽക്ഷണം അവൻ മരിച്ചുവീർന്നു. മർദ്ദനത്തൻ കാടിപന്നു അവന്റെ തോക്കെടുത്തു എന്നെ വെടിവെച്ചു. പരിഭ്രമംകൊണ്ടവന്റെ കൈ വിറച്ചുനിമിത്തം ഉന്നം പിഴച്ചു വെടിയുണ്ട എന്നെ തൊടാതെപോയി. പക്ഷെ എന്റെ ഉന്നം തെറ്റിയില്ല. അതു തെറ്റിയിരുന്നെങ്കിൽ ഞാനിന്നിതുപോലെ നിങ്ങളോടു സംസാരിക്കുമായിരുന്നില്ല." എന്നെന്നേക്കുമായി ചിരിച്ചുകൊണ്ടുവാർ തുടന്നു. "രണ്ടുപേർ വെടിയുണ്ടയ്ക്കിരയായി. ബാക്കി മൂന്നുപേരെ ഞാനറസ്റ്റുചെയ്തു. എന്നിട്ടും സ്വന്തം ഭടന്മാരുടെ നേരെ ഈ ജാപ്പ് ഓഫീസർ എന്താണു വെടിവെക്കുന്നതെന്നവർ അത്ഭുതപ്പെടുകയായിരുന്നു. അത്രയുമുണ്ടവരുടെ മണ്ടത്തരം."

വേഷംമാറ്റം അത്രയ്ക്കു തമ്മയതപമായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് അവർക്കു മണ്ടത്തരം പിണഞ്ഞതെന്നു ഞാനഭിപ്രായപ്പെട്ടു. "നിങ്ങൾ ഒരു നടനാകുണ്ടതായിരുന്നു." ഒരു റിമാക്കുപോലെ ഞാൻ പറഞ്ഞു.

അതുകേട്ടപ്പോൾ ഹോചിൻസാൻ രസം തോന്നി. "അതു തന്നെയാണ് അന്നെന്റെ സഖാക്കളും പറഞ്ഞതു്. എട്ടാംപടയിലെ ജനകീയകലാകാരന്മാർ ഈ സംഭവത്തെ ഒരു നാടകമാക്കി പലസ്ഥലങ്ങളിലും അഭിനയിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'ധവളകേരി' എന്ന ചിത്രത്തെപ്പോലെതന്നെ ഞാനും പ്രശസ്തനാണെന്നു് സൂചിപ്പിക്കുവാൻ എന്നെ കളിയാക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

"ജാപ്പ് സാമ്രാജ്യവാദികൾക്കെതിരായ സമരം തുടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ഒരുചെറിയ ഗറില്ലായൂന്നിററിന്റെനേതാവായി. ആദ്യം പത്തംഗങ്ങൾമാത്രമുണ്ടായിരുന്ന ഈ യൂണിറ്റിന്റെ അംഗസംഖ്യ രണ്ടുവർഷം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും എഴുപതായി വർ

ലിച്ചു. ഒരിക്കൽ ഏതാ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചു ജാപ്പാൻ കാർ അറിയുവാനിടയായി. അവർ എന്നെ ഫോസ്യമായി പിന്തുടർന്നുകൊണ്ടു് എനിക്ക് അയിടയ്ക്കു് ഒളിപ്പിൽ താമസിക്കേണ്ടിവന്നു. എന്റെ തലയ്ക്കുവർ രണ്ടു മിലുൺഡാളർ വാഷാനുംചെയ്തു. ജീവനുള്ള തലയോ മരിച്ച തലയോ മതി. എങ്കിലും മരിച്ച തല കിട്ടുവാനായിരിക്കണം അവർ അഗ്രഹിച്ചിരുന്നതു്. ജാപ്പാൻ കാരെയോ, അവരുടെ നാടൻ കുളിപ്പാവകളെയോ കിട്ടിയാൽ ഉടനെതന്നെ കൊന്നു കളയുന്ന പതിവു ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. പിടികൂടിയാൽ ഉടനെ എട്ടാംപടയുടെ താവളസ്ഥലത്തേക്കു് അയച്ചുകൊള്ളണമെന്നായിരുന്നു ഞങ്ങൾക്കുള്ള നിർദ്ദേശം. ഒരു സ്ഥലത്തുനിന്നും മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്കു് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഫെഡ് ക്യാർട്ടേഴ്സ് കണ്ടുപിടിക്കുക പ്രയാസമാണെങ്കിലും ആ നിർദ്ദേശമനുസരിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾ നിർബന്ധിതരായിരുന്നു.

“ജാപ്പ് സമരത്തിനുശേഷം ക്രിമിത്താങ്ങുകാരോടും ഇതുപോലെതന്നെയാണു ഞങ്ങൾ പടപൊരുതിയിരുന്നതു്. രണ്ടു ശതകുളംതമ്മിൽ വലിയ വ്യത്യാസമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ജാപ്പ് സംഘട്ടനം അവസാനിപ്പിച്ച ഉടൻതന്നെ ക്രിമിത്താങ്ങുകാർ ഞങ്ങളുടെ ഗറില്ലകളുടെമേൽ ദീഗീയമായ ഒരാക്രമണം അഴിച്ചുവിട്ടു. ഒരു പുതിയ സമരം അങ്ങനെ വീണ്ടും പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. പത്തുവർഷം നീണ്ടുനിന്ന ജാപ്പ് സംഘട്ടനംകൊണ്ടു ഞങ്ങളാകെ തളന്നിരിക്കുകയായിരുന്നു. എങ്കിലും ക്രിമിത്താങ്ങുകൾ ഞങ്ങളെ നിർബാധം കൊലചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ, ഗറില്ലാവിഭാഗങ്ങളെ ശക്തിപ്പെടുത്തി വീണ്ടും യുദ്ധംചെയ്യേണ്ടതായി വന്നുകൂടി. കൈ നീട്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടുയാർ തുടന്നു. “ഇതുനോക്ക! ഒരു ജാപ്പാനീസ് കൈബോംബ് തറച്ചുതാണിവിടെ.” കൈപ്പത്തിയിലുണ്ടായ കുറുത്ത പാടു ഞാൻ കണ്ടു. അസ്ഥികൾക്കു് എന്തോ ധാമിസംഭവിച്ചിരുന്നതിനാൽ വിരലുകൾ സ്വല്പം വളഞ്ഞിരുന്നു. കാലിചെ ട്രൈസർ തെറുത്തുകയറിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടുയാർ വീണ്ടും പറഞ്ഞു. “ഇതു ക്രിമിത്താങ്ങു ബുള്ളറ്റുകൾ കയറി

യതാണ്. കരുത്തു വലിയ പാട്ടുകൾ. ജാപ്പാനും ക്രമിത്താൻ്റെ തമ്മിൽ വലിയ വ്യത്യാസമില്ല. ജാപ്പാനെ അട്ടിയോടിച്ചതുപോലെതന്നെ ഞങ്ങൾ ക്രമിത്താങ്ങിനെയും തുരത്തി. ആ ജാപ്പ്സം ഘട്ടനകാലത്തുതന്നെ ഞങ്ങളിൽ പുതിയചിന്താഗതികൾ വേരുറച്ചിരുന്നു. പണ്ടത്തെ അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്ത കൃഷിക്കാരല്ല ഇന്നു ഞങ്ങൾ. ജനകീയവിമോചനസേന ക്രമിത്താങ്ങിനെ ആക്രമിക്കുവാൻ തയ്യാറായപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ ഗറില്ലകൾ സഹായഹസ്തവുമായി പടയണിയിലേക്കു ചെന്നു. ശത്രുവിന്റെ അടവുകളും മാർഗ്ഗങ്ങളും ഞങ്ങൾക്കു നന്നായി അറിയാമായിരുന്നു. പഴയ സംഘട്ടനത്തോടു താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ ഒരു വ്യത്യാസം മാത്രമേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഈ പ്രാവശ്യത്തെശത്രു വിഭേദിയായിരുന്നില്ല. രാജ്യത്തിനകത്തുതന്നെയുള്ള ഒരു ശത്രു!

“വിമോചനസമരത്തിൽ വിമോചനസേനയോടൊപ്പം ഞാനും പൊരുതി. പീക്കിംഗ് ഹാക്കോ റെയിൽവേയിലെ ആദ്യത്തെ സ്റ്റേഷൻ വിമോചിപ്പിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞാനവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമം മുഴുവനും വിമോചനസേനയെ സഹായിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. യുദ്ധംചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്ത വൃദ്ധന്മാർ മഞ്ചിൽ ചുമന്നും, സ്ത്രീകൾ പട്ടാളക്കാർക്കു് അഹാരസാധനങ്ങൾ പാകം ചെയ്തുകൊടുത്തും വിമോചനസേനയെ സഹായിച്ചു. ആ സമരത്തിലാണ് എനിക്കു് എന്റെ ആരാമത്തെ മുറിവു കാലിൽ പാറിയതു്. ഏഴുമാസക്കാലത്തേക്കു് വടികത്തിയാണു ഞാൻ നടന്നിരുന്നതു്. എന്നാലേന്ദാ?

“1947 ഫെബ്രുവരി ഏഴാംതീയതി. ആ ദിനം അവിസ്മരണീയമാണു്. അന്നാണു് ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമം മോചിപ്പിക്കപ്പെട്ടതു്. വിമോചനാനന്തരം രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഭൂമി പരിഷ്കരണനിയമമുണ്ടായി. മറുക്കുവരെപ്പോലെ എനിക്കും ഭൂമികിട്ടി. തോക്കു് ഒരു മൂലയിൽ ഉപേക്ഷിച്ചു വയലിൽ ഇറങ്ങി ഞാനും പണിചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. കലപ്പവിടിച്ച കാലങ്ങൾ മാനുപോയതുകൊണ്ടു് ആദ്യം എനിക്കു വലിയ പ്രയാസം തോ

Raman - രാമൻ

ന്നി. എങ്കിലും സഹായത്തിന് എനിക്കു ഭാര്യയുണ്ട്. “ജാപ്പാൻ കൊലയാളികളെയോ ക്രമിന്നാട് കൊള്ളക്കാരെയോ വെടിവെച്ചുവീഴുന്നതുപോലെ അത്ര എളുപ്പമല്ല നിലം ഉഴുന്നതിന്. പക്ഷെ, സാരമില്ല. ഞാൻ പഠിപ്പിക്കാം” അവർ പറഞ്ഞു.

“എനിക്കിന്നു ഭൂമിയുണ്ട്. അഞ്ചു മുറിയുള്ള ഒരു വീടുണ്ട്. ഭാര്യയുണ്ട്. ഞങ്ങൾ ഒരു പശുവിനെയും കുറെ പന്നികളെയും കോഴികളെയും വളർത്തുന്നു. ഇനി നദീതീരത്തുള്ള കാടുകളിൽ ഒളിച്ചിരുന്നു തണുത്തു വിറയ്ക്കുന്നു. രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഞാൻ വീട്ടിലുള്ള *കാങ്ങിൽ കിടന്ന് സുഖമായി ഉറങ്ങുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലിപ്പോൾ ഒരു വലിയ സ്കൂളും, പരസ്പരഹിതകരണ ഡിപ്പോയുമുണ്ട്. നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലൊന്നു വരണം. ചെറുതെങ്കിലും സന്ദർശനമാണത്. നോട്ടുടാങ്ങ് അതിന്റെ സമീപത്തുകൂടെയാണ് ഒഴുകുന്നത്. തീവണ്ടിയിലാണ് വരുന്നതെങ്കിൽ സ്റ്റേഷനിൽനിന്നും മൂന്നുമൈൽ അകലെയുള്ള.” അയാൾ സന്തോഷം തുളുമ്പുന്ന ഒരു ചിരി തുകി. “വഴി ഇന്നും ആ പഴയ ശ്മശാനത്തിലൂടെതന്നെയാണ്. പക്ഷെ, അവിടെ പ്രേതങ്ങളില്ലെന്നു ഞാൻ ഉറപ്പുപറയാം. ഇന്ത്യൻസുഖത്തേ! നിങ്ങൾ നിശ്ചയമായും ‘ട’ഗ്രാമത്തിലേക്കുവരണം. ഞാൻ നിങ്ങളെ എന്റെ പുതിയ കലപ്പ കാണിക്കാം. അത് സാധാരണ ഒരു കലപ്പയല്ല.”

“തോക്കും, തോക്കില്ലേ?” ഞാൻ ആ പഴയ ഗരില്ലയോടു ചോദിച്ചു.

“അതെന്റെ വീടിന്റെ ഒരു മൂലയിൽ കിടക്കുകയാണ്. വിമോചനത്തിനുശേഷം ഞാനിതുവരെ അത് ഉപയോഗിച്ചിട്ടില്ല. എണ്ണപ്പുരട്ടി ഭരമായി സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഗ്രാമത്തിൽ ചിലപ്പോൾ ഞങ്ങൾ കവാത്തുചെയ്യാറുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ മാത്രം.....”

* ഒരുതരം കുട്ടിൽ. തണുപ്പുകാലത്തു ഇതിന്റെ കീഴെ തീയിട്ട് ചൂടുപിടിപ്പിക്കാം.

എന്റെ എല്ലാമക്കളെയും

“എനിക്കെന്റെ പ്രായം അറിഞ്ഞുകൂടാ കണ്ടെത്ത. വളരെ കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ചൈനീസ് ചക്രവർത്തിമാരുടെ കാലത്താണ് ഞാൻ ജനിച്ചത്. എന്റെ പിതാവിനെപ്പോലെയുള്ള പാവപ്പെട്ട കൃഷിക്കാർക്ക് അന്നു സമയം കുറിക്കുന്നതിന് ക്ലോക്കുകളോ കലണ്ടറുകളോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചിലർ പറയുന്നു. എനിക്കു 77 വയസ്സായെന്നും. ആയിരിക്കാം. അവർ പറയുന്നത് ശരിയായിരിക്കാം.

രണ്ടു ദ്വീപാക്ഷികളിൽക്കൂടിയാണ് ഞാനിത്രയും മനസ്സിലാക്കിയത്. ‘രക്തസാക്ഷിയായ പെൺ’യെപ്പോലെയോ ‘മാതാവു’ എന്ന പേരിലാണ് ചൈനയിൽ ഇവർ അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. ചെറുമെട് എന്ന പേരുള്ള ഈ സ്ത്രീ കാൻറണീസ് ഉച്ചാരണത്തിലാണ് സംസാരിച്ചത്. അവരുടെ ദ്വീപാക്ഷി അത് പീക്കിനീസ് ഉച്ചാരണത്തിലാക്കിയിട്ടുവേണമായിരുന്നു എന്റെ ദ്വീപാക്ഷിക്ക് എന്നെ മനസ്സിലാക്കുവാൻ. ദ്വീപാക്ഷികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ശ്രദ്ധാർഹമായ ഒരു നടപടിയായിരുന്നു ഇത്. വിപ്ലവത്തിനുവേണ്ടി തന്റെ എല്ലാ മക്കളെയും ബലികൊടുത്ത ഈ കൊച്ചു ധീരവനിതയുടെ ഭാവങ്ങളും പ്രകൃതവും പഠിക്കുവാൻ എനിക്കു വേണ്ട സമയം ലഭിച്ചു.

അവരുടെ അഗാധമായ കുഴിഞ്ഞുകണ്ണുകളാണ് എന്നെ ആ

ചുമായി ആകർഷിച്ചത്. കണ്ണനീരാഴുകുന്നില്ലെങ്കിലും അവരുടെ തിളക്കമുള്ള ചെറിയ ഇളംപച്ച കണ്ണുകൾ കണ്ണനീർകൊണ്ടു നനഞ്ഞിരുന്നു. ലോകത്തിലുള്ള മറ്റൊരാൾ മാതാവിന്റെ തിന്നേക്കാൾ കൂടുതൽ കഷ്ടപ്പാടുകൾ കാണുകയും സഹിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള കണ്ണുകളാണവരുടേത്. ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി അവരുടെ മൂന്നു മക്കളെയും ക്രമിതാട്കാർ അറസ്റ്റ് ചെയ്ത് മൃഗീയമായി മർദ്ദിച്ചു കൊന്നുകളഞ്ഞു. തന്റെ ജീവിതത്തിലുണ്ടായ ഈ ദ്രോഹിയെ അതിജീവിക്കുവാൻ ആന്തരികമായ ഏതോ ഒരു ശക്തി അവർക്ക് പ്രേരണകൊടുത്തിരുന്നു. തങ്ങളുടെ മക്കൾ ചോരചിന്തിയ വിപ്ലവത്തിന്റെ വിജയകരമായ പരിണാമം കണ്ടുകഴിഞ്ഞിട്ടും അവർ ജീവിക്കുന്നു. വിപ്ലവത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തെയും ലക്ഷ്യങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള ശരിയായ ബോധത്തിൽനിന്നു മുണ്ടാകുന്ന വിപ്ലവിശ്വാസമല്ല അവരെ അതിനു പ്രേരിപ്പിച്ചത്. “അതെല്ലാംതന്നെ ജനങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ്. അതുമൂലം കൃഷിക്കാർക്ക് കൃഷിഭൂമി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.” എന്നു മാത്രമല്ലാതെ കമ്മ്യൂണിസത്തെക്കുറിച്ചോ, ജനാധിപത്യത്തെക്കുറിച്ചോ അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാത്ത ചൗമെങ്ങിനു് ഒന്നാതന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടാതിരുന്നു. കൂടുതൽ സ്ഥായിയായ ഒരു വിശ്വാസം, ഒരമ്മയ്ക്കു തന്റെ മക്കളിലുണ്ടാകുന്ന സ്ഥായിയായ വിശ്വാസം, അവരുടെ നന്മയിലും അവർ സ്വീകരിച്ച മാർഗ്ഗങ്ങളിലുമുള്ള തീവ്രമായ വിശ്വാസം. അതാണവരെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ നിറഞ്ഞ ജീവിതത്തിലെ പ്രതിസന്ധിപ്പട്ടങ്ങൾ തരണം ചെയ്യാൻ സഹായിച്ചത്. ആ ജീവിതത്തിന്റെ മഹത്തായ കഥയാണ് അവർ എന്നോടു പറയാൻ തുടങ്ങിയത്.

“ഡോഗൺസ് ടങ്ഗ്രാമത്തിലുള്ള ഒരു സാധു കാർഷിക കുടുംബത്തിലാണ് ഞാൻ ജനിച്ചത്. തെക്കൻ കാൻറൺ പ്രവിശ്യയിലെ ഹെയ്ഫോങ്ക് കൗണ്ടിയിലാണ് ഈ ഗ്രാമം.” ചുട്ടിവുകൾ വീണ് അലങ്കോലമായ മുഖത്തു് ഒരു പുഞ്ചിരിയുടെ പ്രകാശം പരത്തിക്കൊണ്ടവർ തുടന്നു. “അതുകൊണ്ടാണ് പീ

ക്കിംഗിലെ ആക്കംതന്നെ മനസ്സിലാക്കാത്ത കാൻറണീസ് ഉച്ചാ
രണത്തിൽ ഞാൻ സംസാരിക്കുന്നത്.”

“എന്റെ പിതാവിന് ഒരു ചെറിയതുണ്ട് ഭൂമിമാത്രമാണു
ണ്ടായിരുന്നത്. അതിലെ വിളവിൽ ഭൂരിഭാഗവും ജന്മിയുടെ പ
ത്തായത്തിലേക്ക് പോയിരുന്നതിനാൽ ഞങ്ങൾക്ക് പലപ്പോഴും
വിശ്നവചയുന്ന വയറുമായി ഉറങ്ങേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. അതു
കൊണ്ട് എന്റെ പിതാവും മറ്റു പലരെപ്പോലെ എന്തെങ്കിലും
സമ്പാദിക്കുന്നതിനായി സ്വഗൃഹമുപേക്ഷിച്ച് മുന്നാട്ടിലേക്ക്
പോയി. പിതാവ് മുന്നാട്ടിലായിരിക്കുമ്പോഴാണ് അമ്മ മരിച്ച
ത്. അന്നെനിക്ക് അഞ്ചുവയസ്സ് പ്രായംകാണും. ലോകത്തിൽ
ഞാൻ മാത്രമായി. അമ്മയുടെ ശവശരീരം മറവുചെയ്യുന്നതിനു
വീട്ടിൽ പണമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്തെങ്കിലും എടുത്തു വില്ക്കാ
മെന്നുവെച്ചാൽ ആ പശ്ചത്തിന് പണം കിട്ടത്തക്ക ഒന്നുതന്നെ
അവിടെയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് അയൽവക്കത്തു കാർ
കുറച്ചുകൊണ്ട് താമസിച്ചിരുന്ന ബന്ധുക്കൾക്ക് എന്നെ 30 ഡോ
ളറിനു വില്ക്കുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വില്ക്കുന്നതിൽ എനിക്ക്
സന്തോഷമേയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ശരിക്കു സംസ്കരിച്ചാൽ അമ്മയു
ടെ ആത്മാവ് പ്രേതങ്ങളുടെയിടയിൽ അലയ്ക്കേണ്ടി വരികയില്ല.
മാത്രമല്ല; എന്നെ വാങ്ങുന്നവരുടെ വീട്ടിൽചെന്നാൽ എനിക്ക്
ശരിക്കാഹാരവും കിട്ടുമല്ലോ.”

ബന്ധുക്കൾ തന്നെ നാട്ടു സ്റ്റേറ്റ്സ്മാൻപുറം പെരുമാറിയിരുന്ന വസ്തു
ത അവർ ഓർത്തു. കഠിനമായ ഗൃഹജോലികളുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും
അവർക്കു ശരിക്കാഹാരം ലഭിച്ചിരുന്നു. “ഭാര്യമറിയ ജോലികൾ
ചെയ്യുന്നതിൽ എനിക്ക് മടിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. കരടിമയ്ക്കു അ
തിൽനിന്നും പച്ച ഗുണങ്ങളുമുണ്ടാകും.” ധരിച്ചിരുന്ന ഗൗണി
ന്റെ കീഴ്ത്ത് തെറ്റത്തുകയറി തന്റെ വലിയ പാദങ്ങൾ
കാണിച്ചുകാണുവാൻ പറഞ്ഞു. “എന്റെ പാദങ്ങൾ കുറുതാക്കേ
ണ്ട എന്നു യജമാനൻ തീരുമാനിച്ചു. അടിമപ്പെണ്ണ ശക്തിയും

ചിന്നയുമുള്ളവളുമായിരിക്കണം. തറവാട്ടുപെണ്ണങ്ങളെപ്പോലെ കാലുകൾ കുറുതാക്കി കലീനജീവിതമാണ് നയിക്കേണ്ട." അവരുടെ വാദിയമുഖത്തു് ഒരു മന്ദസ്ഥിതം വീശി.

പതിനെട്ടാമത്തെ വയസ്സിലാണവളുടെ വിവാഹം നടന്നതു്. ഹെയ് മോണ്ട് കൗണ്ടിയിലെ പട്ടണപ്രദേശത്തുള്ള ഒരു കച്ചവടക്കാരനാണ് വിവാഹം കഴിച്ചതു്. ഭർത്തൃകുടുംബത്തെ മുഴുവൻ പരിചരിക്കുകയെന്നതു് ഒരു മരുമകളുടെ കർത്തവ്യമായിരുന്നു. "അക്കാലത്തു് എന്റെ ചിന്തകൾ എന്തൊക്കെയായിരുന്നെന്ന് നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. ഒരു സാധാരണ കുടുംബമായിരുന്നു ഞങ്ങളുടേതു്. സ്ത്രീകൾക്കു പിടിച്ചതു് ജോലിയുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നിനുംതന്നെ ഞങ്ങൾക്കു് സമയം ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. എങ്കിലും എന്റെ ജീവിതത്തിനു് ചില സന്തോഷവേളകളുണ്ടായിരുന്നു. എനിക്ക് ഏതാണ്ട് ഇരുപതു വയസ്സായിരുന്നുപ്പോഴാണ് ആദ്യത്തെ മകനെ പ്രസവിച്ചതു്. ഒരാൾ കുഞ്ഞിനെ പ്രസവിക്കുകയെന്നതു് അന്നൊരു മഹാഭാഗ്യംതന്നെയായിരുന്നു. പെൺകുഞ്ഞുങ്ങൾ അതുഭവക്ഷണക്കാരികളായാണ് കരുതപ്പെട്ടിരുന്നതു്." പ്രഥമസന്താനത്തിനു് പിതാവു് പെങ്ങ്മാൻലീൻ എന്നു പേരിട്ടു. പിന്നീടു് രണ്ടുവർഷം കഴിഞ്ഞാണ് രണ്ടാമത്തെ മകനായ പെങ്ങ്ബെയ് യെ പ്രസവിച്ചതു്. പെങ്ങിന്റെ കഥ ഭാവിയിലെ ഒരിതിഹാസംതന്നെയാണ്.

അവരുടെ കുടുംബജീവിതം ഒന്നുകൊണ്ടോ ക്ലേശകരമായിരുന്നില്ല. ചൗഹ്മണ്ട് ഭർത്തൃകുടുംബത്തേക്കു് സൗഭാഗ്യവുമൊക്കെ ഉണ്ടാണു് ചെന്നതു്. ഭർത്താവിന്റെ വ്യാപാരം അഭിവൃദ്ധിപ്രാപിച്ചു. കൗൺടിയുടെ ഭരണനിയമനത്തിൽ അയാൾക്കൊരു സ്ഥാനവും ലഭിച്ചു. താൻ ധരിച്ചിരുന്ന നീളമുള്ള തൊപ്പിയിൽ തന്റെ പ്രമാണപ്പതറിന്റെ ചിഹ്നമെന്നാണ് ഒരു ചെറിയ നീലമണിയും തുക്കി അയാളുടെ പത്രാസ്സിൽ നടന്നു!

മൂന്നാൾകുട്ടികളും നാലുപെൺകുട്ടികളും ഉൾപ്പെടെ ഏഴു

ടികളാണവർക്കുണ്ടായത്. രണ്ടാമത്തെ മകൻ ബാല്യകാലം മുതൽ
 ചെറു വളരെ സമത്വമായിരുന്നു. "പെൺ" സമുപനായിരുന്നു. യ
 ക്ഷിതമകളിലെ രാജകുമാരന്മാരെപ്പോലെ സുന്ദരനാണവനെ
 ന്നു എല്ലാവരും പറഞ്ഞിരുന്നു. സംസാരിക്കുന്നതിലും പഠിക്കു
 ന്നതിലും അവൻ വലിയ സാമത്വം പ്രകടിപ്പിച്ചു. മൂന്നാമ
 ത്തെ വയസ്സിൽ അവൻ അക്ഷരമാല പഠിച്ചുതുടങ്ങി. നാലുവയ
 സ്സായപ്പോഴേക്കും അവൻ അക്ഷരങ്ങൾ നല്ല പരിചയമായിരുന്നു.
 രണ്ടുകൊല്ലംകൂടി കഴിഞ്ഞവൻ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർന്ന് അല്പ
 സന്ദർശനം ആരംഭിച്ചു. അത്ര സമത്വമായ ഒരു മകൻ മാതാപിതാ
 കളുടെ കണ്ണിലുണ്ണിയും, നാട്ടുകാരെ കണ്ണിലെ കരടുമാകുന്ന
 തിൽ അതുതരമില്ലല്ലോ. പെൺഷീന്റെ മകൻ രാജകീയപാീ
 ക്ഷയും പാസ്സായി ഒരു മാധ്യമവായി ഉയർന്നു പോകുന്നതിൽ ത
 ന്ന ഒരു ശ്രേഷ്ഠസ്ഥാനം നേടുമെന്ന് നഗരവാസികൾ പറയാറു
 ണ്ടായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ അവനുണ്ടാകാൻ പോകുന്ന വിധ
 യും നിലയും പ്രശസ്തിയും ഏതുതരത്തിലുള്ളതാണെന്ന് അന്നവർ
 അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. പെൺഷീന്റെ കൗമാരകാലം ആഹ്ലാദപൂർണ്ണ
 മായിരുന്നെങ്കിലും ഉൽക്കണ്ഠാജനകമായിരുന്നു. ഫെയ് ഫോണ്ട്
 തീർ പ്രദേശമായിരുന്നതുകൊണ്ട് കടൽകൊള്ളക്കാരുടെ ശല്യം
 ക്രമാതീതമായിരുന്നു. അവരുടെ കൊള്ളകൾമൂലമുണ്ടായ അരാ
 ജകാവസ്ഥ നിമിത്തം പെൺഷീന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് പല
 പ്രതിബന്ധങ്ങളുമുണ്ടായി. കൊള്ളക്കാരുടെ കയ്യകളെ ഭയപ്പെടേ
 ണ്ടിയിരുന്നു. പെൺഷീന്റെ കുടുംബനിലയെപ്പറ്റി കേൾക്കാനിട
 യായ കൊള്ളക്കാർക്ക് അവനെ എങ്ങനെയെങ്കിലും മോഷ്ടിച്ചുകൊ
 ണ്ടു പോകണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പണക്കാരനായ പെൺഷീന്റെ
 പിതാവ് മകനെ തിരിച്ചുകിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടി ഒരു നല്ല സംഖ്യ
 അപകട് കൊടുക്കുമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ ധാരണ. മാതാപി
 താക്കൾക്ക് പെൺഷീന്റെ സുരക്ഷിതത്വത്തിൽ വലിയ ആകാം
 ക്ഷയുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് അപകടസന്ദർഭങ്ങളിൽ അവനെ ക
 ടിച്ചിന്റെ അടിയിൽ ഒളിപ്പിക്കുക പതിവായിരുന്നു.

അവരുടെ വിവരണത്തിൽനിന്നും പെങ്ങ് ഖെയ് യുടെ ഒരു രൂപം എന്റെ മുമ്പിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നു. സമ്പന്നരായ മാതാ പിതാക്കളുടെ സമത്വനായ ഒരു മകൻ. അവൻ ഒരു നിത്യ വിപ്ലവകാരിയായിത്തീർന്നതിൽ എനിക്കത്ഭുതംതോന്നി. ശാന്തമായി ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്ന അവന്റെ ജീവിതത്തിൽ എങ്ങനെ നെയ്യാണ് വിപ്ലവത്തിന്റെ അലയടികളുണ്ടായതെന്നറിയുവാൻ എനിക്കു ആഗ്രഹമുണ്ടായി. കുട്ടിക്കാലത്തു് പെങ്ങ് വിപ്ലവമെന്നോ ഭാവം പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നോ എന്നു് ഞാൻ ചൗമെങ്ങിനോടാ രാഞ്ഞു.

ഒരുനിമിഷനേരത്തേക്കവർ ആലോചനയിലാണ്ടു. “കുഞ്ഞേ, രാജാക്കന്മാരുടെ ക്രൂരതയാണ് മനുഷ്യരെ വിപ്ലവകാരികളാക്കുന്നതു് എന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടു്. അതു വളരെ വാസ്തവമാണു്. അങ്ങനെയാണ് എന്റെ മകനും വിപ്ലവകാരിയായതു്. ഒരു നാല്പതു കൊല്ലം മുമ്പാണതു സംഭവിച്ചതു്. അന്നവൻ മിഡിൽ സ്കൂളിലാണു്. ഒരിക്കൽ സക്കാരുദ്ദോഗസ്ഥന്മാർ പട്ടാളക്കാരോടുകൂടി ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽവന്നു് കുറെ സ്ഥലം പിടിച്ചെടുത്തു. അതിൽ ഞങ്ങളുടെ കുടുംബശ്ശിശാസനവും ഉൾപ്പെട്ടുപോയി. പുദ്ദികന്മാരുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളോടു് എല്ലാവർക്കും വലിയ ബഹുമാനമുണ്ടു്. സക്കാരുദ്ദോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഈ പ്രവൃത്തി നാട്ടുകാരുടെയിടയിൽ വെറുപ്പും വിദ്വേഷവും ഉളവാക്കി. പക്ഷെ, സക്കാരുദ്ദോഗസ്ഥന്മാർക്കു് ദൈവത്തെപ്പോലെ ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അവരോടു് എത്രക്കുവാൻ അതും ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല.” ഏകദേശം അരനൂറ്റാണ്ടുമുമ്പു നടന്ന മകന്റെ ധീരകൃത്യം മാതാവു് അഭിമാനത്തോടെ സ്മരിച്ചു. “പെങ്ങ് തന്നെപ്പോലെയുള്ള വിദ്യാത്ഥികളെയെല്ലാം സംഘടിപ്പിച്ചു് സക്കാരുദ്ദോഗസ്ഥന്മാരും പോലീസുകാരും താമസിച്ചിരുന്നിടത്തേക്കുചെന്നു. അവരിൽ പ്രധാനിയുടെ മുഖത്തേക്കു് നിർഭയം നോക്കിക്കൊണ്ടവൻ പറഞ്ഞു. ‘ഈ സ്ഥലം ഞങ്ങൾക്കു പരിശുദ്ധമാണു്. ഞങ്ങളുടെ

പുത്രികന്മാരുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ കിടക്കുന്നതിവിടെയാണ്. (അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ ഇവിടെനിന്നും പിൻവാങ്ങണം.) അവൻ ഇത്രയും പറഞ്ഞതോടെ മറ്റു വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉച്ചത്തിൽ ആത്മവിളിച്ചു. തങ്ങളുടെ മക്കളുടെ പ്രവൃത്തികളെപ്പോൾ പ്രായംചെന്നവർക്ക് ആവേശവും ധൈര്യവും തോന്നി. അവർ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ വളഞ്ഞു. അവസാനം ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്ക് അവിടെനിന്നും പിന്മാറേണ്ടിവന്നു. അന്നെന്നിക്കു മനസ്സിലായി അവൻ വളർന്നവരുപോൾ ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ശബ്ദമുയർത്തുമെന്ന്. രാജാവിനോ, രാജാവിന്റെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കോ വേണ്ടിയല്ല. ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ശബ്ദമുയർത്തുമെന്ന്."

ആ അമ്മയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വേദനകൾക്കുളയ ഓർമ്മകളാണവ. എങ്കിലും അവയത്രയും അഭിമാനംകൊള്ളത്തക്കതാണ്. ആ ഓർമ്മകളിൽനിന്നുതന്നെ പെങ്ങിന്റെ ഒരു ജീവിതചിത്രം ലഭിക്കും. സമ്പന്നമായ ഒരു കുടുംബത്തിലെ ഒരു യുവാവ് ബുദ്ധിപരമായ ജിജ്ഞാസകൊണ്ടും ആദർശത്തിലുള്ള അടിമുറച്ച വിശ്വാസംകൊണ്ടും എങ്ങനെ ഒരു വിപ്ലവമാർഗ്ഗം സ്വീകരിക്കുന്നുവെന്ന് ആ ഓർമ്മകളിൽനിന്നു പഠിക്കാം.

പെങ്ങിന് പതിനൊന്നുവയസ്സുള്ളപ്പോൾ അവന്റെ പിതാവ് മരിക്കുകയും, മൂത്ത സഹോദരൻ കുടുംബനായകനാകുകയും ചെയ്തു. ഇക്കാലമായപ്പോഴേക്കും വ്യാപാരം അസാധാരണമായ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചിരുന്നു. ഏകദേശം അമ്പതു് ഏക്കറോളം വസ്തുവും അവർ സമ്പാദിച്ചു. ഈ വസ്തുവെല്ലാം പട്ടാളക്കാരെ ഏല്പിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. വസ്തുവിൽനിന്നുള്ള അദായവും വ്യാപാരത്തിൽനിന്നുമുള്ള വരുമാനവുംകൊണ്ട് ജീവിതം സുഖകരമായിരുന്നു. പക്ഷെ, പെങ്ങിന് ഈ ജീവിതം തൃപ്തികരമായിത്തോന്നിയില്ല. ഹെയ്ഫോണ്ട് അവനൊരു ലോക്കപ്പുപോ ചെടതാന്നി. കോളേജുവിദ്യാഭ്യാസത്തിനുവേണ്ടി കാൻറണിൽ പോകുവാൻ അപ്പപ്പൻ അവനെ അനുവദിച്ചില്ല. നിഷ്കളങ്ക

ഓടിയരയ യുവാക്കളെ നഗരജീവിതം അധഃപതിപ്പിക്കുമെന്നായിരുന്നു പാവപ്പെട്ട വൃദ്ധന്റെ വിശ്വാസം. ജ്യേഷ്ഠനെ വ്യാപാരകാര്യങ്ങളിൽ സഹായിക്കുകയും, വിവാഹംചെയ്ത് പൂർവ്വികന്മാരുടെ ആശങ്കാക്കർക്കു പ്രാത്ഥിക്കുന്നതിന് സന്തതികളെ ഉല്പാദിപ്പിക്കുകയുമായിരുന്നു അവനുചെയ്യാനുണ്ടായിരുന്നത്. ആകൺമൂപ്പൻപാരമ്പര്യം പുലർത്തുകയായിരുന്നു ഓരോ ചീനക്കാരന്റെയും കർത്തവ്യം.

പക്ഷെ, ഇത് ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടാണ്. കൺമൂപ്പൻസിന്റെ ശബ്ദം അകലത്തുനിന്നുള്ള ഒരു പ്രതിധ്വനിമാത്രമായിക്കഴിഞ്ഞു. പടിഞ്ഞാറൻകാറ്റിനോടൊപ്പം നവീനാശയങ്ങളും വീശുവാൻതുടങ്ങി. അക്ഷമപുണ്ടു യുവാക്കൾക്ക് കുടുംബബന്ധങ്ങൾ ചങ്ങലക്കെട്ടുകളായി തോന്നി. ആ ചങ്ങലക്കെട്ടുകളെ ആലോചിച്ച് പൊട്ടിച്ചത് പെട്ടെന്നായിരുന്നു. അവൻ സ്വന്തം നാടുകീഴ്ത്തി വിദേശത്തേക്കുപോയി. ജാപ്പാനിലേക്കു പോകുന്ന ഒരു കപ്പലിൽ അവനൊരു ജോലിക്കാരനായിത്തുടങ്ങി.

“എന്റെ ഭർത്താവിനായി ഇതുകേട്ടു കോപാസന്നായി. പെട്ടെന്ന് അവരുടെ കുടുംബത്തിന്റെ സൽപേരിൽ ചെളി വാരിയെറിഞ്ഞു എന്നഭേദം കുറപ്പെടുത്തി. പണ്ടു് ഒരു അടിമപ്പെണ്ണമാത്രമായിരുന്ന ഞാനാണ് അവനെ അധഃപതിപ്പിച്ചതെന്നുകൂടി അഭേദം പറഞ്ഞു.” ചുളിവുകൾ വീണ ആ വൃദ്ധമുഖത്ത് അസാധാരണമായ ഒരു മന്ദസ്ഥിതം വിടന്നു. “എന്റെ പെണ്, കുടുംബത്തിന് എന്തു കീഴ്തിയുണ്ടാക്കിയെന്നു കാണുവാൻ അഭേദം ജീവിച്ചിരിക്കേണ്ടതായിരുന്നു എന്ന് എനിക്കു തോന്നുന്നു.”

മറ്റു പല വിപ്ലവകാരികളെപ്പോലെ (ഡോ. സൺയാറ്റ്സെൻ ഉൾപ്പെടെ) പെട്ടെന്ന് വിദേശത്തുനിന്നുമാണ് വിപ്ലവതത്വശാസ്ത്രം ഗ്രഹിച്ചത്. ലോകത്തെയാകമാനം വിറപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ കമ്മ്യൂണിസറ്റ് സോഷ്യലിസറ്റ് തത്വശാസ്ത്രം ഹിതകളെക്കുറിച്ചു ജാപ്പാനിലെ കോളേജിൽ പഠിക്കുന്നകാല

ത്താണ് അവൻ ആദ്യമായി കേട്ടത്. ജാപ്പാനിൽനിന്നു കേൾക്കേണ്ടി വിദ്യാഭ്യാസവും കഴിഞ്ഞവൻ നാട്ടിലേക്കു മടങ്ങി. അമ്മയ്ക്കും സഹോദരിസഹോദരന്മാർക്കുമായി അവൻ കൊണ്ടുവന്ന എണ്ണമറ്റ സമ്മാനങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സോഷ്യലിസത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെ ചൈനീസ് തർജ്ജിമയുമുണ്ടായിരുന്നു. വായിച്ചു ചർച്ചകൾ നടത്തുവാനായി അവൻ അതു സഹോദരന്മാർക്കും തന്റെ പഴയ കൂട്ടുകാർക്കും കൊടുത്തു. എല്ലാ മനുഷ്യരും രൂപമാണെന്നും, ലോകത്തിൽ അടിമയും ഉടമയും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമുണ്ടായിരിക്കുകയില്ലെന്നുമുള്ള അപരിചിതവും അതേസമയം ആകർഷണീയവുമായ തത്വങ്ങൾ അങ്ങനെ അവന്റെ അമ്മയ്ക്കും കേൾക്കാനിടയായി.

ഫെയ്ഫോങ്ക് കൗണ്ടി അന്ന് അധികാരഭ്രമമായിരുന്ന ഒരു ഇടപ്രദവിന്റെ അധീനതയിലായിരുന്നു. സ്ഥലത്തെ യുവാക്കളെയെല്ലാം സംഘടിപ്പിച്ച് ഒരു പട്ടാളത്തെ സജ്ജീകരിച്ച് അതിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ഒരു തെക്കൻസാമ്രാജ്യം തന്നെ സ്ഥാപിക്കണമെന്നായിരുന്നു അയാളുടെ രാഷ്ട്രീയപ്രാമോഹം. പുറംനാട്ടിലെ വിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടും, ധീരപ്രവർത്തനങ്ങൾ കൊണ്ടും പ്രസിദ്ധനായിരുന്നപെങ്ങിനെ ഈ പട്ടാളത്തിൽ ചേർന്നു സംഘടനാപരമായി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ അയാൾ ക്ഷണിച്ചു. തന്റെ വിപ്ലവപരമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഈ സന്ദർഭത്തിൽനിന്നും മുതലെടുക്കുന്നതിന് പെങ്ങും തീരുമാനിച്ചു. സമത്വമെന്ന ഈ ലക്ഷ്യം തന്റെ പട്ടാളക്കാർക്കു അധുനികരീതിയിലുള്ള പരിശീലനങ്ങൾ കൊടുക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അ ഇടപ്രദ വിചാരിച്ചപ്പോൾ വാസ്തവത്തിൽ പെങ്ങു അവരെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സിദ്ധാന്തങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. ആധുനികവിപ്ലവചിന്താഗതികളെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്ന 'ചി ക്സിൻ' (ചുവപ്പ് കൂടായം) എന്ന ഒരു പട്ടികയും, ന്യൂ ഫെയ്ഫോങ്ക് എന്ന ഒരു മാസികയും പെങ്ങു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. വിപ്ലവപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ അടിത്തറയായി പെങ്ങു വിദ്യാർത്ഥിസംഘടനകളെയും സൃഷ്ടിച്ചു. പെങ്ങിനെ പിടി

കൂടി അവിടെനിന്നും പുറത്താക്കുന്നതിന് വളരെമുമ്പുതന്നെ ആ പ്രദേശത്ത് വിപ്ലവത്തിന്റെ കളമൊരുകുന്നതിന് അയാൾക്കു സാധിച്ചു.

വിപ്ലവകാരിയായ തന്റെ മകന്റെ പൂർവ്വകാലജീവിതത്തിലെ രസകരമായ ചില സംഭവങ്ങൾ ചൗമെങ്ങ് വിവരിച്ചു. പ്രാരംഭകാലങ്ങളിൽ അയാൾക്കു തന്റെ പ്രസ്ഥാനത്തിലേക്കു വിദ്യാർത്ഥികളെമാത്രമേ ആകർഷിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. ബഹുഭൂരിപക്ഷം വരുന്ന കൃഷിക്കാരുടെ വിശ്വാസവും സഹകരണവും നേടുന്നതിന് അയാൾക്കു വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ സഹിക്കേണ്ടിവന്നു. അയാളുടെ വിദേശരീതിയിലുള്ള പെരുമാറ്റങ്ങളും വസ്ത്രധാരണങ്ങളും കൃഷിക്കാർക്കു വെറുപ്പായിരുന്നു. ലോകത്തിലെ മിക്ക വിപ്ലവകാരികളായ ബുദ്ധിജീവികളും ഇനിയും പഠിക്കേണ്ട ഒരു തത്വം അയാൾ അവരിൽനിന്നും പഠിച്ചു. ചിന്താഗതിയിലും വിശ്വാസപ്രമാണങ്ങളിലും മാത്രമല്ല, വസ്ത്രധാരണസമ്പ്രദായം, ജീവിതരീതി തുടങ്ങിയ ബാഹ്യചര്യകളിലും അവർ ബഹുജനങ്ങളുമായി സമനിലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു തീർന്നു. വിദേശവസ്ത്രങ്ങളുപേക്ഷിച്ച് കൃഷിക്കാരുടെ പരമ്പരാഗത വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിക്കുവാനും അവർ കഴിക്കുന്ന ആഹാരം കഴിച്ചു ജീവിക്കുവാനും അയാൾ പഠിച്ചിരുന്നു. അപ്പോൾ മാത്രമാണ് അയാളുടെ ആശയങ്ങൾക്കും വാക്കുകൾക്കും അവർ ചെവികൊടുക്കുവാൻ തുടങ്ങിയത്.

അങ്ങനെ ഒരു ബുദ്ധിജീവിയായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന അയാൾ ഒരു നിതാന്തവിപ്ലവകാരിയായി മാറി. ചൈനീസ് നാട്ടിൻ പുറങ്ങളിൽ അയാൾ വിപ്ലവത്തിന്റെ ആദ്യബീജങ്ങൾ വിതറി. അയാൾ മുക്കുട്ടക്കുവലകളിൽ കൂടിയ കാർഷികസമ്മേളനങ്ങളിൽ പ്രസംഗിച്ചിരുന്നതായും, നാടൻരംഗങ്ങളിൽ പുതിയ ഉള്ളടക്കത്തോടുകൂടിയ പാട്ടുകൾ രചിച്ചിരുന്നതായും ചൗമെങ്ങ് പറയുകയുണ്ടായി. കൃഷിക്കാരുടെയിടയിൽ തന്റെ ആശയഗതി

കൾക്ക് വേഗം പ്രചാരം ലഭിക്കുന്നതിനായി അയാൾ ലഘുലേഖകളും ആകർഷകങ്ങളായ കാർട്ടൂണുകളും തയ്യാറാക്കി വിതരണം ചെയ്തു. അങ്ങനെയാണു പെങ്ങ് തെക്കൻചൈനയിലെ ആദ്യത്തെ കർഷകസംഘടന രൂപീകരിച്ചത്.

മകന്റെ ചിന്താഗതികളോന്നും തനിക്കു മനസ്സിലാക്കാറില്ലെന്നു ചൌഫെങ്ങ് തുറന്നുപറയുകയുണ്ടായി. “പക്ഷെ, ഒരു കാര്യം എനിക്കു ശരിക്കും മനസ്സിലായി. പെങ്ങ് എന്തൊക്കെ ചെയ്യുവോ അതെല്ലാം ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയായിരുന്നു.”

പോലീസുമായുള്ള പലഏറ്റുമുട്ടലുകൾക്കുംശേഷം സൺയാററ്സെനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ക്രമിത്താങ്ങും അഴിച്ചുവിട്ട ആഭ്യന്തരപ്രക്ഷോഭത്തിലേക്ക് പെങ്ങ് തന്റെ പ്രസ്ഥാനത്തെയും കൊണ്ടുവന്നു. (ക്രമിത്താങ്ങ് അന്നു വിപ്ലവകരമായ ഒരു സംഘടനയായിരുന്നു.) കാൻറണിൽവെച്ച് 1925-ൽ പെങ്ങ് കമ്മ്യൂണിസറ്റ് പാർട്ടിയിൽ അംഗമായി ചേർന്നു. ആഭ്യന്തരസമരത്തിനുവേണ്ടി കമ്മ്യൂണിസറ്റ് ക്രമിത്താങ്ങ് ഐക്യമുന്നണിയുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് പാർട്ടി അംഗത്വം, സൺയാററ്സെന്നിന്റെകൂടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് ഒരുതടസ്സമായിരുന്നില്ല. ചെൻ എന്ന ഒരു അക്രമി 1925-26ൽ സൺയാററ്സെ ന്നിന്റെ പട്ടാളത്തെ കടന്നുകൂടിച്ചുപ്പോൾ പെങ്ങ് തന്റെ കാർഷികസംഘടനയിലൂടെ ഒരു ജനകീയസനയെ സംഘടിപ്പിച്ച് ചെന്നിനെ പരാജയപ്പെടുത്തി. പെങ്ങിന്റെ ഈ വിജയം മാവോയുടെയും ചുട്ടേയുടേയും കീഴിലുള്ള ചെമ്പടയുടെ പിൻക്കാലവിജയങ്ങളുടെ നാണ്ടിയായിരുന്നു. സൺയാററ്സെൻ മരിച്ചതോടെ ചിയാങ് രാജ്യഭ്രാഹ്മവം പ്രതിപിപ്തവകാരിയുമായി കാലുമാറി. 1927-ൽ ഷാംങ്ങായ് തൊഴിലാളികളെ അയാൾ ദീഗിയമായി കൂട്ടക്കൊലചെയ്തു. അക്കാലത്തന്നെ പെങ്ങ് ഫെയ്ഷോങ്ങിൽ ഒരു കർഷകതൊഴിലാളിസക്കാർ സ്ഥാപിച്ചു. മാവോയുടെ മഹാനേതൃത്വത്തിന്റെ മുന്നോടിയായി സക്കാർ. ചിയാങ്ങിന്റെ പട്ടാ

ഉം വീണ്ടും ഉച്ചാരായി ആക്രമണമാരംഭിച്ചപ്പോൾ പെങ്ങിൻ കുന്നുകളിലേക്ക് ഓടി രക്ഷപെടേണ്ടിവന്നു. എങ്കിലും നാലു മാസങ്ങൾക്കുശേഷം അയാൾ തിരിച്ചുവരികയും ഹെയ് മോങ്ങ്, ലോ മോങ്ങ് തുടങ്ങിയ പ്രദേശങ്ങളിൽ സോവിയറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷെ, ഇതൊരു താല്ക്കാലികവിജയം മാത്രമായിരുന്നു. ഏതാത്താമസിയാതെ ഈ സോവിയറ്റുകളെല്ലാം ചിയാങ്ങിന്റെ പട്ടാളം ആക്രമിച്ചുധീനതയിലാക്കി. തന്റെ അമ്മയെയും കുടുംബത്തെയും പോർട്ടുഗീസ് മക്കോയിലേക്ക് അയച്ചിട്ട് ആമുരക്ഷാത്മം പെങ്ങ് ഒളിവിൽ പോയി.

അന്ത്യരംഗം ഷാബായിലാണ്. പെങ്ങിനുവേണ്ടി ചിയാങ്ങ് ചൈനമുഴുവൻ വേട്ടയാടി. പെങ്ങ് അന്ന് ഒരു പുരാണകഥനായകനെപ്പോലെ പ്രശസ്തനായിരുന്നു. ഒരു ഭീമമായ സംഖ്യയായയാളുടെ തലയ്ക്ക് ചിയാങ്ങ് വിലപറഞ്ഞത്. ഒരു യുദ്ധസ്ഥിന്റെ ഒറ്റിക്കൊട്ടക്കൽ കാരണം പെങ്ങ് ഒരുദിവസം അറസ്റ്റു ചെയ്യപ്പെട്ടു. ചിയാങ്ങ് ആ വിപ്ലവകാരിയുടെമേൽ ഏറ്റവും നീചമായ മർദ്ദനമുറകളഴിച്ചുവിട്ടു. അയാളുടെ ചെവിയും, നാക്കുപാദങ്ങളും കാലുകളും ഓരോന്നായി അവർ മുറിച്ചുകളഞ്ഞു. അവസാനം അയാളുടെ ഹൃദയത്തിലൂടെ ചിയാങ്ങിന്റെ തോക്കു നിറയെഴിച്ചു.

മക്കോയിലുള്ള ചിയാങ്ങിന്റെ ഏജൻറന്മാരും പിന്നിയാളുകളും പെങ്ങിന്റെ മരണമാഘോഷിക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോഴാണ് മകന്റെ ഭീകരമരണത്തെക്കുറിച്ച് അമ്മ അറിയുന്നത്. “പകൽസമയത്തു” എനിക്കു ചുറ്റിൽ കരയുവാൻ കൂടി പാടില്ലായിരുന്നു. ചിയാങ്ങിന്റെ കൊലയാളിപ്പട നാടുമുഴുവൻ ഞങ്ങളെ വേട്ടയാടുകയായിരുന്നു. എന്റെ ദുഃഖപ്രകടനം അവരറിയാനിടയായാൽ കൂടുതൽ അപത്തുണ്ടാകും.”

ഏറ്റവുംവെ പശാചികമായ പ്രതീകാരമാണ് പെങ്ങിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെമേൽ ചിയാങ്ങ് സർക്കാർ അഴിച്ചുവിട്ടത്. കൂ

കൻ പെട്ടെന്ന് തുടങ്ങിയ സംഭാഷണം എനിക്ക് പുതിയതായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ ജീവിച്ചു."

"ഇപ്പോഴോ?" ഞാൻ ചോദിച്ചു.

അവർ എണ്ണിറുന്ന് ആ വൃദ്ധപാദങ്ങളിൽ ഉറച്ചുനിന്നു. കൂടെ യുദ്ധമായിരുന്ന സമയത്തിന്റെ സഹായത്തോടെയവർ ജനാലയിലേക്ക് നീങ്ങി, താഴെക്കൂടി നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന മോഷ്ടയാത്രയിലേക്ക് നിന്നിമേഷമായി നോക്കി. ചെങ്കൊടികൾ, സൺ യാർസെനിന്റെയും, മാധവയുടെയും, ചുട്ടയുടെയും പെട്ടെന്ന് വെയ്ക്കലെയും ചിത്രങ്ങളുള്ള ചെങ്കൊടികൾ ആ മോഷ്ടയാത്രയിലവർ കണ്ടു!

"ഓ" താഴെ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്ന ജനപ്രവാഹത്തെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് അവൾത്താൽ പതറിയസമരത്തിൽ അവർ പറഞ്ഞു. "എന്റെ മക്കളാണാപോകുന്നത്."

ജീവിതം നാൽപ്പത്തിയാറിൽ ആരംഭിക്കുന്നു

“എനിക്ക് എത്ര വയസ്സായി എന്ന് നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. അവർ പറയുന്നു എനിക്ക് 50 വയസ്സായെന്ന്; 1902-ലാണ് ഞാൻ ജനിച്ചതെന്ന്. പക്ഷെ എനിക്ക് തോന്നുന്നു എനിക്ക് നാലുവയസ്സേയായിട്ടുള്ളുവെന്ന്. 1948 മുതൽ മാത്രമാണെന്റെ ശരിയായ ജീവിതമാരംഭിക്കുന്നത്. മനുഷ്യനെപ്പോലുള്ള ജീവിതം. 1948-ലാണ് ചുവപ്പുപട വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങൾ വിമോചിപ്പിച്ചത്.”

അയാളുടെ മുഖം ഒറ്റക്കല്ലിൽനിന്നും കൊത്തിയെടുത്തതു പോലിരുന്നു. കരുത്തറിയ അയാളുടെ ശരീരത്തിൽ ഏറെനാളത്തെ അദ്ധ്വാനഫലമായി ചുളിവുകൾ വീണിട്ടുണ്ട്. ഷിഫ് യൂ ഫെയ് ഒരു കൽക്കരിഖനി തൊഴിലാളിയാണ്. മൂന്നു വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പ് ഒപ്പിടാനോ, ഒരക്ഷരം വായിക്കുവാനോ അയാൾക്കറിഞ്ഞുകൂടായിരുന്നു. ഇന്നയാളുടെ പടം എല്ലാ പത്രങ്ങളിലും കാണാറുണ്ട്. ചൈനപിക്റ്റോറിയൽ എന്ന പത്രത്തിന്റെ മുഖചിത്രം അയാളുടെ കളർപടമായിരുന്നു. ചൈനക്കുപ്പറമെ, സോവിയറ്റ് യൂണിയനിലും ഹങ്കറിയിലും അയാൾ പ്രസിദ്ധനാണ്. അയാൾ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന നീല ജാക്കറ്റിൽ കാണുന്ന പതിനാലു

മെഡ്യകളിൽ, വിളക്കിന്റെ ചിത്രമുള്ള ഒരേണ്ണം അയാൾക്ക് ബുദ്ധാപെട്ടിൽനിന്നും അയച്ചുകൊടുത്തതാണ്. ഹങ്കറിയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ ട്രേഡ് യൂണിയനാണത്രെ നൽകിയത്. അലപാനിച്ച പുളിപോയ കയ്യകളും കുഴിഞ്ഞ കണ്ണുകളുമാണയാൾക്കുള്ളത്. അയാളുടെ സ്വരം ന്യൂമാറിക ഡ്രിപ്പിങ്ങുനോതിനാക്കാൻ ഉയർന്നതാണ്. ഉയരംകൂടിയ ഈ മെച്ചിഞ്ഞ മനുഷ്യൻ അയാളുടെ പ്രവിശ്യയിലെ ഒരു മാത്ര കാതൊഴിലാളിയാണ്. ഒക്ടോബർ ഒന്നാതീയതി വൈകിട്ട് പീക്കിങ്ങിലുണ്ടായ ആഘോഷങ്ങളോടനുബന്ധിച്ചു നടന്ന സൽക്കാരങ്ങളിൽ 'ലേബർ റീറോ'കളിൽ ഒരാളായാണ് ഷിഹ് പങ്കുകൊണ്ടത്.

സോവിയറ്റുയൂണിയനിലെ തൊഴിലാളികളെപ്പോലെ തന്നെ സമത്വമനപ്പെങ്കിലും, ബ്രിട്ടനിലെയും അമേരിക്കയിലെയും പനിത്തൊഴിലാളികളേക്കാൾ അയാൾ സമത്വനാണ്. കൽക്കരി ഖനനത്തിൽ അഭിമാനിക്കത്തക്ക പലതും അയാൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

1948-ൽ വിമോചനത്തിനുശേഷം മാത്രമാണയാൾ അക്ഷരാഭ്യാസവും രാഷ്ട്രീയവിദ്യാഭ്യാസവും നേടിയതെന്നത് അയാളുടെ ഒരു പ്രത്യേകതയാണ്. അതിനുശേഷമാണ് തന്റെ തൊഴിലിലും അയാൾ സമർത്ഥനായത്.

ഒരു കൃഷിക്കാരനായാണയാൾ ജനിച്ചത്. വളർന്നുവളർന്ന അയാൾ വിദഗ്ദ്ധനായ ഒരു കൽക്കരിതൊഴിലാളിയായിക്കഴിഞ്ഞു. നിറഞ്ഞ ആത്മവിശ്വാസത്തോടയാണയാൾ തന്റെ തൊഴിലിന്റെ സാങ്കേതികവശങ്ങളെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുന്നത്. കുമിത്താങ്ങിന്റെ തകർച്ചക്കുശേഷം പുതിയ ചൈനയിലെ സാധാരണ ജനങ്ങളിലുണ്ടായ ദുരവ്യാപകങ്ങളായ പരിവർത്തനങ്ങളുടെ ഒരു പ്രതിരൂപമാണയാൾ.

“മധുരസ്വരണകൾക്കിടനൽകുന്ന സന്ദർഭങ്ങളൊന്നും എന്റെ പൂർവ്വകാലജീവിതത്തിലുണ്ടായിട്ടില്ല. എന്നെപ്പോലെയുള്ള

ആയിരക്കണക്കിനാളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ന്, അവർക്കെല്ലാംതന്നെ എന്നെപ്പോലെ സന്ദർഭങ്ങൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഫോറൈവ് വിശ്വയിലുള്ള ടങ്ക് പാങ്ക് കൗണ്ടിയിലെ ടങ്ക് ഗ്രാമത്തിലാണ് ഞാൻ ജനിച്ചത്. യുൻലിയാങ് നദീതീരത്താണ് ഈ ഗ്രാമം. 'യുൻലിയാങ്' എന്നാൽ ധാന്യവാഹിനി എന്നാണർത്ഥം. പണ്ടുകാലത്തു ചക്രവർത്തിമാർ ഇരുകരകളിലുമുള്ള ധാന്യങ്ങളെയും കൊണ്ടുപോയിരുന്നത് ഈ നദിയിലൂടെയാണ്. അതാണ് ഈ പേരുണ്ടാകുവാൻ കാരണം. എന്റെ പിതാവു ഒരു സാധുക്കുഷിക്കാരനായിരുന്നു. എന്റെ പത്താമത്തെ വയസ്സിൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയി. രണ്ടു മൗ ഭൂമി മാത്രമാണ് വിധവയായ അമ്മയ്ക്കും എന്റെ സഹോദരന്മാർക്കുമായി കിട്ടിയ പിതൃസ്വത്തു്. സഹോദരന്മാരിൽ ഒരാൾ എന്നെക്കാൾ മൂത്തവനായിരുന്നു. ഒരാൾക്കു ആഹാരത്തിനുവേണ്ട ധാന്യങ്ങൾ ഈ രണ്ടു മൗ ഭൂമിയിൽ വിളയുകയില്ല. പിന്നെയെങ്ങനെ നാലംഗങ്ങളുള്ള ഞങ്ങളുടെ കുടുംബം കഴിയുന്നത്! കോയത്തുകാലങ്ങളിൽപ്പോലും വയറുനിറയെ ആഹാരം കഴിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. കണ്ട കാടുപഴങ്ങളും മരത്തിന്റെ വേരുകളും തിന്നാണ് ഞങ്ങൾ ജീവിച്ചത്. കുട്ടിക്കാലത്തു മാവുപൊടിയും കാടുപഴങ്ങളും കൂട്ടിക്കഴിച്ചു് ധാരാളം തിന്നിരുന്നതുകൊണ്ട് ഞാനൊരു കുടവയറനായി. വയ്കാലങ്ങളിൽ വഴികളിൽനിന്നും പറക്കിയെടുത്ത കീറിപ്പറിഞ്ഞ തുണികൾ ധരിച്ചാണ് ഞങ്ങൾ കഴിഞ്ഞത്. വല്ലപ്പോഴും ജന്മിയുടെ വീട്ടിൽചെന്നു് ആഹാരം യാചിച്ചാൽ അവരുടെ ഭാര്യമാരും കുട്ടികളും വേലക്കാരും ഞങ്ങളെ ഉപദ്രവിക്കുകയും, പട്ടികളെ അഴിച്ചുവിട്ടു് ഓടിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ജന്മിയുടെ കണ്ണിൽ ഞങ്ങൾ പട്ടികളേക്കാൾ—കോഴികളേയും പന്നികളേയും കാൾ—നിതൃഷ്ടരായിരുന്നു. അനേകദിവസം പട്ടിണികിടന്നു വലഞ്ഞവർ ചെന്നു യാചിച്ചാലും ഉമിപ്പട്ടങ്ങൾ അവർ പട്ടികൾക്കു് കൊടുക്കു. അക്കാലത്തു്, കഷ്ടപ്പാടുകൾകൊണ്ട് ചെറുപ്പക്കാർ നാടുവിട്ടുപോകുക പതിവായിരുന്നു. ജന്മിമാരെയും അവ

രുടെ കൊട്ടാരങ്ങളെയും കാത്തു സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരോടു ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്ന വെറുപ്പ് നിങ്ങൾക്കുഹിതമാമല്ല. ഞങ്ങളുടെ വെറുപ്പിനും പകയ്ക്കും കണക്കില്ലായിരുന്നു. പക്ഷെ പേടികൊണ്ടു എന്തുചെയ്യും? ജന്മിയുടെയും കുടുംബത്തിന്റെയും, എന്തിന് കുട്ടികളുടെയും മുമ്പിൽ ഞങ്ങൾ തലയോക്കുനിച്ച് വായും പൊത്തി നടന്നുകൊള്ളണമായിരുന്നു.

“ഭയപ്പെടേണ്ട പല സംഗതികളുമുണ്ട്. ജന്മിയെയും അയാളുടെ, വേലക്കാരെയും, അവിടെ ചെന്നാൽ പിന്നാലെ പാഞ്ഞുവരുന്ന പട്ടിയെയും ഭയപ്പെടണം. ഞങ്ങളെ ജയിലിലാക്കാൻ കഴിവുള്ള മജിസ്ട്രേട്ടുണ്ട്. കൃഷിക്കാർ കുറവായിട്ടില്ലെന്നതു പറഞ്ഞാലും അയാൾ വിശ്വസിക്കുകയില്ല. അയാളെ ഭയമായിരുന്നു. പിന്നെ ഭയപ്പെടേണ്ട മറ്റൊരു കൂട്ടരുണ്ട്. ഞങ്ങളെ ബലമായി പിടിച്ചു പട്ടാളത്തിൽ ചേർക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ. ഇതിനെല്ലാം പുറമെ ദൈവങ്ങളും അവരുടെ പ്രതിനിധികളായ പുരോഹിതന്മാരും. രോഗങ്ങളെയും മരണത്തെയുമായിരുന്നു ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഭയം. രോഗികളെ ചികിത്സിക്കുന്നതിനു ഡോക്ടറന്മാരോ ആശുപത്രികളോ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. വീടുകളിൽ മരണങ്ങളുണ്ടാകുന്നതു എപ്പോഴാണെന്നറിയുകയില്ല. കുടുംബനായകനാണ് മരിച്ചതെങ്കിൽ മറ്റുള്ളവർ പിന്നെ തെണ്ടിയതു തന്നെ.

“അന്നെന്നിരിക്കു പത്തുചയസ്സു പ്രായമുണ്ട്. ഒരു നാല്പതു കൊല്ലം മുമ്പാണ്. എങ്കിലും പിതാവ് മരിച്ചപ്പോൾ അമ്മ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞ രംഗം ഞാനിന്നും കാക്കുന്നു. ഗ്രാമത്തിലെ ഏറ്റവും പാവപ്പെട്ടവർ ഞങ്ങളായിരുന്നു. പിതാവിന്റെ മരണത്തോടെ ഈ ലോകത്തിലുള്ള ജീവിതംതന്നെ അവസാനിച്ചതായി അമ്മയ്ക്കു തോന്നി. അന്ന് ഞാനമ്മയോടു പറഞ്ഞിരുന്നു. ‘അമ്മ, കരയേണ്ട. ഞങ്ങളൊക്കെ ഒന്നു വളരട്ടെ. നമ്മൾക്കു തീർച്ചയായും സുഖമായി ജീവിക്കാം.’ അമ്മ പറയും ‘മകനെ, അതിനി എത്ര

നാൾ കഴിയണം.' ഞാൻ സമാധാനിപ്പിക്കാം. 'കാലം എന്നും ഒരു പോലെയല്ലയമ്മ. ചില മാറ്റങ്ങളാക്കെയിടക്കണ്ടാകും.' എങ്കിലും അമ്മ പറഞ്ഞതുപോലെയാണ് സാഭവിച്ചത്. ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ളവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഒരു പരിചയമുണ്ടാകുന്നതിനു മുമ്പുകൊല്ലം തന്നെ വേണ്ടിവന്നു.

"ജീവിതം ഭൂരിതരങ്ങൾ നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. ഒരു ചെറിയ തുണ്ടു ഭൂമിയിൽ ഞങ്ങളെല്ലാവരിയെ പണിചെയ്തു. വിറകുവെട്ടി വില്ക്കുന്നതിൽനിന്നും തുറമുഖമായ ഒരാലയവും ലഭിച്ചിരുന്നു. എന്നിട്ടും ഞങ്ങൾക്കു ജീവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒരുദിവസം—അന്നെന്ന് 15 വയസ്സുണ്ട്—അമ്മ സങ്കടം പറയുന്നതിന് ജന്മിയുടെ ബംഗ്ലാവിൽചെന്നു കുറച്ചുകൂടി ഭൂമിതരണമെന്ന് അമ്മ അയാളുടെമുമ്പിൽ താണുവീണു കേണപേക്ഷിച്ചു. വിളവിന്റെ പകുതിതന്നെ പാട്ടുകൊടുക്കാമെങ്കിൽ കുറച്ചു ഭൂമിതരണമെന്നായിരുന്നു അയാളുടെ മറുപടി. ജന്മിയുടെ ബംഗ്ലാവിലെ അലക്കും തയ്യൽപണിയും അമ്മ ചെയ്യുന്നമായിരുന്നു. അതിന് ഒരു പ്രതിഫലവും നൽകിയിരുന്നില്ല.

"ജീവിതം വല്ലാതെ വെറുത്തുതുടങ്ങി. രാവിലെമുതൽ കലപ്പയും ചുമന്ന് ഒരു കഴുതയെപ്പോലെ അന്തിവരെ പണിഎടുത്തിട്ടും അന്തിവരെ കാട്ടുപഴങ്ങൾ മാത്രമാണു കിട്ടിയത്. പട്ടണത്തിൽപോയി വല്ല പണക്കാരുടെയും വീട്ടിൽ ഭൂതനായാലെയെന്ന് എനിക്കു തോന്നി. പട്ടണമാണെങ്കിൽ 15 മൈൽ ദൂരെയാണ്. കണ്ണിൽനിന്ന് മറയുവാൻപോലും ഒരുസമയവും അമ്മ അനുവദിക്കുകയില്ല. പതിനെട്ടുവയസ്സാകുന്നവരെ ഞാൻ എന്റെ ഗ്രാമംവിട്ടു പുറത്തുപോയിട്ടില്ല.

"പതിനെട്ടു വയസ്സു പ്രായമുള്ളപ്പോൾ നടന്ന ഒരു സംഭവം പറയാം. അന്നു ഞാൻ ജന്മിയുടെ ഭൂതനായിരുന്നു. ഞാനയാൾക്കുവേണ്ടി സാമാനങ്ങൾ ചുമക്കുകയും, വീട്ടുവേലകൾ ചെയ്യുകയും വിറകുവെട്ടുകൂടി ചെയ്തിരുന്നു. പ്രതിവർഷം എനിക്കു ത

ന്നിരുന്ന ശമ്പളം 15 ഷേപ്പാ (ഏതാണ്ട് 15 രൂപ) മാത്രമാണ്. അടുത്ത മഴക്കാലം വന്നപ്പോൾ ശമ്പളം 20 ഷേപ്പാ ആയി കൂട്ടിക്കിട്ടെന്നമെന്ന് ഞാനാവശ്യപ്പെട്ടു. പതിനെട്ട് ഷേപ്പായിൽ കൂടുതൽ തരാൻ ജന്മി വിസമ്മതിക്കയാൽ സുഖമില്ലെന്ന മുടന്തൻകാരണവാപറഞ്ഞു ജോലി ഉപേക്ഷിച്ചു.

“പിന്നീട് ഞാനൊരു വള്ളംഉറന്നുകാരനായി. യാത്രക്കാരെയും സാമാനങ്ങളും ഇറക്കിവിടുന്ന ഒരു വലിയ വള്ളത്തിലായിരുന്നു ജോലി. ആരംഭത്തിനു ശമ്പളം 20 ഷേപ്പാ ആണ്. പിന്നീടത് 25 ആയി ഉയർന്നു. അഞ്ചാറുവർഷം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും ഞാൻ വള്ളം ഉറന്നുകാരിൽ പ്രധാനിയായി. ആണ്ടിൽ എനിക്ക് 56 വെള്ളി ഡാളർ ലഭിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷെ വള്ളമുന്ന് കലപ്പുവലിക്കുന്നതിനേക്കാൾ പ്രയാസമായിരുന്നു. കൃഷിക്കാരന് ചിലകാലങ്ങളിൽ മാത്രം ജോലി ചെയ്യാൽ മതി. വള്ളമുന്ന് കാരന് എന്നും പണിയാണ്. അയാൾക്കു ഒഴിവു സമയങ്ങളുണ്ടാകയില്ല. രാവിലെ കാക്കകളോടൊപ്പം ഞങ്ങളും ഉണരണം. പിന്നെ പത്തുപതിനഞ്ചുമണിക്ക് കഠിനമായി ജോലി ചെയ്യണം. മനുഷ്യരാണെന്ന വസ്തുത തന്നെ ഞങ്ങൾ വിസ്മരിച്ചുപോയി. വള്ളത്തിൽ എന്തു ചരക്കുകളാണു കയറ്റിയിരുന്നതെന്നു നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. ധാന്യങ്ങൾ, വളങ്ങൾ, തടികൾ മുതലായ ചരക്കുകളാണധികവും. ചിലപ്പോഴൊക്കെ സിഗററ്റു് തീപ്പട്ടി തുടങ്ങിയ സാമാനങ്ങളുമുണ്ടായിരിക്കും. സിഗററ്റുണ്ടെങ്കിൽ തീപ്പട്ടിയും വേണമല്ലോ!”

കേടുവന്ന മഞ്ഞച്ച പല്ലുകൾ പുറത്തുകാണിച്ചുകൊണ്ടു യാർ ചിരിച്ചു. പോക്കറ്റിൽനിന്നും സിഗററ്റുപാക്കുററടുത്തു നീട്ടി. ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരും സിഗററ്റിന് തീകൊളുത്തി. ഈ സിഗററ്റു് തന്നെയായിരുന്നു മാദ്ധവ സേ തുടങ്ങുപവിച്ചിരുന്നതു്.

സിഗററ്റു് കത്തിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു് ഞാനയാളുടെ വിവാഹക്കാര്യത്തെപ്പറ്റിയും തിരക്കി.

“അതുപറയാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.” പുക വിട്ടുകൊണ്ടു സന്തോഷത്തോടെ അയാൾ തുടന്നു. “ഞാൻ പ്രായാതെറിയുന്ന വിവാഹം ചെയ്തു. എന്റെ ഇരുപത്തിഏഴാമത്തെ വയസ്സിൽ. ഭാര്യയുടെ തന്നെ എന്നോടൊത്തൊന്നെ ഒരു വള്ളംമുക്കുന്ന കാരനായിരുന്നു. ഞങ്ങളൊരുമിച്ചാണ് ജോലി ചെയ്തിരുന്നത്. മൂപ്പിലേയ്ക്ക് എന്നെ വലിയ കാര്യമായിരുന്നു. മകളെ വിവാഹം ചെയ്യാൻ സമ്മതമുണ്ടോ എന്ന് മൂപ്പിലെ ഒരു മൂന്നാംകാരനെ വിട്ടു എന്നോട് ചോദിച്ചു. പെട്ടെന്നൊരുമുറപ്പിയും ഞാൻ പറഞ്ഞില്ല. എനിക്ക് കിട്ടുന്ന ചുരുങ്ങിയ വരുമാനംകൊണ്ട് ഒരു കുടുംബത്തെ പുലർത്തേണ്ടവനാണ് ഞാൻ. മുത്തസഹോദരൻ ഒളിപ്പോടി ക്രമിത്താട്ടുപട്ടാളത്തിൽ ചേർന്നിരുന്നതുകൊണ്ട് കുടുംബഭാരം എനിക്കായിരുന്നു. ആ പരിതസ്ഥിതികളിൽ വിവാഹത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകയുണ്ടായി വന്നിരുന്നു. ഏതായാലും ആ വൃദ്ധനെയും അയാളുടെ മകളെയും എനിക്ക് വളരെ പിടിച്ചു. അവർക്കു പതിനാലുവയസ്സു പ്രായമുള്ള. അവരും ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ള തൊഴിലാളികളായതുകൊണ്ട് അമ്മയ്ക്ക് ആ ബന്ധം സമ്മതമായിരുന്നു. ഗൃഹജോലിയിൽ അമ്മയെ സഹായിക്കുന്നതിന് ഒരു മരുമകളെയും കിട്ടുമല്ലോ. ഞാനും സമ്മതിച്ചു. താമസിക്കാതെ ഞങ്ങളുടെ വിവാഹം നടന്നു. അടുത്തവർഷത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ ആദ്യത്തെ കുഞ്ഞുപിറന്നു.

“ഇക്കാലമായും ഗ്രാമത്തിനുവെളിയിൽ നാട്ടിൽ എന്തൊക്കെയാണു നടന്നിരുന്നതെന്നു നിങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. സൺ യാറു് സെന്നെക്കുറിച്ചും, മഞ്ചുരാജാക്കന്മാരുടെ വീഴ്ചയെക്കുറിച്ചും, ഒരു പുതിയ വാഗ്ദാനംപിടിച്ചു പറുന്നതിനെക്കുറിച്ചുമൊക്കെ ഞങ്ങൾ ഇടക്കിടക്ക് കേട്ടിരുന്നു. ആ വാർത്തകളൊന്നും തന്നെ വ്യക്തമായിരുന്നില്ല. അവയൊക്കെ ഞങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ശ്രദ്ധപ്രദമായിരുന്നില്ലെന്നു ചോലെയായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ജീവിതവുമായി അവർക്ക് വലിയ ബന്ധമൊന്നുമു

ണ്ടായിരുന്നില്ല. ഗ്രാമത്തിൽ ജന്മിയും, മജിസ്ട്രേറ്റും, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും പഴയതുപോലെതന്നെ പ്രാവീണ്യത്തോടെ വാണിരുന്നു. നാകിങ്ങിലോ പീക്കിങ്ങിലോ ഒരു പുതിയ കൂട്ടർ അധികാരത്തിൽ വന്നാൽ ഞങ്ങൾക്കെന്തു ഗുണമാണു കിട്ടുന്നത്. വളരെവളരെ നാൾ കഴിഞ്ഞാണ് ചെമ്പടയെയും കമ്മ്യൂണിസറ്റ് പാർട്ടിയെയും കുറിച്ച് ഞങ്ങൾ കേൾക്കുന്നത്. അവർ ഒരു പുതിയ മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെയാണെന്നും, എവിടെയെല്ലാം അവർ ചെന്നാ അവിടെയെല്ലാം അവർ കൃഷിഭൂമി വീതിച്ചുകൊടുക്കുമെന്നും ഞങ്ങൾ കേട്ടു. പക്ഷെ, അതൊക്കെ അപ്പാടെ വിശ്വസിക്കാൻ പ്രയാസമായിരുന്ന സംഗതികളായതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളു ഗൗനിച്ചില്ല.

“ഞങ്ങളുടെ ടങ്ഗ്രാമത്തിന് ബാഹ്യലോകവുമായി ഒരു ബന്ധവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ബാഹ്യലോകം ശുചിമന്ദിരമാരെപ്പോലെ ഞങ്ങളിൽനിന്നും വിട്ടുപോയിരുന്നു. പക്ഷെ ആ ജാപ്പനീശാചാര്യർ ആക്രമണം തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവർ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലും വന്നു. അതോടുകൂടിയാണ് ചുരുപാട്ടുമുള്ള ലോകവുമായി ഞങ്ങളുടെ പെട്ടെന്നു. ഇടപെടാതെ രക്ഷയില്ല എന്ന നിലയായി.

“ജാപ്പാൻകാർ ഞങ്ങളുടെ ഡിസ്ട്രിക്റ്റ് പിടിച്ചുകൊള്ളാൻ എനിക്കു ദീർഘവയസ്സായിരുന്നു. അവരുടെ ആഗമനം ഒരു വമ്പിച്ച വിപത്തുതന്നെയായിരുന്നു. ഗ്രാമീണജീവിതം ഒരു സ്കന്ദനാവസ്ഥയിലായി. യുദ്ധംമൂലം കച്ചവടത്തിനു മാന്ദ്യംവന്നതുകൊണ്ട് ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ളവർക്കു തൊഴിലില്ലാതായി. പെട്ടെന്നൊരു വെള്ളപ്പൊക്കവും അതെതുടന്ന് പിറ്റേയാണ്ടിൽ ഒരു വരൾച്ചയും പിടിപെട്ടു. പാടങ്ങളിൽ കൊയ്തെടുക്കുവാൻ ഒന്നുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും ഇടക്കിടക്ക് കറുപ്പിടക്കി ജാപ്പാൻകാർ ഞങ്ങളെ ശല്യപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ ഭീകരദിവസങ്ങളിൽ ഞങ്ങൾ എന്തെന്തു യാതനകൾ സഹിച്ചെന്നോ!

“അമ്മ സുഖക്കേടുപിടിപെട്ട് കിടപ്പിലായി. അവർക്ക് ആ ഹാജരും, പാലോ, മരുന്നുകൾവാങ്ങാൻ പണമോ ഉണ്ടായില്ല. പിതാവുമരിച്ചിട്ടും പത്തിരപത്തഞ്ചുകൊല്ലം ഞങ്ങളെ കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നതിന് അമ്മ ഒരു രാത്രിയിൽ ശാന്തയായി ഞങ്ങളെവിട്ടു പിരിഞ്ഞു. അതോടെ ആ ഗ്രാമവുമായുള്ള എന്റെ ബന്ധത്തിന്റെ അവസാനകണ്ഠിയും തകർന്നു. ആയിടക്ക് കിഴക്കൻമലകളിലുള്ള ഖനികളിൽ പണിയെടുക്കുന്നതിന് ജാപ്പാൻകാർപുതിയതെളകളെതിരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നു. ആ വാർഷിക ഉടമ്പടിയെത്താൻ ഭാര്യയെയും കുട്ടികളെയും ഗ്രാമത്തിലുപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങോട്ടു ചെന്നു. അവരെക്കൂടി വേഗം എന്റെ അടുത്തുള്ള വരുത്തുന്നതിന് ജാപ്പാൻകാരിൽനിന്നും എനിക്ക് താമസിയാതെ അനുവാദം കിട്ടി. അതിൽപിന്നീട് ഞങ്ങളൊരുമിച്ചാണ് താമസിച്ചത്.

“ജാപ്പാൻകാരുടെ ഖനികളിലുള്ള ജീവിതം ഗ്രാമത്തിലെ ജീവിതത്തേക്കാൾ ഒട്ടുംതന്നെ ഭേദമായിരുന്നില്ല. തണുപ്പിൽ നിന്നും രക്ഷനേടുന്നതിനുള്ള പുതപ്പുകുടും കമ്പിളിവസ്ത്രങ്ങളോ ഇല്ലാതെ ഉഗ്രമായ മലങ്കാരോട് എന്റെ കുട്ടികൾക്ക് രോഗം പിടിപെട്ടു. സുഖക്കേടുവന്ന് മകനും, ആഹാരം ശരിയായി ലഭിക്കാതെ മകളും മരിച്ചു. ചീഞ്ഞ കയോളിയാങ്ങ് (ബജറാപോലുള്ള ഒരുതരം ധാന്യം) ധാന്യമാണ് അവർ ഞങ്ങൾക്കാഹാരത്തിന് തന്നിരുന്നത്. ദുർഗ്ഗന്ധവും ദുസ്വാദുംകൊണ്ട് അതു ഭക്ഷിക്കുക പ്രയാസമായിരുന്നു. ജീവൻ നിലനില്ക്കേണ്ട എന്നു കരുതി കുറെയൊക്കെ ഒരുക്കണക്കിന് അകത്താക്കുമെന്നുമാത്രം. അത്രതന്നെ. ഒരുജോഡി റേഷനും ഒരു ചർട്ടും മാത്രമായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ വസ്തു. അലക്കിയെടുക്കുവാൻ ഇണവസ്ത്രങ്ങളില്ലാതെ അവയൊക്കെ ചളി പുരണ്ട് മുഷിഞ്ഞു നാറിയിരുന്നു.

“ഖനികളിലെ ജീവിതം നരകതുല്യമായിരുന്നു. സൂര്യോദയത്തിന്മുമ്പ് ഖനിയിലേക്കിറങ്ങുന്ന ഞങ്ങൾക്കുതട്ടുവീഴുന്നതിനു ശേഷമാത്രമാണ് പുറത്തുവരുന്നത്. ഖനിയിൽ ഇറങ്ങിയാൽപി

നെ സമയംകൂടി അറിയാൻപയ്യ. അനേകമാസങ്ങൾതന്നെ സൂ
 യ്പ്രകാശം കാണാതെ ഞങ്ങൾ ജീവിക്കുന്നു. കൽക്കരി കഴിച്ചെടുക്കാൻ
 ജാപ്പാൻ തിരക്കുകൂട്ടിയിരുന്നതിനാൽ അപകടങ്ങൾ
 ധാരാളമായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ജീവനും അവർ ഒരു വിലയും ക
 ള്യിച്ചില്ല. ഖനിയിൽ രക്ഷാനടപടികളൊന്നുംതന്നെ ചെയ്തി
 രുന്നില്ല. ദിവസത്തോറും തൊഴിലാളികൾ മരിക്കുകയും അപാ
 യകരമായ വിധത്തിൽ മുറിവേല്ക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ജാപ്പ് ഉ
 ദ്വോഗസ്ഥന്മാർക്കുതൊക്കെ നിസ്സാരമായിരുന്നു. അവരുടെ കീഴിൽ
 ധാരാളം തൊഴിലാളികളുണ്ട്. ഒരുത്തൻ മരിച്ചാൽ വേറൊരുത്ത
 നെതള്ളിവിടാം. ഓരോ ദിവസവും വൈകിട്ട് ഏതു ശവശരീരങ്ങളാ
 ളാണ് മുകളിൽ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നത്! ഭൂഗർഭത്തിലെ ചില ഭാ
 ഗങ്ങൾ കൂടുതൽ അപായകരമായ മേഖലകളാണ്. പരിചയമു
 ള്ള തൊഴിലാളികളാരും അത്തരം അപകടമേഖലകളിൽ ജോലി
 ചെയ്യുകയില്ല. പുതിയപുതിയ തൊഴിലാളികളെ ജാപ്പാൻകാർ
 അപകടത്തിന്റെ വായിലേക്കു തള്ളിവിട്ടു. നിരാശനായിത്തീ
 ൾ ഞാൻ ഇതെപ്പറ്റി ഒന്നും ചിന്തിച്ചില്ല. മരിച്ചേക്കാനിടയു
 ണ്ട് എന്നെനിക്കറിയാമായിരുന്നു. വൈകിട്ട് തിരിച്ചുകയറുമെ
 ന്ന വിശ്വാസത്തോടെയല്ല രാവിലെ താഴോട്ടിറങ്ങുന്നത്. ഏതു
 നിമിഷത്തിലും മരണം സംഭവിക്കാം. ചെമ്പട സമീപപ്രദേ
 ശത്തൊക്കെ എത്തിക്കഴിഞ്ഞുവെന്ന വാർത്തകേട്ടതോടെ എന്റെ
 ഹൃദയത്തിൽ പ്രതീക്ഷകളുയർന്നു. മരണം എന്നെ പിടികൂടുന്ന
 തിനു മുമ്പുതന്നെ അവരിങ്ങെത്തണമെന്നും ഞാൻ പ്രാർത്ഥിച്ചു.

“ചെമ്പടയെപ്പറ്റി നിങ്ങൾക്കൊന്നുംതന്നെ അറിഞ്ഞുകൂ
 ടെന്നാണ് ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നത്.” ഞാൻ ഇടക്കുകയറി
 പ്പറഞ്ഞു.

“ഓ. ഞാനതു പറയുവാൻ മറന്നുപോയി. ഞാൻ ഗ്രാമ
 ത്തിൽനിന്നും പുറത്തുപോകുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ എട്ടാംപടയെ
 കാണുന്നതിനു് ഒരിക്കൽ ഒരു സന്ദർഭമുണ്ടായി. ചെമ്പടയെ

അന്ന് എട്ടാംപട എന്നാണ് വിളിച്ചിരുന്നത്. ചെമ്പടക്കാർ വേക്കുംമാറി ജാപ്പാൻകാരെ മുക്കിന്റെ മുവിലൂടെ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽ വരും. ശത്രുപക്ഷത്തെപ്പറ്റി അറിയാവുന്ന വിവരങ്ങളെക്കൊണ്ട് ഞങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുകയും, മുന്നോട്ട് മേധാവിത്വത്തിനെതിരായി യഥാർത്ഥത്തിൽ സമരം നടത്തുന്നത് അവർ മാത്രമാണെന്നറിയുന്ന ഞങ്ങൾ എന്തു സഹായം നൽകുവാനും സന്നദ്ധരായിരുന്നു. ജാപ്പാൻകാർപ്പോലെയെന്നെ ജന്മികളും അവരുടെ ശത്രുക്കളാണെന്നും, അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെല്ലാം ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി മാത്രമാണെന്നും ഞങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലായി. ഗ്രാമത്തിൽ വരുമ്പോഴൊക്കെ അവർ ഞങ്ങളെ സ്വസ്ഥമാക്കാനുള്ളപ്പോലെ സഹായിച്ചിരുന്നു. അത്തരം ഒരു പടയോട്ടം പട്ടാളക്കാരുടേതോ ഞങ്ങൾ കണ്ടിട്ടില്ല. രാത്രി ആരും കേൾക്കാതെ ഞാൻ ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 'കുഞ്ഞു വളർന്നുവരുമ്പോൾ അവനെ നമുക്ക് എട്ടാംപടയിൽ ചേർക്കണം.' കഷ്ടം. മകൻ മരിച്ചുപോയി. ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായ എട്ടുകുട്ടികളിൽ മൂന്നു പെൺകുട്ടികൾ മാത്രമെ ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിപ്പുള്ളൂ."

ചെമ്പടയിൽ ചേരേണ്ടിയിരുന്ന ആ മകനെക്കുറിച്ചുള്ളപ്പോൾ അയാളുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു. ഞാൻ പെട്ടെന്നു വിഷയം മാറ്റിക്കളഞ്ഞു. ജാപ്പ് വിരുദ്ധപ്രക്ഷോഭങ്ങളെ സഹായിക്കുന്നതിന്ന് ഖനിത്തൊഴിലാളികളുടെയിടയിൽ എന്തെങ്കിലും സംഘടിതശ്രമങ്ങളുണ്ടോ? ഞാൻ ചോദിച്ചു.

ഇല്ലെന്ന അർത്ഥത്തിൽ അയാൾ തല കുലുക്കി. "ഒരു സംഘടിതശ്രമവും ഉണ്ടായില്ല. ഖനികൾ അങ്ങകലെയുള്ള മലകളിലാണ്. അവിടെ ഞങ്ങൾക്ക് ഒരു ജയിലിലെപ്പോലെ ഏകാന്തജീവിതമാണുണ്ടായിരുന്നത്. ചുറ്റുപാടുമുള്ള ജനങ്ങളുമായി ഒരു സമ്പർക്കവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പതിനാലും പതിനാറും മണിക്കൂർ ഭൂഗർഭത്തിൽ പണിചെയ്ത് രാത്രി മുകളിൽ വരുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ ജീവശ്വാസമെടുക്കുകയായിരുന്നു. തളന്നുകഴഞ്ഞ ഞങ്ങൾക്ക് ചിന്തിക്കുന്നതിനുപോലും ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും, ഞങ്ങളുടെ

ക്ഷീണിച്ച അവയവങ്ങളിൽ ഒരസാധാരണതയും ഘോരങ്ങളിൽ ജാപ്പ് വിഭേദനയും നീറി പുകഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു.

“ജാപ്പാൻകാരെ പരാജയപ്പെടുത്തി ക്രമിത്താങ്ങുകാർ ഖനികൾ പിടിച്ചെടുത്തുവെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ഞങ്ങൾ സന്തോഷിച്ചു. സന്തോഷിക്കേണ്ട സമയം ഇനിയും ആയിട്ടില്ലെന്നു പിന്നീടാണ് മനസ്സിലായത്. ജാപ്പ് ഏജൻറന്മാരായി ജോലിചെയ്തിരുന്ന അതേ രാജ്യഭ്രാമികളെയാണ് ക്രമിത്താങ്ങുകാർ ഖനികളിൽ നിയമിച്ചത്. അങ്ങനെ ജാപ്പാൻകാർ പോയി ക്രമിത്താങ്ങുകാർ വന്നു. ശരിതന്നെ. പക്ഷെ ഞങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലൊരു വ്യത്യാസവും ഉണ്ടായില്ല. മാന്ദ്യമേ അമീസിൽ തുക്കിയിരുന്ന കൊടി മാത്രം മാറിയിരുന്നു.

“അഞ്ചു മാസങ്ങൾക്കുശേഷം 1947ൽ വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം ചൈനയിൽ പിടിച്ചെടുത്തു. ഖനികളെല്ലാം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കാർ കൈവശപ്പെടുത്തി. ‘ദേശീയഗവണ്മെന്റായ’ ക്രമിത്താങ്ങിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ മുഖിലുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആദ്യകാലത്തു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കാരെ ഞങ്ങൾ ബലമായി സംശയിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ, ഒരു പുതിയ ഭാഷതന്നെയാണ് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ്കാർ സംസാരിച്ചിരുന്നത്. ജനാധിപത്യം, യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുകൂട്ടി ഖനികളിലെ നിലകളെക്കുറിച്ചു ചർച്ചകൾ നടത്തുവാൻ അവർ ഞങ്ങളോടാവശ്യപ്പെട്ടു. ‘തൊഴിലാളികളായ നിങ്ങൾതന്നെയാണ് ഈ ഖനികളുടെ ഉടമസ്ഥന്മാർ. നിങ്ങൾക്കിതു നിങ്ങളുടെ ഗുഹങ്ങൾപോലെ നടത്താം.’ അവർ ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞു. ഞങ്ങൾക്കെന്നിട്ടുമൊരു ധാരണയോ. ഇതു വെറും വാക്കുകളല്ല. നടക്കുവാൻപോകുന്ന കാര്യങ്ങളാണോ? ജാപ്പാന്റെയും ക്രമിത്താങ്ങിന്റെയും കീഴിൽ ഞങ്ങളെ പീഡിപ്പിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെക്കുറിച്ചു ഞങ്ങൾ ചർച്ചകൾ നടത്തി. അപ്പോഴാണ് കാര്യം ബോദ്ധ്യമായത്. കററക്കാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാ

രെ പിരിച്ചുവിടുകമാത്രമല്ല, അവരിൽ കൂടുതൽ കുറവായെങ്കിലും നവരെ ജനകീയകോടതിയിൽ വിസ്തരിക്കുകയും ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതൊരു പുതിയ ഗവണ്മെന്റാണ്: തൊഴിലാളികളുടെ ഗവണ്മെന്റാണ് എന്ന് ഞങ്ങൾക്ക് ഉടനെ ബോദ്ധ്യമായി. അന്നുമുതൽ ആ ഖനിയിൽ ഒരു പുതിയ ജീവിതമാരംഭിച്ചു. ഞാനും, ഞങ്ങളെല്ലാവരുംതന്നെ ഒരു പുതിയ ജീവിതത്തിലേക്കു നീങ്ങി.

“പുതിയ എൻജിനീയറന്മാരും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കേന്ദ്രകളും ഖനികൾ സന്ദർശിച്ച ഉടനെ ആദ്യമായി പറഞ്ഞത് ഖനികളിൽ തൊഴിലാളികൾക്കു വേണ്ട രക്ഷാനടപടികൾ കൈക്കൊള്ളണമെന്നായിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു ഖനിയെ രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളാക്കി തിരിച്ചു. അപായകരങ്ങളായ സ്ഥലങ്ങളെ പ്രത്യേകം അടയാളപ്പെടുത്തി. ഭൂമി ഇടിഞ്ഞുവീണ് അപകടമുണ്ടാകാതിരിക്കാൻ വേണ്ട ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തു. താമസിയാതെ ഞങ്ങൾക്ക് ഇപകടീക്സ് റിപ്പ് തുടങ്ങിയ ഉപകരണങ്ങളും മനുഷ്യപ്രയത്നത്തെലഘൂകരിക്കുന്ന പുതിയ യന്ത്രങ്ങളും ഡോവിയറുയൂണിയനിൽനിന്നും ലഭിച്ചു.

“പണ്ടുകാലത്തു് ഖനിയിചിറങ്ങുവാൻ ഞങ്ങൾ ഭയന്നിരുന്നു. ആരാണ് മരിക്കുന്നതെന്നു നിശ്ചയിച്ചായിരുന്നു. ഒരുദിവസം കഴിച്ചുകൂട്ടിയാൽ അത്രയുമായി എന്നുമാത്രം. ജോലിചെയ്യാൻ അവസരങ്ങളിൽ പാലും മരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭാഗ്യം ഒരു പ്രേതത്തെപ്പോലെ ഞങ്ങളെ പേടിപ്പെടുത്തി. അതിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുവാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ് ഞങ്ങൾ ചുതുകളിക്കുകയും കുടിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നത്. കഴിഞ്ഞനാലുകൊല്ലമായി ഖനികളിൽ ഒരൊറ്റ അപകടംപോലും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല.

“ദിംസത്തിൽ ഞങ്ങൾക്ക് എട്ടുമണിക്കൂർ ജോലിചെയ്യാൻ മതി. പണ്ടത്തെ ജോലിസമയത്തിന്റെ വെറും പകുതിമാത്രം.

എങ്കിലും ഉല്പാദനം ഇന്നു കൂടുതലാണ്. ഖനികളെല്ലാം ഞങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികമൃകളാണെന്ന വിശ്വാസത്തോടെയാണ് ഞങ്ങൾ കഠിനാധ്വാനം ചെയ്യുന്നത്. ഞങ്ങൾക്കിന്നു പുതിയ രീതികളും ആധുനിക ഉപകരണങ്ങളുമുണ്ട്. സുരക്ഷിതബോധത്തോടെ ഞങ്ങൾക്കു ഖനിയുചിരങ്ങി ജോലി ചെയ്യാം. പുതിയ എൻജിനീയറന്മാർ ഞങ്ങളെ പുതിയ പുതിയ സാങ്കേതികസമ്പ്രദായങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നു. കൂടുതൽ കൽക്കരി ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പുതിയ ഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനു പ്രത്യേകവിദഗ്ദ്ധന്മാരുണ്ട്. ഖനികൾക്കു കേടുപറ്റാതെയും, തൊഴിലാളികൾക്കു ജീവഹാനി സംഭവിക്കാതെയും കൂടുതൽ കൽക്കരി ഉല്പാദിപ്പിക്കുകയെന്നതാണ് ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം."

അയാളുടെ മാറിൽ കിടന്നിരുന്ന ആകർഷണീയമായ മെഡലുകളിലേക്കു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് ഞാൻ പറഞ്ഞു. "ഇനി വ്യക്തിപരമായി കാച്ചു സംസാരിക്ക. നിങ്ങൾ എങ്ങനെ ഒരു 'ലബർഫീറ' ആയി?"

വിനീതഭാവത്തിൽ അയാൾ നോട്ടുകൾ ചവിപ്പിച്ചു. "അതെനിക്ക് അറിഞ്ഞു കൂടാ. മറ്റുള്ളവരെയപേക്ഷിച്ചു ഞാൻ കൂടുതൽ ജോലി ചെയ്യുന്നുവെന്നും, സാങ്കേതികസമ്പ്രദായങ്ങൾ വേഗത്തിൽ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നുവെന്നും അർത്ഥപ്രായം. ഖനികളിലെ സ്ഥിതിഗതികൾ ഭേദപ്പെട്ടതെന്നതിനും, ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഞാൻ ചേർന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയെന്നാണ് അർത്ഥപ്രായം. വാസ്തവത്തിൽ ഞാനല്ല, എൻറക്ട്രുടെ ജോലി ചെയ്തിരുന്ന ചാന്നിൻ മിക്ക നൂറ് പേർ. ഒരു ദിവസം ഉല്പാദനം 1.6 ടൺ കൽക്കരി മാത്രമായിരുന്നു. ഇന്ന്, ഞങ്ങൾ പ്രതിദിനം 3 ടൺ ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്നു. എനിക്ക് പ്രായക്കൂടുതലുള്ളതുകൊണ്ടും, എന്നെ അർത്ഥപ്രായം ആക്കുന്നതുകൊണ്ടുമാണ് ഈ ബഹുമാനം എനിക്കു നൽകിയത്. കൽക്കരി കഴിച്ചെടുക്കുന്നതിന്റെ ആധുനികസമ്പ്രദായങ്ങളെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുന്നതിനായി കൽക്കരി

വനിത്തൊഴിലാളികളുടെ ഒരു പ്രതിനിധിസംഘം ഈയിടെ ഫക്കറി സന്ദർശിക്കുകയുണ്ടായി. അവിടെവെച്ചു നടന്ന സംഭാഷണങ്ങളുടെക്രമത്തിൽ അവർ എന്റെ ശ്രദ്ധിന്റെ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചും സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. അതുകൊണ്ടാണ് ഫക്കറിയിലെ കൽക്കരിവനിത്തൊഴിലാളികൾ ഈ മെഡലും, പ്രത്യേകരീതിയിലുള്ള ഒരു ജോഡി ബൂട്ട്സും, വനിയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഒരു വിളക്കും എനിക്കു കൊടുത്തതായതു്.

“ഈ പുതിയ ജീവിതത്തിൽ ഞാനാഹ്ലാദിക്കുന്നു. ഭാര്യയും പുത്രിമാരും സന്തുഷ്ടരാണ്. പുത്രിമാസംഞാൻ 700,000 രൂപാൻ (200 രൂപ) സമ്പാദിക്കുന്നു. കല്പകൊണ്ട് പുതുതായിപണിത ഒരു ഭാഗിയുള്ള വീട്ടിലാണ് ഞാൻ താമസിക്കുന്നതു്. എന്റെ പുത്രിമാർ സ്കൂളിൽ പോകുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ 46 വർഷങ്ങളായി അക്ഷരജ്ഞാനമില്ലാതിരുന്ന എനിക്കിന്ന് എഴുതാനും വായിക്കാനും അറിയാം. ഭാര്യ ഈയിടെ വലിയ ജോലിത്തിരക്കിലാണ്. പണ്ട് കാട്ടുപഴങ്ങൾ പിച്ചു, കാട്ടുവരകൾ കത്തിയ സമയംകുറഞ്ഞ അവളിന്നു വനിപ്രദേശങ്ങളിലെ വനിതാസംഘടനയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. തൊഴിലാളിവനിതകൾക്കു ക്ലാസ്സുകളും കായികവിനോദങ്ങളും നടത്തുകയാണവളുടെ പ്രവർത്തനം. ഓ, ഇന്നുവളൊരു പ്രധാന വ്യക്തിതന്നെയാണ്. പതിനെട്ടു വയസ്സു് പ്രായമുള്ള മുത്തപുത്രി കപീലാൻ വയോജനസ്കൂളിൽ പഠിക്കുന്നു. ക്ലാസ്സിൽ അവൾ വളരെ സമർത്ഥയാണ്. അടുത്തുതന്നെ അവൾക്കുതന്നെകിലും ജോലി ലഭിക്കും. പതിനൊന്നു വയസ്സുള്ള രണ്ടാമത്തെ പുത്രി കപീലിൻ ഇന്നു മൂന്നാം ക്ലാസിൽ പഠിക്കുന്നു. ഇളയ പുത്രി കപീയമ്മിൻ മൂന്നുവയസ്സു് പ്രായമാണ്. ഏറ്റവും അരോഗ്യവതിയും സുന്ദരിയുമായ പുത്രി അവളാണ്. അതിന്നു കാരണവുമുണ്ട്. വില്ലവത്തിനുശേഷം ഒരു നവീനജീവിതത്തിലേക്കു ഞങ്ങൾ പ്രവേശിച്ചതിനുശേഷമാണ് അവളെ ഗർഭം ധരിച്ചതു് പ്രസവിച്ചതു്. അടുത്തയാണ്ടിൽ അവളും സ്കൂളിൽ

പോകും. വളർന്നുവരുമ്പോൾ അവർക്കു് ഈ നവീനജീവിതസമ്പ്രദായത്തിലെ എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളും സന്ദർഭങ്ങളും ലഭിക്കും. അദ്ധ്യാപികയായോ, ഡോക്ടറായോ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് റൂളുകൾക്കുവേണ്ടിയോ ജനകീയഗവണ്മെന്റിനെ മന്ത്രിയായോ അവർക്കുതരാം. ഈ പുതിയ ചൈതന്യത്തിലെ തൊഴിലാളികളുടെ സന്താനങ്ങൾക്കു് എല്ലാ കവാടങ്ങളും തുറന്നുകിടക്കുകയാണു്.”

ഷിഫ് യു ഹെയുടെ കവിതകളിൽ അഭിമാനബോധത്തിന്റെ അഭ്യന്തര പരന്നു. നാല്പ്പത്തിയാറിൽമാത്രം ജീവിതമാരംഭിച്ച ഒരു കൽക്കരിഖനിത്തൊഴിലാളിയാണയാൾ. അയാളുടെവാക്കുകളിൽ ആനയുടെ ചിലമ്പൊലി മുഴങ്ങി.

കൂടുവിട്ട കൊച്ചുകിട്ടി

മഞ്ചേരിയായിലെ മുമ്പിലത്തെ സന്ധിത്തുറമുഖങ്ങളിലൊന്നായ ടീൻഷിനിൽ ഞങ്ങൾ, കണ്ട വ്യാവസായിക പ്രദർശനത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കാനും ആലോചനം കൊള്ളാനും വളരെ അധികം വസ്തുതകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന്, പരിപൂർണ്ണമായും ചൈനയിൽത്തന്നെ നിർമ്മിക്കപ്പെടാനിരിക്കുന്ന (കൂട്ടിച്ചേർക്കാനല്ല) ഒരു മോട്ടോർകാർ. ഒരു ചൈനീസ് എഞ്ചിനീയർ സാഭിമാനം പറഞ്ഞതുപോലെ “പിന്നിലെ വിളക്കു മുതൽ മുമ്പിലെ ബമ്പുവരെ.” ടീൻഷിനിലെ ഒരു ഫാക്ടറിയാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ഒരു പോളികാറ്റം (കൃത്യമായിട്ട് നിന്നും രണ്ടാംകയ്യായി ഇറക്കുമതി ചെയ്യപ്പെടുന്ന ബോംബെയിലെ പോകാറ്റു കളോടൊപ്പമുള്ളവ) പ്രദർശനത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. വിമോചനത്തിനുശേഷം മഞ്ചേരിയൻ വ്യാവസായത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള അതുതാവരമായ പുനോദനത്തിനെ വിളിച്ചറിയിക്കുന്ന ചാർട്ടുകളും ഡയാഗ്രാമുകളും ഗ്രാഫുകളും കലാപരമായി മനസ്സിൽ പതിയത്തക്കവണ്ണം അവിടെ ശരിപ്പെടുത്തിവെച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ മാനുഷികതാല്പര്യങ്ങളുടെ വീക്ഷണകോടിയിൽക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ ഏറ്റവും ആകർഷകങ്ങളായ പ്രദർശനവസ്തുക്കൾ ഫാക്ടറികളിലും വർക്കിംഗ് ഷോപ്പുകളിലും പണിയെടുക്കുന്ന തൊഴിലാളികളെ കാണിക്കുന്നതും, ഉല്പാദനവർദ്ധനവിനു സഹായകമായിട്ടുള്ള അവരുടെ ജോലിയുടെ

ശ്രമസമ്പ്രദായങ്ങളെ വിശദമാക്കുന്നതുമായ ഒട്ടനവധി ഫോട്ടോഗ്രാഫുകളും ചായത്തേച്ച ചിത്രങ്ങളുമായിരുന്നു.

ആ ചിത്രമണ്ഡപത്തിൽ—അക്കൂട്ടത്തിൽ അധികവും, ഭീകരമായ അനുപാതത്തിൽ പ്രതിരൂപാത്മകമെന്നോണം ഉറക്കൻ ചുറ്റികയും ഓങ്ങിനില്ക്കുന്ന ഉറച്ച കായബലമുള്ള ഉരുക്ക ഫാക്ടറിത്തൊഴിലാളികളും, ബോയ്ലർ ഉണ്ടാക്കുന്നവരും ഇഷ്ടികപ്പണിക്കാരും കൊല്ലന്മാരുമായിരുന്നു—തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായി, വിളറിവെളുത്ത ഭാവങ്ങളോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന, ഫാക്ടറിത്തൊഴിലാളിയായ ചിങ്ങ്ഷിയിൻ എന്ന ഇരുപത്തിമൂന്നു വയസ്സുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ പടംകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു. സിഗാരനിർമ്മാണത്തിൽ വിപ്ലവകരമായ മാറ്റം വരുത്തിയതിനാൽ, ബഹുമതി നല്ല പെട്ട പെൺകുട്ടിയാണ് അവൾ! വേറെയും പെൺകുട്ടികളുടെ ചിത്രം അക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും, സിഗാര ചുരുട്ടിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന ഇവളുടെ ചിത്രത്തിന് എന്തോ ഒരുകർമ്മം തോന്നി. ഞങ്ങൾ, തന്നിമിത്തം, അവളുടെ ഫാക്ടറി സന്ദർശിക്കാനും അവളെ നേരിട്ടുകാണാനും ആഗ്രഹിച്ചു. പക്ഷേ അവളെ അങ്ങനെ പെട്ടെന്നു കാണാനും സാധ്യമല്ലായിരുന്നു; ജോലിസമയത്തു അവൾ ആക്കം സന്ദർശനം അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല—മാനേജർ സമ്മതിച്ചാൽപ്പോലും. ഞങ്ങൾക്കു കിട്ടിയ അറിവ് അതാണ്. അപ്പോൾ, കാണണമെങ്കിൽ ഷിമ്ഗു തീരുന്നതുവരെ കാത്തുനില്ക്കണം. ഞങ്ങൾ കാത്തുനിന്നു.

നീലനിറത്തിലുള്ള തൊഴിൽക്കുപ്പായത്തിന്റെ കൈച്ചുരുളുകൾ തെരുത്തുകയറി, കൈകഴുകുന്ന മുറിയിൽനിന്നും അവൾ സാവധാനം നടന്നുതുടങ്ങുന്നു. നീളംകുറഞ്ഞ മുടിത്തൂവുകളിൽ വെള്ളത്തുളികൾ ഇരുന്നു മിന്നുന്നുണ്ടായിരുന്നു; പതിഞ്ഞ മുക്കിന്റെ തുമ്പിൽ കുടിത്താ വിട്ടുമാറിയിട്ടില്ലാത്ത യൗവനത്തിന്റെ ഭാവം കൊടുത്തുകൊണ്ട് ഒരു സോപ്പതരി ഇരുന്നു തിളങ്ങുകയും, അവളെ ഞങ്ങൾക്കു പരിചയപ്പെടുത്തി. മനോജ്ഞമായ

മനുഷ്യാനുഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം അഭിവാദനം ചെയ്തു. തുടർന്നുതന്നെ ഹസ്തദാനവും. അവളുടേതു് “ഷാലിമാറിനരികിലെ വിളരിയ് കരങ്ങൾ”യായിരുന്നില്ല. ആ വിരലുകൾക്കു് കവികൾ പാടാറുള്ള ലിപ്തിപ്പുവിന്റെ നേർത്തും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വേലയെടുക്കുന്നതായ പെൺകുട്ടിയുടെ കരങ്ങളായിരുന്നു അവ. പക്ഷേ ഒരിക്കലും കിലും കുറുപ്പിച്ചു് അഴുക്കുനിറഞ്ഞിരുന്നില്ല. നഖങ്ങൾ എല്ലാം ശരിക്കും വെടിപ്പാക്കിയിരുന്നു. മാടകമായ സുഗന്ധവ്യഞ്ജനത്തിന്റെ വാസനയ്ക്കു പകരം ഒന്നാംതരം കാർഷ്വാളിക്കു് സോപ്പിന്റെ മണമായിരുന്നു കൈകൾക്കു്.

“നിങ്ങളെ കാത്തിരുന്നിരുന്നതിൽ ക്ഷമിക്കണം,” അവർ ഇരുന്നതോടെ പറയാൻ തുടങ്ങി. ദപിളാഷിക്ക അവളുടെ ഭൂതഗതിയിലുള്ള വാക്കുകളോടൊപ്പമെത്താൻ അല്പം വിഷമം അനുഭവപ്പെട്ടു. “മറു സിഗററ്റ് ഫാക്ടറികളുമായി ഞങ്ങളോടു് *പ്രാദേശികാദികൾ എടുത്തുപോയി എടുത്തിരിക്കുന്നു. ഈ മത്സരത്തിൽ ഞങ്ങൾ വിജയിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമേ ഏതെങ്കിലും പുതിയ പദ്ധതി അവസാനമായി ശരിയെന്നു തെളിയുകയുള്ളു.”

അങ്ങനെ സംഭാഷണം സ്വാഭാവികമായി അവളുടെ വിശുദ്ധമായ പദ്ധതിയിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. ടീൻഷിൻ പത്രങ്ങളുടെ മുൻ പേജുകളിലെല്ലാം കുറെ മാസങ്ങൾക്കു മുൻപു് ആ വാർത്ത പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു. ഒട്ടുമിക്ക ദേശീയപത്രങ്ങളും അതിനെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായങ്ങളും എഴുതിയിരുന്നു. “വാസ്തവത്തിൽ സുരതിനു വലിയ പ്രത്യേകതയൊന്നുമില്ല.” സവിനയം അവർ തുടർന്നു, “അല്ലെങ്കിൽ, അതു പ്രത്യേകിച്ചു് ഏതെങ്കിലും പദ്ധതിയുമല്ല. സിഗററ്റ് ഫാക്ടറിയിലെ ഞങ്ങളുടെ വേലയ്ക്കു് സോഷ്യലിസ്റ്റ് സഹകരണത്തിന്റെ തത്വം ഉപയോഗപ്പെടുത്തണമെന്ന ഒരു ശയം ഒരുദിവസം എനിക്കു തോന്നി.”

* പുതിയ ചൈനയിൽ സാധാരണ കേൾക്കാറുള്ളൊരു വാക്യമാണിതു്—തൊഴിലാളികളുടെ വിവിധ ഗ്രൂപ്പുകൾ രാജ്യത്ത് ഉല്പാദനത്തിലുള്ള സോഷ്യലിസ്റ്റ് മത്സരം എന്നാണ് അതിനർത്ഥം.

അവർ ആ പദ്ധതി വിവരിച്ചപ്പോൾ അതു തീരെ നിസ്സാർമായി തോന്നി—എന്നിരുന്നാലും അത് സോഷ്യലിസത്തിന്റേയും പുതിയ ചൈനയുടെ ജീവന്റേയും മുഴുവൻ ആദർശത്തേയും സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് മറ്റുള്ള മാതൃകകളിലും അവളുടെ പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം ലഭിച്ചതും.

ചുരുക്കത്തിൽ, ഈ സമ്പ്രദായത്തിന് “സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ സിഗററ്റ് എണ്ണലും പൊതിയലും” എന്നു പേർ പറയാം. മുൻപ്—പെട്ടെന്നും അവളുടെ വിരലുകൾ സിഗററ്റ് നിർമ്മാണത്തിന്റെ വിവിധ പ്രക്രിയകളെ കാണിക്കുന്നമട്ട് തിരിയുകയും പൊങ്ങുകയും ചെയ്തു—തെറുക്കുകയും പൊതിയുകയും ചെയ്യുന്ന വകുപ്പിലെ പെൺകുട്ടികൾക്ക് നാലുതരം പണി ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നു, അവർ വിവരിച്ചു. ആദ്യം ഇരുപതെണ്ണം വീതം എണ്ണുക, പിന്നെ പൊതിയേണ്ട കടലാസ്സിൽ അടുക്കിവയ്ക്കുക, പിന്നെ കടലാസ്സിന്റെ മൂല ചുരുട്ടുക, ഒടുവിൽ പാക്കാരിലേയ്ക്കു ഇടുക. ഒരു പെൺകുട്ടിതന്നെ ഈ നാലു പണിയും ചെയ്യുന്നതിനു പകരം, നാലുപെൺകുട്ടികൾ ഓരോന്നു ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ വളരെവേഗം പാക്കിംഗ് നടത്താമെന്നു ചാങ്ങ് ഷുയിനു തോന്നി—അതായത് ആദ്യത്തെ കുട്ടി എണ്ണൽ മാത്രം നടത്തി, പൊതിയാൻ രണ്ടാമത്തെ കുട്ടിയെ എല്പിക്കുക, രണ്ടാമത്തെ കുട്ടി മൂന്നാമത്തെ കുട്ടിയേയും, മൂന്നാമത്തേത് നാലാമത്തേതിനേയും. ഓരോരുത്തരും ഓരോ പ്രത്യേക കൈവഴക്കത്തിൽ തഴക്കാനേടുകയും അതുവഴി കുറേക്കൂടി വേഗമുള്ള ഒരു പരിചയം സമ്പാദിക്കുകയും. ചാങ്ങ് ഷുയിന്നിന്റെ കണക്കുപ്രകാരം, പഴയ സമ്പ്രദായത്തിൽ 20 സിഗററ്റ് എണ്ണാൻ 7 സെക്കൻഡ് എടുത്തിരുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടി 4 സെക്കൻഡാണ് ഇപ്പോൾ എടുക്കുന്നത്. പൊതിച്ചിൽ സമയം ഒരു സെക്കൻറിൽനിന്നും അരസെക്കൻഡായി കുറയുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നാലുവിധം പണിയിൽനിന്നും മൊത്തം ലഭിക്കുന്ന സെക്കൻഡ് 5 ആണ്. അപ്പോൾ ഉല്പാദന

നിരക്ക് ഇരട്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സപാഠഭവത്തിൽനിന്നും സമയലാഭവും തൊഴിൽലാഭവും നേടാൻ വേറെയും പല മാർഗ്ഗങ്ങൾ അവർ നിർദ്ദേശിക്കുകയുണ്ടായി. (ഉദാഹരണത്തിനു്, സിഗററുപൊതി പാക്കറിലേയ്ക്കു വയ്ക്കുമ്പോൾ കട്ടിക്കടലാസ്സ് ഒന്നു താഴ്ത്തിക്കൊടുക്കുക) അതു് നിർമ്മാണവതം പിന്നെയും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഈ പുതിയ ആശയങ്ങളെല്ലാം അവർക്കു പഴയ തൊഴിലാളികളിൽനിന്നും കിട്ടിയവയാണെന്നു് അവർ തുറന്നു പറഞ്ഞു. അവളുടെ രണ്ടാംപേര് വിനയം എന്നായിരിക്കണം.

“പക്ഷെ, നിങ്ങൾ എങ്ങനെ, എന്തിനു്, ഈ പുതിയ പദ്ധതിയെക്കുറിച്ചു് ചിന്തിക്കാനിടയായി?” ഞങ്ങളിൽ ഒരാൾ ചോദിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും വേറെരാരും ഇങ്ങനെയുംകൂടി: “എല്ലാ സിഗററുപാക്കറീന്റേയും നിർമ്മാണത്തിൽ കുറച്ചുസെക്കൻറുകൾ ലാഭിക്കുന്നതു് വാസ്തവത്തിൽ വലിയ പ്രാധാന്യം അർഹിക്കുന്നുണ്ടോ?”

“തീർച്ചയായും” അവർ ശരിക്കുത്തരം നൽകി. “നിങ്ങൾക്കറിയാമോ, ചെയർ മാമ്പോയുടെ നിർമ്മാണം, ഉല്പാദനവർദ്ധനവിനു വേണ്ടി ഓരോരുത്തരുംനല്ലുപാലെ പണിയെടുക്കണമെന്നാണ്. എന്റേതായ എളിയ മാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി, ഉല്പാദനനിരക്ക് വർദ്ധിപ്പിക്കണമെന്നു് എനിക്കുതോന്നിയതും അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്. അങ്ങനെ, ജോലിസമയത്തിനുശേഷം, കൂട്ടംകൂട്ടമായി പെൺകുട്ടികളെ സംഘടിപ്പിച്ചു് പാക്കിങ്ങിന്റെവിവിധതരങ്ങളിൽ ഞാൻ പരീക്ഷണം നടത്തിനോക്കി. എന്റെ പേരിനോടു് ബന്ധപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന ഇപ്പോഴത്തെ പദ്ധതിയിൽ അങ്ങനെയാണ് ഞങ്ങൾ എത്തിയിരിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ അതിനുള്ള ബഹുമാനമതി മുഴുവൻ എന്റെ ഗുരൂപ്പിനു മൊത്തമായാണ്.”

ചൈന്യയിലെ പുതിയ ജീവന്റെ രണ്ടു സ്വഭാവ പ്രത്യേകതകൾ ഇവിടെകാണാം—മാമ്പോ സേ തുങ്ങിൽനിന്നു ലഭിച്ച പ്രചോദനവും, വ്യക്തിപരമായ അഹന്തയേക്കാൾ കൂടുതലായി കൂട്ടായ മതിപ്പും.

വ്യക്തിപരമായ ബഹുമതി, ഗ്രൂപ്പിനു പങ്കുവയ്ക്കുന്നതിൽ ചാങ്ങ്ഷുയിൻ സന്തോഷം ഉണ്ടായിരുന്നുള്ള പക്ഷേ ഫാക്ടറി മാനേജരും എഞ്ചിനീയർമാരും അവളുടെ സംഘടനാപരമായ കഴിവിനേയും, നേതൃത്വത്തിന്റെ സഹജമായ ഗുണഗണങ്ങളെയും പഠിപ്പിച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. വാസ്കോയിൽ അവളുടെ നേതൃത്വം ഫാക്ടറിത്തൊഴിലാളികളുടെ ഭാവനയെ തീ പിടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ശാസ്ത്രീയവും ബോധപൂർവ്വമായ ജോലിവിതരണവും, ഉല്പാദനവർദ്ധനവിൽ തൊഴിലാളികളുടെ ആത്മവിശ്വാസവും ആവേശവും കൂടിയ സഹകരണം നേടിക്കൊടുത്തത് ആ നേതൃത്വം തന്നെയായിരുന്നു! വലിയ അമേരിക്കൻ ഫാക്ടറികളിൽ കൂടുല്പാദനത്തിനുവേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്ന കൺവെയർ—ബെൽറ്റ് (Conveyor-belt) പദ്ധതിപോലെ യാചിക്കുന്നു അത്. പക്ഷേ ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു മാത്രം. കൺവെയർ—ബെൽറ്റ് പദ്ധതി, തൊഴിലാളികളിൽ ആത്മവിശ്വാസം, യന്ത്രപ്പാവയുടെ കണക്കുള്ള, വാസനകളെ—ചാർജി ചാപ്പിന്റെ “Modern Times” എന്ന പ്രസിദ്ധ ഇംഗ്ലീഷ് പത്രത്തിൽ ചിത്രീകരിച്ചതുപോലെ—വളർത്തുമൃഗം ചാങ്ങ്ഷുയിൻ പദ്ധതി തൊഴിലാളികളുടെ ആവേശപൂർവ്വവും ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ സഹകരണത്തെയാണ് ആശ്രയിക്കുന്നത്. തന്നെയുമല്ല, അവരുടെ സാങ്കേതിക സാമർത്ഥ്യത്തേയും സാമൂഹ്യബോധത്തേയും വളർത്തുന്നതിനും അത് സഹായിക്കുന്നു. സിഗററ്റ് പാക്കിങ്ങിനുള്ള ഈ പദ്ധതിയ പദ്ധതിയുടെ കണ്ടുപിടുത്തം, തൊഴിലാളികളുടെ സാംസ്കാരിക മാനദണ്ഡത്തെ ഗണ്യമായി ഉയർത്തിയെന്നത് കേവലം ആകസ്മികമല്ലായിരുന്നു.

ചാങ്ങ്ഷുയിന്റെ സ്വന്തം ചരിത്രത്തെക്കുറിച്ച് ഞങ്ങൾക്കു ജിജ്ഞാസയുണ്ടായി—അവളുടെ ഗാർഹിക പശ്ചാത്തലം ബാല്യം, ഫാക്ടറി അനുഭവങ്ങൾ മുതലായവയെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവയോഗ്യമാവുന്ന അവർ തന്നെ മനസ്സമിതിക്കായിരുന്നു.

എന്നാൽ അതിനേക്കാൾ പ്രധാനമായും വളരെ നല്ല ഒരു പാഠ്യപുസ്തകത്തിൽനിന്നും അവർ അകന്നുനിന്നിരുന്നു. “മുൻപേ തീരെ ചെറിയ, തീരെ നിശ്ശബ്ദമായൊരു കഥയാണിത്” അവർ പറഞ്ഞു. “ആയിരക്കണക്കിനുള്ള കറുപ്പെണ്ണ” എന്ന് കട്ടികളുടെ കഥയിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു.

വടക്കൻചൈനയിലെ ഹോറോപ്പുപ്രവിശ്യയിലുള്ള ചെങ് ഡിസ്ത്രിക്റ്റിൽ 1928-ലാണ് അവളുടെ ജനനം. മൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ അച്ഛൻ മരിച്ചു. ജനിയുടെ നിലത്തിൽ പണിയെടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന അമ്മയും അമ്മമ്മയുമാണ് ആ അനാഥക്കുട്ടിയെ വളർത്തിയത്. അവരുടെ ജീവിതനില തീരെ മോശമായിരുന്നു. ആയിരക്കണക്കിനുള്ള പട്ടിണിക്കാരായ കർഷകരെപ്പോലെ അവരും ഗ്രാമംവിട്ട് നഗരത്തിലേക്കുപോകാൻ നിർബ്ബന്ധിതരായി. അമ്മയുമൊത്തു ടീൻഷിനിൽ എത്തിയ അവർക്കു് അന്ന് പത്തുവയസ്സുപ്രായമായിരുന്നു. ഉയരംകൂടിയ കെട്ടിടങ്ങളും, നിരന്തരമായ ഫാക്ടറികളും വിലപിടിച്ച സാമാനങ്ങൾ നിരത്തി വെച്ചിട്ടുള്ള ഷാപ്പുകളും—ജാപ്പനീസ് ആക്രമികൾക്കും അവരുടെ ചൈനീസ് പാവകൾക്കും മാത്രം വാങ്ങാൻകഴിയുന്ന സാമാനങ്ങൾ—നിറഞ്ഞ പ്രധാനനഗരത്തിൽ എത്തിയ അവർ ഒരു കൊച്ചുകുട്ടിയുടെ അത്ഭുതഭാവങ്ങളോടെ മിഴിച്ചുനിന്നു. പതിനൊന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ അവർ ഹൂസ് ഇൻഡ്യാ ടുബാക്കോ ഫാക്ടറിയുടെ ഒരു സിഗററ്റുകമ്പനി—ഒരു ജാപ്പനീസ് സ്ഥാപനം—യിൽ ചേർന്നു. ദിവസം പന്ത്രണ്ടു മണിക്കൂർവീതം ഒരു പുരുഷന്റെ വേല എടുത്തിരുന്ന അവർക്കു കിട്ടിയിരുന്നത് ഒരു കുട്ടിയുടെ പകുതി കൂലിയായിരുന്നു.

“അതൊരു ജീവിതമൊന്നുമായിരുന്നില്ല,” അവർ തുടർന്നു: “ധിശപ്പും, പട്ടിണിയും നിറഞ്ഞ ഒരു നീണ്ട കാലഘട്ടം. ഒരു മിശിണിന്റെ ജീവിതമായിരുന്നു അത്”. ജോലി, ജോലി, കൂടുതൽ ജോലിയായിരുന്നു.” അവളുടെ ചവിക്കുന്ന കരങ്ങൾ, വട്ടത്തിൽ വട്ടത്തിൽക്കൊട്ടുകല്ലു വലിക്കുന്ന കഴുതയുടെ നടത്തം വ്യക്തമാക്കി.

വൈകുന്നേരം വേലകഴിഞ്ഞുവരുമ്പോൾ എനിക്കയാതൊന്നും ചിന്തിക്കാൻ സമയംകിട്ടിയിരുന്നില്ല. ക്ഷീണംകൊണ്ടുള്ള ഉറക്കമാത്രം. അക്കാലങ്ങളിൽ ഞാൻ എത്രമാത്രം ഭീരുവായിരുന്നെന്നോ! ആ! നാലുകൊല്ലംമുഖാണെന്ന് ഞങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നിരുന്നതെങ്കിൽ, ഇങ്ങനെ ഒരു കൂട്ടം വിദേശികളോടു സംസാരിക്കാൻ എനിക്കു യോഗ്യതയുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടോ?—ഓ! ഇല്ല, ഇല്ല, ഒരിക്കലുമില്ല.”

ജാപ്പാൻകാരിൽനിന്ന് അവൾക്കും മറ്റു പെൺകിടാങ്ങൾക്കും സാമീപിക്കേണ്ടിവന്ന നാണക്കേടുകളെക്കുറിച്ചും അവർ വിവരിക്കുകയുണ്ടായി. “ആ ക്രൂരജന്തുക്കൾ ഈ മഞ്ഞൂരിയ മാത്രമല്ല, ലോകം മുഴുവൻ സ്വന്തമെന്നപോലെയാണ് പെരുമാറിയത്.”

ആത്മാവിനെ കൊല്ലുന്ന ആ തെരുക്കത്തിൽനിന്ന് അവർക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ചത് വിമോചനത്തോടുകൂടിയാണ്. “കൂടുവിട്ട കൊച്ചുകിട്ടിയെപ്പോലെയാണ് ഞാൻ ഇപ്പോൾ.” വിപ്ലവം വണ്ണിക്കുന്ന എന്തു കവിതാജകമായ രീതി! അവർ ഫാക്ടറിയിൽ തന്നെ പണിതുടന്നു. പക്ഷേ ആകെ മാറിപ്പോയിരുന്നു.

ഇന്ന്, ഭാവിയിൽ അവൾക്ക് ആശങ്കയില്ല. എന്താ ചെയാമെന്നൊരു ബോധമുണ്ട്. എഴുതാനും വായിക്കാനും അവൾ പഠിച്ചുപോയി. സമ്മേളനങ്ങളിലും പ്രസംഗങ്ങളിലും അവൾ പങ്കെടുത്തുതുടങ്ങി. ദേശീയനേതാക്കന്മാരുടെ പ്രസംഗങ്ങൾ റേഡിയോവഴി കേട്ടറിയുകയാണ്.

1949 സെപ്റ്റംബറിൽ അവൾ ജനാധിപത്യയുവജനസംഘടനയിൽ ചേർന്നു. മൂന്നുമാസത്തിനുശേഷം, ഉല്പാദനറിക്ഷാർഡിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിൽ ചേരാൻ അവൾ ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടു. ജീവിതത്തിലെ മകടംചാത്തു്നൊന്നു നേട്ടമായി അവൾ അതു് കണക്കാക്കി. തൊഴിലാളിനായിക് (അല്ലെങ്കിൽ മാതൃകാതൊഴിലാളി)യെന്ന ബിരുദലബ്ബിപോലും അ

തള്ള വലുതല്ല. “നിങ്ങൾക്കറിയാമോ എല്ലാവർക്കും ചേരാൻ കഴിയുന്നൊരു പാർട്ടിയല്ല, മാവോ സെ തുങ്ങിൻറതു്.” സാഭിമാനം അവർ പ്രസ്താവിച്ചു.

“ഇനി, ദയവായി ക്ഷമിക്കണം.” റിസ്കുവാച്ചിലേക്കു നോക്കി അവർ അറിയിച്ചു. അതൊരു പരിഷ്കാരിപ്പെൺ കിടാവിന്റെ കയ്യുഭരണമായിരുന്നില്ല—ഒരു സമയമാനയത്രം. “ഒരു ക്ലാസ്സുണ്ട്. വേഗം പോയേ തീരൂ.”

“ഒരു ക്ലാസ്സോ? ഇപ്പോൾ എന്താണുപറിക്കുന്നതു്?” ഞങ്ങൾ ചോദിച്ചു.

“അഡ്വാൻസ് സ്മ് മെക്കാനിക് സ്മ്” അവർ പറഞ്ഞു. പിന്നെ എല്ലാവർക്കും ഒരു വട്ടംകൂടി ഫസ്റ്റ് ലാനം ചെയ്തിട്ട് അവർ പറഞ്ഞുപോയി—അ കൂടുവീട്ട കൊച്ചുകിളി!

—രോമക്കുപായത്തിലെ കർഷകൻ

പറൊ വെട്ടിയ മുടിയോടും പരുക്കൻ മുഖാകൃതിയോടും വെയിലുകൊണ്ടു കരിഞ്ഞ പുറംതൊലിയോടുകൂടി, ഉയരംകുടിയ, ബൃഹത്ഭുജങ്ങളോടുകൂടിയ കൃഷിക്കാരൻ ഹാൻ ആൻ, പീക്കിംഗ് ഹോട്ടലിലെ ഞാൻ കാത്തുകൊണ്ടിരുന്ന മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ ആ ബാഹ്യപ്രകൃതിയിൽ എന്തൊരു പൊരുത്തക്കേടുണ്ടെന്ന് എനിക്കു തോന്നിപ്പോയി. എന്നാൽ അതുപെട്ടെന്ന് ആ പൊരുത്തക്കേടിനെ ചേർതിരിക്കാനും വിവേചിച്ചറിയാനും എനിക്കൊട്ടു കഴിഞ്ഞുമില്ല.

പരസ്പരം പരിചയപ്പെട്ട്, മനസ്സാദനംചെയ്ത്, ഒരുമിച്ചിരുന്നു എന്നൊത്തരം മണമുള്ള ചായകുടിക്കാൻ—ചൈനയിൽ ചായ കുടിക്കാതെ ഒരുസംഭാഷണവും അഞ്ചുമിനിറ്റിൽകൂടുതൽ നീണ്ടുകയില്ല—തുടങ്ങിയതിനുശേഷമാണ് ഹാൻ ആനിൽ കണ്ട ആ സവിശേഷത എനിക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞത്. വളരെ തണുപ്പുള്ളൊരു ദിവസമായിരുന്നു അത്. പടിഞ്ഞാറൻ കുന്നുകളുടെ പുറകിലേക്കു നേരത്തേതന്നെ ഘോര വഴുതിവീഴാൻ തുടങ്ങുന്ന പീക്കിംഗിലെ ഒക്ടോബർ സാധാരണങ്ങളിൽ ഒന്ന്. ഗോബി മണലാരണ്ണത്തിൽനിന്നും അടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ശൈത്യക്കാറ്റ് നട്ടെല്ലിനെപ്പോലും വിറപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ എന്റെ സന്ദർശകൻ ഒരു രോമക്കുപായത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടെങ്കിൽ അതിൽ അതുതപ്പെടേണ്ടതില്ലല്ലോ. എന്നിരുന്നാലും

രൂനാട്ടിൽനിന്നും, ഒരു കർഷകൻ രോമക്കുപ്പായവും ധരിച്ചു വരുകയെന്നതു് തികച്ചും അപ്രതീക്ഷിതമെന്നായിരുന്നു—വിശ്വസിക്കാമെങ്കിൽ വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളു, ഒരു രോമക്കുപ്പായത്തിൽ!

ആ സമുദായത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളെ ഞാൻ ചോദിച്ചു, “രാഷ്ട്രത്തിന്റെ തൊഴിലാളിനായകന്മാർ”രിൽ ഒരാളായതുകൊണ്ടു് അയാൾക്കുമാത്രം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പ്രത്യേക സമ്മാനമായ മറ്റൊരു അർപ്പണം അതെന്നു്. എന്റെ ചോദ്യം ദപിഭാഷി തർജ്ജമ ചെയ്തുകൊടുത്തപ്പോൾ ഹാൻ ആൻ ഒന്നു പുഞ്ചിരിച്ചു. എന്നിട്ടു് ആ രോമക്കുപ്പായം പോലെതന്നെ—തികച്ചും അപ്രതീക്ഷിതമായ, ഒരു കർഷകനിൽ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത ഒഴുക്കൊട്ടുകൂടി മറുപടി പറഞ്ഞു. അയാളുടെ ചൈതന്യം തുളുമ്പുന്ന ഭാവമാവങ്ങൾ അത്രകണ്ടു് വ്യക്തവും സമത്വവുമായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ദപിഭാഷി ഇംഗ്ലീഷിലേക്കു അ മറുപടി തർജ്ജമ ചെയ്തുകൊടുത്തതിനു മുൻപുതന്നെ അതിന്റെ അർത്ഥം എനിക്കു് ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിഞ്ഞു.

“അല്ലല്ല, എന്റെ ഗ്രാമത്തിൽ രോമക്കുപ്പായമുള്ള കർഷകൻ ഞാൻമാത്രമല്ലെന്ന് നമ്മുടെ ഇൻഡ്സ്ട്രിക്കാർൻ ചങ്ങാതിയോടു പറയൂ,” അയാൾ വിവരിക്കുകയാണ്, “എന്തിനു് അവിടെ എല്ലാവർക്കും രോമക്കുപ്പായമുണ്ടു്—കടുത്ത ശീതകാലം കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ രോമക്കുപ്പായം കൂടിയേ തീരൂ. മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ രോമക്കുപ്പായവും മറ്റും വിലപിടിച്ചു വേഷാധാരണങ്ങളായിരിക്കാം. പക്ഷെ ഇവിടെ തങ്ങളുടെ മലകളിൽ കരടികൾ കുറച്ചൊന്നുമല്ല. ഗരില്ലാദിവസങ്ങൾ വന്നതോടെ ഞങ്ങൾക്കു തോക്കുകളും കിട്ടാൻതുടങ്ങി. അപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കു് ഒരു രോമക്കുപ്പായത്തിനു് എന്തു് വിലവരാനാണു്? മലകളിൽ ഒരൊറ്റദിവസത്തെ ചുറ്റിത്തീരിയലും ഒരു വെടിയും—അതുതന്നെ.” പിന്നെ ഒരു വരിച്ചു ചിരിയോടുകൂടി അയാൾ ഇങ്ങനെയും: “ഇനി നിങ്ങൾ ഒ

ത നല്ല വെടിക്കാരൻ അല്ലെങ്കിൽ രണ്ടുണ്ടവേണമായിരിക്കാം—
അല്ലെങ്കിൽ മൂന്നായിക്കൊള്ളട്ടെ.”

“പക്ഷെ നിങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ കർഷകർ ഈ രോമക്കുപ്പായം എന്നും ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടുണ്ടോ?”—ഞാൻ ആരാഞ്ഞു.

“ഓ, ഇല്ലില്ല. ഇത് 1946-നശേഷം ചൈനയിലെ ഞങ്ങളെ മോചിപ്പിച്ചപ്പോഴാണ്. അതിനുമുമ്പ്, ഹാവ, ഭയങ്കരമായിരുന്നു.” ആ അസുഖകരമായ ഭൂതകാലത്തെ കെട്ടിക്കൂട്ടിയുണ്ടാക്കാൻ ശ്രമപ്പെട്ടിട്ടെന്നപോലെ അയാൾ അല്പനേരം നിശ്ശബ്ദനായിരുന്നു. “ആ കാലമെല്ലാം ഞാൻ ഓക്കുന്നുണ്ട്—ശീതകാലങ്ങളിൽ ഓരോപ്പൊക്കത്തിൽ മഞ്ഞുവീണുകിടക്കുമ്പോഴും കീറിപ്പറിഞ്ഞ പഴയുണികളുമുണ്ട്; കാലിൽ ചെരുപ്പുകൾക്കുപകരം പഴയുണിയുംചുറ്റി കുന്നുകളിൽ കയറാറുള്ള ദിവസങ്ങൾ. ആ! ആ കാലങ്ങളിൽ രോമക്കുപ്പായം സ്വപ്നംകാണാൻപോലും കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ജന്മികൾമാത്രമാണ് അവ ധരിച്ചിരുന്നത്.”

കുറേക്കു കുറേക്കു, എന്റെ ചോദ്യത്തിനത്തരമായി, ഹാൻ ആൻ തന്റെ ജീവിതകഥ എന്നൊരു പറഞ്ഞു—നിലമില്ലാതെ ചുറ്റിത്തീർത്തിരുന്ന ഒരു കൃഷിപ്പണിക്കാരന്റെ നിലയിൽനിന്നും “രാഷ്ട്രത്തിന്റെ തൊഴിലാളിനായക”നായി എങ്ങനെ ഉയർന്നു; ചെയർമാൻ മാർവാ പീക്കിംഗിലേക്കു എങ്ങനെ ക്ഷണിച്ചുവെന്നു; എല്ലാ പത്രങ്ങളിലും തന്റെ ചിത്രങ്ങൾ എങ്ങനെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുവെന്നു!

യെൻറങ്ങമലനിരകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ കിടക്കുന്ന, വടക്കുകിഴക്കൻചൈനയിൽ, ചി ലിൻപ്രവിശ്യയിലുള്ള ചിയാ ഓ താലൂക്കിലെ പാദ ആൻ എന്നു വിളിക്കുന്ന ഗ്രാമത്തിൽ 39 വയ്ക്കം മുമ്പാണ് അയാൾ ജനിച്ചത്—ഒരു സാധാരണ കൃഷിക്കാരനേക്കാൾ കൂടുതലായി ബാല്യകാലത്തു അയാൾക്കു കഷ്ടപ്പെട്ടുണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. ഹാൻ ആൻ ഏഴു വയസ്സുള്ളപ്പോഴാണ് അയാളുടെ അച്ഛൻ മരിച്ചത്. ഒൻപതുവയസ്സിൽ അയാൾ ജന്മിയുടെ

പന്നികളെ മേയ്ക്കുന്ന വേലക്കാരനായി. കൂലി, ദിവസത്തിൽ രണ്ടു പരക്കൻ ഉറങ്ങും, ഉടുക്കാൻ കുറേ പഴുതുണികളും. പതിമൂന്നുവയസ്സിൽ അമ്മ മരിക്കുമ്പോൾ അയാൾ ചുരുട്ട ചുമക്കുന്ന കൂലിപ്പണിക്കാരനായിരുന്നു.

“ഓരോ കൊല്ലവും മറുകൊല്ലങ്ങളേപ്പോലെ. ഒരു വ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നതു കൊല്ലത്തോളം തണുപ്പു കൂടിക്കൊണ്ടിരുന്നു എന്നുള്ളതാണ്.” അയാൾ പറഞ്ഞു. “വിശപ്പും തണുപ്പും കൂടുതലായിരുന്നു എന്നുള്ളതല്ലാതെ ആ കാലങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഓർക്കാൻ യാതൊന്നുമില്ല.”

21-ാമത്തെവയസ്സിൽ, നിലമില്ലാത്ത മറുകർഷകരെപ്പോലെ അയാളും ജന്മിയുമായി ഒരു കരാറിന്റേപ്പറ്റം—3 താന (5 മണിയിൽ കുറയാതെ) കായച്ചിയാങ്ങിനാ, ഒരു ശീതകാലക്കുപ്പായത്തിനും ഒരു വേനൽക്കാലക്കുപ്പായത്തിനും ഒരു ജോഡി ചെരുപ്പിനുംപകരം ഒരു കൊല്ലത്തെ സേവനമായിരുന്നു വ്യവസ്ഥ. ഈ കാലത്തെക്കുറിച്ച് അയാൾക്ക് ചില ദൃഢനാശകമായ സ്മരണകളാണുള്ളത്. ഏതെന്നാൽ കരാറുപ്രകാരം രണ്ടു മാസം സുഖമില്ലാതെ കിടപ്പിലായിപ്പോയതുകൊണ്ടു പണിചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ജന്മി വിട്ടുകൊടുക്കുന്നമട്ടല്ലായിരുന്നു. അരുമാസംകൂടി കൂടുതൽ പണിപ്പെടുത്തി. ഒരു ദിവസം മഴ പെയ്തപ്പോൾ പാടത്തു പണിയെടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന കൃഷിക്കാരെല്ലാവരും കളപ്പുരയിൽ കയറിനിന്നതുകണ്ട് ജന്മി ചാട്ടയുമായിവന്ന് എല്ലാവരെയും നിഷ്കരണം അടിച്ച കഥയും അയാൾ അനുസ്മരിച്ചു.

“ആ കാലങ്ങളിൽ,” അയാൾ ചിന്തയിലാണ്ടുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. “ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള തൊഴിലാളികൾക്ക് ഒരു നല്ലകാലം വരുമെന്ന് ഒരിക്കലേങ്കിലും ചിന്തിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.”

“പക്ഷേ ചെമ്പടയെക്കുറിച്ചും അവരുടെ ഭൂപരിഷ്കരണപദ്ധതികളെക്കുറിച്ചും നിങ്ങൾക്കേട്ടിരുന്നില്ലേ?”

“ഇല്ല, എനിക്കു മുമ്പുതുവയസ്സാകുന്നതുവരെ കേട്ടിരുന്നില്ല. അതുവരെ ഞങ്ങളുൾപ്പെടെ ഭരിച്ചിരുന്ന ഏതു സ്വേച്ഛാധിപതിയേയും ഞങ്ങൾ അനുസരിച്ചിരുന്നു—ചിയാങ്ങിനേയും ജാപ്പാൻകാരേയും ജനികളെയും. എന്നാൽ ഒരു ദിവസം ഷാൻറങ്ങ് പ്രവിശ്യയിൽനിന്നും അച്ഛനമ്മമാരെയും കണ്ടു് മടങ്ങുന്ന റെയൽക്കാരൻ ആശാരിയിൽനിന്നാണ് ചൈനവംശികളെയും ജാപ്പാനെതിരായ അവരുടെ യുദ്ധരീതികളേയുംകുറിച്ച് കേൾക്കാനിടയായത്. നിലമില്ലാത്തവർക്കു നിലം നൽകുന്ന കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് രൂപരിപാടിയെക്കുറിച്ചു അയാൾ സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. എല്ലാം ഒരു സ്വപ്നപോലെയായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ഞങ്ങൾ അന്നു തീരെ അജ്ഞരായിരുന്നു. ഞാൻ ഒരു കൂട്ടുകാരനോടു ചോദിച്ചു: ഈ ചുമപ്പന്മാർ ചൈനക്കാരുോ വിദേശികളോയെന്ന്. പിന്നെ, അന്നു ഞങ്ങളിൽ, ഞാൻ പെണ്ണാകെട്ടി കട്ടികളുമായി കഴിഞ്ഞിരുന്നതുകൊണ്ടു് കുന്നാമലയും ചവിട്ടി ചൈനയിൽ ചേരാനൊട്ടു താല്പര്യമുണ്ടായില്ല.”

തന്റെ ഗ്രാമത്തിലേക്കു് എട്ടാപട മാർച്ചുചെയ്തു വന്ന 1946-ൽമാത്രമാണ് അയാൾക്കു ചുവപ്പുകളുമായി ബന്ധം പുലർത്താൻ അവസരം കിട്ടിയത്. “ഞങ്ങൾ മുഖ്യ കണ്ടിട്ടുള്ള മറ്റൊരതൊരു പട്ടാളക്കാരേയുംപോലെ അല്ലായിരുന്നു ഈ സൈന്യങ്ങൾ. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർപോലും സദാസമയം പുഞ്ചിരിച്ചു സൗഹൃദമാർഗ്ഗത്താലും മര്യാദയോടുകൂടിയാണു പെരുമാറിയത്. ഭൂമിവിതരണത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിക്കാൻ അവർ ഞങ്ങളുടെ അടുത്തുവന്നു. ഒരു തുറന്ന ജനകീയഭാഷത്തിൽപച്ച്, ജനിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പരീക്ഷിക്കുന്നതിൽ, അയാൾക്കെതിരായി കുറവാരോപണം നടത്താൻ ഞങ്ങൾ ധൈര്യപ്പെടുകയൊന്നും അവർ ചോദിച്ചു.”

“അപ്പോൾ ഈ ജനികളെ ഞാൻ ഭയപ്പെട്ടിരുന്നോയെന്നു നിങ്ങൾ ചോദിക്കുമായിരിക്കും. സത്യം പറഞ്ഞാൽ, ഞങ്ങൾ

ക്കെല്ലാവരും ജനികളെ പേടിയായിരുന്നു. ജനികൾക്കെതിരായി സംസാരിച്ചു, അവരുടെ അനീതികളും ക്രൂരതകളും എണ്ണിപ്പറയാൻ ചെമ്പടഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ അവരുമായി സഹകരിക്കാൻ പോലും ഞങ്ങൾ മടി കാണിച്ചു. എന്നാൽ പിന്നെയാണ് സാധു കർഷകസംഘം രൂപീകരിച്ചതും യോഗങ്ങളിൽ ചെമ്പടയിലെ നായകന്മാർ വന്നു കർഷകർക്കു നിലം കിട്ടുമെന്നും, മർദ്ദനത്തിന് ജനികൾ ഇനിമേൽ ഉണ്ടായിരിക്കയില്ലെന്നും, കർഷകരെ ഉപദ്രവിക്കാൻ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ മുതിരുന്നപക്ഷം അവരെ മാറ്റാനുള്ള അവകാശം തങ്ങൾക്കുണ്ടെന്നു മറ്റും പ്രസ്താവിച്ചതു്. ഞങ്ങളുടെ കട്ടികൾക്കുവേണ്ടി തുറക്കാൻ പോകുന്ന പള്ളിക്കൂടങ്ങളെക്കുറിച്ചും, പണിയാൻപോകുന്ന ആശുപത്രികളെക്കുറിച്ചും, പാടത്തേക്കു വെള്ളം തിരിച്ചുവിടാൻ കിണറു കുഴിക്കുന്ന യന്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഞങ്ങളുടെ കടിച്ചുകളിൽ പ്രകാശം പരത്തുന്ന വിദ്യുച്ഛക്തിയെക്കുറിച്ചും അവർ സംസാരിച്ചു.

“ഈ കാര്യങ്ങളെല്ലാം ചുമ്പാപറയുകയല്ലാതെ നടപ്പിൽവരാൻ പോകുന്നില്ലെന്നു് ചില നരച്ച തലയുള്ളവർ താടികുലുക്കി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പീക്കിംഗിൽ ഏതുവാരും ഭരിച്ചാലും എല്ലാക്കാലത്തും ജനികളുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്, ഉണ്ടായിരിക്കയുംചെയ്യും. എന്നാൽ ഈ ചെമ്പടക്കാർ വാഗ്ദാനംചെയ്ത കാര്യങ്ങൾ ഗൗരവമായി വീക്ഷിച്ചു ചിലരും അക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. ഈ പ്രാവശ്യം സ്വപ്നം ചിലപ്പോൾ ഫലിച്ചെന്നുവരും. പിന്നെ എല്ലാവരും പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ആ കറാദാരാപണസമ്മേളനം, യഥാർത്ഥത്തിൽ, നടന്നു. ജീവിതം മുഴുവൻ മർദ്ദനമോറു കഴിഞ്ഞിരുന്ന കഷ്കരേയും മർദ്ദിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്ന ജനികളേയും മുഖത്തോടുമുഖം വരുത്തി. അതു് ആകാശം ഭൂമിയിലേക്കു ഇറങ്ങിവരുന്നതു പോലെയും ഭൂമി ആകാശത്തേക്കു ഉയർന്നുപോകുന്നതുപോലെയുമായിരുന്നു — മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ ആസനത്തിൽ ഒരു കഷ്കൻ കയ

റി ഇരുന്നു. പകരം ജന്മികളും മജിസ്ട്രേട്ടന്മാരും തടവുകാരെ സ്ഥാനത്തുനിന്നും ഒരുകാലത്തു് അമങ്കാരംകൊണ്ടു് ഉയർന്നിന്നിരുന്ന അവരുടെ ശിരസ്സുകൾ ഇപ്പോൾ താണുപോയി. ഒരു പുതിയ ജീവിതം, വാസ്തവത്തിൽ ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞതായി ഞങ്ങൾക്കു് അനുഭവപ്പെട്ടു. പിന്നെ.....”

പുതിയ ജീവിതം വന്നതോടുകൂടി, ഗ്രാമത്തിൽ വന്ന പരിവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചു് വിവരിച്ചപ്പോൾ ഫാൻ ആന്റെ വാക്ചാതുരിയുടെ ചീപ്പു് തുറന്നുപോയി. ജന്മികൾക്കു് അവരുടെ നിലം മാത്രമല്ല, വീടുപോലും മറു കടിയാന്മാരുമായി പങ്കുചേരേണ്ടിവന്നു. അവരുടെ കന്നുകാലികളെപ്പോലും വീതിച്ചു. ഓരോ സാധുക്കൾക്കും 3 മൗ. (അര ഏക്കർ) നിലംവീതം കിട്ടി—ഏഴംഗങ്ങളുള്ള ഫാൻ ആന്റെ കുടുംബത്തിനു ആകെ 21 മൗ. (3½ ഏക്കർ) നിലം ലഭിച്ചു.

“ഒടുവിൽ ഞങ്ങൾക്കൊരു പുതിയ ജീവിതം കൈവന്നു. ഞങ്ങൾക്കു നിലംകിട്ടി ഞങ്ങൾ പണിയെടുക്കുന്നതിന്റെ അനുഭവവും ഞങ്ങൾക്കായി—ഒരു ജന്മിയും അതു തട്ടിയെടുക്കാൻ ഇല്ലാതായി. ഉല്പാദനത്തിന്റെ ആറിലൊന്നു് സർക്കാരിലേക്കു കൊടുത്തു. പഴയ അടിസ്ഥാനത്തിലാണു നിരക്കു നിശ്ചയിച്ചിരുന്നതു്. ബുദ്ധിമുട്ടി പണിയെടുത്തു് വിളവു വർദ്ധിപ്പിച്ചെന്നാലും, സർക്കാർ ഓഫീസുകളിൽനിന്നല്ല. ജീവിതത്തിൽ ആദ്യമായി, വയറുനിറച്ചു്, ഞങ്ങൾ ഉണ്ടു്. എന്റെ കുട്ടികൾ ആദ്യമായി പള്ളിക്കൂടം കണ്ടു. പിന്നെ ഈ ഭാഗ്യത്തിനെല്ലാം പകരമായി, ഞാനും എന്റെ കുടുംബം ചെല്ലേതീരൂ എന്നു് എനിക്കുതോന്നി. ഞാൻ അതുകൊണ്ടു് രണ്ടു കാര്യം ചെയ്തു—പ്രായപൂർത്തി വന്നവർക്കുവേണ്ടിയുള്ള ക്ലാസ്സുകളിൽ ചേർന്നു്, ഏഴുതാൻ വായിക്കാനും പഠിച്ചു. പിന്നെ, കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിലും ചേർന്നു. ഞാൻ പാർട്ടിയിൽ ചേർന്നപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽനിന്നുള്ള ഒരേ ഒരംഗം മാത്രമായിരുന്നു ഞാൻ. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ എട്ടുപേരുണ്ടു്.”

“എട്ടുപേർ മാത്രമോ?” ഞാൻ ഇടയിൽ കടന്നു ചോദിച്ചു. “പക്ഷേ നിങ്ങൾക്കറിയാൻ പാടില്ല,” ഒരു മന്ദസ്ഥിതത്തോടുകൂടി അയാൾ തുടന്നു: “ഞങ്ങളുടേത് ഒരു കൊച്ചുഗ്രാമമാണ്. സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും അടക്കം ആകെ ജനസംഖ്യ 94 ആണ്.”

“പാർട്ടി അംഗമെന്നനിലയിൽ നിങ്ങൾ ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് എന്താണ്?” മാർക്സിസ്റ്റ് സുഡിക്കാസിനേയും, പാർട്ടി സാഹിത്യത്തേയും, ‘സെൽ’ ചർച്ചകളേയും പൊതുയോഗങ്ങളിലെ ഗംഭീരപ്രസംഗങ്ങളേയും കുറിച്ച് കേൾക്കാൻ അഗ്രാഹിച്ചു കൊണ്ട് ഞാൻ ചോദിച്ചു. ഒരു കല്യാണപോലെ അയാളുടെ ഉത്തരം വന്നു.

“മറ്റു ഗ്രാമീണരോട് ഈ പുതിയ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് അറിയിക്കാനാണ് എനിക്കുള്ള നിർദ്ദേശം. അങ്ങനെ പള്ളിക്കൂടത്തിന്റേയും ആശുപത്രിയുടേയും സഹകരണസ്ഥാപനങ്ങളുടേയും ഗുണങ്ങൾ അവർക്കു കിട്ടാൻ ഇടവരുത്താനും, വിദ്യുച്ഛക്തിയെ മെമ്പർമാർക്കു നൽകിയിട്ടുള്ളതിൽ അവരെക്കൂടി പങ്കെടുപ്പിക്കാനും— അതേ, ഞങ്ങളുടെ ചെറിയ ഗ്രാമത്തിനുപോലും അതിന്റേതായ ഒരു ചെറിയ ഗവൺമെന്റുണ്ടായിരുന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ യെല്ലാം ഞങ്ങൾ തന്നെയാണ് തെരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നത്. എന്നാൽ പ്രധാനമായും എന്നെ നിയമിച്ചിരുന്നത് കർഷകരെ സംഘടിപ്പിച്ച് കൂടുതൽ കൂടുതൽ ഭക്ഷണം ഉല്പാദിപ്പിക്കാൻവേണ്ടിയാണ്. ചെയർമാൻ മാവോ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്, ഓരോ കർഷകനും അവന്റെ നിലം യുദ്ധഭൂമിയായിരിക്കണമെന്ന്. ആ നിലയ്ക്ക് കൂടുതൽ ധാന്യങ്ങളും, കൂടുതൽ അരിയും, കൂടുതൽ കായോളിയും, കൂടുതൽ അമരപ്പയറും, കൂടുതൽ സസ്യങ്ങളും, കൂടുതൽ പഞ്ഞിയും, കൂടുതൽ മുട്ടയും കൂടുതൽ പന്നികളും കൂടുതൽ എന്തും ഉണ്ടാക്കാതെ ഞങ്ങൾക്കു ശത്രുക്കളെ കീഴടക്കാൻ സാധ്യമല്ല. ചെയർമാൻ എല്ലിച്ച ഈ ഭാരിച്ച കൃത്യത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമം പിന്നിലാവരുതെന്ന് എനിക്കു ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നു.”

“എന്നിട്ട് നിങ്ങൾ വിജയിച്ചോ?”

“പ്രതീക്ഷയിൽ കവിഞ്ഞു. ഓ, കണക്കുകൾ നോക്കൂ.” പുതിയ ചൈനയിലെ ഓരോ സ്ത്രീയും പുരുഷനുംകൊണ്ടു നടക്കാറുള്ളതോ എന്നു തോന്നിക്കുന്ന ഒരു ചുറ്റപ്പുഡയറി അയാൾ വലിച്ചെടുത്തു. “പാ ഒ ആനിൽ ഞങ്ങൾ എന്തുചെയ്തു എന്നു ചെയർ മോദിച്ചെങ്കിലോ എന്നോത്തു കൊണ്ടുവന്നതാണ്.” അയാൾ അപ്പോഴേക്കും പേജുകൾമറിച്ച് കണക്കുകൾഎടുത്തു. “1947-ൽ ഭൂപരിഷ്കരണകാലത്ത്—10 മൗ. നിലത്തിൽനിന്ന് 7 താന ധാന്യം കിട്ടാറുണ്ടായിരുന്നു. അക്കാലത്ത് ആണ്ടിൽ ഒരിക്കൽ മാത്രമേ വളമിട്ടിരുന്നുള്ളൂ. ആ വളം ആണ്ടിൽ രണ്ടുതവണ ഇടാൻ കർഷകരെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയാണ് ഞാൻ ആദ്യം ചെയ്ത പ്രവൃത്തി. മറ്റൊരു കാര്യം, പണക്കാരായ കർഷകർക്കുമാത്രമേ കന്നുകാലികൾ—കാളയും പോത്തും കഴുതയും—ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പാവപ്പെട്ട കർഷകർക്കു അവരെത്തന്നെ നുകത്തിൽ പൂട്ടണ്ടിയിരുന്നു. ജന്മിയുടെ കണ്ടുകെട്ടിയ കന്നുകാലികളെയെല്ലാം സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ മാറിമാറി സ്വന്തമാക്കി ഉപയോഗിക്കാൻ ഞാൻ ഏർപ്പാട് ചെയ്തു. സൗഹാർദ്ദപൂർവ്വമുള്ള സഹകരണത്തിന്റെ പുത്തൻ ജീവനോടൊപ്പംതന്നെ, പാവപ്പെട്ടവർക്കു പണക്കാരിൽനിന്നും കന്നുകാലികളെ കടംവാങ്ങാനും, അവയുടെ ഉപയോഗത്തിനു പകരമായി മനുഷ്യശക്തിനല്ലാനും കഴിഞ്ഞു. 1948-ൽ സക്കാരിൽനിന്നും ഞാൻ ഒരു പണയം ശരിപ്പെടുത്തി ഗ്രാമത്തിലേക്കു എട്ടുകാളയും നാലുവണ്ടിയും വാങ്ങി.

ഇതെല്ലാംകൊണ്ടു 1948 ഉല്പാദനത്തിൽ വലിയൊരു വർദ്ധനവു കാണിച്ചു. 10 മൗ. നിലത്തിൽനിന്ന് 7 താന കിട്ടിയിരുന്നത് 8 താനയായി വർദ്ധിച്ചു.

“1949-ൽ അതു 9 താനയായി. 1950-ൽ 10 താന. ഈ വർഷം അതിലും കൂടുമെന്നു ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾതന്നെ ഞങ്ങൾ വിളവു ഇരട്ടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇനിയും കണക്കുകൾ വേണോ?” ഡയറിയിൽ നോക്കി അയാൾ വീണ്ടും

ചില കണക്കുകൾ കൂടി നിരത്തി. “ദൂപരിഷ്കരണത്തിന് മുൻപ് ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലുണ്ടായിരുന്നത് രണ്ടു കന്നുകാലിമാത്രമാണ്. ഇപ്പോൾ അതുകെ എണ്ണം 61. ഇതിൽ 53 എണ്ണം സ്വകാര്യ ഉടമയുടേയും 8 എണ്ണം ഗ്രാമസക്കാരിന്റേതത്രമാണ്. സസ്യാങ്ങൾ, മുട്ട തുടങ്ങിയ ഞങ്ങളുടെ ഉല്പന്നങ്ങൾ ചന്തയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകാൻ സക്കാരിന് 8 വണ്ടികളുണ്ട്. പിന്നെ വീടു പണിയാനും, കന്നുകാലിയും വണ്ടിയും വാങ്ങാനും, തരിശുഭൂമി നന്നാക്കാനും മറ്റുമായി കർഷകരിൽനിന്നും എത്രമാത്രം പണമാണ് ഗ്രാമസക്കാർ പിരിച്ചെടുത്തിട്ടുള്ളതെന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാമോ? ഓଁഹോ, ഞാൻ പറയാം.” അഭിമാനംകൊണ്ടു് അയാളുടെ മുഖം വികസിച്ചു. “ശരി, 110 മില്യൺ ഡോളർ” (30,000 രൂപ) 94 പേരുള്ള ഒരു ചെറിയ ഗ്രാമത്തിന് എത്രകൊണ്ടും മതിയായൊരു തുക! “ഞാൻ ഇനിയും കരേക്കൂടി പറയാം. ഇന്ന് ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലെ ഓരോരുത്തർക്കും മൂന്നുനാലു പുതിയ വസ്ത്രങ്ങളുണ്ട്. പിന്നെ ഓരോ രോമക്കുപ്പായവുമുണ്ടി! നാലുവയസ്സിനു മേലുള്ള എല്ലാ കുട്ടികളും പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു റേഡിയോ ഇല്ലെങ്കിലും, ഒരു ടെലഫോൺ ഉണ്ട്. മാസത്തിൽ ഒരിക്കൽ മാത്രമേ ഗ്രാമത്തിൽ സിനിമാപ്രദർശനമുള്ളവെങ്കിലും, ഞങ്ങൾ പാട്ടുകാരെയാലും സംഘടിപ്പിച്ച് എന്നും നൃത്തവും നാടകവും നടത്താറുണ്ട്. പക്ഷെ ആനിൽ വന്ന പുതിയ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് ഒരേകദേശബോധമെങ്കിലും കിട്ടിക്കാണം.”

അ അതുതക്കരമായ പരിവർത്തനത്തിൽ താൻ വഹിച്ച സുപ്രധാനപങ്കിനെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കാൻ അയാൾ കൂട്ടാക്കിയില്ല. ഞാൻ അതിനെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിച്ചപ്പോഴും, വളരെ വിനയപൂർവ്വം അയാൾ ഇങ്ങനെയാണുപറഞ്ഞതു്. “ഓ, അതു് അത്രയൊന്നുമില്ല. ഞങ്ങളെല്ലാം കഠിനമായി അദ്ധ്വാനിച്ചു. പിന്നെ പാർട്ടി അംഗമെന്ന നിലയിൽ എനിക്ക് ചില സംഘടനാപ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടി നിർവ്വഹിക്കേണ്ടിയിരുന്നു.” പക്ഷേ ‘രാഷ്ട്രം

ത്തിന്റെ തൊഴിലാളിനായകൻ' എന്ന സ്ഥാനപ്പേര് എല്ലാവർക്കുനൽകിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഫാൻ ആൻ രണ്ടുകൊല്ലം തുടർച്ചയായി അതായിരുന്നതാണു. അയാളുടെ സംഘടനാപ്രവർത്തനങ്ങൾ, നായകശേഷങ്ങൾ, ജനസേവനം മുതലായവയെ വിവരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള വാർത്തകളായിരുന്നു പത്രങ്ങളിൽ മുഴുവൻ. 1948-ൽ നാടിന്റെ തൊഴിലാളിനായകനായി അയാൾ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടു. 1949-ൽ അയാൾ തന്റെ പ്രവിശ്യയുടെ തൊഴിലാളിനായകനായി. 1950-ലും 51-ലും അയാൾ രാഷ്ട്രത്തിന്റെ തൊഴിലാളി നായകനായിരുന്നിട്ടുണ്ട്—ചൈനയിലെ ഏതൊരാൾക്കും കിട്ടാവുന്നതിലേക്കുവെച്ചു ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഒരു ബഹുമതി. വിപ്ലവം, കളമൊരുക്കുകമാത്രമേ ചെയ്തിരുന്നുള്ളൂ. പുതിയ ചൈനയുടെ ഗോപുരമുയർത്തിയതു, വാസ്കവത്തിൽ, ഫാൻ ആനെപ്പോലുള്ളവർ ആയിരുന്നു.

ദേശീയ തലസ്ഥാനത്തേക്കുവന്ന അയാളുടെ യാത്രയുടെ കഥ വളരെ രസമുള്ളതാണ്. പീക്കിങ്ങിലെത്താൻ മൂന്നുദിവസമെടുത്തു. സ്വന്തം കുഗ്രാമത്തിൽനിന്നു ഒരു റയിൽവേസ്റ്റേഷനിലേക്കു ആദ്യമായി എട്ടുമൈൽ നടന്നു. എന്നിട്ടു അവിടെനിന്നും ഒരു ജങ്ഷനിലേക്കു ഒരു ബ്രാഞ്ച് ലൈൻ വണ്ടിയിൽ കയറി. ഒടുവിൽ ജങ്ഷനിൽനിന്നാണ് പീക്കിംഗ് എക്സ്പ്രസ് കിട്ടിയതു്.

“നിങ്ങൾ ഇവിടെ കാണുന്നതിൽ ഏറ്റവും നല്ല വസ്തു എന്താണ്?” ഞാൻ ഫാൻ ആനോടു ചോദിച്ചു.

താഴെ അലങ്കരിച്ചിരുന്ന തെരുവിലേക്കുനോക്കി, അല്പനേരം ആലോചനയിലാണ്ടു് അയാൾ പറഞ്ഞു: “ഞാൻ കണ്ടതിൽ ഏറ്റവും നല്ല വസ്തു ചെന്റർമാൻ മാവോയുടെ മുഖം—അദ്ദേഹം ഏറെ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നുണ്ടു്—അദ്ദേഹത്തിനു് പുണ്യാരാധ്യമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്റെ ആഗ്രഹം. പിന്നെ മറ്റൊരു നല്ല വസ്തു, ആധുനികോപകരണങ്ങളോടുകൂടിയുള്ള കരവിമാനസൈന്യങ്ങളു്

ടെ പരേഡാണ്. ഇനി ഞങ്ങൾ ശത്രുക്കളെ ഭയപ്പെടേണ്ട എന്നാണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം."

അഭിമുഖസംഭാഷണം അവസാനിപ്പിക്കാൻ നേരമായി. രണ്ടു മണിക്കൂറായി ഞങ്ങൾ സംസാരിക്കുന്നു. കാൽമണിക്കൂറിനകം എനിക്ക് വേറെ പരിപാടികളുമുണ്ടായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം, പിരിയുന്നതിനുമുമ്പ് ഫാൻ ആനോട്ട ഞാൻ പറഞ്ഞു, അവരുടെ ഗ്രാമത്തെ ഒന്നു വിവരിക്കാൻ. അങ്ങനെ അയാളുടെ കണ്ണിലൂടെ അതൊന്നു കാണാൻ.

"അതൊരു ചെറിയ സ്ഥലമാണ്—രണ്ടു നിര കുടിലുകൾ, കുടിലുകളുടെ നടുവിലൂടെ ഒരു വഴി. പിന്നിൽ മരങ്ങളാണ്. ഗ്രാമത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറാണ്. ശീതകാലത്തു് അതു് ഉറച്ചു പോകും. കുട്ടികൾക്കു് സ്നോറിംഗിനുള്ള അവസരമാണപ്പോൾ. ഞങ്ങളുടെ വീടുകളെല്ലാം ഇപ്പോഴും ചെളികൊണ്ടുണ്ടാക്കിയവ തന്നെ. എന്നാൽ മൂന്നുകൊല്ലം കഴിയുമ്പോൾ ഇഷ്ടികയാക്കാമെന്നാണ് ആൾ. നിങ്ങൾ അതൊന്നു നോക്കിക്കൊള്ള. അന്ന് പാ ഓ ആനിലേക്കു് ഒന്നു വരു. അപ്പോൾ ഒരു പുതിയ ഗ്രാമം കാണും—ചെറുതായിരിക്കും, കേട്ടോ. പക്ഷേ വെടിപ്പും, അഴകും ആരോഗ്യവുമുണ്ടായിരിക്കും. കുളിപ്പുരകൾ, വിനോദരംഗങ്ങൾ, വൈദ്യുത ദീപം ഓരോവീട്ടിലും, ഒരുപക്ഷേ, ഓരോ റേഡിയോ സെറും...

പാ ഓ ആനെക്കുറിച്ചുള്ള ഫാൻ ആന്റെ വീക്ഷണമാണതു്—നൂറ്റിൽകുറഞ്ഞ ജനസംഖ്യയുള്ളൊരു കൊച്ചു ഗ്രാമം. ഈ നാട്ടിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഭൂപടത്തിൽ പോലും അതു് അടയാളപ്പെടുത്താൻ സാധ്യമല്ല. എന്നിരുന്നാലും ഫാൻ ആനെ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ, പാ ഓ ആനാണ് പുതിയ ചൈനയെന്നു് നിങ്ങൾക്കു തോന്നിപ്പോകും—രോമക്കുപ്പായത്തിലെ ഈ പരക്കൻ കർഷകൻ പോലും മാഃവാ സെ തുടങ്ങിന്റെ പ്രതിരൂപത്തിൽ വാഞ്ഞടുക്കപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ.

പൊഴിക്കില്ലിനിക്കണുനിർ ഞാൻ ഒരിക്കലും—

ടിങ്ലിങ്ങിന്റെ സ്വന്തംകഥ രസമുള്ളതും അത്ഭുതവത്തുമാ
യ ഒന്നാണ്. പാവപ്പെട്ടൊരു പെണ്ണായി ജന്മിയുടെ വീട്ടിൽ
പാർക്കുമ്പോൾതന്നെ ജന്മിതപത്തെ വെറുക്കാൻ പഠിച്ച സാധു
വായ ഒരു പള്ളിക്കൂടം അദ്ധ്യാപികയുടെ മകളുടെ കഥയാണി
ത്. ബുദ്ധിപ്രഭാവത്തിന്റെ ദന്തഗോപുത്തിൽ ആ വാസം ഉ
റപ്പിക്കാൻ അഗ്രഹിച്ചെങ്കിലും വിപ്ലവത്തിന്റെ ചലനശാസ്ത്ര
ത്താൽ ഗരില്ലായുദ്ധത്തിന്റെ പൊടിപടലത്തിലേക്കും ഒച്ചപ്പാ
ടിലേക്കും തിരിച്ചുവിടപ്പെട്ട ഒരു വിചിത്രവനിതയുടെ കഥ. ചി
യാങ്ങകൈക്കിന്റെ ഗന്ധാപ്തമാരാൽ രഥസ്യമായി കട്ടുകൊ
ണ്ടുപോയി തടവുകാരിയാക്കപ്പെട്ടെങ്കിലും, രക്ഷപ്രാപിച്ചു, തെ
ളിപ്പിക്കുന്ന ഒട്ടനവധി അനുഭവങ്ങൾക്കുശേഷം ചൈനയുടെ വി
പ്ലവകാലസാഹിത്യനായികകളിൽ ഒരുവളായിത്തീരാൻ പടക്ക
പടിഞ്ഞാറൻ ചൈനയിൽ ചെന്നാരു ചെറുപ്പക്കാരിയുടെ കഥ.

അതേ, ടിങ്ലിങ്ങിന്റെ കഥ വളരെയേറെ വിചിത്രമാ
ണ്. എന്നാൽ അതിനേക്കാൾ വിചിത്രതരവും വിശിഷ്ടവുമാ
ണ്, തലസ്ഥാനനഗരിയിൽനിന്നും മഞ്ചുറിയായിലേക്കു തിരിക്ക
ുന്നതിന് അല്പമുൻപ് പീക്കിംഗിലെ റെറോഴ്സ് അസോ
സിയേഷനിൽ വെച്ച് അവർ എഴുന്നാട്ടുപറഞ്ഞ കഥ.

ടിങ്ലിങ്ങുമായുള്ള എന്റെ ആദ്യത്തെ കാഴ്ചയായിരുന്നു ഇതു്. എന്നാൽ ഇതൊരു പഴയസ്മൃതിയായി കൂടിച്ചേരുന്നതല്ലെന്ന് ചൊല്ലാൻ സാധ്യമാണ്. ഞാൻ മുൻപേതന്നെ അവളുടെ കഥകൾ വായിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇൻഡ്യയിൽക്കൂടി അമേരിക്കയിലേക്കു കടന്നു പോയ ടിങ്ലിങ്ങിന്റെ സ്മൃതിയായ ഒരു ചൈനീസ് യുവതിയെ, ലിങ്ങിന്റെ ഒരു ചെറുകുമാസമാഹാരം തഴ്ജമ ചെയ്തു് ഇൻഡ്യയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു് കഴിഞ്ഞ യുദ്ധക്കാലത്തു ഞാൻ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. എന്നിരുന്നിട്ടും ഞാൻ അവളെ വിഭാവനം ചെയ്തിരുന്നതു് തീരെ മെലിഞ്ഞു്, അരസികയായ ഒരു എഴുത്തുകാരിയായിട്ടാണ്. എന്നാൽ ഇപ്പോഴോ, തിന്നുകൊഴുത്തു്, ചുമന്ന് കവിർത്തടങ്ങളുമായി, നമ്മുടേ ബാധാ മുറിയ ഒരു സന്ദർഭം. ഞാൻ അതുതപ്പെടുത്തുപോയി.

വർത്തമാനം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നതിനിടയ്ക്കു്, പതുപതുണ്ടു് കാപ്പു ചായ തെങ്ങും അകത്താക്കി; കൂടെ മേശപ്പുറത്തു പിഞ്ഞാണിയിൽ നറുക്കിയിട്ടിരുന്ന ആപ്പിൾകഷണങ്ങളും. അവൾ അധികവും സ്വന്തം ബാല്യകാലത്തെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്—പ്രത്യേകിച്ചു്, അവളുടെ അമ്മയെക്കുറിച്ചു്. ആധുനികവിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ച വനിതകളിൽ പ്രഥമയും അദ്ധ്യാപികവൃന്ദി തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ച ഒരുവളുമായിരുന്നു അവളുടെ അമ്മ. മകളുടെ ജീവിതത്തിൽ ആ അമ്മയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്വാധീനശക്തി വമ്പിച്ചതായിരുന്നു. അന്നു് പുരോഗമനബുദ്ധിജീവികളുടെ കേന്ദ്രമായിരുന്ന ഷാങ്കായ് സമു്കലാശാലയിലെ തന്റെ വിദ്യാർത്ഥിജീവിതത്തെക്കുറിച്ചും, പിന്നെ ചിയാങ്ങിന്റെ പ്രതിവിപ്ലവത്തിന്റെ ഭീകരത, വിദ്യാർത്ഥികളിലും പ്രൊഫസർമാരിലുമുണ്ടായിരുന്ന യാഥാസ്ഥിതികന്മാരേയും ഉൽപതിക്കു്കളയും എങ്ങനെ തച്ചുടച്ചു എന്നതിനെക്കുറിച്ചും അവൾ സംസാരിച്ചു. സ്വന്തം അനുഭവത്തെക്കുറിച്ചും രക്ഷാപടലിനെക്കുറിച്ചും അവൾ വിവരിക്കുകയുണ്ടായി—വിശിഷ്ടവും വി

കാരഭരിതവുമായൊരു കഥ! എന്നാൽ തന്റെ ജീവചരിത്രത്തിന്റെ കെട്ടഴിക്കുന്നതിനേക്കാൾ കൂടുതലായി നാട്ടുകാരുടെ ജീവിതകഥകൾ വിടുത്തിയെന്നതിനാണ് അവർ താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചത്. ഭൂപരിഷ്കരണപ്രസ്ഥാനത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനും, “ഷാങ്കായ” നദീതീരത്തെ “ശൂന്യപ്രകാശം” എന്ന തന്റെ വികാരഭരിതമായ നോവലിനുവേണ്ട വസ്തുതകൾ സംഭരിക്കുന്നതിനുമായി ഗ്രാമങ്ങളിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ഏതാനും മാസകാലത്തു് പേരില്ലാത്തൊരു വൃദ്ധയെ കണ്ടുമുട്ടിയ കഥ അവർ വികാരവാദ്യോടെ വണ്ണിക്കുകയുണ്ടായി.

“കർഷകക്കിടയിൽ ഭൂമി വിതരണം നടത്തിയ സംഭവഭരിതമായ അക്കാലത്തു് ചൈനയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഉണ്ടായതെല്ലാം എനിക്കു് ഓർക്കാൻ കഴിയുകയില്ലെങ്കിലും, ചില കഥാപാത്രങ്ങൾ എന്റെ സ്മരണയിൽ പറ്റിപ്പിടിച്ച് നില്ക്കു്.” ടിങ് ലിങ്ങ് തുടങ്ങി. “അവരിലൊരാളെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞാൽകൊള്ളാമെന്നുണ്ടെനിക്കു്—കാരണം, ഏതൊരു സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കിനേയും കാര്യം കൂടുതലായി, വിപ്ലവത്തിനുശേഷം ചൈനയിലെ സാധാരണജനതയുടെ സ്ഥിതി എത്രമാത്രം മറിയിരിക്കുന്നുവെന്നു് അതു നിങ്ങൾക്കു് വ്യക്തമാക്കിത്തരും.”

രാഷ്ട്രീയമായി വളരെ പിന്നോക്കം നിന്നിരുന്ന ഒരു ഗ്രാമത്തിലാണ് അതുണ്ടായതു്. വിമോചനത്തിനുശേഷം ഒരു നാൾ ടിങ് ലിങ്ങ് അവിടെ പോകാൻ ഇടയായി. ഭൂപരിഷ്കരണം എന്താണെന്നുപോലും അവിടത്തെ കർഷകക്കു് അറിയാമായിരുന്നില്ല. ജന്മികളുടെ നിലംപിടിപ്പെടുത്തു് അതു കർഷകക്കിടയിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്ന ഒരു ദിനം സമാഗതമാകുമെന്നു് അവർക്കു് ചിന്തിക്കാൻപോലും കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. കർഷകക്കിടയിൽ കഴപ്പുപരത്താനും പുത്തൻ ഭരണത്തെ ചെളിവാരി എറിയാനും, ക്രമിതാങ്ങ് ഏജൻ്റായും ജന്മികളും മറ്റു പിന്തിരിപ്പൻ സാമൂഹ്യവിരുദ്ധശക്തികളും കൊണ്ടുപിടിച്ച പരിശ്ര

മിച്ചിരുന്നു. രാന്നിമിത്തം പീക്കിംഗിൽനിന്നും വന്നുചേർന്നു പരിഷ്കരണസേനയ്ക്ക് കർഷകക്കിടയിൽ വലിയ ഉത്സാഹത്തി മിർച്ചയെന്നും കാണാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾതന്നെ പലരും ഒഴിവുകഴിവ് പറഞ്ഞു് അകന്നുപോയി. പുത്തൻഭരണത്തിൽ, കർഷകർ, സ്വാഭാവികമായി സംശയാലുക്കളായിരുന്നു. അതിന്റെ ഭേദമെങ്കിലും തന്നെ അവർ വിശ്വാസമില്ലായിരുന്നു. പഴയ വ്യവസ്ഥിതിതന്നെ വീണ്ടും വന്നു തങ്ങളുടെനേരെ പ്രതികാരനടപടികൾ എടുത്തേക്കുമോയെന്നുപോലും അവർ ഭയപ്പെട്ടു. ഒരു പ്രതിനിധിയെ തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ, ഒടുവിൽ ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടിയപ്പോഴും ആർക്കും നാമനിർദ്ദേശത്തിന് ആക്കം ഇഷ്ടമില്ലായിരുന്നു. ഒരു സുവണ്ണയുഗം വാഗ്ദാനംചെയ്യുന്ന 'ദൂപരിഷ്കർത്താക്കളുടെ ഗുണദോഷിക്കലുകൾ വകവയ്ക്കാതെ കർഷകരും സ്ത്രീജനങ്ങളും ചുറ്റുമായിരുന്നതേയുള്ളൂ.

“പിന്നെ ഒടുവിലാണ് അവർ എഴുന്നേറ്റുനിന്നത്—കീറിപ്പിരിഞ്ഞ വസ്ത്രമുടുത്ത ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ ഒരു വൃദ്ധ. തങ്ങളുടെ കഷ്ടപ്പാടുകളുടെ ജീവിതത്തിലേക്ക് ആശയുടെ കിരണങ്ങളും ആവഹിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന ആ പുത്തൻഭരണത്തോടുള്ള കഷ്ടതയുടെ അർത്ഥമില്ലാത്ത അമർത്തിലും നിസ്സഹകരണത്തിലും ആ തള്ള അവരെക്കുറപ്പെടുത്തി. ‘ഇക്കാലമെല്ലാം നാം കാത്തിരുന്നദിവസം, അടിമകൾ യജമാനന്മാരായിക്കഴിഞ്ഞകാലം വന്നതു നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞില്ലേ’ അവർവിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ‘നമ്മെസഹായിക്കാൻ ഈനല്ല മനുഷ്യരെ പറഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നതു ചെലർമാൻ മാവോയാണ്, നമുക്കവരെ സഹായിക്കാം.’ ഗ്രാമത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയായിരിക്കാൻ ആരുമാരുംയൊരുപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ അവർതന്നെ ആസ്ഥാനത്തേക്കു നില്ക്കുമെന്ന് ആ വൃദ്ധ വെല്ലുവിളിച്ചു. പേടിയും മടിയും കൂടാതെയാണ് അവർ സംസാരിച്ചത്. ഊടയത്തിൽനിന്നും നേരിട്ടുവന്ന വാക്കുകൾ. യോഗത്തിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്ന ആളു

കർക്കിടയിൽ അപരദൈവവാക്കുകൾക്ക് വിദ്യമുദാതിയുടെ ഫലമുണ്ടായി. കർഷകർ, ഓരോരുത്തരായി മുന്വോട്ടുവന്നു — കുരേപ്പർ ജന്മികളെ പിടികൂടാൻ, മറ്റു കുരേപ്പർ കയ്ക്കുസംഘടനകൾ രൂപീകരിക്കാൻ, വേറെ കുരേപ്പർ നിലത്തിന്റെയും ജനങ്ങളുടേയും സെൻസസ് എടുക്കാൻ. ടിങ് ലിങ്ങും അവളുടെ സഖാക്കളും വിചാരിച്ചു, ആ പാവപ്പെട്ട വൃദ്ധ വില്ലേജ് കൗൺസിലിലേക്കു തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടേക്കുമെന്നു്. അവരുടെ ധീരതയും നേതൃത്വവും അത്രയ്ക്കു സ്തുത്യർഹമായിരുന്നു. എന്നാൽ, അത്തരമെന്നു പറയേണ്ട, ഗ്രാമീണർ അവരെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയുണ്ടായില്ല. ചിലർ ടിങ് ലിങ്ങിന്റെ അടുത്തുകൂടി, ഉത്തരവാദിപ്പെട്ട യാതൊരുദ്യോഗവും ജാതിയിൽതാണു — മുഴുവൻ ഗ്രാമവും ഭ്രഷ്ട് കൽപിച്ചിരിക്കുന്ന — ആ വൃദ്ധയ്ക്കു് കൊടുത്തുപോകരുതെന്നു നിർബന്ധിച്ചു.

“എന്താണു കാരണം? ഈ പാവപ്പെട്ട തള്ളയോടു നിങ്ങൾക്കു് എന്താണു് ഇത്ര വിരോധം?” ടിങ് ലിങ്ങ് സാരഭരതം ചോദിച്ചു. “അവരെത്തുമെയ്യു് നിങ്ങളോടൊപ്പം നിങ്ങൾക്കു് എന്തു കൊണ്ടു് അവരെ സ്വീകരിച്ചുകൂടാ?”

ആ ഗ്രാമീണരുടെ മറുപടി അതിനു തികച്ചും പ്രതികൂലമായിരുന്നു. ‘തങ്ങളുടെകൂട്ടത്തിൽ’ പെട്ട ഒരുത്തിയല്ലാ ആ വൃദ്ധയെന്നു് അവർ പറഞ്ഞു. തുണൽപണിക്കുവേണ്ടി മറ്റേതോ ഗ്രാമത്തിൽനിന്നു വന്ന ഒരു സാധുവായിരുന്നു അവർ. അവക്കൊരു നാടകക്കാരുൻ ഭർത്താവുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചു പോയ്ക്കുളഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ തെങ്ങിയിലും വൃത്തികെട്ട ഒരു വയസ്സനുമാഞ്ഞുജീവിക്കുകയാണു്. മർദ്ദിതവർഗ്ഗത്തിനിടയിലും ഉച്ചസ്ഥിതിയിലുള്ളവരും ഉണ്ടെന്നു് അപ്പോഴാണു ടിങ് ലിങ്ങിനു മനസ്സിലായതു്. സാധു, ആ വൃദ്ധ ചൂഷിതവർഗ്ഗത്തിന്റെ കടുത്ത പ്രതിരൂപമായിരുന്നു. “അവരെ ഉദ്ധരിച്ചു സമുദായത്തിൽ അവർക്കൊരു സ്ഥാനവും മാനവും നേടിക്കൊടുത്തെങ്കിൽ മാത്രമേ, ദുപരീഷ്ക്കാരം നടപ്പിൽ വരുത്തിയെന്നും ഗ്രാമത്തിന്റെ വിമോചനം

സാധിതമായി എന്നു ഞങ്ങൾക്ക് അവകാശപ്പെടാൻ പാടുള്ളു എന്നും എനിക്കു തോന്നി.” ടിങ്ക്ലിങ്ക് വിശദമാക്കി.

എന്നിരുന്നിട്ടും കുറേദിവസത്തേക്കു ഗ്രാമീണർക്കു് ആ വൃദ്ധയുടെ പേർക്കുണ്ടായിരുന്ന മുൻവിധി കടുത്തതുതന്നെയായിരുന്നു. യാതൊരുവിധ പണിയിലും അവർ ആ തള്ളയെ പങ്കുചേർത്തില്ല. ഗ്രാമീണരെ ഒന്നടങ്കം അസുഖപ്പെടുത്തേണ്ടല്ലോ എന്നു കരുതി ടിങ്ക്ലിങ്ക് ആ വൃദ്ധയെ ഉടനെ കാണാനും കൂട്ടാക്കിയില്ല. എന്നാൽ കുറേദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആവൃദ്ധയ്ക്കു് കലശലായ സുഖക്കേടു പിടിപെട്ടുവെന്നും തലയ്ക്കു് സ്ഥിരമില്ലാതായെന്നും ആ ഗ്രാമമുഴുവൻ ഒരു കിംവദന്തി പരന്നു. ടിങ്ക്ലിങ്ക് അവരെ കാണാൻ തീരുമാനിച്ചു.

മറ്റുള്ള കുടികളിൽനിന്നും കുറച്ചുകൂടി, ഗ്രാമത്തിന്റെ ഒരതിർത്തിയിൽ പൊളിഞ്ഞു തകർന്ന ഒരു കൂരയിലാണ് ആ വൃദ്ധ പാർത്തിരുന്നത്. അങ്ങോട്ടു പോകുന്നവഴി, എതിർനിന്നും അവർ വരുന്നത് ടിങ്ക്ലിങ്ക് കണ്ടു. “പേടിപ്പെടുത്തുന്നൊരു രൂപംപോലെ കാണപ്പെട്ടു അവർ—കഴിഞ്ഞ മൂന്നുദിവസമായി യാതൊന്നും കഴിച്ചിരുന്നില്ല. തലമുടിയെല്ലാം അഴിഞ്ഞുപെട്ടു് പൊടിപിടിച്ചുകിടന്നിരുന്നു. എന്നെ കണ്ടതോടെ ആ ശബ്ദത്തിന് ഒരു തെളിമ വന്നു. സുഖമില്ലായിരുന്നോ എന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു. അവർ പറഞ്ഞു. ‘ഇല്ല മോളെ, എനിക്കൊന്നുമില്ല. ഞാൻ ഓരോന്നായി കഴിയുകയാണ്. മോളിലും മോളു പറഞ്ഞതിലുമെല്ലാം ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ട്. മോളു് അവശ്യപ്പെട്ടതെല്ലാം കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയും ചെയർമാൻ മാവോയും, ആവശ്യപ്പെട്ടതു്. അതുതന്നെയാണ് എനിക്കും വേണ്ടതു്. അന്നുതന്നെ ആ യോഗത്തിനും വളരെദിവസംമുൻപു മുതൽ ഞാൻ സ്വയം ചോദിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു: എന്തുവേണം, എന്തുവേണമെന്നു്. പിന്നെയാണ് വലിയ മാറ്റം വരുന്നതിനെക്കുറിച്ചു ഞാൻ ഓർത്തതു്. പണ്ടു ശരിയായിരുന്നതെല്ലാം ഇപ്പോൾ തെറ്റും, തെറ്റായിരുന്നതെല്ലാം ഇപ്പോൾ ശരിയുമായി. അതുകൊണ്ടാണ്

ഞാൻ അന്ന് എഴുന്നേറ്റുനിന്നത്. എന്നെപ്പോലെ അഗതിയാ
യായ തള്ളയ്ക്കു പണ്ടുകാലത്തു് അതുപാടില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ
എനിക്കിപ്പോൾ തോന്നുന്നു, പണ്ടൊക്കെ തെറ്റായിരുന്നത് ഇ
പ്പോഴും തെറ്റുതന്നെയുണ്ടെന്നു്. ഞാനാകെ കഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞി
രിക്കുകയാണു്. എന്തുചെയ്യണം, എന്തു പറയണം, എന്തു വിചാരി
ക്കണം എന്നു് അറിഞ്ഞുകൂടാ.”

ടിങ്ലിങ്ങ് അവരെ ആ കൊച്ചുകുരയിലേക്കുതന്നെ തി
രിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. കുരയിലെ ചെളിപൊത്തി ഉണക്കിയ * കാ
ങ്ങിന്റെമീതെ ഇരുന്നു അവർ അവരുടെ കഥ കേട്ടു.

“എഴുത്തും വായനയും അറിയാൻപാടില്ലായിരുന്ന ഒരു വൃ
ദ്ധയായിരുന്നു അവർ. എന്നുവരികിലും അവരുടെ കഥാകഥന
ത്തിൽ വാചാലതയും അത്ഭുതാവഹമായ കവിതാ ചതുരിയും അ
നുഭവപ്പെട്ടു. ആ ജീവിതകഥ അവർ ഇങ്ങനെ പാടി. ചവിട്ടിഅ
രയ്ക്കപ്പെട്ടവരുടേയും വഴിയാധാരമായവരുടേയും യാതനകളെ വെ
ളിപ്പെടുത്തുന്ന ദൂതന്മാരായി ഒരു വിചാപഗാനമായിരുന്നു അതു്:

“കുന്നോളം തുണിതുണീട്ടും
കേടുകൾ പോക്കിയെടുത്തിട്ടും
പാഴ്ത്തുണിമാത്രം കിട്ടുന്ന
മഞ്ഞിചെനിക്കു പുതച്ചിടാൻ
ഞാൻ തുകീടിന കണ്ണീരിൻ
തുള്ളികൾ നിങ്ങൾക്കൊന്നൊന്നായ് *
ആവില്ലെണ്ണിത്തീർത്തിടാ-
നാറുകണക്കവയൊഴുകുന്നു.”

പാവപ്പെട്ട ഒരു ചുറ്റിത്തിരിയുന്ന നടന്റെ ഭാര്യയായി ആ
ഗ്രാമത്തിലേക്കു് ആദ്യം ചെന്നപ്പോൾ ജന്മികളും, പണക്കാരും

* ഉറങ്ങാനുള്ളതായ തട്ടു്. തണുപ്പുകാലത്തു് കീഴെയുള്ള അടുപ്പിൻതീയി
ട്ടു് ചൂടു പിടിപ്പിക്കാം.

പാവപ്പെട്ടവരുമായ കഷ്ടതയും അവരെ അകറ്റിനിറുത്തുകയാണുണ്ടായത്. വല്ലപ്പോഴും മാത്രംനാടകക്കാരുകൾ കിട്ടിയിരുന്ന സ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നു—അയാൾ ഒരു നല്ലനടൻ ആയിരുന്നിരിക്കയില്ല—ചെലവിറക്കൊടുക്കേണ്ട ഭാരവും അവരിൽത്തന്നെയായിരുന്നു. തുണി തുണിയായത് ചും അവർ കുടുംബം ചുമത്തി. അവരുടെ നാടകങ്ങളെല്ലാം മെന്തിൽത്തന്നെ നാടകക്കാരൻ ഉണ്ടാവ് ഒളിച്ചോടിക്കളഞ്ഞു. അങ്ങനെ കാലം അവർ ഒറ്റയ്ക്കായിരുന്നു. രണ്ടാം വിവാഹത്തിനു മനസ്സുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആദ്യത്തെ ഭർത്താവിൽനിന്നും പേണ്ടിടത്തോളം കിട്ടിയിരുന്നു. ആ ഗ്രാമത്തിലെ വായാടികളും ചപ്പടാച്ചികളും അശരണയായ അവർക്കൊരു പാസവും നൽകിയില്ല. അവർക്ക് പതിനൊന്നു വയസ്സുള്ള ഒരു മകളുണ്ടായിരുന്നു. കിടക്കാൻ ഒരു കൂരയും വീട്ടിൽ ഒരു പുരുഷനേയും അവർക്ക് ആവശ്യമായി. അങ്ങനെ അൻപതു വയസ്സ് ആയപ്പോൾ എഴുപത്തഞ്ചു വയസ്സായ ഒരു ഭർത്താവിനെ അവർ സ്വീകരിച്ചു. അവരുടെ പ്രൗഢമായ കാലം ജീവിച്ചു ആ വയസ്സുണ്ടായിരുന്ന അവരെ തല്ലലും തെറിപറയലുമായിരുന്നു. ഒരു പട്ടിയോടെന്നപോലെ അയാൾ അവരോടു പെരുമാറി.

“അങ്ങനെയായിരുന്നു എന്റെ ജീവിതം. എന്നാൽ മാവോ സെ തുടങ്ങിയതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർട്ടിയേയും ചെമ്പടയേയും കുറിച്ച് ഞാൻ മുൻപേ കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവർ അധികാരത്തിൽ വരുമ്പോൾ എന്റെ എല്ലാ കഷ്ടപ്പാടുകളും അവസാനിക്കുമെന്നും ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നു. എന്നിട്ടും ചെമ്പർ മാൻ മാവോയെപ്പറ്റി അവർ എഴുതിയ ഒരു പാട്ടുപാടി. അക്കുറാളാസമില്ലാത്ത ആ പാവം വൃദ്ധയുടെ സാമാധികമായ കീർത്തിത്തിൽ എനിക്ക് ഒരിക്കൽ കൂടി അതുതപ്പെടാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല:

“അരുണനദിക്കെ ചോക്കുന്നെല്ലാം—
ചൈതന്യത്തിൽ മാവോവുണ്ടല്ലോ!

വിളവുകൾ വെയിലേല്ക്കാതെത്തൊട്ടും
 വളരാ; മാവോയില്ലെങ്കിൽ
 പാവങ്ങൾ, പാവങ്ങൾ
 പതിനായിരമാണ്ടായാലും"

"ഞാൻ അങ്ങനെയാണ് വിചാരിക്കുകയും ആശിക്കുകയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നത്" ആ വൃദ്ധ പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് ഒരു നിശ്വാസത്തോടുകൂടി, "എന്നാൽ ഇപ്പോൾ എന്തിനെക്കുറിച്ച് വിചാരിക്കണമെന്ന് എനിക്ക് അറിഞ്ഞുകൂടാ. പായു, പുതിയചൈവനയിൽപ്പോലും എന്റെജീവിതം ഒരിക്കലും മാറാൻപോകുന്നില്ലേ?"

അന്നുരാത്രി ടിങ്ക് ലിങ്ങിന് ഉറങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആ വൃദ്ധയുടെ ഗ്രാമത്തിൽ ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള പുതിയ ജീവിതത്തിൽ അവർക്ക് ഒരു നല്ലസ്ഥാനം നേടിക്കൊടുക്കാൻ അവരെ എങ്ങനെ സഹായിക്കാൻ കഴിയും എന്ന ചിന്തയായിരുന്നു അവർക്ക്.

പിറ്റേന്ന് അവർ ആ വൃദ്ധയുടെ വീട്ടിലേക്കു പോയി. അവരുടെ സുന്ദരിയായ 17 വയസ്സുള്ള മകൾ ഒരു കൈത്തറിയിൽ നെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ടിങ്ക് ലിങ്ക് അവളോട് കഷ്ടകസംഘടനയിൽ ചേരാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു; എന്നിട്ട് കഷ്ടകരോട്, അവളെ അല്ലെങ്കിൽ അവളുടെ അമ്മയെ എങ്കിലും സപീകരിക്കാനും, സാമ്പത്തികമായ ഒരു സജീവപ്രവർത്തനത്തെ നിലയിൽ ഭൂമിവിതരണവളയിൽ, ആ മകൾ നിർമ്മിച്ച പങ്ക് ഗണനീയമായിരുന്നു. അത് അവളുടെ കുടുംബത്തിന്റെ പേരിലുണ്ടായ പൊതു മുൻവിധിയെ ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്തു. ഭൂപരിഷ്കരണത്തിലും, പിന്നീട് ജനികൾക്കെതിരായ സമരത്തിലും, സജീവമായ പങ്കുവഹിച്ച ഗ്രാമീൻ ആൾ പരവും മനസ്സാലുപരമായ ഒരു പരിവർത്തനത്തിനു വിധേയരായി. സമതലത്തിന്റെ ആശയം മനസ്സിലാക്കിത്തുടങ്ങിയതോടുകൂടി, ഭൂഷ്ട്കല്പിച്ചിരുന്ന ഈ പാവം വൃദ്ധയെ അവർ ഗ്രാമത്തിലെ വനിതാസംഘടനയിൽ അംഗ

മാകാൻ അനുവദിക്കുക മാത്രമല്ല, അവരെ അതിന്റെ കൗൺ സിലിലേക്ക് തെരഞ്ഞെടുക്കുകയുണ്ടായി. അവരുടെ മകൾ, ഇതിനിടെ ഗ്രാമത്തിലെ നല്ലൊരു ചെറുപ്പക്കാരനെ വിവാഹം ചെയ്തു - പ്രാദേശിക സൈന്യത്തിലെ നായകനായ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെ. അഞ്ചുമാസത്തിനുശേഷം ടിങ്ങ് ലിങ്ങ് ആ ഗ്രാമം വിട്ടപ്പോൾ, ആ വൃദ്ധയ്ക്ക് നല്ലൊരു ചീട്ട് കിട്ടിയിരുന്നു. അവർ ഗ്രാമീണരുടെ സാമൂഹ്യജീവിതത്തിൽ സ്വതന്ത്രമായി പങ്കെടുത്തിരുന്നു.

“കണ്ടോ”, വേറൊരു ആപ്പിൾ മുറിച്ചു ഒരു കഷണം എന്റെ നേരേ നീട്ടിക്കൊണ്ടു ടിങ്ങ് ലിങ്ങ് അവസാനിപ്പിച്ചു: “വില്ലവവും ഭൂപരിഷ്കരണവും ഞങ്ങളുടെ സാമ്പത്തിക ഘടനയെ മാത്രമല്ല, ജീവിതരീതിയേയും ചിന്താഗതിയേയും എങ്ങനെ മാറ്റിക്കളഞ്ഞിരിക്കുന്നു!”

“ശരിയാണ്”, ആ മാറ്റം നല്ലതിനതെന്നാണ്! “ആ പേരില്ലാത്ത ഗ്രാമത്തിലെ പേരില്ലാത്ത വൃദ്ധയെക്കുറിച്ച് കാത്തുകൊണ്ട് ഞാൻ ധാർദ്ദ്ര്യമായി സമ്മതിച്ചു. അവർക്ക് ഇനിമേൽ കണ്ണനീരിന്റെ ഒരു പുഴ ഒഴുകേണ്ടിവരില്ല!

—ശരീരത്തിൽ ബുള്ളറ്റാമായി കഴിയുന്നൊരു മനുഷ്യൻ

(K. A. Abbas)

സപ്താംഗ്രാമത്തിൽ ഫാഷ് ഷയോട്ടയെ ആളുകൾവിളിക്കുന്നത് “യിങ്ഷൺ” (നായകൻ) എന്നോ, “കെ ഫാഷ്”! (ഫാഷ് ചെയ്തൻ) എന്നോ ആണ്. എന്നാൽ തന്റെ വിപ്ലവ സഖാക്കൾ വിളിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത് “പോ പാ സെ തെ” (മരണത്തെ നേരിടാൻ മടിക്കാത്ത മനുഷ്യൻ) എന്നാണ്. അയാൾ അതുപോലെയാണുതാനും.

ഒരു ഗുസ്തിക്കാരന്റെ പരുക്കൻനോട്ടമാണയാളുടേതു്. തുറിച്ചുനീല്ക്കുന്ന മാംസപേശികളും, പറ്റാറു വെട്ടിയ, ബുള്ളറ്റാക്കൃതിയിലുള്ള തലയും, തകന്ന ചെവികളും, ചുവന്ന മുഖവും. വലത്തെ കൈത്തണ്ടു് ഒടിഞ്ഞുപോയതുകൊണ്ടു് ഒരു പേനപോലും പിടിക്കാൻ ശക്തി അതിനില്ല. ഇടത്തുകൈയുടെ വിരലുകളാണെങ്കിൽ പിരിഞ്ഞുകൂടി ഇരിക്കുകയുമാണ്. ഒടിഞ്ഞ മുട്ടുകാലിന്റെ ഉള്ളിൽ ഇപ്പോഴു് ഒരു ജാപ്പാനീസ് ബുള്ളറ്റു കിടന്നുനിൽക്കുന്നുണ്ടു്. ജാപ്പനീസുകാരെപ്പോലെ ഫാഷ് ഷയോട്ട പങ്കെടുത്ത ആയിരക്കണക്കിനു് ഗരിപ്പായുധങ്ങളിൽനിന്നും, ഇപ്പോൾകളിൽനിന്നും, രാത്രികാലങ്ങളിൽനിന്നും ലഭിച്ച ചില സ്റ്റാർകുചിഹ്നങ്ങളാണിതെല്ലാം. മുപ്പത്തിരണ്ടുവയസ്സു അയാൾ

കുപ്രായമുള്ള. എന്നാൽ കണ്ടാൽ അതിൽകൂടുതൽതോന്നും. (വാ
ലംകുലക്ഷണം ചൈനക്കാരിൽ കാണാറില്ലെന്നതു് ഒരതുത
മാണ്.) എന്നെന്നാൽ യുദ്ധകാലങ്ങളിൽ അയാൾ ഏറെക്കാണ
കയും കഷ്ടപ്പെടുകയുംചെയ്ത മനുഷ്യനാണ്. എന്നിരുന്നിട്ടും യു
ദ്ധം തകർന്നുകുളഞ്ഞ ഈ മനുഷ്യനു് ശാന്തമായ രണ്ടു കണ്ണുക
ളുണ്ടെന്നുള്ളതാണ് ഒരു പ്രത്യേകത. വേദനകൊണ്ടു വിടുന്ന
വയാണ് ആ കണ്ണുകൾ. ജാപ്പാൻകാരടെ ക്രൂരതകൾ വിസ്തരി
ക്കുമ്പോൾ ആ മുഖം ഭീകരമാകാറുണ്ടെങ്കിലും, ഗ്രാമത്തിലെ ഒരു
ബാർബർഷാപ്പിൽവെച്ചു് അവരെ പിടികൂടി അറസ്റ്റുചെയ്തതു
പ്പോലെയുള്ള തമാശക്കഥകൾ പറയുമ്പോൾ അയാൾക്കു് ചിരി
ക്കാതിരിക്കാനും കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

“ചൈനയ്ക്കുകുളിലെ ചുകപ്പനക്കുതു”ത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ
ബെൽഡൻ “ചൈന ലോകംകുലക്കുന്നു” പോലുള്ള പുസ്തകത്തി
ലോ ഇമ്മാതിരിപാത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചു് ഒരാൾ വായിച്ചുകാണും. എ
ന്നാൽ ഇച്ചിഡമൊരാളെ മുഖത്തോടുമുഖം കാണുകയെന്നു വന്നാൽ
അതെത്രമാത്രം സന്തോഷകരമായിരിക്കും. ചൈനീസുവിപ്ലവത്തി
ന്റെ ഒരു മാതൃകാസന്താനമായിരുന്നു അയാൾ—ആദ്യം ഒരു പാ
വം കുർഷകനും പിന്നെ തികഞ്ഞ ഒരു വിപ്ലവകാരിയും. ദാമ്പ
യുദ്ധത്തിന്റെ പാടുകൾ ആ പരുപരുത്ത മുഖത്തു തെളിഞ്ഞുകാ
ണുമായിരുന്നു. കണ്ണുകളിൽ കാണുന്ന അഗാധശാന്തതയുമായി
അപ്പുറപോലും ബന്ധമില്ലാത്ത തുള്ളിത്തുളുമ്പുന്ന വാചാലതയോ
ടുകൂടി അയാൾ സംസാരിക്കുന്നു. പിക്ലാലത്തു് തുരത്തിയോടി
പ്പിക്കപ്പെട്ട പുരാതനചൈനയുടെ പരമ്പരാഗതമായ ശാന്തിയും,
പ്രൗഢതയും ഒടുവിൽ ആ കണ്ണുകളിൽ അഭയംകണ്ടെത്തിയപോ
ലെ തോന്നുന്നു.

ചൈനയുടെ ബാക്കിഭാഗങ്ങളേക്കാൾ മുമ്പുതന്നെ “ചുക
പ്പാ”യിത്തീർന്ന വടക്കുപടിഞ്ഞാറൻ പ്രവിശ്യാപ്രദേശങ്ങളിലു
ള്ള ഷാൻസിയിലെ ലീ ഗ്രാമമാണ് ഹപ്ഷഷയോടുമുടേതു്.

ഷാൻസിഭാഷയിൽ അയാൾ സ്വന്തം ജീവിതകഥ എന്നോട് പറഞ്ഞു. ഇടതടവില്ലാതെ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ ജീവിതകഥയെ എനിക്കുവേണ്ടി ദ്വിഭാഷിക്ക് പലപ്പോഴും തടഞ്ഞുനിർത്തേണ്ടിവന്നു.

നിലമില്ലാത്ത കർഷകരുടെ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച ധനം ഇല്ലാത്തതല്ലെങ്കിൽ പട്ടണത്തിൽ പട്ടണത്തിലേക്കു പോകാൻ നിർബന്ധിതനായി. വൃഷ്ടിയില്ലാത്തതല്ലെങ്കിൽ അയാൾക്ക് ഒരു കെട്ടിടം പണിക്കാരന്റെ ജോലിയിൽ. ഇഷ്ടികയും കല്ലും ചുമക്കുകയായിരുന്നു. പട്ടണത്തിൽ പാർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണ് കൂട്ടുകാരിൽനിന്നും ഒരു പുതിയ സംഭവമെന്നാണ് എട്ടാം പട്ടണത്തിലേക്കു കയറ്റി—കുറെക്കൂടി വ്യക്തമാക്കിയാൽ ചെമ്പടയെക്കുറിച്ച്—അയാൾ അറിയാനിടയായത്. നാളിതുവരെ ചിയാങ്ങിന്റെ പട്ടാളം പുറത്തു പിന്തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ചെമ്പട, വെറുക്കപ്പെട്ട ജാപ്പനീസ് ആക്രമികളുമായി പോരാടുകയായിരുന്നു. അതിൽ പട്ടണത്തിൽ അയാൾ അതിർത്തിപ്പെട്ടുപോയി. അതിൽ പുതിയതായും പ്രമാണിച്ച് വീട്ടിലേക്കു തിരിച്ചപ്പോൾ ഗ്രാമമുഴുവൻ ചെമ്പട ക്യാമ്പിലായിരുന്നു. അയാൾ കണ്ടു.

“എനിക്കു ചുറ്റും അയാൾ പേടിയിരുന്നു.” അയാൾ പറഞ്ഞു. “കുടുംബവും പട്ടാളക്കാരും ഒരാൾ പേടിച്ച് പോയി. എന്നാൽ പിന്നീടാണ് ഈ പട്ടാളം പ്രത്യേകതരത്തിലുള്ള ഒന്നാണെന്ന് ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലായത്—കുമാരന്റെ കുടുംബത്തിൽ വന്ന കുടുംബ ആക്രമികളല്ലെന്ന്! ഗ്രാമീണരെ മർദ്ദിക്കുക, അവരിൽനിന്ന് ധനവും, ധാന്യവും ചോര്യം, അവരുടെ കോഴികളെ പിടികൂടുക തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഈ കൂട്ടം—അവരുടെ അമീസറന്മാർ പോലും—ഗ്രാമത്തിലെ തലവന്മാരോടു വളരെ മൗഢ്യമായി പെരുമാറി. കർഷകരോടുള്ള അവരുടെ പെരുമാറ്റം ഏറ്റവും സ്നേഹപൂർവ്വമായ ഒന്നായിരുന്നു. വിളവു

കൊയ്യെടുക്കുവാൻ പോലും അവർ ഞങ്ങളെ സഹായിച്ചു. മൂന്നു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവരോടുകൂടി ചേരുവാൻ തന്നെ ഞാൻ നിശ്ചയിച്ചു.”

ജാപ്പനീസുകാരുടെ സഹായത്തോടെ അനിശ്ചിതമായ കാലാവധിയിൽ അതും, അയാൾ അനുസ്മരിച്ചു. സ്വതന്ത്രപ്രദേശങ്ങളുടേയും, അധീനപ്രദേശങ്ങളുടേയും അതിർത്തികൾ മുന്പോട്ടും പിന്പോട്ടും മാറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ജാപ്പനീസ് നിരകൾക്കു പിന്നിൽ ക്ഷണിക്കില്ലാതെ ഗരില്ലാപ്പടയാളികൾ പതിയിരുന്നു. ലി ഗ്രാമത്തിൽ എട്ടാം പടയിലെ ഒരു വിഭാഗം താവളമടിച്ചപ്പോൾ ജാപ്പനീസ് പട്ടാളം ഏതാനും മൈലുകൾക്കപ്പുറം മാത്രമായിരുന്നു. ഗ്രാമീണരെ ജാപ്പനീസ് പിടിച്ചുപറിക്കാരുടെ ദയയ്ക്ക് വിട്ടുകൊടുത്തുകൊണ്ടു ക്രമീനാട്ടുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ പണ്ടേ പലായനം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ ചെമ്പട മുന്നോട്ടു നീങ്ങിയപ്പോൾ അവർ ആദ്യമായി ചെയ്യുകയും ഷാൻസി - ചാമോർ - മൊപെ അതിർത്തി പ്രദേശത്തെ താല്ക്കാലിക ഭരണകൂടവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു ഗ്രാമത്തിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ജനങ്ങളുടെ ഒരു സർക്കാർ സ്ഥാപിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരുതരം “അണ്ടർഗ്രൗണ്ടു” ഗവണ്മെൻറ്! ജാപ്പനീസ് പോരാളികൾ അങ്ങനെയുള്ള ഗരില്ലാ താവളങ്ങൾ ആക്രമിച്ചു നശിപ്പിക്കുന്നതിന് എന്നും തയ്യാറെടുത്തിരുന്നു. അവർ കൂട്ടത്തോടെ ആക്രമിക്കുമ്പോൾ അവിടുമുള്ള “ഗവണ്മെൻറ്” കുന്നുകളിലേക്കു നീങ്ങുകയും, പിന്മാറുന്നതോടെ വെളിയിലേക്കു മടങ്ങിവരികയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

നാട്ടിൻപുറം മുഴുവൻ ചുറ്റി കൊള്ളയടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ജാപ്പനീസ് പടയുടെ ഒരു ചെറിയ യൂണിറ്റിനെതിരായി തങ്ങളുടെ പ്രദേശങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കാൻ ലീയിൽനിന്നും മറ്റു മൂന്നു ഗ്രാമങ്ങളിൽനിന്നും 500 പേർ അടങ്ങുന്ന ഒരു ഗരില്ലാ യൂണിറ്റ് സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. പ്രസ്തുത യൂണിറ്റിന്റെ ജോലി, ഗ്രാമം സംരക്ഷിക്കുക, അട്ടിമറിക്കാൻ നോട്ടമിടുക, ജാപ്പനീസ് പട

നീക്കവിവരങ്ങൾ ഫെഡറേഷൻ സിൽ അറിയിക്കുക മുതലായവയായിരുന്നു; പിന്നെ തരംകിട്ടുമ്പോൾ, ആളും വെടിക്കോപ്പും വേണ്ടുവോളം ഉണ്ടെങ്കിൽ ശത്രുവിനെ ആക്രമിക്കുകയെന്നതും. “ആളുകളെ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ട് പെട്ടെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ ആക്രമണം,” ചൈനീസ് ഗറില്ലകളുടെ പ്രസിദ്ധമായ വേദവാക്യം അയാൾ ഉദ്ധരിച്ചു: “ശത്രുവിന്റെ ആക്രമണത്തിന് ശക്തി വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ, ഞങ്ങൾ കുന്നുകളിലേക്കു പിൻവാങ്ങുന്നു; ശത്രു പിൻവാങ്ങുമ്പോൾ ഞങ്ങൾ ശക്തിയായി ആക്രമിക്കുന്നു. അതു് അപ്രതീക്ഷിതവുമായിരിക്കും.”

അയാളുടെ പരക്കൻമുഖത്തു് ദുഃഖമായൊരു മന്ദമാസം വിരിഞ്ഞു. വെടിക്കോപ്പുകളുടെ ദുർല്ലഭ്യതെക്കുറിച്ചും, ശത്രുവിന്റെ മുമ്പിൽ സുശക്തരാണെന്ന് ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കാത്തതിനാലുള്ള അടുത്തുകുറിച്ചും പിന്നീട് അയാൾ സംസാരിച്ചു. ഒരവസരത്തിൽ അയാളുടെ യൂണിറ്റിന് ഒരൊറ്റ കൈബോംബ് ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും വഴി കടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ജാപ്പനീസ് കാവലുടയുടെ നേരെ അയാൾ അതു് വച്ചിട്ടൊന്നും കൊടുത്തു. “ശത്രുവിൽ പെട്ടെന്നൊരു പ്രകമ്പനം” കൂട്ടുകൂട്ടമായി കൈബോംബുകൾ എറിയുന്നു” എന്നാൽ വിളിച്ചു്, “കുതിരയെ ഉണ്ടായിരുന്ന വെടിക്കോപ്പുകൾ ഉപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് അവർ ഓടിക്കളഞ്ഞു.

മറ്റൊരു സന്ദർഭത്തിൽ, ജാപ്പനീസ് സൈന്യത്തിന്റെ ഒരു വിഭാഗം, ഒരു വഴിത്തിരിവിൽക്കൂടി കടന്നുപോകുമെന്നുള്ള വിവരം അവർക്കു ലഭിച്ചു. ഫാഷിസ്തന്റെ യൂണിറ്റിനെ ഒരു കുന്നിൻമുകളിൽ വഴിത്തിരിവിലേക്കു നോട്ടംകിട്ടുന്ന വിധത്തിൽ ഒരുക്കിനിറുത്തി. ശത്രുസൈന്യത്തിന്റെ വരവു് കണ്ടപ്പോൾ തന്നെ ഫാഷിസ്തന്റെ ശിഷ്യന്മാർ—അവർ എണ്ണത്തിൽ കുറവായിരുന്നെങ്കിലും—ആക്രമിക്കാൻ വട്ടംകൂട്ടി. എല്ലാവരും കടന്നുപൊയ്ക്കുഴിഞ്ഞിട്ടാവട്ടെയെന്നു് അയാൾ അവരെ തടഞ്ഞു. പിന്നിൽനിന്നും പെട്ടെന്നുണ്ടായ ആക്രമണത്തിൽ ജാപ്പനീസ്കാർ ക

ഴഞ്ഞുപോയി. ഒരു മണിക്കൂർ നീണ്ടുനിന്ന അങ്ങോട്ടമിങ്ങോട്ടുമുള്ള നിറയൊഴിക്കലിനെ തുടന്നു, ഒൻപതുപേരെയും നഷ്ടപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു്, അവർ ഓടിക്കളഞ്ഞു. കുറഞ്ഞുവന്ന വെടിക്കോപ്പുകൂട്ടാൻ വീണ്ടും ഒരവസരം! ചൈനയിൽ ജാപ്പനീസുകാരെ സമരം സൃഷ്ടിച്ച ജനകീയസൈന്യത്തിന്റെ ആയിരക്കണക്കിനു് നയതന്ത്രപ്രതിനിധികളിൽ ഒരാൾ മാത്രമായിരുന്നു ഈ എളിയ കഷ്ടകൻ.

“നിങ്ങൾക്കു് ഇതുപോലെ എത്ര ഏറ്റുമുട്ടൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

ഉരഞ്ഞ ഭുജങ്ങൾ കലുക്കിക്കൊണ്ടു് അയാൾ പറഞ്ഞു: “കൃത്യമായി ഓർമ്മയില്ല. എങ്ങനെയും ആയിരത്തിൽ കൂടുതൽ കാരണം. എന്നാൽ നാടടക്കം നടന്ന പ്രതിരോധത്തിലെ ഒരു ചെറിയ കണ്ണിമാത്രമായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ യൂണിറ്റു് എന്നുകൂടി ഓർക്കണം. ഞങ്ങളുടേതുപോലെ സദാസമയവും ശത്രുവിനെതിരായി സമരം ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്ന ആയിരമായിരം ഗറില്ലാ യൂണിറ്റുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു.”

നാലുതവണ മുറിവേററ കാര്യം അയാൾ തുറന്നുപറഞ്ഞു—

മാറിപ്പണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന മെഡലുകൾ തെളിയിക്കുന്നോരു പരമാർത്ഥം കൂടിയാണിതു്. ഒടിഞ്ഞ കൈത്തണ്ടും പിരിഞ്ഞ വിരലുകളും കാണിച്ചുകൊണ്ടു് അറപ്പാടുകൂടി അയാൾ തുടന്നു: “ആ ചെങ്കുത്താമ്പാർ—അവർ എന്റെ കൈവിരലുകൾ പിരിച്ചുകളഞ്ഞു. പക്ഷേ അവർക്കെതിരായി കാഞ്ചിവലിക്കുന്ന ലക്ഷക്കണക്കിനു് കൈവിരലുകൾ ഉണ്ടായിരുന്ന വസ്തുത അവർ മറന്നുപോയി.” പിന്നെ, കാലിലെ നീളൻ കളസം വലിച്ചുപൊക്കിയിട്ടു്, സ്ഥാനംതെറ്റിയ കാൽമുട്ടു് അയാൾ തൊട്ടുകാണിച്ചു. എക്സ്പ്ലോയിൽകൂടി നോക്കിയാൽ ആ മുട്ടുകാലിനുള്ളിൽ ഇപ്പോഴും ഒരു ബുള്ളറ്റിരിക്കുന്നതു കാണാം. “ചൈനീസ് മുട്ടിനകത്താണ് ജാപ്പനീസ് ബുള്ളറ്റിന്റെ താമസം. ആയിക്കൊള്ളട്ടെ. നീ അ

വിടെത്തന്നെ താമസിച്ചുകൊള്ള. മറ്റൊരിടത്തും നിനക്കു “കരുതുകേട്ടു” ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയുകയില്ലല്ലോ.” അസാധാരണമായൊരു പുഞ്ചിരിയോടെ അയാൾ ആരോടെന്നില്ലാതെ പറഞ്ഞു.

ആ ആനന്ദകരമായ വിധിവിശ്വാസത്തിൽ അർത്ഥതന്തുവു ധനമായ ഞാൻ ആരാഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ ഈ ബുള്ളറ്റ് നീക്കംചെയ്യുന്നില്ലേ?”

ജാപ്പനീസ് പടനീക്കം നിമിത്തം വാർത്താവിതരണസാധ്യതകൾ നഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ, ഒരു ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്ക് അക്കാലത്തു സൗകര്യം ലഭിച്ചില്ലെന്നും, താല്ക്കാലികമായി ചില പച്ചമരങ്ങൾ കള്ളടെ സഹായത്തോടെ മുറിവു ഭേദപ്പെട്ടതിനാൽ, വീണ്ടും യുദ്ധരംഗത്തേക്കുതന്നെ കുതിക്കൊള്ളാൻ താൻ തയ്യാറാവുകയാണുണ്ടായതെന്നും അതിനു മറുപടിയായി ഹപാങ് പറഞ്ഞു. “പിന്നെ അതിനുശേഷം,” അയാൾ കൂട്ടിച്ചുത്ത്, “ഇതുകൊണ്ടൊരു ശല്യവുമുണ്ടായിട്ടില്ല—എന്റെ ഒരു സ്നേഹിതനായി കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ് ഈ ബുള്ളറ്റ്. അതെ, വീട്ടിലെ ഒരു നിത്യാതിഥി.”

യുദ്ധകാലത്തു് അയാളുടെ ഷാൻസിപ്രവിശ്യയിൽ താവളമടിച്ചിരുന്ന ഇൻഡ്യാൻ മെഡിക്കൽമിഷ്യനിലെ അംഗങ്ങളെക്കുറിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ടോയെന്നു് ഞാൻ ചോദിച്ചു. എന്റെ ചോദ്യം തർജ്ജമയ്ക്കുകൊടുക്കുന്നതുവരെ ഒരു നിമിഷനേരത്തേക്കു് അയാൾ ഒന്നാലോചിച്ചു. പിന്നെ ആ മുഖത്തു് ഒരു പ്രകാശം പരക്കുന്നതു കാണായി. “ഓ, ഇൻഡ്യാൻഡോക്ടർമാർ! ഉച്ചയ്ക്കു്, അവരെപ്പറ്റി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. വളരെവളരെ ദൂരെ, ഇൻഡ്യായിൽനിന്നും വന്നവരല്ല. ഞങ്ങളെ സഹായിക്കാനെത്തിയ അവരെക്കുറിച്ചായിരുന്നു അന്നു ഗ്രാമത്തിലെമുഴുവൻ സംസാരവും. ഞങ്ങൾക്കു് എന്തു സന്തോഷമായിരുന്നെന്നോ അതു കേൾക്കാൻ! ഞാനവരെ നേരിട്ടു കണ്ടില്ല, കേട്ടോ—പക്ഷേ ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലെ നാടകക്കാർ ഇൻഡ്യാൻഡോക്ടർമാരെക്കുറിച്ചു് ഒരു നാടകം എഴുതി കളിക്കുന്നുണ്ടു്. ഞാൻ അപ്പോൾ തീർച്ചയായും അവരെയെല്ലാം രംഗത്തു കാണും.”

ഹാപ്പിഷ്യായാട്ടു, മറുജ മിക്ക വിപ്ലവനേതാക്കന്മാരെയും പോലെ സ്വന്തം വീരകൃത്യങ്ങളേയും നേട്ടങ്ങളേയും കുറിച്ച് അധികം സംസാരിക്കുന്ന പ്രകൃതക്കാരനല്ല. എന്നിരുന്നിട്ടും, പീക്കിംഗ് പത്രങ്ങളിൽ മുഴുവൻ അയാളുടെ യുദ്ധകാല വീരകൃത്യങ്ങളുടെ വിവരണങ്ങളായിരുന്നു. “ഹാപ്പി”—ഒരു മികച്ച സംഘടകൻ എന്നു പത്രങ്ങൾ ചാഴ്ത്തി. ഗവണ്മെന്റിന്റെ നേതൃത്വം നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴും, ഗ്രാമത്തിലെയും നാട്ടിലേയും ഡിസ്ട്രിക്റ്റിലേയും ജനങ്ങളെ ട്രേഡ് യൂണിയനുകളായും, കഷ്ടതകൾ—യുദ്ധജന—വനിതാ സംഘങ്ങളായും അയാൾക്കൊത്തറിഞ്ഞിരുന്നു. ഹാപ്പി ഒരു മുടന്തനായിപ്പോയെങ്കിലും—വടിയുണിയാണ് അയാൾ നല്ലൊരു ജനമുതൽ—സംഘടനാപ്രവർത്തനത്തിന് കറവുവരുത്തിയിരുന്നില്ല. ഇപ്പോൾ സ്വന്തം ഡിസ്ട്രിക്റ്റിലെ സഹകരണസംഘങ്ങളുടെ ഡയറക്ടർകൂടിയായി നിയമിതനായിരിക്കുന്ന അയാൾ ഉല്ലാസനവർദ്ധനവിനും, വിളവെടുപ്പും കാര്യവിത്തോട്ടവും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി കർഷകരെ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതായ യൂണിറ്റിന്റെ ചാർജ്ജ് കൂടി വഹിക്കുന്നു.

ഭൂമിയില്ലാത്ത മറ്റു കഷ്ടകാരാടൊപ്പം അയാൾക്ക് ഇപ്പോൾ നിലം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്—10 മൗ (ഏകദേശം 2 ഏക്കർ.) ശാരീരികപ്രയത്നം അസാധ്യമായതുകൊണ്ട്, മറ്റു കർഷകരാണ് അതിൽ പണിയെടുക്കുന്നത്. “അവരെല്ലാം വളരെ നല്ലവരാണ്.” അയാൾ പറഞ്ഞു: “എന്റെ കയ്യും കാലും തകരാറിലായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ട്, അവരുടെ കയ്യും കാലും തരമെന്നാണ് പറയുന്നത്. ജാപ്പാൻ കാക്ക് എന്റെ എല്ലൊടിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു—അയാൾ മുട്ടിലേക്കു ചൂണ്ടിക്കാട്ടി—പക്ഷെ ഡൈനീസ് ജനതയുടെ ഐക്യം തകർക്കാൻ അവർ കഴിയുന്നില്ല.”

അങ്ങനെ ഞങ്ങളുടെ സംഭാഷണം വീണ്ടും അയാളുടെ യുദ്ധകാലാനുഭവങ്ങളിലേക്കു തിരിഞ്ഞു. “നിങ്ങളുടെ അച്ഛനെ ശത്രുക്കൾ കൊന്നുകളഞ്ഞെന്നുണ്ടല്ലോ കേൾക്കുന്നത്.” അയാളെ കുറിച്ച് പത്രങ്ങളിൽ കണ്ട ഒരു റിപ്പോർട്ടിനെ ഴെരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ശരിയാണ്”—വേദന വിതുമ്പുന്ന കഴിഞ്ഞ കാലത്തേക്ക് എത്തിനോക്കാനെന്നമട്ടിൽ അയാളുടെ കണ്ണുകൾ ഒരു ചുട്ടുങ്ങിയപ്പോൾ ആ പരക്കൻമുഖത്തെ രൂക്ഷമായ വരകൾക്ക് കരേക്കൂടി ആഴംവെച്ചു.—“അവർ അദ്ദേഹത്തെ കൊന്നുകളഞ്ഞു. ഞങ്ങളുടെ വാതിലിൽ ചെമ്പടയിലെ ആർക്കാർ പാക്കുന്ന വീട് എന്നും അടയാളപ്പെടുത്തിയ ചില പരസ്യക്കടലാസുകൾ പതിപ്പിച്ചു ചില വഞ്ചകർ ഞങ്ങളെ ഒറ്റുകൊടുത്തു. സഖാക്കളുമൊത്തു ഞാൻ കുന്നുകളിൽ പതുങ്ങിയിരുന്ന സമയം, ജാപ്പനീസ് സൈന്യം ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമം ആക്രമിച്ചു, അച്ഛനെ അറസ്റ്റ് ചെയ്തുകൊണ്ടുപോയി. മൂന്നുദിവസം അവർ അദ്ദേഹത്തെ അടിച്ചു, തൊഴിച്ചു, ചതച്ചു, മുക്കിതുകടി വെള്ളം കുടിപ്പിച്ചു. അതൊരു ഭയങ്കരദണ്ഡനമായിരുന്നു—എന്തെന്നാൽ ഞാനും പിന്നീട് അനുഭവിച്ചതാണ്. എന്നാൽ എന്റെ വയസ്സനുച്ഛിന്ന ഞങ്ങളുടെ ഗറില്ലാ ഒളിസ്ഥലങ്ങളുടെ വിവരം വെളിപ്പെടുത്തിയില്ല. ശത്രുക്കൾ മടങ്ങിഎന്ന് അടയാളം കിട്ടിയപ്പോൾ ഞങ്ങൾ ഗ്രാമത്തിലേക്കു മടങ്ങിവന്നു. അച്ഛൻ കൊല്ലപ്പെട്ടു എന്ന് അറിയുന്നത് അപ്പോഴാണ്. അച്ഛന്റെ മരണത്തിൽ എനിക്ക് അപാരമായ ചേദമുണ്ടു്. അദ്ദേഹം ഒരു നല്ല അച്ഛനായിരുന്നു. പക്ഷേ, ഒടുങ്ങാത്ത പീഡനങ്ങൾ ഏറ്റവും ഞങ്ങളെ ഒറ്റുകൊടുക്കാൻ മുതിരാത്തതിൽ, ഒപ്പം ഞാൻ അഭിമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ കാട്ടാളന്മാരെ വിഴുങ്ങാനുള്ള വെറുപ്പിന്റേയും കഠിനപ്രതിഷേധവും ഒരു ഉയക്കൻ തിരമാല അപ്പോൾ എന്നിൽ ഉയർന്നുവന്നു. അച്ഛന്റെ കൊലയ്ക്കു പ്രതികാരം ചെയ്യുമെന്ന് എന്റെ രക്തംകൊണ്ടു ഞാൻ പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. കുടുംബവും കഴിഞ്ഞു എനിക്ക് അവസരവും കിട്ടി.”

ഓർമ്മകൾ പുതുക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അയാൾ ഒരുകവിത ചായ കുടിച്ചു. ഒരു പുതിയ സിഗററ്റ് ഞാൻ അയാൾക്കു നൽകി ആ മുഖത്തു് ഒരു പച്ചച്ചിരി പരന്നു.

“കേട്ടോ, അയിടയ്ക്കു് ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിൽകൂടി കടന്നു പോയ കറേ ജാപ്പനീസ് പട്ടാളക്കാർ വിശ്രമത്തിനും കുറച്ചു് ആ ധാരാ കഴിക്കുന്നതിനുമായി അവിടെ തങ്ങി. റൊട്ടിക്കടലിൽനിന്നും വേണ്ടതെടുത്തിട്ടു്—ഒന്നും കൊടുക്കാതെ—അടുത്തുള്ള ബാർബർഷാപ്പിൽ കയറി തലമുടിവെട്ടുന്നതിനും ഷേവ് ചെയ്യുന്നതിനും അവർ പ്ലാനിട്ടു.

“ഒരു പഴക്കച്ചവടക്കാരനായി ബാർബർഷാപ്പിൽ ഞാനും പ്പെന്നു. ഒരു ഡസനോളം കൈബോംബുകളും ഒരു കൈത്തോക്കുമായിരുന്നു പഴക്കൊട്ടയിൽ. അവർ അഞ്ചുപേരുണ്ടായിരുന്നു. ചിലരുടെ മുടി വെട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചിലരുടെമുമ്പത്തു് സോപ്പുതേച്ചിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ ഞാൻ ചെയ്യാൻപോകുന്ന ഷേവിനെ അവർ പ്രതീക്ഷിച്ചുപോലും കാണുകയില്ല.

“പെട്ടന്നു് വാതിൽ തള്ളിത്തുറന്നു് ഞാൻ കൈത്തോക്കു ചൂണ്ടി. അവർക്കു് തോക്കെടുക്കാൻനേരം കിട്ടിയില്ല. കഴുത്തിൽ ചുറ്റിയിരുന്ന ടച്ചലുകൾ അഴിക്കുന്ന തിട്ടക്കത്തിൽ അവർ കുടുങ്ങിപ്പോയി. ചിലരുടെ കണ്ണിൽ സോപ്പുപോയി. ബാർബറുടെ സഹായത്തോടുകൂടി അവരിൽ മൂന്നുപേരെ ഞാൻ പിടിച്ചു. രണ്ടുപേർ രക്ഷപെട്ടു. പിടിച്ചു മുവരേയും ഞാൻ ഒരു കയറുകൊണ്ടു കെട്ടി ഗ്രാമത്തിലെ ജനകീയ കോടതിയിലെത്തിച്ചു. കോടതി അവരെ സൈനിക കേന്ദ്രാലയത്തിലേക്കു് തിരിച്ചു—എനിക്ക് അവരെ കൊന്നുകളയാമായിരുന്നു. എന്റെ അച്ഛനെ കൊന്നതു് അവരെപ്പോലെയുള്ളവരാണ്—തടവുകാരോടു് പെരുമാറേണ്ടിയിരുന്നതു് അങ്ങനെയായിരുന്നു. ചെമ്പടയിലെ ഒരംഗമായ എനിക്ക് നിയമങ്ങൾ ലംഘിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല—എന്റെ അച്ഛന്റെ മരണത്തിനു പ്രതികാരം ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടിയെങ്കിലും!”

“ജാപ്പാൻകാർ നിങ്ങളെ എപ്പോഴെങ്കിലും പിടികൂടിയിട്ടുണ്ടോ?” ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“ഉച്ചുച്ച്”—ഒരിക്കൽ മാത്രം. പക്ഷേ എന്നെ അവർക്കു മനസ്സിലായില്ല. എങ്കിൽ ഞാനിന്ന് ഈ കഥപറയാൻ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല. അത് ഇങ്ങനെയായിരുന്നു: ഗറില്ലകൾക്കും എട്ടാം പടയ്ക്കും ഭക്ഷ്യവിതരണം നടത്തുന്നത് ഞങ്ങളുടെ ഗ്രാമവാസികളാണെന്ന് സംശയിച്ച അവർ ആക്രമിക്കാൻ തയ്യാറായി. എന്നിട്ട് ഞങ്ങളെ ശിക്ഷിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി, നെല്ലുശേഖരിച്ചു വെച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വലിയ പത്തായത്തിനു തീയും കൊളുത്തി. ഒളിവിൽനിന്ന് വെളിയിൽവരാൻ അത് എന്നെ നിർബ്ബന്ധിതനാക്കി. എല്ലാ മുന്നറിയിപ്പുകളെയും വിസ്മരിച്ച് തീ കെട്ടത്താൻ ഞാൻ ഓടി.....അങ്ങനെയാണ് അവർ പിടിച്ചത്. എട്ടാം പടയിലെ ഒരംഗമെന്ന് അവർ എന്നെ സംശയിച്ചു. എന്നാൽ അവർക്ക് തെളിവൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല—ഞങ്ങൾ യൂണിഫോം ധരിച്ചിരുന്നില്ല—എനിക്കെതിരായി തെളിവുകൊടുക്കാൻ ആരും മുമ്പാട്ടുവന്നില്ല. കുറേ ഒരുകാർ ഉണ്ടായിരുന്നത്, വായ്തുറക്കാൻപോലും ഡെയ്യുപ്പെട്ടില്ല. അവർ എന്നെ അടിക്കയും തൊഴിക്കയും ചെയ്തു. മൂക്കിൽകൂടി വെള്ളംകുറ്റിയാൽ എങ്ങനെയിരിക്കുമെന്ന് അപ്പോൾ എനിക്കു മനസ്സിലായി. തളന്ന് ബോധമറ്റ എന്നെ അവർ ഒരു പാടത്തേക്ക് ഏറിത്തു. അവർക്ക് അതോടെ മതിയായി. ഞാൻ മരിച്ചിരിക്കുമെന്നുവിചാരിച്ച് അവർ സ്ഥലം വിട്ടു. എന്നാൽ, നിങ്ങൾക്ക് കാണാൻ കഴിയുന്ന തുപോലെത്താനൊരു കരുത്തുള്ള മനുഷ്യൻതന്നെയാണ്. എന്നെ അത്ര എളുപ്പമൊന്നും കൊല്ലാൻ കഴിയുകയില്ല.”

ഫാഷ്ഷയോട്ടയുടെ കഥ ഒരു വ്യക്തിയുടെ കഥയല്ല. ജാപ്പനീസുകാരുടെ യുദ്ധകാലത്തെ ചെമ്പടയുടെ പ്രധാന കോട്ടയായ ഷാൻസിയിലെ കരുത്തേറിയ കർഷകരുടെ കഥയാണത്. യുദ്ധകാലത്തു് തങ്ങളുടെ ഇടയിൽ കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന മാവോസേതുങ്ങിൽനിന്നും ചുട്ടേയിൽനിന്നും പ്രചോദനവും പരിശീലനവും നേതൃത്വവും നേടിയ അവർ ചെമ്പടയിലെ മറ്റേതു വിഭാഗത്തെയും കാര്യം അവരുടെ വിപ്ലവശക്തിയെ വികസിപ്പി

പ്ര. അക്കണക്കിന് 1945-ൽ ജാപ്പാൻകാർ കീഴടക്കുകയും ക്രമിതാട് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ പഴയ ഫ്യൂഡൽ വ്യവസ്ഥിതി വീണ്ടെടുക്കാൻ തിരിച്ചുവരുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, ഒരു മാസത്തിനകം ഫാഷിസെപ്പാലുള്ള കർഷകർ ഉണൺഴുന്നെറ്റ്, അവരെ തുരത്തിക്കൊന്നിച്ച് ജനകീയഗവൺമെന്റ് സ്ഥാപിച്ചു എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ അല്പംപോലും അത്ഭുതപ്പെടേണ്ടതില്ല. “നിങ്ങൾക്കറിയാം”, കുറച്ചൊരു മതിപ്പോടുകൂടി അയാൾ പറഞ്ഞു: “വിമോചിപ്പിക്കപ്പെടേണ്ടവരിൽ ഞങ്ങളായിരുന്നു ആദ്യത്തെ കൂട്ടർ.”

അതാണ് ഫാഷിസായുധങ്ങളുടെ കഥ. ഇനി എന്തു പറയുന്നു? ഇനി എന്തു പറയണം?

“എനിക്കു സന്തോഷവും സന്തുഷ്ടിയുമായി.” എന്നുപറഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾക്ക് അതുണ്ടായിരുന്നു: “സംഘടനാപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് എനിക്കിപ്പോൾ. പ്രാദേശിക ഗവൺമെന്റിന്റെ ഒരു ഭാഗം കൂടെയുണ്ടാകാൻ. എനിക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം നിലമുണ്ട്. എന്റെ ഭാര്യ വനിതാസംഘടനയുടെ അദ്ധ്യക്ഷയാണ്. ഒൻപതുവയസ്സുള്ള മകൾ പള്ളിക്കൂട്ടത്തിൽ പോകുന്നു—ജനകീയഭരണത്തിൽ അവൾക്ക് പഠിക്കാനും വളരാനും ഒരുവസരം കിട്ടി, ഇതെല്ലാം എനിക്കു ഇല്ലായിരുന്നതാണ്. 1700 പേരുള്ള പ്രാദേശിക സൈന്യത്തിന്റെ നേതൃത്വംകൂടി ഞാനാണ് വഹിക്കുന്നത്. നിത്യവും ഞങ്ങൾക്ക് പരിശീലനമുണ്ട്—നിങ്ങൾ അറിയാൻവേണ്ടിമാത്രം.”

ഫാഷിസത്തിന്റെ ഉരുക്കുപാലായ തവിട്ടുനിറമാണ് നേതാക്കളിൽ, അപ്പോൾ, ഉഗ്രമായൊരു പ്രതിജ്ഞ തങ്ങിനിന്നിരുന്നു—പിന്നെ ഒരു താക്കീത്! പുത്തൻമെന്റയുടെ അരാതികൾക്ക് അതിഭയങ്കരമായൊരു ആപത്തിനെ ഏറ്റെടുത്തുകൊണ്ടു മാത്രം അവഗണിക്കാവുന്നതായ താക്കീത്! അചിരാമമായ ഗരില്ലാ പ്രവർത്തനത്തിന് ഒരുവ്യവസ്ഥയാൽ ആഗ്രഹമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഈ മനുഷ്യൻ ശരീരത്തിൽ ബുള്ളറ്റുമായി കഴിയുകയാണ്.

—“ഞങ്ങളെല്ലാം ഒന്നാകട്ടെ!”

സോഷ്യലിസത്തിലേക്ക് അടിവച്ച് അടിവച്ച് അമഞ്ചലമായി മുന്നേറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുതിയ ചൈനയിൽ സ്രീസൗന്ദര്യത്തെ വ്യാവസായികമുഷണത്തിനുള്ള ഒരു ചരക്കായി ഗണിക്കുന്നില്ല. തന്നിമിത്തം അവിടെ സൗന്ദര്യമത്സരമോ സുന്ദരികളായ പെൺകുട്ടികളെയോ നാം കണ്ടെന്നു വരില്ല. എന്നാൽ ഒരു സൗന്ദര്യമത്സരമെങ്ങാൻ നടത്തുകയാണെങ്കിൽ ടീൻഷിനി ചെ 19 വയസ്സുള്ള കാങ് ഹ് സിയോയൺ ആയിരിക്കും മിസ് ചൈന ബിരുദം കരസ്ഥമാക്കുന്നത്. നാടുമുഴുവനുമുണ്ടായ ഞങ്ങളുടെ സഞ്ചാരത്തിനിടയിൽ ഞാൻ കണ്ട, എടുത്തുപറയത്തക്ക സൗന്ദര്യവതിയാകയാൽ പെൺകുട്ടിയാണവൾ. എന്നിരുന്നിട്ടും അവൾക്ക്, പുരാതനചൈനീസ് കവികൾ പാടി പുകഴ്ത്താറുള്ള രാജകുമാരിമാരുടേയോ ഗണികകളുടേയോ മിന്നിമിനുങ്ങുന്ന ലാവണ്യവിശേഷം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നീണ്ടു, വിരിഞ്ഞു, ചൊടിചൊടിപ്പുള്ള അവൾ ഒരുമേരിക്കൻ കോളേജിലെ ‘ക്യാമ്പസ് ക്ലിപ്’നിന്നെപ്പോലെ തോന്നിയില്ല. റോസ് നിറമാണ്ട ആ കവിൾ തടങ്ങും പശുധരിപ്പൻറയും ചായത്തിപ്പൻറയും സഹായം കൂടാതെതന്നെ തിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ സൗന്ദര്യം പൂർണ്ണരോഗ്യത്തിന്റെ ലക്ഷണമായിരുന്നു. അസാധാരണമാംവണ്ണം അഴകാൻ അവളുടെ നോട്ടങ്ങൾക്ക് അതു് ആകർഷകതപറന്നു കി.

ബുദ്ധിശക്തി, അവളുടെ ആത്മബുദ്ധി നേത്രങ്ങൾക്കു ആശ്ചര്യകരമായൊരു തിളക്കം പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, നമ്മുടേയും, അവളുടെ ചൈതന്യപരമായ മലരിൽ ഒരു പൈതൃകത്തിന്റെ മിടുക്കം സംവിശിഷ്ടമായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, വ്യക്തിപരമായ കഷ്ടപ്പാടിൽ നിന്നുമുണ്ടായ സഹാനുഭൂതി അവളുടെ മുഖത്തിന് ആകെയൊരു മാർദ്ദവവും കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

എന്നാൽ വ്യവസായപ്രധാനമായ ടീൻഷിനിൽ, കാക്കം സിന്ധോ യൺ ഒരു സൗന്ദര്യധാമം എന്നു പേരിലല്ല അറിയപ്പെടുന്നത്. ഒരു മാതൃകാതൊഴിലാളിമാത്രം. തൊഴിലാളിനായി ക. മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന പട്ടുമാടകൾ അവൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ചെയർമാൻ മാവോ മുതൽ കീഴോട്ട് എല്ലാവരും ധരിക്കാറുള്ള പരുക്കൻ നീല സൺഗ്ലാസ്-സെൻ യൂണിഫോമത്തിലായിരുന്നു അവൾ. ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരേയൊരു അഞ്ചു മെഡലുകൾ മാത്രം. അവ ചെലവുകൾക്കു രീതിയിൽ വസ്ത്രനിർമ്മാണം നടത്താനുള്ള പദ്ധതിയിലേക്ക് അധരനടത്തിയ സംഭാവനയുടെ ഫലമായി ലഭിച്ചവയായിരുന്നു. ഈ പുസ്തകത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റു ചില തൊഴിലാളിനായികളുടെ കഥപോലെതന്നെയാണ് അവളുടേതും. പുതിയ ചൈനയിൽ സ്ത്രീകൾ നേടിയിട്ടുള്ള പുതിയ നിലയുടെ സംസാരിക്കുന്ന സാക്ഷിപത്രം. എന്നാൽ അവളുടേതായ ഈ കഥയ്ക്ക് അതിന്റേതായ ചില സ്വഭാവപ്രത്യേകതകളുണ്ട്. അതാണ് അതിനെ കേവലം പ്രതിരൂപാത്മകം എന്നതിനേക്കാൾ കൂടുതലായി പ്രത്യേകം പരിഗണനയ്ക്ക് അർഹമാക്കുന്നതു.

ഒരു പീടികക്കാരന്റെ കുടുംബത്തിലാണ് അവൾ ജനിച്ചത്. ചെറുപ്പത്തിലേ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പോയെങ്കിലും മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ ഭാരിഭ്രംശനിമിത്തം പഠിത്തം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നു. ബാല്യകാലം, ദുരിതത്തിന്റെ ഒരു കാലഘട്ടമായാണ് അവൾ ഓർക്കുന്നത്. അച്ഛന്റെ തൊഴിൽ തീരെ മോശമായിരുന്നു.

വീട്ടിൽ പട്ടിണിയും. പത്തുകൊല്ലംമുൻപ്, ഫാക്ടറികളിൽ തൊഴിലിനുപോകുന്ന പെൺകുട്ടികളുടെ ഭാവി ഇളളാണ്ടതായിരുന്നു. വിവാഹമുന്തയിൽ അവർ വിധി ഇടിഞ്ഞുപോയിരുന്നു. എന്നിരുന്നിട്ടും, ഒരു ജാപ്പനീസ് നെയ്ത്തുകമ്പനിയിൽ ചേരാതെ കാഴ്ച ഫ്സിയോ യൺ മറു നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആദ്യം അവൾ ഒരു അപ്രൻറീസ് ആയിരുന്നു. പിന്നെ സമത്വമായ ഒരു നെയ്ത്തുകാരിയായി. അക്കാലത്ത് അവൾ അച്ഛനമ്മമാരോടൊത്ത് വീട്ടിലാണു പാർത്തിരുന്നത്. കാരണം, മാതൃ ജ്ഞാൻ ഏർപ്പെടുത്തിയ ക്യാർട്ടേജിൽ പാക്കുന്നത് അപകടകരമായിരുന്നു. “നിങ്ങൾക്കറിയാം അത്,” അവൾ ശബ്ദം കൊണ്ട് ആ ‘അ’തിന്റെ അർത്ഥം വ്യക്തമാക്കി. “അക്കാലത്ത് സ്ത്രീതൊഴിലാളികൾക്ക് ഒരു സെൻറുപോലും വിധി കല്പിച്ചിരുന്നില്ല.” അവർ കിട്ടിയിരുന്ന കൂലികൊണ്ട് റോട്ടിപോലും വാങ്ങാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. “അത് പരുപരുത്ത, വളരെ പരുപരുത്ത ഒരു ജീവിതമായിരുന്നു. കയ്യും കാലുമായി ഞങ്ങൾ ജീവിച്ചു.” ആ കാലംകൾ സ്പെഷിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ശബ്ദത്തിന് ഒരിടർച്ച അനുഭവപ്പെട്ടു. “വാസ്തവത്തിൽ അതൊരു ജീവിതമേ അല്ലായിരുന്നു. പകൽമുഴുവൻ ഞാൻ മില്ലിൽ പണിയെടുത്തു—പതിനാലുമണിക്കൂർ നീണ്ട ഷിഫ്റ്റ്—എന്നിട്ടും വൈകുന്നേരം വീട്ടിലേക്കുപോകുന്നതു പകുതി ഒഴിഞ്ഞ വയറുമായാണ്. ജാപ്പാൻ കാര്യം കീഴിയെ ജീവിതനിലയായിരുന്നു അത്. ക്രിമിനാക്കിന്റെ കീഴിലും അതിനു വ്യത്യസ്തമുണ്ടായിരുന്നില്ല.”

ഒടുവിൽ അവളുടെ ശബ്ദത്തിൽ നിന്നും ഓലം മാഞ്ഞുപോയി. കണ്ണുകളിലേക്ക് ഒരു പ്രകാശം കയറിയെന്നു. ദ്വിഭാഷിയിൽകൂടി അവളുടെ വാക്കുകൾ വെളിയിൽവന്നപ്പോൾ ആ ശബ്ദത്തിന് ഒരുമിരുണ്ടായിരുന്നു: “പിന്നെ ചൈതന്യം മോചനവുംവന്നു. ഞങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും ഒരു പുതിയ ജീവിതം. ഞങ്ങൾ അടിമകളും സ്ഥാപനങ്ങളുമെല്ലാം അല്ലാത്തവരായി, ആനന്ദിക്കാനും, പഠിക്കാനും, വളരാനുമുള്ള അവകാശത്തോ

ടുകൂടി ഞങ്ങൾ പെട്ടെന്നു മനുഷ്യജീവികളായി. ഞാൻ യുവജനസംഘടനയിൽ ചേർന്നു. ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിനും, ജീവിതത്തിനും, തൊഴിലാളികളുടേയും സ്ത്രീകളുടേയും നിലയ്ക്കുവന്ന മറ്റുള്ളവയെക്കുറിച്ച് ഞാൻ അവിടെനിന്നും പഠിച്ചു. ഫാക്ടറിയിലെ പരിവർത്തനങ്ങളെയും എനിക്കു കാണാൻ കഴിഞ്ഞു—ഞങ്ങൾക്ക് കൂലി കൂട്ടിക്കിട്ടി, ഒഴിവുദിവസങ്ങൾ അനുവദിക്കപ്പെട്ടു, നല്ല ഭക്ഷണം നൽകപ്പെട്ടു, സാങ്കേതികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ പഠനങ്ങൾക്കുവേണ്ട ക്ലാസുകൾ ഒരുക്കപ്പെട്ടു. പുതിയ വ്യവസ്ഥ എനിക്കു എന്തോ ഒരു പുതിയ ജീവൻ നൽകിയതുപോലെ തോന്നി. പകരം പുതിയ വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് ഞാനും എന്തെങ്കിലും നൽകിയേ തീരൂവെന്നൊരു ബോധ്യം എനിക്കു മുണ്ടായി. ചെമ്പർമാൻ മാവോ അപ്പോഴാണ് ഉല്പാദനവർദ്ധനവിനുവേണ്ടി തൊഴിലാളികളെ ആഹ്വാനം ചെയ്തത്. ഫാക്ടറിയിലെ മറ്റു പെൺകിടാങ്ങളോടും ആണുങ്ങളോടും സംസാരിച്ച് ഞാനൊരു വക്തിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് ഉണ്ടാക്കി. അതിന്റെ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട പ്രസിഡൻറും ഞാൻ തന്നെയാണ്, കേട്ടോ. നിങ്ങൾ ചോദിക്കുമായിരിക്കും, എങ്ങനെ ആയി എന്നു! ആവാ, എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ,” അവർ സവിനയം അറിയിച്ചു: “ഒരു പക്ഷേ എന്നിൽകൂടുതൽ ഉത്സാഹത്തിമിർച്ചകളെക്കൊണ്ടായിരിക്കാം, അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ മറ്റുള്ളവരേക്കാൾകൂടുതൽ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടായിരിക്കാം.” ഒരു കൊച്ചുകുട്ടിയുടെ പുഞ്ചിരി ആ ചുണ്ടുകളിൽ മൊട്ടിട്ടു.

അവർക്ക് ആ കഥ പിന്നെയും തുടരണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ ആത്മപ്രശംസയിൽ അവസാനിക്കുമെന്നു ഭയന്ന് അവർ അതിനു വിസമ്മതിച്ചു. അപ്പോഴാണ് ഫാക്ടറിമാനേജർ മുന്നോട്ടു വന്നത്: “സഹകരണത്തിൽകൂടി ഉല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ മിസ് കാക്ക ഫ്സിയാ യൺ ഒരു വക്തിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിച്ചു. ഏതാനും ആളുകൾക്കുള്ളിൽ മറ്റു ഗ്രൂപ്പുകൾക്കും അതൊരു മാതൃകയായിത്തീർന്നു. ഏഴു പുതിയ മാർഗ്ഗങ്ങളാണ് അവർ ഗ്രൂപ്പി

ന്റെ മുമ്പാകെ വെച്ചത്. ഉല്പാദനം അതോടെ വിവരണാതീതമാവുന്നതും വർദ്ധിച്ചു. തുടന്ന് മറ്റുള്ള ഘാതുകികളിലും ആ മാർഗ്ഗങ്ങൾ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു. ടീൻഷിനിയിലെ വ്യവസായം മിസ്കാവിനോടു വളരെയധികം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു."

വ്യക്തിപരമായ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനു അവർക്കു ഏറെ സങ്കോചമുണ്ടായെങ്കിലും, അവരുടെ വക്കീൽ ഗ്രൂപ്പിന്റെ പുതിയ മാർഗ്ഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നതിനു താല്പര്യമേ ഉണ്ടായുള്ളൂ. ഇവയാണ് ആ മാർഗ്ഗങ്ങൾ:

1. പരസ്പരസഹായപദ്ധതി—ഒറ്റയ്ക്കൊറ്റയ്ക്ക് തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നതിനുപകരം ഗ്രൂപ്പുകളായി ചേർന്ന് തൊഴിൽ ചെയ്യുക. ഓരോ ഗ്രൂപ്പും കൂട്ടായും ഒറ്റയ്ക്കും തൊഴിൽ വർദ്ധനവിനു ഉത്തരവാദിയായിരിക്കുക.

2. തറിയും കതിരും വെടിപ്പാക്കാൻ തൊഴിലാളികൾ ഭരമേച്ഛകയും അവയുടെ കേടുപാടുകൾ പോക്കി ശുദ്ധീകരണവും ചെയ്യുക.

3. തൊഴിലാളികളുടെ സാങ്കേതികവിജ്ഞാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു കൃത്യമായി ഗ്രൂപ്പ് സമ്മേളനങ്ങളും ചർച്ചകളും നടത്തുക.

4. മറ്റു ഘാതുകികളിലെ മുന്നോട്ടുപുരീക്ഷണങ്ങളെക്കുറിച്ച് പഠിക്കാനും, തൊഴിലാളികളുടെ രാഷ്ട്രീയബോധം വളർത്താനും പത്രപരായണവും സുഡിക്ടാസ്സുകളും ഏർപ്പെടുത്തുക.

5. ആരോഗ്യ—ശുചിത്വതത്വങ്ങളേയും കൃത്യനിഷ്ഠയേയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക.

6. ഓരോ ഷിഫ്റ്റും നിശ്ചിതസമയത്തിനുള്ളിൽ അവസാനിപ്പിക്കാൻ തൊഴിലാളികൾ സന്നദ്ധത പ്രകടിപ്പിക്കുക.

7. ഏല്ലാ വക്കീൽ ഗ്രൂപ്പുകളുംകൂടി ഈ പുതിയ മാർഗ്ഗങ്ങളെ തുടർച്ചയായി പരീക്ഷിക്കുക, ആവർത്തിക്കുക, അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുക.

ഒരിക്കൽ ഈ ബുദ്ധിപൂർവ്വമായ നിശ്ചയങ്ങൾ ഫലത്തിൽ വന്നു കഴിഞ്ഞാൽ, സാങ്കേതികവളർച്ചയ്ക്കുവേണ്ടി ശ്രദ്ധചർച്ചകൾ ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ, പിന്നെ, പലതരം പുതുമകൾ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുകയും അംഗീകരിക്കപ്പെടുകയുമായി. ഉദാഹരണത്തിന്, നെയ്തുസമയത്ത് നൂൽ പൊട്ടുന്നതിനെ നൂലിന്മേൽ വെള്ളം തളിച്ചുമാറ്റിവന്നു. പിന്നെ ഒരേനീരപ്പിൽ വെള്ളം തളിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തളിക്കലിൽ പുതിയ വികസന മാതൃകകൾ കണ്ടുപിടിച്ചു. ഫാക്ടറിയിൽതന്നെ ആരോഗ്യപരമായ ഒരു മത്സരത്തിനു വഴിതെളിക്കാൻ ഓരോ ശ്രമിനേറയും ഷിഫ്റ്റിനേറയും ഉല്പാദനറിക്കാർഡുകൾ സൂക്ഷിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു.

സ്വന്തം ശ്രമിന്റെ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചപ്പോൾ ക്യാഷിയറിയോടൊത്ത് പ്രസരിപ്പുകൂട്ടി. അവളുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്നതിനു മുൻപ് ശ്രമിന്റെ ശരാശരി ഉല്പാദനം 34.5 വാരമായിരുന്നു. പുതിയ മാതൃക അംഗീകരിച്ച് ഏതാനും ദിവസം കഴിയുന്നതിനുമുൻപ് ദിനപ്രതി തറിക്കുന്നിന് 45.5 വാരമായി അതുയർന്നു. പഴയരീതി അനുസരിച്ച ഓരോ തറിയും നോക്കുന്നതിന് ഓരോ പെൺകുട്ടി വീതം വേണ്ടി വന്നപ്പോൾ, പുതിയ പദ്ധതിയിൽ 16 പെൺകുട്ടികൾക്ക് സഹകരണാടിസ്ഥാനത്തിൽ 85 തറിയോളം നോക്കാൻ കഴിഞ്ഞു.

ഫാക്ടറിയിലെ സാങ്കേതിക പുരോഗതിയെക്കുറിച്ച് മാത്രം സംസാരിച്ചതുകൊണ്ട് അവർക്കു തൃപ്തിവന്നില്ല. ശ്രമിന്റെ അംഗങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയ—സാംസ്കാരിക വളർച്ചയെക്കുറിച്ചുപോലും അവർ വിവരിച്ചു. വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടി പഠിച്ച അവർ നൂറിൽ നൂറു മാക്കം വാങ്ങിച്ചെടുത്തു. അവളുടെ ശ്രമിൽ 3 കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി അംഗങ്ങളും 9 യുവജനസംഘടനാംഗങ്ങളും ഉണ്ടെന്ന് അഭിമാനപൂർവ്വം അറിയിച്ചു.

പതിനാലുപേർ അടങ്ങിയ അവളുടെ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പിൽ പെൺകുട്ടികൾ മാത്രമായിരുന്നോയെന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചു.

“അല്ല, ഒരു പുരുഷൻകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു—ഒരു വയസ്സൻ. എന്റെ അച്ഛന്റെ പ്രായമുള്ള ഒരാൾ.”

“ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ കീഴിൽ പണിയെടുക്കുന്നതിന് അയാൾക്കു വിഷമമുണ്ടായിരുന്നില്ലേ?”

“ആദ്യമാദ്യം വിഷമമുണ്ടായിരുന്നു. പിന്നെ ക്രമേണ പുതിയ രീതിയുടെ ഗുണങ്ങൾ അയാൾക്കു മനസ്സിലായി. വയസ്സൻ എന്ന നിലയ്ക്ക് അയാൾ അർഹിക്കുന്ന ബഹുമതി ഞങ്ങൾ നല്കി. കേട്ടോ, ആദ്യമൊന്നും ഗ്രൂപ്പിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും അത്ര കാര്യമായി ചിന്തിച്ചിരുന്നില്ല. കുറേപേക്ക് വ്യക്തിപരമായ പരിഗണനകളായിരുന്നു. വേറെ കുറേപേർ പുതിയ മാറ്റങ്ങളെ പാടെ അവിശ്വസിച്ചു. എന്നാൽ ഒത്തൊരുമിച്ചു പണി ആരംഭിച്ചതോടെ, അംഗങ്ങൾക്ക് അവരുടെ വ്യക്തിത്വവും അവിശ്വാസവും നഷ്ടപ്പെട്ടു. നിരന്തരമുള്ള പഠനവും പരസ്പരമുള്ള ചർച്ചകളും അവരുടെ വീക്ഷണഗതിയെ പാടെ മാറ്റി. ഒരുക്കൊല്ലംകൊണ്ടു ഞങ്ങളുടെ ഗ്രൂപ്പ് ആദ്യം ഫാക്ടറിയിലേയും പിന്നീട് നഗരത്തിലേയും മോഡൽ ഗ്രൂപ്പായി തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു.”

ഞാൻ അവളുടെ കുടുംബത്തെപ്പറ്റി ചോദിച്ചു. പൊരുതുന്നൊരു മാർക്സിസ്റ്റ് തൊഴിലാളിക്കുവേണ്ട ‘പുത്രീനിർവിശേഷമായ ഭക്തി’ അവൾ വെളിപ്പെടുത്തി. ഫാക്ടറിയ്ക്കടുത്തുള്ള ഒരു കെട്ടിടത്തിലാണ് അവൾ പാക്കുന്നത്. കിട്ടുന്ന കൂലിയെല്ലാം അച്ഛനമ്മമാർക്ക് അയച്ചുകൊടുക്കുന്നു. “എത്രയായാലും അവർക്ക് വയസ്സായില്ല. ഞാൻ മാത്രമാണ് അവർക്ക് എന്തെങ്കിലും കൊടുക്കാനുള്ളത്. പിന്നെ കൊച്ചുനാജന്മാരും അനുജത്തികളുമുണ്ട്.”

“അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ കാര്യങ്ങളോ? സ്വന്തം ആവശ്യത്തിനുവേണ്ടി കുറച്ചു പണം വേണ്ടേ?”

“വേണം, പക്ഷേ എനിക്കധികം വേണ്ട.” ആ വേഷധാരണരീതിയുടെ ലഘുത്വവും, കോസ്റ്റ് മെറിക്സിന്റെയും ആഭരണങ്ങളുടെയും അഭാവവും ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ ശരിവച്ചു. “പിന്നെ

വേണ്ടിവന്നാൽ ഞാൻ അമ്മയോടു ചോദിക്കും. അമ്മ കുറച്ചു തരും.”

എന്നിരുന്നാലും 19 വയസ്സുള്ള ഈ ടീൻ‌ഷ്യൻ സൗന്ദര്യ ധാമം, ഫാക്ടറിയിലെ സായാഹ്നക്ലാസ്സുകളിലെ മൂന്നു വർഷത്തെ പഠനമാത്രം കിട്ടിയിട്ടുള്ള ഈ കുച്ചുവടക്കാരന്റെ മകൾ, ഒരു വിഡ്ഢിയെന്നു മല്ല. കഴിഞ്ഞവർഷം ഞാറുക്കണക്കിനു മോഡൽ തൊഴിലാളികളുടെ കൂടെ, ദേശീയദിനാഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ ചെയർമാൻ മാവോയുടെ ക്ഷണപ്രകാരം പീക്കിംഗിൽ വന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

ലോകയുവജനസമ്മേളനത്തിൽ സംബന്ധിക്കാൻ ബർളിനിലേക്കുപോയ ചൈനീസ് ഡെലിഗേഷനിൽ ഒരംഗവുമായിരുന്നു അവൾ.

“അവിടെ,” പെട്ടെന്നു അവളുടെ കണ്ണുകൾ തിളങ്ങുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു, “വിവിധ രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നും വന്ന ആൺകുട്ടികളേയും പെൺകുട്ടികളേയും ഞാൻ കണ്ടു—നിങ്ങളുടെ രാജ്യത്തുനിന്നും ഉണ്ടായിരുന്നു.”

“യുവജനസമ്മേളനത്തിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായമെന്തായിരുന്നു?”

അവൾ അധികം ആലോചിക്കാൻ പോയില്ല. “എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലേയും യുവാക്കൾ സമാധാനം ആവശ്യപ്പെടുന്നു. അവരെല്ലാം സമരത്തിനെതിരാണ്. അവർ ഒരുമിച്ചാൽ സമാധാനം നേടാൻ കഴിയും.”

ആ കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്ക് ഒരു വിരാമമിടാൻ സമയമായിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവൾ വാച്ചിലേക്കു നോക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ടു—അതേ, ഈ ഫാക്ടറിത്തൊഴിലാളിക്ക് ഒരു നല്ല വാച്ച് ഉണ്ടായിരുന്നു—സ്റ്റഡിക്ലാസ്സിന്റെ സമയം അതിക്രമിച്ചു എന്ന് നേരെ പറയാൻ കഴിയാത്ത വിഷമമായിരുന്നു അത്.

എന്നാൽ എനിക്കു അവസാനമായി ഒരു ചോദ്യംകൂടി ഉണ്ടാ

എന്നു—പരത്ത പഞ്ഞിത്തുണികൊണ്ടുള്ള വൃത്തികെട്ട സൺ യററു—സെൻ യൂണിഫോമത്തിൽ സൗന്ദര്യം ഒളിച്ചുവെക്കുന്ന ഒരു കാതരാക്ഷിയായ ചൈനീസ് പെൺകുട്ടിയെ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ സാധാരണ നാവിന്റെ തുമ്പിൽ ഉദിക്കാറുള്ളൊരു ചോദ്യം.

“നിങ്ങൾക്കു് പട്ടുകൊണ്ടൊരു പാവായ ധരിക്കാൻ ഇഷ്ടമില്ല, സെൻറു് പൂശാൻ, പൂ ചൂടാൻ?”

അവൾ അല്പനേരം ചിന്തയിലാണ്ടുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: “ഉവ്വു് എന്നിങ്ങ പട്ടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ടു്—എന്തിനു് പട്ടുമാത്രം, കസവുകളും—ഞങ്ങളുടെ നാട്ടു് അഴകേറിയ തുണിത്തരങ്ങൾക്കു കേൾവി കേട്ടതാണു്. പക്ഷേ, കുറച്ചുകാലംകൂടി കഴിഞ്ഞു്, ജനങ്ങളുടെ ജീവിതനിലവാരം ഉയന്നു കഴിയുമ്പോൾ മാത്രമേ, ഞാൻ പട്ടും കസവും ധരിക്കയുള്ളു. അന്നു് കുറേപേക്കു മാത്രമല്ല എല്ലാവർക്കും പട്ടുക്കാൻ കഴിയും. അതുവരെ ഞങ്ങളെല്ലാം പണിയെടുക്കണം. മറ്റൊല്ലാവർക്കും ഉടുക്കാൻ കഴിയുമ്പോൾമാത്രം ഉടുക്കണം.”

അവൾ തീരെ പ്രായംകുറഞ്ഞൊരു പെൺകുട്ടിയായിരുന്നു. അവളുടെ നേരെനോക്കി എന്നിങ്ങ അതുതപ്പെടാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവളുടെ സുന്ദരാനന്തരീതിൽ ചന്തമേറിയൊരു മന്ദസ്ഥിതം വിരിഞ്ഞു. “വിഷമിക്കാനില്ല. ഞങ്ങൾ എല്ലാം ഒന്നുതന്നെ പട്ടുക്കും!”

—പെകത്താണെ പിടികൂടിയിരുന്ന ഒരു ബാലൻ

പെളിയിൽ, മാക്റ്ററിയുടെ ചിമ്മിണികളിൽനിന്നുമുയർന്നു പുകച്ചുരളുകൾ, വർഷകാലാന്തരീക്ഷത്തിൽ കറുത്ത രോമപ്പുതപ്പുകൾ വിരിച്ചിരുന്നു. മഞ്ചുരിയായിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട വ്യവസായകേന്ദ്രമായ മുക്ഡന്റെ പ്രാധാന്യത്തെ വിളിച്ചറിയിക്കുകയായിരുന്നു അവ. ഉരുക്ക് ഉരുക്കുന്ന മാക്റ്ററിക്കെത്തു ഡസൻകണക്കിന് കാക്സി അസാറലൈൻ ദീപങ്ങളുടെ 'മിന്നലുകളും ന്യൂമാററിക് ഡ്വില്ലുകളുടെ 'ഇടിമുഴക്കവും' മുങ്ങിയിരുന്നു. മുകളിൽ കപ്പികളിൽകൂടി പൊങ്ങി, പ്ലാൻറിൽനിന്നും പ്ലാൻറിലേക്ക് നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഇചക്ട്രോമാഗ്നറ്റിക് ക്രെയിനുകൾ ഉരുക്കുവായും പൊളിച്ചു, താഴെ കുന്നുകൂട്ടിയിരിക്കുന്ന ഇരുമ്പിൻകൂട്ടങ്ങളിലേക്ക് ആത്തിയോടെ അന്ധിറങ്ങുകയാണ്. പുറത്തു, സൈബീരിയായിൽനിന്നുള്ള തണുപ്പൻകാറ്റു വീശുന്ന ഞായിരുന്നുവെങ്കിലും, അകത്തു ചൂടായിരുന്നു. വളരെ വളരെ കടുത്ത ചൂട്. ചെറുതും വലുതുമായ അടുപ്പുകളിൽനിന്ന് നാക്കു നീട്ടിയിരുന്ന തീനാമ്പുകളുടെ ചൂട്. അരവരെ ഉരിഞ്ഞിട്ടു കപ്പായവുമായി, വിയർത്താലിച്ചു, തീ ആളിപ്പടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന അടുപ്പുകൾക്കെതിരെ നിഴൽച്ചിത്രങ്ങൾപോലെ നിന്നിരുന്ന തൊഴിലാളികളും റോളിയും ക്രെയിനും ഉന്തിനീങ്ങി അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും

പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന പണിക്കാരും സങ്കല്പലോകത്തിലെ ഏതോ വികൃതരൂപങ്ങളെപ്പോലെ തോന്നിയിട്ടു.

ഈ ഫാക്ടറി, പുതിയചൈതയിലുള്ള മറ്റു പച്ചതിനേയും പോലെ, യന്ത്രവത്കൃതകൃത്യാദനത്തിന്റെയും കടിൽവ്യവസായത്തിന്റെയും ഒരു വിചിത്രമായ സംയോജനമായിരുന്നു. ആദ്യം ജാപ്പനീസ്കാരും അനന്തരം ക്രിമിത്താങ്ങുപട്ടാളവും തയ്യടുത്തു ഇത് ഞങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ കേടുപാടുകൾ നീക്കുന്ന നിലയിലായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം കൂട്ടിഗ്ലാപ്പിപ്പിച്ച, ഭീമാകാരമായ യന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച സാധനസാമഗ്രികൾ നിർമ്മിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴും, മറ്റു പല നിർമ്മാണവലകളും മനുഷ്യപ്രയത്നത്തെയും കഴിവിനേയും ആശ്രയിച്ചിരുന്നു. ഇവിടെ ക്രിയാത്മകമായ പ്രയത്നത്തിൽ മനുഷ്യനും യന്ത്രവും പരസ്പരശ്രദ്ധയ്ക്കായി സഹകരണബോധത്തിലുമാണ് കഴിഞ്ഞിരുന്നത്.

തൊഴിലാളികൾക്കു പൊതുവെയുള്ള മുറികളുടെ ചുവരിനേലും, ഫാക്ടറികാൻറീനിലും പ്ലാൻറിലും എന്തിനു വലിയ 'ചുമർ പത്രങ്ങളിലും തിളങ്ങി കണ്ടിരുന്ന മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ എത്രമാത്രം ചൈതന്യത്തോടുകൂടിയാണു ഫാക്ടറിപ്പുറത്തു നടന്നിരുന്നതെന്ന് അതിന്റെ പ്രത്യക്ഷലക്ഷണങ്ങളായിരുന്നു: "മേത്തരം ഉല്പാദനത്തിലും വിനിമയ പരിശീലനത്തിലും ഞങ്ങൾ ഉന്നതരായിരിക്കണം." മറ്റൊന്നും, "തൊഴിൽകഴിവും അച്ചടക്കബോധവും ശക്തിപ്പെടുത്തുക; സാങ്കേതികരീതി വളർത്തുക; സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുക" എന്നൊരു മുദ്രാവാക്യമായിരുന്നു....(കഴിഞ്ഞ രണ്ടുവർഷമായി പുതിയ മാനേജ്മെന്റു കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ള രക്ഷാനടപടികൾ നിമിത്തം, ജാപ്പനീസ്-ക്രിമിത്താങ്ങു ഭരണകാലത്തു ഉണ്ടായിരുന്നതുപോലെയുള്ള അപകടങ്ങൾ തീരെ കുറവായിരിക്കുന്നു എന്നാണ് ഞങ്ങളോടു പറഞ്ഞത്.) എന്നാൽ ഏതാവും ആകർഷകമായൊരു മുദ്രാവാക്യം ഇതായിരുന്നു: നമ്മുടെ യുദ്ധഭൂമിയാണ് പ്ലാൻറും—യന്ത്രങ്ങൾ ആയുധങ്ങളും."

ഇടത്തുവശത്തു പതിച്ചിരുന്ന ഒരു പരസ്യക്കടലാസിൽ, ഒന്നിനു താഴെ ഒന്നായി വരച്ചിരുന്ന ചിത്രങ്ങളിലൂടെ ഈ മൂലാധാക്യം മനസ്സിൽ തട്ടാവണം വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നു. ആദ്യം ഒരാൾ കാൽനടയായി പോയിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. പിന്നെ അയാൾതന്നെ സൈക്കിളിൽ സവാരിചെയ്യുന്നു, കാരിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു, വിമാനത്തിൽ പറക്കുന്നു. എതിർവശത്തു ജനറൽ മക്കാർതറുടെ ചൈനയിൽ— ഷാറവും ചെറുക്കുന്നൊരു നാമം— ഒരു വികൃതചിത്രം. എനിക്ക് അതിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ല. ആ പരസ്യക്കടലാസിന്റെ അടിയിൽ എഴുതിയിരുന്നതിന്റെ തർജ്ജമ ഇതാണ്: “മക്കാർതറെ കീഴടക്കാൻ നമുക്കു ബഹുദൂരം യാത്രചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. നമ്മുടെ ഉല്പാദനവർദ്ധനവു 20 ശതമാനത്തിൽ കുറവുവന്നെങ്കിൽ ആ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുള്ള നമ്മുടെ യാത്ര കാൽനടയായിട്ടായിരിക്കും; അതു നാല്പതു ശതമാനമായി വർദ്ധിപ്പിച്ചാൽ സൈക്കിളിലായിരിക്കും; 60 ശതമാനമാക്കിയാൽ കാരിലായിരിക്കും; എന്നാൽ ഒരു വിമാനത്തിൽ പോകണം നമുക്ക് അവശ്യമെങ്കിൽ നാം ഉല്പാദനം 100 ശതമാനമായി വർദ്ധിപ്പിക്കണം.”

അതു് ഒക്ടോബറിന്റെ മദ്ധ്യത്തിലായിരുന്നു. ആ വർഷം അവസാനിക്കുന്നതിനു് ഇനിയും പത്തു് ആഴ്ചകൾ കൂടി പോകുന്നമായിരുന്നു. എനിതന്നിട്ടും കഴിഞ്ഞവർഷത്തേക്കാൾ 80 ശതമാനം ഉല്പാദനവർദ്ധനവു് ഫാക്ടറി കുറിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ഈ ഫാക്ടറിയിൽവെച്ചാണ് ഞാൻ ഒരു കുട്ടിയെ കണ്ടുമുട്ടിയതു്. (അവന്റെ പേരു കുറിച്ചെടുക്കാൻ മറന്നുപോയതുകൊണ്ട്, അവൻ പേരില്ലാത്തവനായിരിക്കട്ടെ.) വീരചങ്ങല കിട്ടിയൊരു തൊഴിലാളിപീരനായിരുന്നില്ല അവൻ. ഈ ഒരു ഫാക്ടറിയുടെ മാത്രമല്ല, ഒരു കുരിശുയുദ്ധത്തിൽ എന്നകണക്കു—അതേ, കുരിശുയുദ്ധംതന്നെ യായിരുന്നു അതു്—പങ്കെടുത്തു് തങ്ങളുടെ വ്യാവസായികോല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുന്ന പുതിയ

ചൈനയിലെ എല്ലാ തൊഴിലാളികളുടേയും ഉരുട്ടിയെടുത്ത ചൈതന്യവിശേഷത്തിന്റെ വിരനായിരുന്നു അവൻ.

ചെറിയ അടുപ്പുകളിൽ ഒന്നിന്റെ അടുത്തുകൂടി ഞാൻ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴാണ് അവൻ—17 വയസ്സിൽകൂടതൽ പ്രായമിട്ട അവൻ—അങ്ങോട്ട് ഓടിവരുന്നതു കണ്ടത്. കയ്യിൽ ഒരു ഉരുക്കുകവിയുണ്ട്. പഴുതുണി ചുറ്റിയിരുന്ന കൈകൾ കൊണ്ട് ആ ഉരുക്കുകവി അവൻ അടുപ്പിലേക്കു തള്ളി. (ആ മാതിരി കമ്പികളുടെ അറ്റത്തു പിടിക്കാൻ മറ്റു തൊഴിലാളികൾക്കു റബ്ബർ ഉറകളായിരുന്നു.) എന്നിട്ട് അതിന്റെ അറ്റം ചുമന്നുവന്നതോടെ, വെച്ചുതരുകതികൊണ്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു ചുറ്റികയുടെ അടുത്തേയ്ക്ക് അതും എടുത്തുകൊണ്ട് അവൻ ഓടി. അടിച്ചു രൂപപ്പെടുത്താൻ. കമ്പിയുടെ ചൂടാറിയതോടെ അവൻ വീണ്ടും അടുപ്പിനടുത്തേയ്ക്കു തന്നെ പാഞ്ഞു. അങ്ങനെ ഏതാനും മിനിറ്റുകൾകൊണ്ട് ഒരാറുപ്രാവശ്യം അങ്ങോട്ടു മിടങ്ങാട്ടും ആ കുട്ടി ഓടി. അതിനിടയിൽ ഒരു തവണയെങ്കിലും വേലയുടെ ചെലവിൽ എന്റെ നേരെ നോക്കാൻ അവൻ തുനിയുകയുണ്ടായില്ല. ആദ്യത്തെ കമ്പി അടിച്ചു രൂപപ്പെടുത്തിയതോടെ രണ്ടാമത്തെ കമ്പി എടുക്കുകയായി. പിന്നെ മൂന്നാമത്തേത്.....അങ്ങനെ, അങ്ങനെ. ഏതോ മത്തുപിടിച്ഛായ തിടുക്കത്തിലെന്നപോലെ തോന്നിപ്പോയി, അവൻ—വാസ്തവത്തിൽ അതൊരു സാധാരണ തിടുക്കത്തെക്കാൾ കൂടുതലായിരുന്നു. ഒരു പക്ഷേ, ഏതോ ചെകുത്താൻ പിന്തുടന്നിട്ടെന്നതുപോലെയുണ്ടായ ആവേശം കയറിയൊരു സംഭവം എന്ന് അതിനെ വർണ്ണിക്കുകയായിരിക്കാം കൂടുതൽ ശരി.

ഷിമ്റാറിന്റെ അചസാനത്തെ കുറിക്കുന്ന സൈറൺ മുഴങ്ങിയപ്പോൾ തൊഴിലാളികൾ ഓരോരുത്തരായി കൈകഴുകാനുള്ള മുറിയുണ്ടാക്കു തള്ളിക്കയറി. അപ്പോഴാണ് കയ്യിൽ ചുറ്റിയിരുന്ന പഴുതുണിക്കുറുത്തു അഴിക്കുന്ന അവനെ ഞാൻ കണ്ടത്. കത്തിക്കരിഞ്ഞ പാടുകളായിരുന്നു ആ കൈകളിൽ മുഴുവൻ.

ഞാൻ ചിലോഷിയോട്, അവനെവിളിച്ചു മറുജ്ജവരെ പോലെ കൈകൾക്ക് എന്തുകൊണ്ട് ഉറക്കുന്നില്ലെന്ന് ചോദിക്കാൻ പറഞ്ഞു.

ഞങ്ങളെ അപ്പോൾ ആദ്യമായി കാണുന്ന ആ കുട്ടി, കുറച്ചു മുൻപുവരെ ഇല്ലാതിരുന്ന ചഞ്ചാമധുരമായൊരു മനസ്സീതത്തോടെ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ഒരു മിനിട്ട് താമസിച്ചാണ് ഇന്നത്തെ ഷിഫ്റ്റിനു കയറിയത്. വലിപ്പം തുറന്നു കയ്യുറ എടുത്തിടാൻ നേരം കിട്ടിയില്ല.”

പക്ഷേ ഞാൻ വിടാൻ പോയില്ല. “അതിനെന്തു? ഏറിയാൽ രണ്ടുമിനിറ്റുനേരത്തെ താമസമല്ലേയുള്ളൂ. നിങ്ങൾക്ക് എന്തായിരുന്നു ഇത്ര തിടുക്കം? എന്താണ് ചെങ്കുത്താൻ പിടികൂടിയതുപോലെ?”

എന്റെ വാക്കുകൾ തർജ്ജമ ചെയ്യപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മറുപടി പറയാൻ അവൻ ഒന്നു പതുങ്ങിച്ചിരിച്ചു: “അല്ലെങ്കിൽ ഒരുപക്ഷേ ചെങ്കുത്താണെ പിടികൂടിയിരുന്നത് ഞാനാണ്. അതുകൊണ്ടായിരുന്നു എനിക്ക് അത്ര തിടുക്കവും. നിങ്ങൾക്കു കാണാൻ പാടില്ലേ, അതാ ആ നില്ക്കുന്ന മനുഷ്യനെ കീഴടക്കാൻ ഞങ്ങൾക്കു വളരെയേറെ തിടുക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ടെന്നു?”

അവൻ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച സ്ഥലത്തേക്ക് ഞാൻ നോക്കി—അവിടെ ട്റൂമാന്റെ ചിത്രത്തോടുകൂടിയ ഒരു പരസ്യക്കടലാസ്!

ഇപ്പോൾ ട്റൂമാന്റെ ആ ചിത്രം മാറ്റി പകരം ഐസൻഹോവറുടെ മറെറൊരു വച്ചുകാണണം. എന്നാൽ ആ പേരില്ലാത്ത കുട്ടി ഇപ്പോഴും അതേ ആവേശത്തോടുകൂടി പണിചെയ്യുകയായിരിക്കണം.

അമേരിക്കൻ പട്ടാളപ്രസിഡണ്ടിനു് അർഹിക്കുന്നൊരു താക്കീതു്!

—പെട്ടെന്നുതന്നെ ചില പടങ്ങൾ

മോളിവുണ്ണിയെ ഏതൊരു സിനിമാതാരത്തെയുംകാൾ കൂടുതലായിചെയർമാൻ മാർവാ സെ തുങ്ങിനു് ആരാധകന്മാരുടെ കത്തുകൾകിട്ടുന്നുണ്ടു്. ഞാറാണ്ടുകളിലെ ജന്മിതപംഅവസാനിപ്പിച്ചു് ഒരു പുത്തൻ ജീവിതം തങ്ങൾക്കു നൽകിയതിൽ സ്നേഹവും നന്ദിയും പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ചൈനയിലെ വിവിധഭാഗങ്ങളിലുള്ള ആയിരക്കണക്കിനു് കർഷകത്തൊഴിലാളികൾ അയയ്ക്കുന്ന കത്തുകളാണിവ.

മുകുന്ദനിയിലെ ഒരു മാതൃകത്തൊഴിലാളിയായ ഷിയുമായു് അയച്ച ഒരു കത്തു് ഇങ്ങനെയാണു്: “താങ്കളുടെ നേതൃത്വത്തിൻ കീഴിൽ ഞങ്ങളുടെ മാറിപ്പോയി. ഞാൻതന്നെ ഒരു ഉദാഹരണമാണിതിനു്. കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളിൽ, എത്രയോ കൊല്ലങ്ങളാണെന്നോ, മഞ്ഞിലും മഴയിലും വെയിലിലും ഞാൻ ഒരേ ഒരു പരുത്തിപ്പാൻറും കപ്പായവുമിട്ടു നടന്നതു്! ഏറവും ചീത്തയായ “കായോളിയാങ്ങു്” ആയിരുന്നു എന്റെ ഭക്ഷണം. അന്നത്തിന്റെ ആഹാരം സ്വപ്നംപോലും കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഇന്നു്, വിമോചനത്തിനുശേഷം, നാലു പുതിയ വസ്ത്രങ്ങളാണു് എനിക്കുള്ളതു്. കൂടക്കൂടെ ഞാനതു് അലക്കി ഉപയോഗിക്കുന്നു. ശീതകാലത്തേയ്ക്കു് എനിക്കൊരു മുടൻ രോമക്കപ്പായമുണ്ടു്. ഹിമാലയത്തിൽ മൂന്നുനേരവും അരി ഭക്ഷണമാണെന്നിടുകു്. പന്നിക്കു

ടുപാലെയുള്ള ഒരു ഇരണ്ടു മുറിയിലായിരുന്നു പണ്ടു് ഞാൻ പാർത്തിരുന്നതു്. ഇന്നു് വെള്ളതേച്ച ചുമരുകളുള്ള ഒരു ഇഷ്ടികപ്പുരയുണ്ടു്. ചെയർമാൻ മാവോ, താങ്കൾ ചെയ്തതന്നിട്ടുള്ള ഈ ഉപകാരം ഞങ്ങൾ ഒരിക്കലും മറക്കുകയില്ല.”

*

*

*

*

ഒരു റബ്ബർഫാക്ടറിതൊഴിലാളിയും അഞ്ചുകുട്ടികളുടെ അമ്മയുമായ ചാങ്ങയുചങ്ങ് എഴുതിയിരിക്കുന്നതു് ഇങ്ങനെയാണു്: “ഞങ്ങളുടെ കാലക്ഷേപമാറ്റം എത്രകണ്ടു് കൂടുതൽ വികസിക്കുന്നുവോ, അത്രകണ്ടു് കൂടുതൽ ഞങ്ങൾ നാടിനെ സ്നേഹിക്കുന്നു. വ്യക്തിയും സ്റ്റേറ്റുംതമ്മിലുള്ള ഏറ്റവും അടുത്ത ബന്ധം ഞങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിക്കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോഴത്തെ ഗവണ്മെൻറു്, ഞങ്ങളുടെ, തൊഴിലാളികളുടേയും കർഷകരുടേയും ആയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു്, ഗവണ്മെൻറിനുവേണ്ടി എന്തും ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾ തയ്യാറാണു്.”

*

*

*

*

മുകുൾബനിലെ എഞ്ചിൻനിർമ്മാണഫാക്ടറിയിൽ തൊഴിലാളികളുടെ ഒരു സുഡിക്കാസ്സു് ഒരു സ്ത്രീതൊഴിലാളി നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. അനല്പമായ ആ സംസാരവും വിശിഷ്ടമായ ഭാവപ്രകടനങ്ങളും ശ്രദ്ധേയമായിരുന്നു.

അവരുടെ വിഷയം “മാക്സിംഗോക്കിയുടെ ജീവിത”മായിരുന്നു.

ജാപ്പാൻകാരുടേയും ക്രിമിത്താങ്ങിന്റേയും ഭരണകാലത്തു് ചികേപചിഫ് ആ എഞ്ചിൻനിർമ്മാണഫാക്ടറിയിൽ പണിയെടുത്തുകൊണ്ടിരുന്ന അക്ഷരാഭ്യാസമില്ലാത്ത ഒരു പെണ്ണായിരുന്നു. അന്നു് അവർക്കു കിട്ടിയിരുന്ന കൂലി, അവളുടെതന്നെ ആമാരത്തിനു മതിയായിരുന്നില്ല. ഒരു പുസ്തകം സ്വന്തമാക്കി വളരുകയോ കാണുകയോപോലും അവർ ചെയ്തിരുന്നില്ല.

വിമോചനത്തിനുശേഷം അവർ സ്കൂളിൽപോയി, പഠിച്ചു, വായിച്ചു, എഴുതി. റഷ്യൻ ക്ലാസിക്കുകളുടെ ചൈനീസ് തർജ്ജമകൾ അവളെ ആകർഷിച്ചു. ഇപ്പോൾ അവർ തൊഴിലാളിസമൂഹത്തുക്കുളാട് “മാക്സിംഗോർക്കിയുടെ ജീവിത”ത്തെക്കുറിച്ചു പ്രസംഗിക്കുകയാണ്.

*

*

*

*

“ഇൻഡ്യാക്കാരനായ സമോദരാ, ഈ ധാന്യങ്ങൾ ഒന്നു നോക്കുക—ചുമ്മാ ഒന്നു നോക്കുക,” മുകുഡൺ അടുത്തുള്ള കാക്കാൻ ഗ്രാമത്തിലെ വിമൻസ് അസോസിയേഷന്റെ പ്രസിഡൻറ് എന്റെമുമ്പിൽ വന്നുവന്നുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ക്യാൻവാസ് ചെരുപ്പുകളും പുത്തൻ നീലവസ്ത്രവും ധരിച്ച 22 വയസ്സുള്ള ചാങ്ങ്സുവൻ കൃശഗാത്രിയായൊരു കർഷകപെൺകൊട്ടിയാണ്. വിമോചനത്തിനുശേഷം മറ്റുള്ള കർഷകരോടൊപ്പം അവർ കൃഷിചെയ്തെത്ത അസാമാന്യവലിപ്പത്തിലുള്ള ആ ധാന്യങ്ങൾ കാണിച്ചുതന്നപ്പോൾ ആ ശിരസ്സ് അഭിമാനംകൊണ്ട് നിവരുന്നതുപോലെ തോന്നി. “ജന്മികൾക്കുവേണ്ടി ഞങ്ങൾ പണി ചെയ്തിരുന്ന കാലത്ത് ഇമ്മാതിരി ധാന്യങ്ങൾ വിളയിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾക്കു കഴിയുമായിരുന്നെന്ന് തോന്നുന്നുണ്ടോ? ഓ ഇല്ലാ, ഒരിക്കലുമില്ല!”

*

*

*

*

58 വയസ്സുള്ള പല്ലിലാത്ത, ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ, ഉച്ചരിക്കാൻ പ്രയാസമുള്ള പേരോടുകൂടിയ, ഒരു വൃദ്ധ വില്ലേജ് വിമൻസ് അസോസിയേഷന്റെ കമ്മറ്റിയിലെ ഒരാഗമായിരുന്നു. ഞാൻ അവരോടുചാദിച്ചു: “അമ്മേ, ഈ പുതിയ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് എന്താണഭിപ്രായം?”

ആ ചോദ്യം തർജ്ജമയെപ്പറ്റി കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും, അവരുടെ വാക്കുകളുക്കൾ മുമ്പായി പുറത്തുചാടിയ പുഞ്ചിരി നല്ലൊരുത്തരും നൽകിക്കഴിഞ്ഞു:

“എന്റെ കണ്ണുമാനേ, എനിക്ക് ഇതു വലിയ ഇഷ്ടമാണ്. ഞാൻ പറയാമല്ലോ. മുന്പാക്കെ വിശന്നുപൊരിഞ്ഞു വലഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മിക്കവാറും മരിച്ചുമട്ട്. ഞങ്ങളെ നോക്കാൻ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കു നിവമുണ്ട്, വീടുണ്ട്, പുതിയ വസ്ത്രങ്ങളുണ്ട്.”

“അമ്മമ്മ, ഈ പുതിയ വിവാഹനിയമത്തെക്കുറിച്ചതു പറയുന്നു? സ്വന്തം മരുമക്കൾ വളരെ പ്രായംചെന്നു വിവാഹിതരാകുന്നതിലും, ഭർത്താക്കന്മാരെ സ്വന്തമായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലും അമ്മമ്മയ്ക്കു എതിരേണ്ടോ?”

“ഈ പുതിയ വിവാഹനിയമം ഞാൻ ഏറെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ പെൺമക്കളെ നേരത്തെ വിവാഹംചെയ്തുകൊടുക്കുന്നതിൽ, വാസ്തവത്തിൽ, യാതൊരു വിശുദ്ധിയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മുന്പാക്കെ ഞങ്ങൾ അങ്ങനെ ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ അതു പ്രാബല്യംകൊണ്ടു മാത്രമാണ്. —അത്രയും കുറച്ചുനാൾ ചെലവിനു കൊടുത്താൽ മതിയല്ലോ. ഇന്ന്, ഒരു സ്ത്രീക്ക് അവളുടെ മകളെ, അവൾ ഭർത്താവിനെ സ്വന്തം കണ്ടുമുട്ടുന്നതുവരെ സംരക്ഷിക്കാം. പിന്നെ മറ്റൊന്നും. പണ്ടാക്കെ ഭർത്താക്കന്മാർ അവരുടെ ഭാര്യമാരെ കണ്ടുമാനം തല്ലുമായിരുന്നു. ഇപ്പോഴോ? അങ്ങനെ ഒന്നും നടപ്പില്ല. —ആരെങ്കിലും അവന്റെ ഭാര്യയെ ഉപദ്രവിക്കുന്നതായി അറിഞ്ഞുപോകുക, ചെയ്തമാൻ മദ്യം അഥവാ വെറുപ്പുവെച്ചുകൊടുക്കും.”

പീക്കിങ്ങിലെ എട്ടാം മുനിസിപ്പൽ സ്കൂളിൽ സന്ദർശിച്ചു വേളയിൽ അവിടെത്തെ കുട്ടികളോടു് ഇപ്പോളുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചുകൊള്ളുവാൻ പറയുകയുണ്ടായി. ഞങ്ങളുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കെല്ലാം കുട്ടികൾ, —അധികവും തൊഴിലാളികളും വെള്ളിലെ കുട്ടികളായിരുന്നു അവർ—ശരിയായ ഉത്തരം നല്കി.

“ഷെക്കുപിയർ ആരായിരുന്നു?”

“ഒരു മഹാനായ ഇംഗ്ലീഷ് നാടകകൃത്തു.”

“ആരാണ് ഇചിയ എഫ് റൺ വട്ട്?”

“ഒരു മഹാനായ റഷ്യൻ സാഹിത്യകാരൻ.”

“ഐൻസ്റ്റീൻ ആരാണ്?”

“ജർമ്മനിയിൽനിന്നും ഹിറ്റ്ലർ ഓടിച്ച ഒരു മഹാനായ ശാസ്ത്രജ്ഞൻ.”

“കൺമ്യൂഷ്യസിനെക്കുറിച്ച് എന്തറിയാം?”

“പിടിവാദങ്ങളും ശൂന്യമായ തത്വസംഹിതയും.”

“ഇൻഡ്യയുടെ നേതാവാരാണ്?”

“നെഹ്രു.”

“ചൈനയും ഇൻഡ്യയും എന്തുകൊണ്ടാണ് സുരൂത്തുക്കളാകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്?”

“എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ചൈനയ്ക്കു സമാധാനം വേണം. ഇൻഡ്യയ്ക്കും സമാധാനം വേണം.”

*

*

*

*

ഷാങ്കായിലെ ഭൂപരിഷ്കരണപ്രദർശനത്തിൽവെച്ചിരുന്ന ആ റിക്കണക്കിന് രേഖകളിൽ ഈ മൂന്നെണ്ണം നോക്കൂ:

1. സ്വന്തം മകളെ വില്ക്കാൻ ഒരു കർഷകൻ ഒപ്പുവെച്ച ഒരു പത്രം: “ഈ പത്രത്തിൽ ഒപ്പിട്ടിരിക്കുന്ന വാൻ സൺ ക്വാൻ എന്ന പേരുകാരനായ ഞാൻ, ജീവിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ, സ്വന്തം മകളായ വാങ്ങ് ഫങ്ങിനെ ഏഴുതെലവെള്ളിക്കു—തുക പററി ബോധ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു—ഷീൻ ജന്മിയുടെ കുടുംബത്തിന് വില്ക്കാൻ പുസുചൗ (മദ്ധ്യസ്ഥൻ) വ്വിനോടും ലുഷീൻവെ (വക്കീൽ) ന്നിനോടും ആവശ്യപ്പെടുന്നു. വില്പനയ്ക്കുശേഷം ഉടമസ്ഥൻ പെണ്ണിനെക്കൊണ്ടു് എന്തുവേലയും എടുപ്പിക്കാവുന്നതും, അവരും അനുസരണക്കേടുകാണിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതും അവളുടെ യാതൊരു ബന്ധുക്കൾക്കും ഈ പത്രം നിഷേധിക്കാൻ പാടി

ല്ലാത്തതും ആകുന്നു. എന്തെങ്കിലും കഷ്ടകാലം വന്നാൽ അത് വിധിവിഹിതമാത്രം. വില്പന 20 കൊല്ലത്തേക്ക് സാധുവായിരിക്കും. എന്റെ മകളെ വില്ക്കുന്നതിന്റെ തെളിവായി ഞാൻ ഈ പത്രത്തിൽ ഒപ്പുവെക്കുന്നു."

2. "വഴങ്ങാത്ത"തിനും, "രക്ഷപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ചു"തിനും, "കമ്മ്യൂണിസ്റ്റുകളുമായി സംഘാമേന്"തിനും "കർഷക സംഘടനയിൽ അംഗമായ"തിനും മറ്റുമായി 120 കർഷകരെ കാണുകളത്തെ വിവരം (അവരുടെ പേരുകളി) ക്രമിനാട് അധികൃതരെ അറിയിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ജന്മിയുടെ കത്തും.

3. വിഭാഗചന്ദ്രത്തിനുശേഷം, തനിക്കു ലഭിച്ച നിലത്തിന്റെ അതിർത്തികൾ അടയാളപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു കമ്പുകൻ തൂക്കിയിട്ടിരുന്ന പട്ടിക: "ഇന്നുവരെ നില്ക്കുന്നതിരുന്ന ചേങ്ങ ചിങ്ങയുങ്ങ് എന്ന പേരുകാരനായ എനിക്ക് വെ ആഫ് മി ജന്മിയിൽനിന്നും 1.74 മൗ, നിലം കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ വചിയ മാറ്റം വരുത്തിയ ചെന്റർമാൻമാരോ നീന്നാർ വാഴട്ടെ!"

Handwritten signatures and stamps:

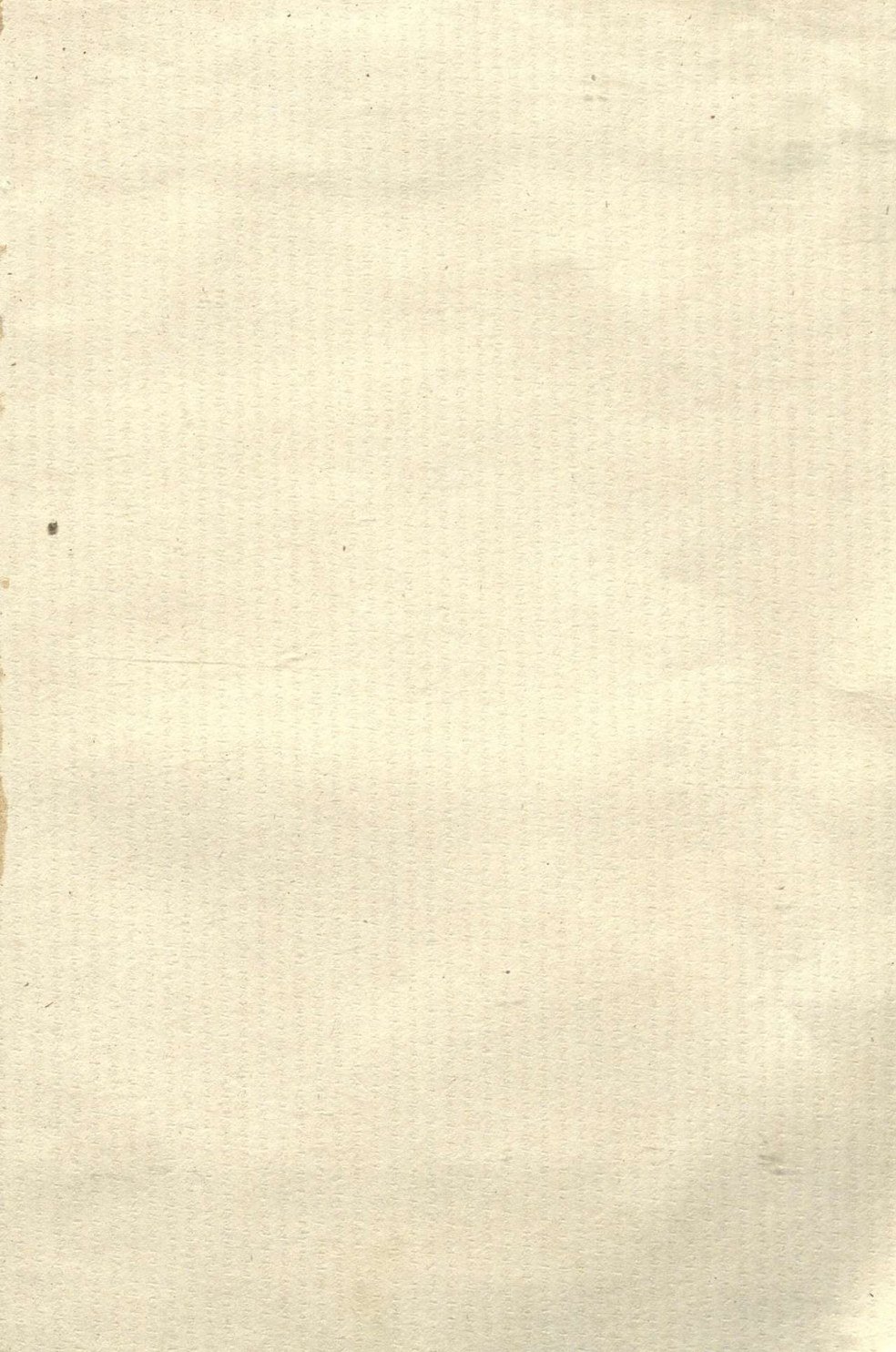
- Handwritten signature: *Handwritten signature*
- Stamp: *ORP*
- Handwritten signature: *Handwritten signature*
- Stamp: *Handwritten signature*
- Handwritten signature: *Handwritten signature*
- Stamp: *Handwritten signature*

Handwritten cursive text, possibly "L. L. L."

Handwritten cursive text, possibly "L. L. L."

Handwritten cursive text, possibly "L. L. L."

KOTTAYAM

Acc. No. 34583

[illegible]

If the book is not returned on due date
a fine of ₹1 per day will be charged

M910

34583

എൻ.എസ്.എസ്.

എൻ.എസ്.എസ്. എൻ.

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. M910 Acc. No. 34583

Author എ. ഗുരുദാസ്

Title നാമൻ ഭാഗ്യ നാമം